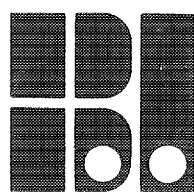

Studiehåndbok

Diplomøkonomstudiet

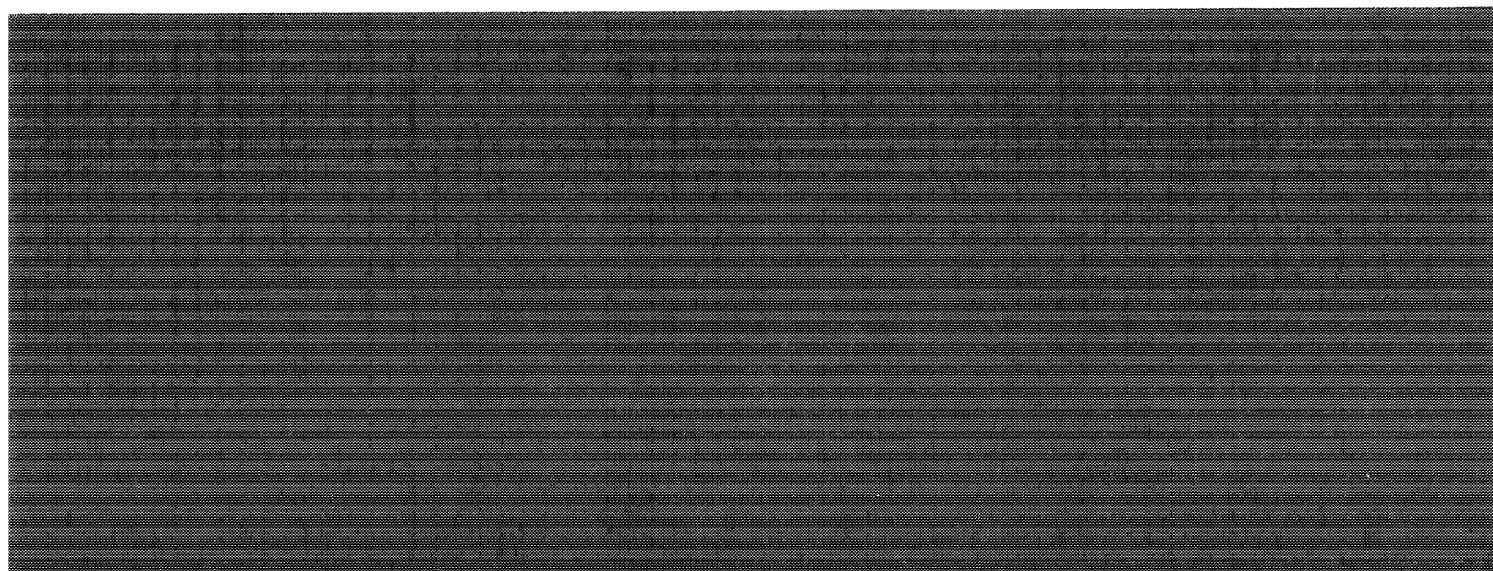
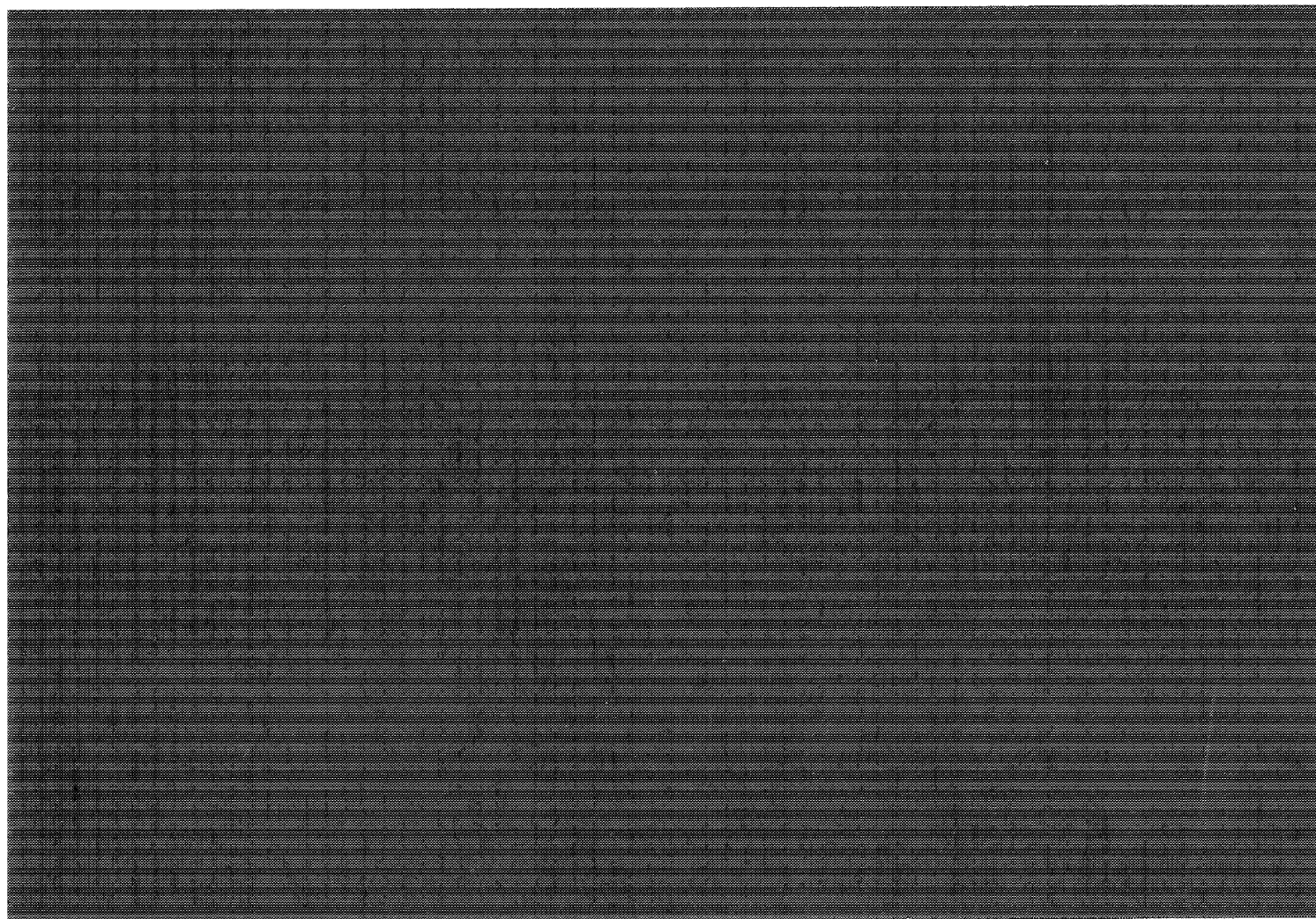
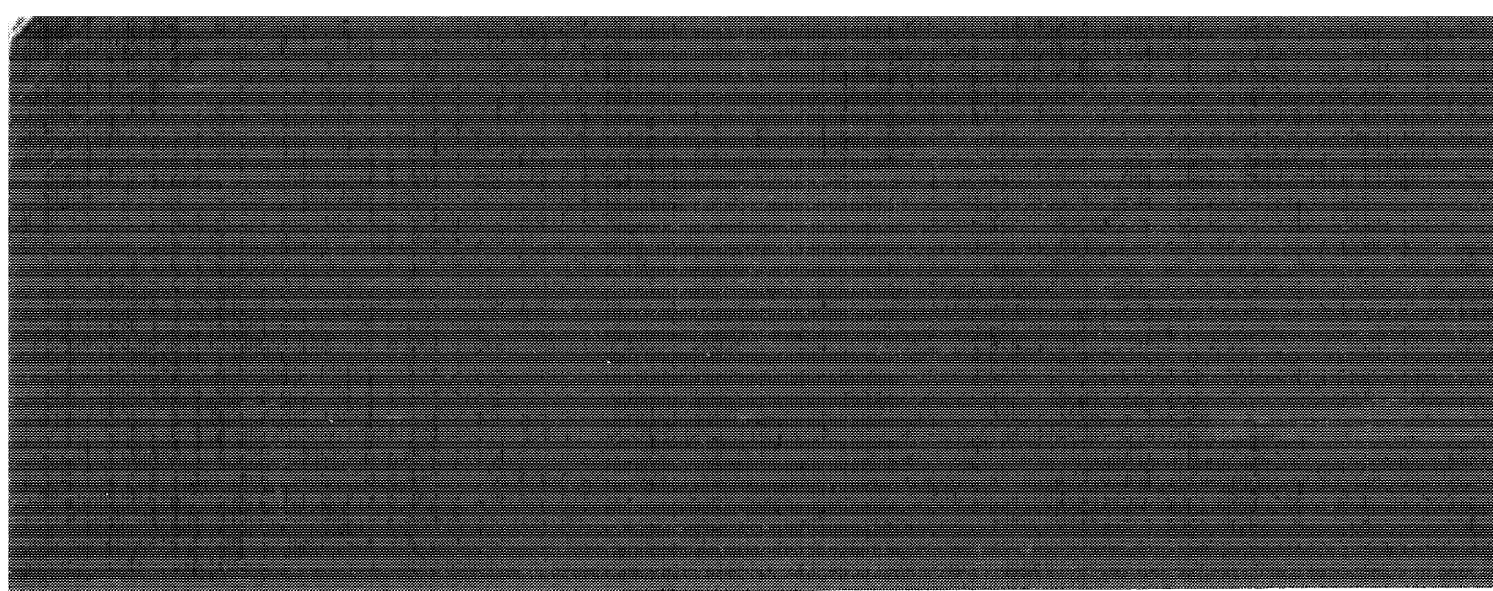
Revisorstudiet

1983-1984

Stiftelsen
**Bedriftsøkonomisk
Institutt**
Norwegian School of Management

Høgskolen

INNHOLDSFORTEGNELSE

Jon Hegg Borlaug

Forord.....	3
Undervisningskalender 1983 – 84.....	5
Stiftelsen Bedriftsøkonomisk Institutt	7
– Organisasjon og finansiering	7
– BI's undervisningstilbud	8
– Statutter for Stiftelsen Bedriftsøkonomisk Institutt	9
– BI's overordnede mål.....	10
– Stiftelsens styre.....	10
– Daglig ledelse.....	11
– Høgskolerådet.....	11
– Fagutvalget	11
– Kontaktpersoner i faglig stab.....	12
– Kontaktpersoner i administrasjonen	12
Undervisningspersonalet	13
Åpningstider	18
– Byggene.....	18
– Sekretariatene.....	18
– Eksamenskontor	18
– EDB-avdeling/terminalrom	18
– Bibliotek	19
– Bokhandel.....	19
– Lesesaler	19
– Kantiner	19
Biblioteket	21
Bokhandelen	23
Eksamensreglementet	24
– Utdrag fra eksamensordensreglementet	27
– Forskrift om begrunnelse og klage ved Universitets- og Høgskoleeksamener med utfyllende regler fastsatt av Stiftelsens styre.....	28
Studieadministrasjon.....	31
– Presentasjon av medarbeidere	31
– Studieveiledning	31
– Studiekort.....	31
– Oppslagstavler.....	31
– Studieavgifter	32
– Studiepermisjon	32
– Utmelding av studiet	32
– Statens Lånekaske for utdanning.....	33
– Påmelding til evaluering.....	33
– Sensur og utsendelse av statusrapport	33
– Alternativ kursportefølje.....	34
– Fritak for evaluering	34
– Regler for reduksjon i semesteravgift som følge av fritak for evaluering.....	34

— Vitnemål	34
— Tilordning av vekttall til "gamle" kurs i det fire-årige Diplomøkonomstudiet	36
Arbeidet med Diplomoppgaven	37
Bergen Banks studiestipend	46
Viderestudier i USA	46
Utvekslingsavtalen med ESCP	52
Bedriftsøkonomisk Studentersamfund	53
Studieopplegg	56
— BI's studiemodell	56
— Fagområdene ved BI	56
Diplomøkonomstudiet	61
— Vekttallskrav pr. fagområde	61
— Studieoversikt Diplomøkonomstudiets 1. avdeling	62
— Undervisningsopplegg	63
— Evaluering	63
— Studieoversikt Diplomøkonomstudiets 2. avdeling — generell del	64
— Spesialiseringsdelen	66
• Spesialiseringsretning Administrasjon	67
• Spesialiseringsretning Finans	71
• Spesialiseringsretning Informasjons- og datasystemer	73
• Spesialiseringsretning Markedsføring	75
• Spesialiseringsretning Regnskap	77
• Spesialiseringsretning Internasjonal Management	78
• Suppleringskurs	80
Revisorstudiet	84
— Vekttallskrav pr. fagområde	84
— Studieoversikt	85
Kursbeskrivelser — Diplomøkonomstudiet	86
Kursbeskrivelser — Revisorstudiet	238
Kursregister	273

Forord

Studiehåndboken for studieåret 1983/84 er et hjelpemiddel for den enkelte student i planlegging og gjennomføring av sitt studium.

Håndboken inneholder opplysninger om

- Diplomøkonomstudiets og Revisorstudiets faglige opplegg og innhold
- Studieadministrative regler og rutiner
- BI's formelle styringsorganer og serviceapparat
- Faglig og administrativ stab

Kursbeskrivelsene i siste del av studiehåndboken inneholder opplysninger om kursets vekttall, kursansvarlig, litteratur, emneoversikt og evalueringsform. Det tas forbehold om endringer. Foreleser gjennomgår ofte kursbeskrivelsen første forelesningstime.

Studentene bør så tidlig som mulig orientere seg om de planer som gjelder deres studium.

Lykke til med studiene!

Bekkestua, mars 1983

STIFTELSEN BEDRIFTSØKONOMISK INSTITUTT

Elisabeth Vogel
Elisabeth Vogel
Studieleder

Undervisningskalender 1983 - 84

FOR HØSTEN 1983 OG VÅREN 1984

Uke	Dato/måned	Aktivitet
<i>August</i>		
31	01.	Innlevering av kontinuasjonsoppgave i INF 0217
		Årsoppgave i Databehandling
32/33	08.—19.	Forkurs i Rettslære, Regnskapslære og Matematikk
33	15.	Sensur mai/juni eksamen
33	19.	Immatrikulering Diplomøkonomstudiet 1983 — 87 og Revisorstudiet 1983 — 86
34	22.—26.	Første undervisningsuke Diplomøkonomstudiet og Revisorstudiet
35	29.	Klagefrist mai/juni eksamen
<i>September</i>		
35	01.	Innlevering av prosjektarbeid Diplomøkonomstudiet
36	05.—09.	Orienteringsmøter om spesialiseringsretningene (se oppslag)
37	15.	Innlevering av seminaroppgave, Revisorstudiet
39	26.09—02.10	Undervisningsfri uke
<i>Oktober</i>		
40	03.	Innleveringsfrist for Diplomoppgaver
40	03.	Innlevering av årsoppgaver Diplomøkonomstudiet
40	03.	Siste frist for valg av spesialiseringsretning med tilhørende kurs Diplomøkonomstudiet 5. semester
40	03.—07.	Påmelding til evaluering desember 1983/januar 1984
<i>November</i>		
47	21.—25.	Siste undervisningsuke Diplomøkonomstudiet og Revisorstudiet
48	28.	Første eksamensdag
<i>Desember</i>		
48/50	28.11—21.12	Eksamensperiode

<i>Januar</i>		
1/2	02.—13.	Eksamensperiode
2	09.—15.	Forkurs i programmering Diplomøkonomstudiet
3	16.—20.	Første undervisningsuke Diplomøkonomstudiet og Revisorstudiet
<i>Februar</i>		
8	20.	Sensur desember/januar eksamen, prosjektarbeid innlevert 01.09.83 og årsoppgaver innlevert 03.10.83
<i>Mars</i>		
9	01.	Utlevering av prosjektarbeid Diplomøkonomstudiet, 2. og 4. semester
10	05.	Klagefrist desember/januar eksamen
10	05.—11.	Undervisningsfri uke
11	12.—16.	Påmelding til evaluering mai/juni 1984
13	31.	Innleveringsfrist for Diplomoppgaver, 8. semester
<i>April</i>		
15	13.	Frist for innlevering av definisjon på det problem som skal utredes i Diplomoppgaven, 6. semester
16	16.—23.	Påskeferie
17	24.—27.	Siste undervisningsuke
18	30.	Siste undervisningsdag
<i>Mai</i>		
21	21.	Start eksamensperiode
<i>Juni</i>		
25	22.	Siste eksamensdag

Stiftelsen Bedriftsøkonomisk Institutt

Stiftelsen Bedriftsøkonomisk Institutt er en undervisnings- og forskningsinstitusjon som gir et bredt studie- og kurstilbud innenfor det økonomiske og administrative fagområdet.

BI er en selveiende stiftelse opprettet i 1943, som delvis er finansiert av det offentlige. I 1982 utgjorde den offentlige støtten omlag en tredjedel av de samlede inntekter, resten er avgifter fra studenter og kursdeltakere.

Stiftelsen har 120 faste medarbeidere, hvorav halvparten i den faglige stab. I tillegg bidrar nærmere 150 personer fra næringsliv, offentlig forvaltning og forskning i undervisningen. De ansatte har vesentlig innflytelse i Instituttets styrende organer. Stiftelsens rektor velges for en fireårsperiode av de ansatte og studentene.

BI er delt i tre enheter:

HØGSKOLEN (BI-H)

utdanner ledere og fagspesialister for forvaltning og næringsliv.

KURSVIRKSOMHETEN (BI-K)

arrangerer videreutdanningskurs i økonomiske og administrative fag.

UTREDNINGSSENTERET (BI-U)

utfører forskning og utredning for eksterne oppdragsgivere.

I 1982 hadde Høgskolen over 2.500 studenter hvorav vel 1.200 studerte på heltid. Kursvirksomheten hadde i samme periode over 1.600 deltakere i sine ulike kurs.

BI's UNDERVISNINGSTILBUD

HØGSKOLEN

Høgskolen gir tittelorientert utdanning innenfor økonomi og administrasjon. Målet er å utdanne faglig sterke og handlekraftige personer som er vel forberedt på den virkelighet de møter i arbeidslivet.

BI-H har følgende studietilbud:

- **Diplomøkonomstudiet (80 vekttall)**

4-årig heltidsstudium for studenter med eksamen fra videregående skole. Studiet gir en grundig innføring i det økonomisk/administrative fagområdet samt trening i praktisk analysearbeid. Gjennomført studium gir tittelen Diplomøkonom.

- **Revisorstudiet (60 vekttall)**

3-årig heltidsstudium for studenter med eksamen fra videregående skole. Studiet gir en generell innføring i det økonomisk/administrative fagområdet og spesialisering innenfor revisjonsfagene. Gjennomført revisoreksamen og to års revisjonspraksis gir tittelen Registrert revisor.

- **Bedriftsøkonomstudiet (20 vekttall)**

2-årig deltidsstudium, eventuelt 1-årig heltidsstudium som gir en grunnleggende innsikt i det økonomisk/administrative fagområdet. Gjennomført studium gir tittelen Bedriftsøkonom.

KURSVIRKSOMHETEN

Kursvirksomheten gir et fleksibelt økonomisk/administrativt videreutdanningstilbud. BI-K retter sin virksomhet mot enkeltindivider, bedrifter og organisasjoner. Eksamen fra de fleste kursene kan benyttes som deleksamen i Høgskolen.

BI-K har følgende kurstilbud:

- **Studiekurs**

1-årige kurs innen ulike bedriftsøkonomiske områder. Studiekursene inngår i BI's deltidsstudiemodell. Kursene kan gjennomføres som ordinære kveldskurs og/eller som internatkurs.

- **Spesialkurs**

1/2-årige kurs innen følgende områder: økonomi, kvantitative metoder, data, markedsføring, administrasjon og språk. Kursene tilbys både som ordinære kveldskurs og som intensive kursopplegg.

- **Fagkurs i økonomi og databehandling**

1-årig kveldskurs i økonomi og databehandling. Kurset tar spesielt sikte på personer som ønsker å studere videre innen økonomi/administrasjon.

STATUTTER FOR STIFTELSEN BEDRIFTSØKONOMISK INSTITUTT

§ 1.

Stiftelsens navn er Bedriftsøkonomisk Institutt.

§ 2.

Stiftelsens formål er å drive og å fremme undervisning og forskning innen administrasjon og økonomi.

§ 3.

Stiftelsens forretningskontor er i Bærum.

§ 4.

Stiftelsen ledes av et styre bestående av ni medlemmer, sammensatt således:

- a) To styremedlemmer valgt av og blant de fast ansatte og med funksjonstid to år av gangen som skal følge studieåret. (Den ene av disse velges av og blant de faglig ansatte, den andre av og blant de øvrige ansatte.)
Disse styremedlemmene velges slik at funksjonsperiodene ikke er overlappende.
- b) To styremedlemmer velges av og blant studentene på Diplomøkonomstudiet. Disse to velges hver for seg ved slutten av henholdsvis vår- og høstsemesteret og fungerer som styremedlem henholdsvis i ett studieår (01.08 – 31.07) og i ett kalenderår av gangen.
- c) Fire styremedlemmer som velges av det fungerende styre og ett oppnevnt av Kultur- og og vitenskapsdepartementet med funksjonstid tre år av gangen. Disse styremedlemmer kan gjenvelges/oppnevnes for gjentatte perioder, dog således at det for samtlige gjelder en aldersgrense på 67 år.

Styret velger blant de under punkt 4 c) nevnte medlemmer formann og varaformann med funksjonstid tre år av gangen.

§ 5.

Til fremme av Stiftelsens virksomhet kan Styret foranledige oppnevnt et Råd bestående av personer som tilsammen gir en bredest mulig representasjon av næringsliv, arbeidsliv, undervisning, forskning og offentlig forvaltning.

§ 6.

Stiftelsens økonomiske virksomhet er underlagt revisjon på samme måte som for aksjeselskaper bestemt.

§ 7.

Stiftelsen tegnes av tre styremedlemmer i fellesskap.

§ 8.

Dersom Styret finner at det ikke lenger er mulig å forfølge Stiftelsens formål, kan Styret ved enstemmighet beslutte at Stiftelsen Bedrifts-økonomisk Institutt skal oppløses. Stiftelsens midler skal i så fall tilfalle formål godkjent av Kultur- og vitenskapsdepartementet.

§ 9.

Endringer i Stiftelsens Statutter kan kun skje når minst syv – 7 – av Styrets medlemmer er enige om det.

BI's OVERORDNEDE MÅL

1. BI skal utdanne handlingsføre og faglig sterke kandidater med evne til å mobilisere det beste i sine omgivelser, og som går ut i offentlig forvaltning og næringsliv ved forberedt på 1990-årenes arbeidsforhold.
2. BI skal være et spennende og utfordrende sentrum for økonomi og administrasjon, hvor de ansatte finner det interessant å tilbringe en vesentlig del av sitt yrkesaktive liv.
3. BI skal være et redskap for livslang læring. BI skal tilby å vurdere personers realkompetanse og gi et fleksibelt undervisningstilbud både i rom og tid.

STIFTELSENS STYRE

Stiftelsens styre har følgende sammensetning:

Personlig sekretær Lars Buer — formann, oppnevnt av Kultur- og vitenskapsdepartementet

Høyesterettsadvokat Oluf L. Erlandsen — nestformann

Assisterende direktør Erik Engebretsen
Viseadministrerende direktør Jan Tore Odegard
Administrerende direktør Thorbjørn Ustaheim

De ansattes representanter:

EDB-sjef Jan Kverneland

Studierektor Pål Korsvold

Studentenes representanter:

Student Stig Willassen

Student Morten Svensen

DAGLIG LEDELSE

Rektor Jørgen Randers

Direktør Dag Mathiesen

HØGSKOLERÅDET

Høgskolerådet er det høyeste interne styringsorgan ved Instituttet. Høgskolerådet skal behandle og fatte vedtak i alle vesentlige saker som ikke er tillagt Styret eller ifølge instruks pålagt rektor eller direktør. Høgskolerådet har for tiden følgende sammensetning:

Rektor Jørgen Randers, formann

Direktør Dag Mathiesen, varaformann

Seksjonslederrepresentant:

Amanuensis Runar Framnes

Faglige representanter:

Amanuensis Svein-Egil Hoberg

Amanuensis Dag Michalsen

Studielederrepresentant:

Studieleder Elisabeth Vogel

Administrativ representant:

Økonomikonsulent Anders Bernt

Representant for heltidsstudentene:

Student Jan Storehaug

Representant for deltidsstudentene:

Student Torbjørn Omland

FAGUTVALGET

Fagutvalget består av åtte medlemmer som velges av og blant studentene på Diplomøkonomstudiet ved urnevalg. Videre er valgte tillitsmenn i de enkelte klasser representert i FU. Fagutvalget skal til enhver tid, på bakgrunn av BI's målsetting og samfunnsmessige funksjon, ivareta studentenes interesse på det rent faglige plan. Fagutvalgets formann er medlem av Høgskolerådet.

KONTAKTPERSONER I FAGLIG STAB

Rektor Jørgen Randers

Seksjon for økonomiske og kvantitative fag:
Amanuensis Dag Michalsen

Seksjon for administrasjonsfag og databehandling:
Studierektor Rolf W. Erichsen

Seksjon for regnskap, revisjon og juridiske fag:
Amanuensis Jan Terje Tellefsen

Seksjon for markedsføringsfag:
Amanuensis Runar Framnes

Seksjon for fremmedspråk:
Amanuensis Georges Gaspard

KONTAKTPERSONER I ADMINISTRASJONEN

Direktør Dag Mathiesen

Økonomisjef Hans-Erik Kjelstrup

Kontorsjef Leif Rognan

Personalsjef Yngvar Gryvill

EDB-sjef Jan Kverneland

Studieleder Elisabeth Vogel (Diplomøkonomstudiet, Revisorstudiet)

Studieleder Egil Sandvik (Bedriftsøkonomstudiet)

Avdelingsleder Ellen Eliassen (Eksamenskontor)

Bibliotekar Åse Ø. Myrvold

Informasjonskonsulent Bjørn Skyberg

Undervisningspersonalet

REKTOR

Randers, Jørgen:

Ph.D., Massachusetts Institute of Technology, USA, 1973
Cand.real., Universitetet i Oslo, 1969.

FINANS

Bøhren, Øyvind:

Lisensiatgrad i bedriftsøkonomi, NHH, Bergen, 1978
Høyere Avdelings Siviløkonomeksamen, NHH, Bergen, 1976
Siviløkonom, NHH, Bergen, 1973
Miljøvernstudium, NTH, Trondheim, 1974

Korsvold, Pål E.:

D.B.A., Indiana University, USA, 1970
M.B.A., Indiana University, USA, 1966
B.B.A., Clarkson College of Technology, USA, 1964

Michalsen, Dag E.:

M.B.A., University of Wisconsin, Madison, USA, 1977
Diplomøkonom, BI, Oslo, 1973
Ingeniøreksamen, GTI, Göteborg, Sverige, 1970

INFORMASJONS- OG DATASYSTEMER

Erichsen, Rolf W.:

Siviløkonom, Handelshøjskolen i København, Danmark, 1950

Larsen, Tor J.:

M.A., University of Lancaster, England, 1975
Diplomøkonom, BI, Oslo, 1971

Strøm, Bjørn:

B.S., Purdue University, USA, 1967

JURIDISKE FAG

Faafeng jr., Sverre:

Cand.jur., Universitetet i Oslo, 1974

Skaar, Arvid Aage:

Cand.jur., Universitetet i Oslo, 1976

LEDELSE

Berg, Morten Emil:

Cand.mag., Universitetet i Oslo, 1978
Diplomøkonom, BI, Oslo, 1969
Diplomeksamen, IFM, Oslo, 1971

Joynt, Patrick:

Ph.D., Brunel University, England, 1979
M.S., University of Wisconsin, Madison, USA, 1963

Komissar, Gerson E.:

Eksamen fra høyere avdeling, Trondheim handelsgymnasium, 1940
Studier i matematikk, Universitetet i Uppsala
Studier i sosiologi, Universitetet i Oslo

MARKEDSFØRING

Blom, Svein Erik:

Cand.merc., Handelshøjskolen i København, Danmark, 1953
Siviløkonom, Handelshøjskolen i København, Danmark, 1951

Framnes, Runar:

Siviløkonom, NHH, Bergen, 1971

Haglund, Lars:

Ekonomie doktor, Göteborg Universitet, Sverige, 1980
Siviløkonom, Handelshögskolan i Göteborg, Sverige, 1971

Ness, Reiar:

M.S., Stanford University, USA, 1977
Diplomøkonom BI, Oslo, 1972

Solberg, Carl Arthur:

Licencié ès économiques, L'Université de Neuchâtel, Sveits, 1969

Thjømøe, Hans Mathias:

Siviløkonom, Handelshøjskolen i Århus, Danmark, 1967
Bedriftsøkonomisk Kandidat, BI, Oslo, 1964

MATERIALADMINISTRASJON

Hoberg, Svein Egil:

M.B.A., Henley/Brunel University, England, 1978
Diplomøkonom, BI, Oslo, 1974

Persson, Kurt Göran:

Tekn.lic., Tekniska Högskolan i Lund, Sverige, 1972
Civilingeniör, Tekniska Högskolan i Lund, Sverige, 1967

METODE

Evensmo, Jan:

Cand.real., Universitetet i Oslo, 1965

Diplomøkonom, BI, Oslo, 1978

Foss, Tron:

Cand.real., Universitetet i Oslo, 1970

Fugleberg, Ole:

Cand.real., Universitetet i Oslo, 1981

Cand.oecon., Universitetet i Oslo, 1974

Wenstøp, Fred:

Ph.D., University of California, Berkeley, USA, 1975

Cand.real., Universitetet i Oslo, 1964

Aakre, Pål:

Bedriftsøkonomisk Kandidat, BI, Oslo, 1965

Studier ved NTH, Trondheim, 1959 – 60

OFFENTLIG ADMINISTRASJON

Eliassen, Kjell A.:

Cand.polit., Universitetet i Bergen, 1971

Cand.mag., Universitetet i Bergen, 1971

Stuenæs, Else:

Cand.polit., Universitetet i Oslo, 1982

Cand.mag., Universitetet i Oslo, 1970

Tangen, Dag:

Cand.polit., Universitetet i Oslo, 1974

ORGANISASJON

Hennestad, Bjørn W.:

Cand.sociol., Universitetet i Oslo, 1977

Diplomøkonom, BI, Oslo, 1972

Lange, Knut:

Sivilingeniør, NTH, Trondheim, 1959

Rossvær, Tore:

Cand.sociol., Universitetet i Oslo, 1980

Cand.mag., Universitetet i Oslo, 1967

REVISJON

Teppen, Kjell Ulf:

Høyere revisoreksamen, NHH, Bergen, 1982

Diplomøkonom, BI, Oslo, 1968

Revisoreksamen, BI, 1981

Aamodt, Randi Jørgensen:

Statsautorisert revisor, 1978

Høyere revisorstudium, NHH, Bergen, 1975

SAMFUNNSØKONOMI

Blakstad, Leiv:

Cand.oecon., Universitetet i Oslo, 1975

Hagen Ole:

Cand.jur., Universitetet i Oslo, 1953

Cand.oecon., Universitetet i Oslo, 1946

Noreng, Øystein:

Docteur de recherches, Université de Paris, Frankrike, 1972

Mag.art., Universitetet i Oslo, 1967

Ytterhus, Bjarne E.:

Cand.oecon., Universitetet i Oslo, 1969

Walters, Peter:

MBA, Liverpool University, 1970

B.Sc., London School of Economics, 1968

SPRÅK OG KOMMUNIKASJON

Gaspard, Georges D.:

Cand.philol., Universitetet i Oslo, 1973

Groth, Brian:

Cand.philol., Universitetet i Oslo, 1977

Habert, Kjell Magne:

M.A., Howard University, USA, 1963

B.A., University of Bridgeport, USA, 1960

Kijewski, Rudolf M.:

Cand.philol., Universitetet i Oslo, 1973

Syring, Ingvil:

Cand.philol., Universitetet i Oslo, 1972

ØKONOMISTYRING

Eide, Dan Egil:

Høyere revisoreksamen, NHH, Bergen, 1979

Siviløkonom, NHH, Bergen, 1976

Lundesgaard, Jon:

Cand.oecon., Universitetet i Oslo, 1972

Bedriftsøkonomisk Kandidat, BI, Oslo, 1965

Naug Trygve:

Exam.oecon., Universitetet i Oslo, 1976

Bedriftsøkonomisk Kandidat, BI, Oslo, 1961

Ravnaas, Ernst:

Cand.jur., Unviersitetet i Bergen, 1978

Siviløkonom, Norges Handelshøyskole, Bergen, 1980

Tellefsen, Jan Terje:

Cand.jur., Universitetet i Oslo, 1976

Siviløkonom, NHH, Bergen, 1972

Åpningstider

BYGGENE

De generelle åpningstider for BI's bygg er i de ordinære studieperioder:

Nadderud

Mandag — Fredag: 07.30 — 21.30
Lørdag: 08.00 — 14.00

Frysja og Pilestredet

Mandag — Torsdag: 08.00 — 21.30
Fredag: 08.00 — 15.00
Lørdag: Stengt

I høytider som Jul og Påske er byggene i hovedsak stengt. Åpnings-
tiden kunngjøres ved egne oppslag.

Merk: Studenter som oppholder seg på terminalrommet på Nadderud
har anledning til å bli værende til kl. 24.00. Se åpningstider for
EDB-avdelingen.

SEKRETARIAT

Nadderud

Mandag — Fredag: 10.00 — 11.30
12.00 — 15.00
Mandag og Tirsdag: 16.00 — 19.00
Lørdag: Stengt

Frysja

Mandag — Fredag: 10.00 — 14.00
Mandag og Torsdag: 16.00 — 19.00
Lørdag: Stengt

EKSAMENSKONTOR (Nadderud)

Mandag — Fredag: 09.00 — 11.00
12.00 — 14.00
Lørdag: Stengt

EDB-AVDELINGEN (Hans Burums vei 30)

Studentene har 21 terminaler til sin disposisjon. Terminalrommet er
plassert i underetasjen. I undervisningsperiodene (høst- og vår-
semesteret) er studentterminalene tilgjengelige til følgende tider:

Mandag: 11.30 — 24.00
Tirsdag — Fredag: 09.00 — 24.00
Lørdag: 09.00 — 14.00

Studentveiledning:

Mandag og Tirsdag:	15.30 – 21.00
Onsdag:	12.00 – 21.00
Torsdag og Fredag:	15.30 – 21.00
Lørdag:	09.00 – 14.00

I eksamensperioder, ferier o.l. vil åpningstidene variere og de vil bli kunngjort ved oppslag.

BIBLIOTEK**Nadderud**

Mandag – Torsdag:	10.00 – 15.00 16.30 – 19.30
Fredag:	10.00 – 15.00
Lørdag:	Stengt

BOKHANDEL**Nadderud**

Mandag og Torsdag:	10.00 – 18.00
Tirsdag og Onsdag:	10.00 – 17.00
Fredag:	10.00 – 16.00
Lørdag:	Stengt

LESESALER**Nadderud**

Mandag – Fredag:	08.00 – 21.00
Lørdag:	09.00 – 14.00

Lesesalen på Nadderud er stengt i eksamensperiodene.

Frysja og Pilestredet

Mandag – Torsdag:	08.00 – 21.00
Fredag:	08.00 – 15.00
Lørdag:	Stengt

KANTINENE**Nadderud**

Kantinen er åpen for alminnelig servering:

Mandag – Torsdag:	10.00 – 12.30 13.00 – 17.00
Fredag:	10.00 – 12.30 13.00 – 15.00
Lørdag:	Stengt

Middagsservering:

Mandag — Torsdag: 14.00 — 17.00

Kaffe og te serveres i kantinen fra kl. 08.00.

Frysja

Kantinen er åpen for alminnelig servering:

Mandag — Torsdag: 08.00 — 19.00

Fredag: 08.00 — 14.00

Lørdag: Stengt

Biblioteket

Biblioteket ligger i 1. etasje på Nadderud, Hans Burums vei 30. Telefon 12 30 50, etter kl. 16.00: 12 32 61.

Åpningstider:

Mandag – torsdag kl. 10.00 – 15.00, kl. 16.30 – 19.30.

Fredag kl. 10.00 – 15.00.

Fra medio juni til medio august er det åpent mandag – fredag kl. 10.00 – 15.00.

Det er utlån til alle interesserte, men fortrinnsvis til studenter og ansatte ved Instituttet.

Bibliotekets samling omfatter:

- Ca. 17.500 bøker, tidsskriftårganger og diplomoppgaver. Fagbøkene dekker hovedsakelig økonomisk/administrative emner. Litteratur finnes også innen områdene databehandling, matematikk, språk, jus og sosiologi.
- Ca. 480 periodika
- Oppslagsverker, håndbøker, bibliografier, ordbøker
- Kompendier, eksamens- og årsoppgaver, samt diplomoppgaver fra BI
- Språk-kassetter

Hjelpemidler i litteratursøkingen

Kortkatalogen er det viktigste hjelpemiddel til å finne frem i bibliotekets samlinger. Den er delt i:

- alfabetisk del hvor man slår opp på forfatter, medforfatter, utgiver, tittel eller serie
- systematisk del
- Emneregister til systematisk del

Diplomoppgaver er registrert i egen katalog etter forfatter, tittel og emne.

Biblioteket benytter den universelle decimalklassifikasjon (UDK) i systematisk katalog og ved hylleoppstilling.

Øvrige hjelpemidler

- Periodikalister
- Tilvekstlister over nye bøker
- Tilvekstlister over diplomoppgaver ved BI
- Bibliografier og referatorganer

Orientering om bruken av kortkataloger, oppstilling av litteraturen og lånemuligheter fås ved henvendelse til personalet.

Utlånsregler

Bøker, tidsskrifthefter og annet materiell som ønskes lånt, forevises personalet og det kvitteres med tydelig navn og eventuelt adresse/telefonnummer.

Følgende materiale lånes ikke ut, men kan benyttes på lesesalen:

- Oppslagsverker, håndbøker, ordbøker, bibliografier
- Årsoppgaver
- Eksamensoppgaver (kan lånes for kopiering innen "huset")

Lånetiden er:

- Tidsskrifter 1 uke
- Bøker 2 uker

For litteratur som er mye etterspurt, kan lånetiden forkortes til lesesalbruk for dagen. Biblioteket kan i særlige tilfeller tilbakekalle en publikasjon før lånefristens utløp. Lånefristen må overholdes, på den måten skaper vi et lettere tilgjengelig bibliotek. Hvis ingen annen ønsker å låne boken, kan lånetiden forlenges. Når en bok purres, skal den umiddelbart leveres tilbake.

Reservering av bøker

Hvis boken er utlånt, kan den reserveres for ny låntaker. Det blir satt opp melding når boken kan hentes (oppslagstavle på gangen utenfor biblioteket). Boken må hentes innen 1 uke fra melding er sendt.

Innlån fra andre biblioteker

Bestillinger mottas på tidsskriftartikler og bøker som finnes ved andre bibliotek.

Kopiering

Etter gjeldende lov kan biblioteket kopiere en enkelt artikkel i et samleverk, en avis eller et tidsskrift, samt korte avsnitt av en bok for benyttelse i forsknings- og studieøyemed. Forøvrig henvises til bokhandelens selvbetjeningsapparat.

Tilbakelevering

Tilbakelevering kan skje personlig eller pr. post.

Innkjøp

Alle har adgang til å foreslå litteratur innkjøpt til biblioteket. Egne forslagsblanketter til dette formål finnes i utlånsranken.

Bokhandelen

Bokhandelen er en avdeling av Juul Møller A/S hvis hovedforretning ligger i Oslo sentrum.

Avdelingen på BI, Nadderud drives i forståelse og i samarbeid med Bedriftsøkonomisk Institutt og Studentersamfundet, for å gi studentene et allsidig og godt litteraturtilbud på stedet. Fast ansatt er en bokhandler som har ansvaret for den daglige drift.

Ved hver semesterstart utarbeider bokhandelen en *bokliste* for hvert studium og kurs. Disse listene bygger på BI's kursbeskrivelser og inneholder *kun* bøker som er oppgitt i disse. Hensikten er å lette litteraturoversikten for den enkelte student, samt å gjøre ekspedisjonen enklere for bokhandelen ved bokkjøp. Boklisten kan også brukes som bestillingsliste for den som måtte ønske dette (se forøvrig veiledning på boklisten).

Av tidsmessige årsaker trykkes boklisten før bøkene kommer inn til lager. Dette kan forårsake at listene ikke alltid stemmer overens med hva som er pensum i enkelte fag, idet utsolgte bøker og for små restopplag kan medføre skifte av litteraturen. Bokhandelen er allikevel informert om hva som er riktig pensum og vil sørge for riktig levering.

Ved siden av å ha de aktuelle fagbøker på lager, besørger bokhandelen gjennom sine nasjonale og internasjonale forlagsforbindelser bestillinger på annen litteratur som måtte ønskes.

Det hele er lagt opp som selvbetjening, men personalet står mer enn gjerne til disposisjon med råd.

Gjennom egen Tidsskriftavdeling i sentrum formidles tidsskrifter fra hele verden.

Foruten faglitteratur kan studentene finne elektroniske regnemaskiner, rekvisita, bokhyller m.m., samt endel skjønnlitteratur. Annen skjønnlitteratur skaffes ved bestilling.

Åpningstider:

Mandag og torsdag: 10.00 – 18.00.

Tirsdag og onsdag: 10.00 – 17.00.

Fredag: 10.00 – 16.00.

Lørdag: stengt.

NB! Utvidet åpningstid ved semesterstart.

Bøkene fås også i sentrum: JUUL MØLLER A/S, Nedre Slottsgt. 11, telefon: 41 19 00.

Eksamensreglement

Fastsatt av Stiftelsens Styre 15. desember 1981

TITTEL

§ 1

Avsluttende eksamen fra Bedriftsøkonomisk Institutt gir rett til bruk av følgende titler:

- Diplomøkonom
- Bedriftsøkonomisk kandidat
- Bedriftsøkonom BI
- Registrert revisor★

Titlene oppnås gjennom de fagkombinasjoner og kursplaner som Høgskolerådet til enhver tid bestemmer.

—————
★ Tildeles av Handelsdepartementet når praksiskrav er oppnådd.

EVALUERING

§ 2

Studentene skal evalueres i de fag og kurs som Høgskolerådet bestemmer. Evalueringen kan bestå av skriftlig eller muntlig prøve, fagoppgave eller andre evalueringsformer som Høgskolerådet bestemmer.

§ 3

Rektor kan etter innstilling fra fagseksjonene frita for evaluering i enkelte fag eller kurs dersom tilstrekkelig kompetanse er oppnådd ved annen undervisningsinstitusjon.

Hovedkarakter vil normalt ikke bli gitt dersom mer enn 20% av det normerte antall vekttall for gjeldende studentkategori er godkjent fra andre undervisningsinstitusjoner.

§ 4

Karakterskalaen 1.0, 1.1, 1.2 osv. til 6.0 benyttes med 1.0 som beste karakter, og dårligste karakter som ordinært godkjennes for bestått enkeltevaluering 4.0.

Karakterskalaen ved enkeltevaluering er således:

- 1.0 – 1.5 Særdeles godt
- 1.6 – 2.5 Meget godt
- 2.6 – 3.2 Godt
- 3.3 – 4.0 Nokså godt
- 4.1 – 6.0 Ikke bestått

Nærmere regler for innskrenket bruk av karakterskala eller bruk av karakteren Bestått/Ikke bestått kan vedtas av Høgskolerådet.

Hovedkarakteren for avsluttende studium nevnt under § 1 fastsettes med 2 desimalers nøyaktighet, og må ikke være dårligere enn 3,25 for å få tildelt tittel.

Kandidaten får ikke oppgitt tallkarakteren ved Ikke bestått eksamen.

På vitnemålet vil karakterintervallene for hovedkarakteren være:

- 1.00 – 1.75 Særdeles godt
- 1.76 – 2.50 Meget godt
- 2.51 – 3.25 Godt
- 3.26 – 6.00 Ikke bestått

Hovedkarakter og gjennomsnittskarakterer utregnes etter vektall som fastsettes av Høgskolerådet.

Det gis anledning til å få utskrift fra eksamensprotokollen før fullført studium. På denne utskrift skal det være presisert at studiet ikke er fullstendig gjennomført.

KONTINUASJON

§ 5

Ved Ikke bestått evaluering kan ny prøve avlegges i etterfølgende semestre hvor tilsvarende evaluering holdes.

I spesielle tilfelle og etter særskilt søknad kan kandidaten få avholdt ekstraordinær evaluering forutsatt at han selv betaler alle kostnader vedrørende oppgaveutarbeidelse, praktiske arrangementer og sensur.

§ 6

Det gis anledning til frivillig gjentakelse av bestått evaluering inntil man oppnår et dårligere resultat eller fristen for å avlegge eksamen utløper. Det beste evalueringsresultat gjøres gjeldende.

§ 7

All evaluering baseres på det til enhver tid gjeldende pensum. Hvis pensum eller evalueringskrav endres, har BI plikt til å arrangere 1 – en – kontinuasjonsevaluering i påfølgende semester.

§ 8

Evalueringskravene i de ulike fag oppgis ved forelesningsrekkens begynnelse og i de skriftlige kursbeskrivelser.

EKSAMEN

§ 9

Kandidater som ikke møter til, eller trekker seg fra, eksamen må betale ny avgift ved neste eksamenspåmelding i samme kurs. Dette gjelder ikke dersom kandidaten kan dokumentere gyldig fravær. Kandidaten må betale den til enhver tid gjeldende avgift.

§ 10

Kandidaten skal fremvise gyldig legitimasjon ved fremmøte til eksamen.

Kandidaten plikter å gjøre seg kjent med det til enhver tid gjeldende eksamensordensreglement samt hvilke hjelpemidler som tillates ved evaluering i det enkelte fag.

Når en kandidat gripes i fusk eller forsøk på fusk, blir saken innberettet for direktøren som i hvert enkelt tilfelle tar stilling til eventuell reaksjon. Normal reaksjon er annullering av alle innleverte eksamensbesvarer i det aktuelle semester. Avgjørelsen kan ankes inn for Stiftelsens Styre.

§ 11

Ordinært skjer sensureringen ved to uavhengige sensorbedømmelser. Det er adgang til å gi ulike deler av en evaluering spesielle vekt. Disse vektene blir da oppgitt i oppgaveteksten og benyttet ved sensurering.

Høgskolerådet kan imidlertid bestemme andre former for sensur der dette er hensiktsmessig.

§ 12

Forskrifter for begrunnelse og klage på sensur følger Forvaltningslovens regler.

Begrunnet klage på sensur sendes skriftlig til eksamenskontoret innen 2 uker etter tidspunktet for offentliggjøring av sensur.

Krav om ny sensur skal begrunnes skriftlig og sendes eksamenskontoret innen 1 uke etter at kandidaten har fått svar på sin opprinnelige klage.

Et sensurhonorar skal vedlegges krav om ny sensur. Honorarets størrelse fastsettes av Høgskolerådet.

Ny sensur er endelig.

§ 13

Etter søknad kan kandidaten få arrangert muntlig istedet for skriftlig evaluering når spesielle, tungtveiende grunner tilsier dette.

§ 14

Endringer og presiseringer vedrørende dette reglement skal forelegges Høgskolerådet til godkjenning.

§ 15

Dette eksamensreglement erstatter reglement av 1. november 1977 og gjøres gjeldende fra studieåret 1982/83, dvs. 01.08.82.

UTDRAG FRA EKSAMENSORDENSREGLEMENTET

1.

På eksamensdagen skal kandidaten være på plass i lokalet minst 10 minutter før oppgaven deles ut (eksamensstarttidspunkt). Eksamen begynner presis til fastsatt klokkeslett. Kandidater som uten gyldig grunn møter etter at eksamen er begynt, kan nektes adgang. De kandidater som kommer etter eksamen er startet, skal henvende seg til administrativt ansvarlig.

2.

Kandidaten er forpliktet til (jfr. eksamensreglementet § 10) — på eksamensdagen — å fremvise legitimasjon. Gyldig legitimasjon er studiebevis (BI), førerkort eller andre offentlig godtatte legitimasjonsdokumenter hvor foto muliggjør kontroll. Kandidater som ikke har gyldig legitimasjon, kan bortvises fra eksamen.

3.

Hjelpemidler utover det som er nevnt i eksamensplanen, er ikke tillatt. Medbragte mapper, vesker o.l. plasseres etter angivelse fra eksamensvakt før eksamen begynner. *Kandidater har ikke anledning til å låne hjelpemidler av hverandre.*

4.

Kandidater som ønsker å trekke seg fra eksamen etter at oppgaven er delt ut, kan ikke forlate eksamenslokalet før 1 time er gått og fremmøtelisten er signert.

5.

Ønsker kandidaten å forlate eksamenslokalet midlertidig, skal en av inspektørene varsles. Man må ikke forlate sin plass før inspektøren har gitt signal. Det er likeledes ikke tillatt å forlate eksamenslokalet i løpet av den første timen etter at oppgaven er delt ut (bortsett fra tilfelle av sykdom o.l.).

6.

Når kandidaten har pause (er ute av eksamenslokalet) plikter han/hun å rette seg etter eksamensinspektørens anvisninger. *Slike pauser skal normalt ikke overskride 5 minutter.* Kandidaten har *ikke* anledning til å snakke med andre kandidater, *forlate den etasje eksamen arrangeres i* eller låne telefon.

7.

Kandidaten får kun sensurert besvarelser i de fag der han/hun har meldt seg skriftlig opp.

8.

Kandidaten plikter til enhver tid å holde seg ajour med de regler som gjelder for avvikling av eksamen.

FORSKRIFT OM BEGRUNNELSE OG KLAGE VED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEEKSAMENER

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltningslovens ikraftsettelse.

§ 1. Begrunnelse

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene. Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2. Klage over innholdet av sensurvedtak

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal den behandles av en særskilt klagenemd, som oppnevnes av styret, det høyeste organ, ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3. Behandlingen i klagenemnda

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelse for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakter fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4. Klage over saksbehandlingen

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5. Fullmakt til å gi nærmere regler

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3.

Før øvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

UTFYLLENDE REGLER
til
**Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets- og
høgskoleeksamener**

Fastsatt av Stiftelsens Styre 11. mars 1982

Ad. § 1. Begrunnelse

Samtidig med offentliggjøring av sensur, gjøres sensorveiledning for den aktuelle eksamen kjent for kandidatene. Dette, sammen med gjenpart av besvarelse som kandidaten får ved avslutning av enhver eksamen, tjener normalt som begrunnelse for sensur i h.h.t. gjeldende regler.

Ad. § 2. Klage over innholdet av sensurvedtak

Klage må være mottatt av eksamenskontoret senest 2 uker etter at resultatet er offentliggjort. Klageren må skriftlig påpeke hvilke forhold som etter hans/hennes mening tilsier at resultatet er feil. Sensorene besvarer klagen skriftlig. Opprettholder studenten klagen, må han/hun gi beskjed om dette senest 3 uker etter at begrunnelsen er postlagt.

Ad. § 3. Behandlingen i klagenemnda

Rektor nedsetter klagenemnd bestående av to personer som foretar om-sensur. For at det skal fastsettes ny sensur må klagenemnda finne at den opprinnelig fastsatte karakter skal endres med minst 3/10 etter nå-gjeldende karakterskala. For eksamener med karakteren bestått/ikke bestått må klagenemnda finne at misforholdet er så påtagelig at karak-teren endres.

Ad. 4. Klage over saksbehandlingen

Gjelder klagen formelle feil, må klageren angi hvilken feil han/hun mener å være utsatt for. Slike klager fremsettes overfor Rektor med Styret som ankeinstans.

Studieadministrasjon

DIPLOMØKONOM- OG REVISORSTUDIET

PRESENTASJON AV MEDARBEIDERE

Studieleder Elisabeth Vogel

Studiesekretær Ingrid Bolstad

Studiesekretær Turid Weston

Kontoret er tilgjengelig for henvendelser fra studenter fra kl. 09.00 — 15.00 hver dag.

Studieleder har konferansetid tirsdager kl. 12.00 — 15.00 eller etter avtale.

STUDIEVEILEDNING

Studenter og andre interesserte er velkommen til å drøfte studieoppbygg, yrkesmuligheter, videreutdanning m.m. med studielederne for BI's ulike studietilbud.

STUDIEKORT (NYE STUDENTER)

Studiekort fås ved henvendelse til sekretariatene. Studentene må medbringe legitimasjon og bilde.

NB! Studiekortet er ugyldig uten kvittering for betalt semesteravgift!

Studenter som av forskjellige årsaker ikke fullfører studiet til normert tid, har rett til å få studiekort i inntil fire semestre etter at normert studietid er utløpt.

OPPSLAGSTAVLER

Meldinger til studenter på Diplomøkonomstudiet og Revisorstudiet slås opp på informasjonstavlen i 1. etasje både på Nadderud og i Frysja-veien.

Meldingene inneholder som oftest informasjon om flytting av forelesninger, tidsfrister o.l. Det er studentenes eget ansvar å holde seg orientert om de oppslag som fortløpende slås opp. Hver melding er oppslått kun i en begrenset tidsperiode (to uker).

Studentene har oppslagstavler til eget bruk i underetasjen (Nadderud) og i 1. etasje (Frysja).

Post og telefonbeskjeder til studenter finnes på følgende steder:

Nadderud — trappeoppgangen mellom 1. etasje og underetasjen
Frysja — utenfor Sekretariatet i underetasjen

STUDIEAVGIFTER

BI er en selveiende stiftelse og får ca. 1/3 av sine utgifter dekket gjennom statsstøtte. Resten av utgiftene må dekkes gjennom studieavgifter fra BI's studenter.

Studentene må betale avgifter for normert studietid selv om de forkorter studietiden. Strekker studentene studiet ut over 6 — seks — år regnet fra immatrikuleringsåret må det betales en vekttallsbasert avgift pr. kurs, dvs. et 2-vektallskurs vil tilsvare 20% av full semesteravgift. I tillegg kommer et administrasjonsgebyr, p.t. kr. 600,—.

Instituttet forbeholder seg adgangen til å regulere avgiften på semesterbasis som følge av de endringer som måtte finne sted i Instituttets ordinære og nødvendige utgifter. Økningen av studieavgiftene på Diplom-økonomstudiet og Revisorstudiet vil aldri overstige den generelle prisstigning. Semesteravgiften betales forskuddsvis for ett semester ad gangen.

STUDIEPERMISJON

Studentene gis adgang til inntil ett års studiepermisjon (studieutsettelse) i løpet av studietiden. Dersom en student ønsker en slik pause i studiene, må Instituttet motta meddelelse om dette i REKOMMANDERT BREV INNEN 20. AUGUST i det aktuelle studieår.

Dersom studenten etter endt studiepermisjon *ikke* meddeler Instituttet at han/hun har tenkt å gjenoppta studiene, blir studenten meldt ut av studiet.

Studentene gis adgang til å avlegge kontinuasjonseksamener i den perioden de har studiepermisjon.

UTMELDING AV STUDIET

En innmelding er økonomisk bindende for ett studieår av gangen. Det er anledning til å melde seg ut etter hvert studieår så sant Instituttet mottar meddelelse om dette i REKOMMANDERT BREV INNEN 20. AUGUST.

Studenter som har meldt seg ut av studiet, må søke om opptak på nytt dersom de etter en tid likevel ønsker å fullføre studiet.

STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING

Stønad til heldagsstudenter

Studenter på Diplomøkonomstudiet og Revisorstudiet har adgang til å søke studielån og stipend i Statens Lånekasse for utdanning, Økernvn. 145, Postboks 195 – Økern, Oslo 5, telefon 02/64 52 52.

Orientering fra Lånekassen og søknadsskjemaer finnes utlagt på Sekretariatet.

Søkere som er igang med utdanningen og som ønsker å få lånet utbetalt når undervisningsåret begynner, må søke innen 1. mars.

Søknaden sendes *direkte* til Lånekassen.

Søkere som skal begynne ved BI, må legge ved bekreftelse om opptak i søknaden.

Når søknaden er innvilget helt eller delvis, blir utbetalingspapiret sammen med melding om behandlingsresultatet, utlevert søkeren gjennom BI.

Lånevilkår og tilbakebetalingsregler fremgår av heftet Stipend og Lån til utdanning som fås ved henvendelse til BI's sekretariat eller direkte til Lånekassen.

PÅMELDING TIL EVALUERING

Studentene må i midten av hvert semester melde seg på til de evalueringer de ønsker å ta det inneværende semester. Nærmere tidspunkt er angitt i undervisningskalenderen.

Evalueringalternativet er alltid 1 dersom ikke noe annet er oppgitt under studieoversiktene i Studiehåndboken.

SENSUR – UTSENDELSE AV STATUSRAPPORT

Sensur på desember/januaireksamener blir offentliggjort senest 20. februar, og sensur på mai/junieksamener blir offentliggjort 15. august.

Studentene vil ca. to uker etter at sensuren er offentliggjort få tilsendt en statusrapport.

Statusrapporten inneholder faste data om studenten (adresse, fødselsnummer o.l.) og de resultater studenten har oppnådd.

Studentene er selv ansvarlig for å kontrollere at de opplysninger som fremkommer på statusrapporten er korrekte. Skulle studentene oppdage feil eller mangler på sin statusrapport bes de henvende seg til sekretariatet.

ALTERNATIV KURSPO RTEFØLJE

I tillegg til de kurs som inngår i normalstudieplanen for Diplomøkonom- og Revisorstudiet har BI en omfattende kursportefølje knyttet opp til Bedriftsøkonomstudiet og BI-K's ulike studietilbud. Studenter som har avlagt eksamen i kurser på BI, som ikke inngår i normalstudieplanen for Diplomøkonom- og Revisorstudiet kan i visse tilfelle få godkjent disse kursene som del av Diplomøkonomstudiet eller Revisorstudiet. Søknad om å få godkjent en alternativ kursportefølje sendes til BI's studieadministrasjon.

FRITAK FOR EVALUERING

Beståtte eksamener fra eksterne institusjoner vil kunne gi grunnlag for fritak for evaluering i kurs på Diplomøkonom- og Revisorstudiet dersom faglig omfang og innhold i tidligere avlagte eksamener tilsvarer det kurs det søkes fritak for.

I hvert enkelt tilfelle stiles skriftlig søknad om fritak til BI's studieadministrasjon. Søknaden *skal* vedlegges kopi av eksamensvitnemål og kursbeskrivelse for det kurs som danner grunnlag for søknaden.

REGLER FOR REDUKSJON AV SEMESTERAVGIFT SOM FØLGE AV FRITAK FOR EVALUERING

1. Studenter som gis fritak for evaluering i kurs på ett av BI's studietilbud på grunnlag av eksamener avlagt på et av BI's andre studie- og kurstilbud, gis en forholdsmessig reduksjon av semesteravgiften (vektfallsbasert).
2. Studenter som gis fritak for evaluering på grunnlag av eksamener tatt ved eksterne institusjoner, innrømmes *ingen* reduksjon av semesteravgiften. Studenten må betale for normert studietid selv om studenten som en følge av fritakene forkorter studietiden.

VITNEMÅL

Når tittelkravet er oppnådd med hensyn til totalt antall vekttall og fordelingen av dem på fagområdene, får studenten utstedt vitnemål.

Det vil være mulig for studentene å bestemme at visse kursresultater ikke skal tas med ved beregningen av hovedkarakteren, så lenge de gjenværende kurs tilfredsstiller kravet til tittelen. Disse kursene vil likevel inngå i vitnemålutskriften.

Studentene på Diplomøkonomstudiet, kullene 1979 – 83, 1980 – 84 og 1981 – 85, kan velge om de vil ha utstedt vitnemål der kursbeskrivelse og hovedkarakter er basert på eksamensvekter istedet for nye vekttall. På neste side følger en oversikt over kurskodene på gammel studiemodell med tilhørende eksamensvekter og tilordnede nye vekttall.

Studentene må fylle ut en anmodning om vitnemål hvor de angir hvilke kurs som eventuelt ikke skal inngå i hovedkarakterberegningen og om

hovedkarakter skal beregnes på grunnlag av eksamensvekter eller nye vekttall. Skjemaet for anmodning om vitnemål fås ved henvendelse til Høgskolekontoret.

Tilordning av nye vekttall til "gamle" kurs i det 4-årige Diplomøkonom-
studiet

<i>Kurskode</i>	<i>Opprinnelig eksamensvekt</i>	<i>Tilordnet vekttall for kullet 1979 – 83</i>	<i>Tilordnet vekttall for kullene 1980 – 84 og 1981 – 85</i>
INF 0011	2	1.0	1.0
INF 0122	4	2.5	
INF 0182	4		2.5
INF 0217	4	2.5	2.5
MET 1033	2	1.5	
MET 1031	2		1.5
MET 1041	4	2.5	
MET 1080	4		2.0
MET 1059	4	2.5	2.5
BØK 2012	2	1.5	1.5
BØK 2023	4	2.5	
BØK 2041	3		2.0
MRK 3033	4	2.5	
MRK 3042	4		2.5
ORG 4014	2	1.0	
ORG 4020	2		1.0
ORG 4028	6	3.5	
ORG 4072	6		3.5
MAD 4137	2	1.0	1.0
SØK 5016	4	2.0	2.0
BØK 5025	4	2.5	2.5
BØK 2058	4	2.5	2.5
JUR 5150	2	1.0	
JUR 5151	3		2.0
MET 9204	4	2.5	2.5
SPÅ 8011	2	1.0	1.0
SPÅ 8068	4	2.0	2.0
SPÅ 8080	4	2.0	2.0
SPÅ 8111	2	1.0	1.0
SPÅ 8168	4	2.0	2.0
SPÅ 8180	4	2.0	2.0
SPÅ 8228	2	1.0	1.0
SPÅ 8236	4	2.0	2.0
SPÅ 8268	4	2.0	2.0

Arbeidet med Diplomoppgaven

1. Formålet med diplomoppgaven

Studentene ved Diplomøkonomstudiet skal i løpet av studiets 2. avdeling skrive en diplomoppgave. Diplomoppgaven skal dreie seg om et selvvalgt problemområde, som oftest innenfor studentens spesialiseringsretning.

Diplomarbeidet skal i tillegg til å vise om studenten alene eller i gruppe har evne til å anvende tilegnet kunnskap, også være en læringsprosess. Diplomarbeidet tar sikte på å gi studentene kunnskaper og ferdigheter i utredningsmetodikk. Studentene skal kunne bearbeide et bredt formulert problem og kunne legge frem og gjennomføre en utredning som — innen gitte tids- og ressursrammer — så godt som mulig bidrar til problemets løsning eller gir et godt beslutningsgrunnlag.

2. Valg av problemområde

Studenter har plikt til selv å finne problemområder som er egnet til diplomoppgaver. Egne forslag leveres skriftlig med en kortfattet beskrivelse av evt. oppdragsgiver, bakgrunn, problemstilling og hensikt. En faglærer i den respektive fagseksjon godkjenner forslaget.

De forskjellige fagseksjonene presenterer i tillegg enkelte problemområder som egner seg til utredning i en diplomoppgave. Disse forslagene til diplomoppgaver har fagseksjonen dels fått fra utenforstående interessenter som firmaer og forvaltning, dels er det problemområder som har almen interesse. Alle forslag som innkommer fra utenforstående interessenter (oppdragsgivere), skal godkjennes av den respektive fagseksjon.

Kravene til et problemområde for diplomoppgave er at det skal innbefatte vesentlige deler av problemanalyse, metodevalg og problemløsning. Utførelse av undersøkelser allerede planlagt av andre godtas ikke.

3. Størrelse på arbeidsgrupper

Diplomarbeidet utføres som regel av to studenter som tilsammen utgjør en arbeidsgruppe. Unntaksvis kan etter søknad en diplomoppgave utføres av tre studenter. Denne søknad sendes studieleder for Diplomøkonomstudiet som sammen med veileder på oppgaven avgjør arbeidsgruppens størrelse. Kriteriet som blir lagt til grunn for denne avgjørelsen er oppgavens arbeidsomfang.

4. Tidsplan for diplomarbeid og diplomseminar

Diplomarbeidet er en integrert del av selve studiet. Arbeidet med opp-

gaven representerer en stor del av arbeidsbelastningen i studiets siste del (4 vekttall i 7. semester og 6 vekttall i 8. semester).

Følgende tidsplan skal normalt følges:

6. semester

- a) Orientering om diplomarbeidet og godkjenning av forslag til diplomoppgaver (februar/mars).
- b) *15. april*: Innlevering av definisjon av problemområdet som skal utredes. Leveres på eget registreringsskjema.
- c) Tilbakemelding til studentene fra fagseksjonene angående problemområdet vil skje i løpet av mai måned.

7. semester

- a) *1. september*: Innlevering av en presisering og utdyping av det problem som skal utredes. Omfang: ca. 3 sider. Leveres direkte til veileder.
- b) *1. oktober – 15. november* (bestemmes av veileder): Innlevering av statusrapport over det arbeid som er utført samt plan for det videre arbeid. Denne rapporten skal i detalj vise opplegg, innhold og gjennomføring av diplomarbeidet. Omfang: ca. 10 sider.

8. semester

Diplomoppgaven (sluttrapporten) skal innleveres innen 31. mars.

5. Diplomseminar

Innenfor hver spesialiseringsretning vil det normalt bli tilbudt diplomseminar. Studentene vil kunne velge om de ønsker å følge slike seminar, eller skrive diplomoppgave uavhengig av seminarene. Diplomseminarene er ment som et veilednings- og integreringstilbud til deltakerne.

6. Veiledning

Alle studenter får tildelt en eller flere veiledere for diplomoppgaven. Dette skjer vanligvis ved at studentene selv tar kontakt med den person de kunne tenke seg å ha som veileder. Som regel vil det være personer i BI's stab, men det kan også være personer utenfor staben f.eks. ved oppdrag. Veileder/kontaktpersonenes oppgave er ikke å løse oppgaven for studentene, men å veilede. Dette betyr at for å få et godt resultat av veiledningen, må studentene være forberedt og vite hva de skal spørre om.

Det finnes enkelte som ikke benytter seg av veiledning under arbeidet med besvarelsen. Dette er en ulempe. Veileders rolle er å stille seg kritisk til det arbeid som er utført. Det er bedre å få denne kritikk

under gjennomføringen av arbeidet enn ved sensuren. En rekke veiledere setter pris på å få en skriftlig orientering om hva man vil diskutere på forhånd.

I de tilfeller man er misfornøyd med en veileder, kan man be om å få oppnevnt en ny veileder. Staben har i tillegg anledning til å nekte å veilede oppgaver/studenter.

Det er en selvfølge at avtale om veiledningsmøter treffes på forhånd. Konferansetimenene bør benyttes.

7. Arbeidsmetodikk

Arbeidet med diplomoppgaven skal foregå parallelt med de øvrige arbeidsoppgaver i 6., 7. og 8. semester. Det er viktig å være klar over at både planlegging og gjennomføring av et utredningsarbeid ofte kan være svært tidkrevende. Kom derfor hurtig i gang med arbeidet.

Undersøkelsesopplegget bør diskuteres nøye både med veileder og oppdragsgiver, — spesielt bør problemdefinisjon, metodevalg og data-innsamlingsbehov være gjennomdrøftet før det legges ned omfattende arbeid med undersøkelsen.

Forsøk å komme vel forberedt til konferanse med veileder eller oppdragsgiver. Gjør klart hva som ønskes diskutert.

Opplegget av en undersøkelse er svært avhengig av problem- og metodevalg. Studenten bør sette seg godt inn i vitenskapelige tenkemåter og metoder før arbeidet påbegynnes.

I henhold til diplomarbeidets nivå og omfang vil BI anbefale følgende innføringsbøker i vitenskapelig metode:

J. Arbnor/B. Bjerke: *Företagsekonomisk metodlära*, Studentlitteratur, Lund, 1981

Ottar Hellevik: *Forskningsmetode i Sosiologi og Statsvitenskap*, Universitetsforlaget, Oslo, 1971

H. W. Smith: *Strategies of Social Research*, New Jersey, 1981, 2. utgave

Oppstart av utredningsarbeid

7.1 Bakgrunn

Bakgrunn for oppgaven. Beskrivelse av det påtenkte problem. Klargjøring av hvem oppgaven skrives for.

7.2 Avgrensning og formulering av oppgaven

Her tas kontakt med oppdragsgiver og eventuelt veileder. Litteraturstudier må forutsettes nødvendig, evt. også kontakt med personer i "bransjen". Skriv ned en definisjon av problemområdet som grunnlag for diskusjon med oppdragsgiver og veileder. Avtal alltid tid på forhånd ved konferanser med oppdragsgiver og andre kontaktpersoner.

7.3 Metodediskusjon og metodevalg

Undersøkelsesmetode velges i lys av problemet og egne forutsetninger. I metodelæren opereres det ofte med følgende tre metoder: analytisk metode, systemmetoden og aktørmetoden.

7.4 Planlegging

En plan for undersøkelsen utarbeides, gjerne i samarbeid med veileder/oppdragsgiver.

7.5 Problemer ved gjennomføringen

— *Tilgang på litteratur:* For en rekke av de emner som behandles i diplomoppgaver, vil det være vanskelig å skaffe tilfredsstillende litteratur på kort tid. For de studenter som baserer seg på omfattende litteraturstudier, må man regne med lang bestillingstid på utenlandsk litteratur.

— *Tilgang på øvrige opplysninger:* Ved intervjuer og annen datainnsamling (f.eks. spørreskjemaer) er det ikke alltid lett å få de opplysninger som trengs. Hvert år må flere oppgaver gis opp på grunn av manglende eller forsinkede data. Ta nøye hensyn til dette når man setter opp planleggingsrapport.

— *Skriving av besvarelsen:* Diplomoppgaven skal også være en trening i å kunne formulere seg skriftlig, dvs. kunne skrive en rapport på en logisk, lettest måte og på korrekt norsk. Man må være klar over hvem man henvender seg til. Det er unødvendig å fortelle sensorene enkle sammenhenger i økonomisk/administrative fagområder. Forutsett at sensor ihvertfall kan like meget om dette emnet som deg selv. Er det nødvendig å forklare definisjoner etc. for oppdragsgiver, bør dette gjøres som et separat bilag som ikke leveres med oppgaven.

De færreste kan klare å skrive det endelige trykkeklare manuskript i en vending. De fleste må foreta bearbeidelser av manuskriptet flere ganger før de er fornøyd. Mange leverte besvarelser bærer preg av ikke å være bearbeidet.

Ved gjennomlesningen av det første manuskriptet bør man legge vekt på ett spesielt område hver gang man leser. Følgende områder er av betydning:

- Logisk sammenheng
- Språkbehandling
- Setningslengde og -oppbygging, tegnbruk
- Gjentakelser

Når alt dette er rettet opp og manuskriptet renskrevet på nytt, kan man lese gjennom med vekt på å se alle forhold sammen.

8. Formelle krav til diplomoppgaven

8.1 Format og layout

Diplomoppgaven skal trykkes i A4 format. Oppgaven skal være maskinskrevet. Det finnes ingen faste normer for linjeavstand og marger. I tvil om hva som egner seg, kan man benytte de retningslinjer som finnes for årsoppgaver og prosjektarbeider. Oppgaven skal innleveres fast innbundet med omslag i stiv kartong (f.eks. som BI's kompendier).

8.2 Antall eksemplarer

Diplomoppgaven skal i ferdig stand leveres i 4 — fire — eksemplarer til Sekretariatet.

8.3 Omslaget skal inneholde følgende opplysninger

- a) Diplomoppgave ved Bedriftsøkonomisk Institutt. (Det er i den forbindelse ikke lov å benytte BI's logo.)
- b) Tidspunkt for innlevering.
- c) Tittel.
- d) Registreringsnummer og/eller navn.

Tittelen bør gjennomtenkes nøye. Alt for mange oppgaver har titler som

- ikke er dekkende for hva som er behandlet
- er for omstendelige

Det er hensiktsmessig å benytte en todelt tittel: a) hovedområdet og b) forklarende undertittel.

NB! Ved konfidensielle oppgaver skal dette tydelig fremgå på omslaget.

8.4 Sammendrag

Like etter omslaget på de innleverte oppgaver, dvs. før forord, innholdsfortegnelse etc., skal bindes inn et sammendrag av oppgaven. Sammen- draget må ikke overskride 2 A4 sider og skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Studenten(e)s navn og kontaktadresse/telefon.
- b) Årskull (f.eks. 1979 – 83).
- c) Innleveringsmåned og -år.
- d) Ved konfidensielle oppgaver skal dette påføres, samt til hvilket tidspunkt de er konfidensielle.
- e) Fagområde (f.eks. Markedsføring, Bedriftsøkonomisk analyse etc.)
- f) Sammendrag av oppgaven f.eks. ved hjelp av
 - problemdefinisjon
 - kort om datainnsamling
 - analysen
 - konklusjonene
 - sentrale litteraturhenvisninger

8.5 Innholdsfortegnelse og forord

Diplomoppgaven skal ha en innholdsfortegnelse som angir på hvilken side de forskjellige avsnitt og underavsnitt befinner seg. Innholdsfortegnelsen bør settes opp slik at det gir en klar oversikt over oppgavens disposisjon og innhold.

Mange foretrekker å lage en egen oversikt for å henvise til tabeller og figurer i teksten.

I forordet til oppgaven kan det skrives en kort selvkritikk av arbeidet som er gjennomført. Man kan kommentere både svake og sterke sider ved oppgaven og også forklare årsaken til avvik fra den opprinnelige disposisjon. Husk at oppgaven må godkjennes på nytt dersom avvikene er vesentlige.

8.6 Litteraturfortegnelse

Diplomoppgaven skal inneholde litteraturoversikt som plasseres bakerst i besvarelsen. Det finnes flere måter å redigere litteraturlisten på. Kjente eksempler vil man finne i forskjellig pensumlitteratur. Litteraturhenvisningen må inneholde:

- a) Etternavn og initialer for fornavn til forfatteren(e)
- b) Full tittel på boken, tidsskriftet og/eller artikkelen
- c) Forlag og utgivelsessted
- d) Tidspunkt for utgivelsen

Henvisningen i teksten kan skje på flere måter. Imidlertid skal henvisningen alltid komme i tilknytning til referansen og ikke samles til slutt i et avsnitt. Litteraturhenvisningene anses for en viktig detalj og bør derfor være så effektiv og presis som mulig.

8.7 Spørreskjemaundersøkelser

Fra og med studentkullet 73/76 forlanges det at alle diplomoppgaver som bygger på intervju- eller enquete-metoder, også inneholder resumé av besvarelsen beregnet på de som er intervjuet. For å få godkjent oppgaven forutsettes det altså en tilbakemelding til de som ble spurt/intervjuet, om de selv ber om det.

I de tilfeller hvor respondentene (svarerne) ikke vil være identifiserbare, vil det selvsagt heller ikke være mulig å gjennomføre dette.

Det bemerkes dessuten at alle spørreskjemaer og lignende data som studentene samler inn i forbindelse med diplomoppgaver, skal innleveres til – og oppbevares på en forsvarlig måte av Bedriftsøkonomisk Institutt, eller makuleres på betryggende måte etter avtale med veileder/oppdragsgiver.

9. Innlevering

9.1 Tidsfrister

31. mars i 8. semester er ordinær frist for innlevering av diplomoppgaven.

9.2 Leveringssted

Besvarelsen skal leveres eller sendes til BI's sekretariat, adresse: Postboks 69, 1341 Bekkestua.

9.3 Registrering

Levering av det nødvendige antall eksemplarer registreres i protokoll på sekretariatet. Registrering blir ikke foretatt før alle formelle krav er overholdt (antall, innbinding, omslag, sammendrag etc.). Studenten skal ha kvittering for levert oppgave.

9.4 Oppbevaring

Etter sensur oppbevares diplomoppgavene på biblioteket. Konfidensielle oppgaver oppbevares nedlåst. Eksemplarer av spesielt gode oppgaver sendes Universitetsbiblioteket og biblioteket ved Norges Handelshøyskole.

9.5 Disposisjonsrett

BI forbeholder seg retten til uten vederlag å benytte hele eller deler av besvarelsen i undervisningen. Besvarelsene vil også kunne bli benyttet i utrednings- og forskningsarbeid som er igangsatt av BI's stab og som diplomoppgavene er en del av.

Studentene har ut over dette full disposisjonsrett. Dette betyr at studenten har opphavs- og utnyttelsesretten til den innleverte besvarelse. BI's øvrige studenter skal ha anledning til å låne besvarelsene på biblioteket.

9.6 Konfidensiell behandling

Oppgaver kan etter søknad til studieleder på Diplomøkonomstudiet gjøres konfidensielle i 1 år, unntaksvis i 2 år. Søknaden skal inneholde dokumentasjon på hvorfor oppgaven ønskes konfidensielt behandlet, f.eks. ved bekreftelse fra oppdragsgiver.

10. Evaluering

Oppgaven skal bedømmes av to personer. Disse sensorene oppnevnes av direktøren etter forslag fra studielederen for Diplomøkonomstudiet. Sensorene er anbefalt å benytte et vurderingsskjema som vises på neste side.

Sensurering av diplomoppgaver vil ofte ta noen tid. For oppgaver som er levert innen 31. mars, vil sensuren foreligge i juni samme år. Studenter som ikke overholder fristen 31. mars, men leverer før 30. september, vil ikke få sensur før i desember.

Følgende tidsplan gjelder således for sensuren:

<i>Innlevering:</i>	<i>Sensur:</i>
1. oktober – 31. mars	Juni
1. april – 30. september	Desember

Ved omsensur av diplomoppgaver følger man de samme regler som gjelder for andre eksamensoppgaver. Dette betyr at man får oppnevnt to nye sensorer.

11. Kontinuasjon

Dersom diplomarbeidet ikke godkjennes skal omarbeiding skje i henhold til veileders anvisninger og ny sluttrapport innleveres. Ovenfor nevnte innleveringsfrister gjelder også for omarbeidede oppgaver.

VURDERING AV DIPLOMOPPGAVEN

Reg. nr. Navn

Reg. nr. Navn

Reg. nr. Navn

Diplomoppgavetittel

Kriterier	Vekt	<i>Ikke bestått 6 poeng</i>	<i>Dårlig 5 poeng</i>	<i>Kan godtas 4 poeng</i>	<i>Bra 3 poeng</i>	<i>Meget bra 2 poeng</i>	<i>Særdeles bra 1 poeng</i>	Total poeng
Disposisjon, logisk utvikling	1/2							
Språklig behandling, formulering	1/2							
Presentasjon, lay-out	1/2							
Bruk av kilder, statistisk materiale, etc.	1 1/2							
Saklig og velordnet argumentasjon	2							
Analyse og vurdering	2 1/2							
Vanskelighetsgrad, teorianvendelse	2 1/2							
Sum vekttall/poeng	10							

Endelig karakter

		Dato		Sensors sign.	
<u>Poeng totalt</u>	<u>Karakter</u>	<u>Poeng totalt</u>	<u>Karakter</u>	<u>Poeng totalt</u>	<u>Karakter</u>
10	1.0	25	2.5	45	4.5
11	1.1	.	.	.	.
12	1.2	.	.	.	.
13	1.3	30	3.0	50	5.0
14	1.4	.	.	.	.
15	1.5	.	.	.	.
.	.	35	3.5	55	5.5
.	.	.	.	.	.
20	2.0	.	.	.	.
.	.	40	4.0	60	6.0

Bergen Banks Studiestipend

Statutter

1. Bergen Banks Studiestipend tildeles årlig den (de) studenter ved Bedriftsøkonomisk Institutt som leverer den beste diplomoppgaven.
2. Stipendiet, p.t. kr. 10.000,—/oppgave, forutsettes benyttet til studie-/utdannelsesformål. Studenten(e) forplikter seg til å gi BI rapport om hvordan stipendiet er blitt benyttet.
3. Den beste diplomoppgave innen hver spesialiseringsretning konkurrerer om stipendiet.
4. En komite bestående av en representant fra Bergen Bank, en fra BI og et frittstående medlem bedømmer oppgavene og tar stilling til hvem som skal tildeles stipendiet. BI oppnevner komiteens frittstående medlem som godkjennes av Bergen Bank.
5. BI nominerer de diplomoppgaver som skal underkastes komiteens bedømmelse.
6. Stipendiet utdeles av en representant fra Bergen Bank i et arrangement i BI's regi i august/september hvert år. Alle diplomoppgaver innlevert i perioden mellom to utdelinger kan bli nominert til å delta i konkurransen.
7. Avtalen om denne stipendieordningen gjelder inntil den sies opp av en av partene.

Viderestudier i USA

1. Generell informasjon om viderestudier i USA:

Master of Business Administration (MBA) studiet tilbys ved de fleste universiteter i USA, og søkes av studenter med svært ulik bakgrunn (f.eks. ingeniører, jurister, filologer etc.).

I prinsippet er MBA-programmet 2-årig, men universitetene tilbyr normalt et 1-årig studieopplegg til studenter som allerede har en lavere universitetsgrad innen fagområdet økonomi/administrasjon (Diplom-økonomer tilhører denne kategori).

Ved noen få universiteter vil alle studenter måtte gjennomføre et 2-årig program, uansett tidligere bakgrunn. (Dette gjelder f.eks. Harvard og Stanford.)

Norske studenter som søker opptak på et MBA-program må i tillegg til engelsk oversettelse av norske vitnemål og attester vedlegge resultat fra to tester

- a) GMAT (Graduate Management Admission Test)
- b) TOEFL (Test of English as a Foreign Language)

Begge testene avholdes i Norge. Påmelding skjer til henholdsvis:

GMAT: GMAT
Box 966
Princeton, NJ 08541
USA

TOEFL: CITO
P.O. Box 1034
6801 MG Arnhem
Nederland

Søknadsfrister til amerikanske universiteter er normalt 4 – 8 mnd. før studiestart.

Diplomøkonomer fra BI kan regne med å bli tatt opp på MBA-program ved amerikanske universiteter. Det vises til: "The Admission and Academic Placement of Students from Nordic Countries". The Joint Committee on Workshops (NAFSA AND AACRAO) 1974. Anbefalingen fra denne workshop lyder: "NORWEGIAN SCHOOL OF MANAGEMENT: Students who have successfully completed the "DIPLOMØKONOM" degree should be considered for admission to graduate studies."

2. University of Wisconsin, Graduate School of Business

BI har utviklet et samarbeid med University of Wisconsin som i korthet går ut på at Diplomøkonomer hvert år har fått reservert endel studie-plasser på MBA-programmet.

Søknadsprosessen til studiet er forenklet i og med at søkere som anbefales av BI slipper å avlegge GMAT-testen samtidig som BI står for koordinering og forsendelse av de søknader som anbefales.

I tillegg innebærer avtalen at inntil 6 credits (vektall) av MBA-studiet kan avlegges på BI. Dette betyr at studiet som totalt er på 30 credits kan gjennomføres på 9 mnd. istedet for 12 mnd. som ellers ville vært tilfellet. Videre betyr dette en økonomisk besparelse i og med at studie- og oppholdsutgifter kan reduseres.

Avtalen gjelder kun *ferdige* Diplomøkonomer. Imidlertid er det anledning for studenter i 8. semester å søke om opptak. Dette forutsetter at man fullfører sine studier ved BI før avreise.

Avtalen forutsetter at BI kun anbefaler kandidater med hovedkarakter 2,60 eller bedre. Første søknad om opptak sendes derfor Høgskolekontoret vedlagt karakterutskrift.

Det er UW som vurderer søkerne på bakgrunn av BI's anbefaling. Søknad nr. 2 (utfylling av UW-søknadspapirer) stiles til UW, men oversendes samlet av BI.

For de studenter som vil ta 6 credits i Norge før avreisen, gjelder at to av de kurs som er godkjent som "Graduate Courses" må være bestått med en karakter bedre eller lik 2,6. I tillegg må eventuelle fagoppgaver som kurset forøvrig krever være levert. For tiden tilbys følgende kurs som godkjent ved UW:

7039 Internasjonal Finans

3338 Markedsforskning evt. 7031 Internasjonal markedsforskning

3384 Markeds- og salgsprognostisering

3417 Forbrukeratferd

Søkere får ikke godkjent mer enn 6 credits selv om de har eksamen i alle disse fire kurs.

Det finnes to titler man kan arbeide mot:

- Master of Business Administration (M.B.A.)
- Master of Science (M.S.)

M.B.A. er det program de fleste velger. Det er en bredere innføring i flere fagområder. Av det antall credits man må avlegge ved UW, skal ikke mer enn 50% avlegges innen kandidatens Major (Primærfag). Målet for M.B.A.-programmet er: "professional degree for those students who are preparing for a career in the business world".

Følgende områder kan velges:

Accounting, Finance/Investment/Banking, International Business, Marketing, Management, Public Utilities and Transportation, Quantitative Analysis, Real Estate and Urban Land Economics, Risk and Insurance.

Man avlegger ett av disse områder som Major og ett som Minor.

Dersom man ønsker større grad av spesialisering, bør man velge

M.S.-programmet:

” . . . meets the needs of students desiring greater specialization in a particular area of business beyond that offered in the M.B.A.-program.”

Følgende studieområder tilbys:

Accounting, Actuarial Science, Business-Statistics, Health Fiscal Management, Information Systems Analysis and Design, Institutional Administration, Public Utilities and Transportation, Real Estate and Urban Land Economics, Public Management.

Av de credits man må ta i USA, skal noen avlegges innen obligatoriske kurs. Disse kurs kan variere fra student til student og vil også være avhengig av kurstilbudet ved UW. Normalt skal alle ha et kurs i Management Problems samt ett kurs i Administration/ Organization.

Karakterskalaen i USA er følgende (fra best til dårligst): A, B, C, D, F (stryk). Det må oppnås B i gjennomsnitt for å få tittelen.

Selv om studieområdene er flere enn ved tilsvarende norske institusjoner, skal man være klar over at den ”akademiske” frihet er mindre enn i Norge. Det kreves jevn forberedelse til forelesningene i tillegg til at man i de fleste kurs forlanger ”papers” (skriftlige rapporter) i tillegg til eksamener. Den enkelte professor er vanligvis suveren når det gjelder karakterfastsettelse og evaluering av studentene.

Semesterinndeling

I tillegg til ordinære høst- og vårsemestre, har man i USA sommersemestre. Det er ikke anledning til å ta mer enn 13 credits i ett ordinært semester og 7 credits i ett sommersemester.

Semesterstart:

- Høstsemester: ca. 1. september
- Vårsemester: ca. 15. januar
- Sommersemester: ca. 15. juni

Det er anledning til å begynne studiet i hvilket semester man ønsker.

Omkostninger/Finansiering

UW regnet i 1981 med at ett akademisk år for en person ville koste ca. US dollars 11.000. Av dette beløp er studieavgifter ca. US dollars 2.150 pr. semester, US dollars 700 for sommersemester og US dollars 6.000 til mat- og oppholdsutgifter.

Når man legger til reise og utgifter til bil (som føles som en nødvendig-

het), bør man gå ut fra ca. NKR 60 – 80.000, – pr. akademisk år pr. student. Dette kan finansieres på flere måter:

- Statens Lånekasse for Utdanning
- Egenkapital/Banklån
- Diverse stipend. (Liste fås ved henvendelse til Høgskolekontoret.)

Man kan ikke regne med å få stipend fra UW. BI administrerer ingen fonds til USA-studier for studenter.

Finansieringsplanen må være klar før man søker til UW. Bekreftelse på finansiering fås av Statens Lånekasse for Utdanning.

Søknadsprosedyre

Søknad om anbefaling fra BI leveres sekretariatet 1. etg. innen 15. desember/1. juni for opptak henholdsvis september/januar.

Skjema for søknad om anbefaling fås på sekretariatet. Oppdatert statusrapport skal vedlegges.

Studenter som blir anbefalt får tilsendt UW's søknadsskjema som skal utfylles og returneres BI v/Høgskolekontoret vedlagt

- engelsk karakterutskrift/vitnemål (fås på Høgskolekontoret)
- bekreftet finansiering (fra bank eller lånekasse)
- 3 anbefalelsesbrev (fra lærere, arbeidsgiver eller lignende)
- studenter som har tatt overførbare kurs skal vedlegge "Official transcript" for hvert av kursene (fås på Høgskolekontoret)
- US dollars 20 i søknadsgebyr (krysset sjekk utstedt til UW)

Søknaden sendes fra BI ca. 4 måneder før semesterstart og studentene får deretter direkte beskjed fra UW. Det er derfor ingen grunn til å purre BI. Opptaksprosedyren ved UW tar normalt 1 – 3 måneder. (Ved mangler i søknaden forlenges behandlingstiden.)

Andre opplysninger

- Ytterligere informasjon kan fås ved henvendelse til studieleder for Diplomøkonomstudiet (rom 213).
- BI har intet ansvar for opplegget utover å forenkle søknads-/opptaksprosedyren for Diplomøkonomer.

Av denne grunn må alt som gjelder reise, frakt, bosted, finansiering o.l. ordnes av den enkelte søker. De norske studenter ved UW utarbeidet i 1977 et orienteringshefte om Madison som studiested. Hftet finnes på BI's bibliotek.

Bosted formidles iblant gjennom de norske studenter som allerede er ved UW. Søknader om studentleiligheter går via Housing Office ved UW. Tidlig søknad øker mulighetene for å motta studentleilighet.

- Studenter som blir anbefalt og opptatt ved UW, men som ikke fullfører sitt Diplomøkonomstudium, skal trekke sine søknader ved UW inntil Diplomøkonomstudiet er fullført.
- Sykehus-/legebesøk er meget kostbart i USA. Forsikring anbefales på det sterkeste. Egen ordning finnes med Trygdekontoret for sjømenn i Utenriksfart, men også på University Hospital.
- Husk visum! Visum utstedes på Den Amerikanske Ambassade i Oslo. Utstedelse kan ta opp til 3 uker.
- UW's adresse:
Graduate School of Business
University of Wisconsin
1155 Observatory Drive
MADISON, Wisconsin 53705, USA

3. American Graduate School of International Management, Arizona
BI inngikk våren 1983 en avtale med American Graduate School of International Management, Glendale, Arizona.

Avtalen går ut på at inntil 10 *ferdige* Diplomøkonomer hvert år kan ta Master of International Management (MIM) i Arizona og at inntil 10 studenter derfra kommer til BI for et opphold på ett semester.

Da dette er en utvekslingsavtale, kreves det ikke at studentene avlegger TOEFL-test eller GMAT-test.

I utvekslingssemesteret (høstsemesteret) betaler BI-kandidater ordinær semesteravgift til BI og det neste semesteret avgift til AGSIM, p.t. US dollars 2.500 (våren 1983). I tillegg kommer selvfølgelig leveomkostninger som bolig, mat, evt. bil etc.

BI-kandidatene får reservert studenthybler på campus ved skolen.

Søknadsprosedyre

Søknadsfristen er 1. mars. Eget søknadssjema fås på sekretariatet.

Kun studenter som er ferdige Diplomøkonomer innen 15. august det aktuelle studieår kan reise til AGSIM, da vitnemål må vises der før MIM tildeles.

BI foretar utvelgelsen av de studenter som får reise. Bare studenter som har 2.60 eller bedre i gjennomsnittskarakter kommer i betraktning. Dersom flere enn 10 studenter søker, vil det bli lagt vekt på den kurskombinasjon den enkelte student har valgt. De studenter som har flest kurs innen internasjonal bedriftsledelse blir prioritert.

De studenter som får reise til AGSIM, må selv sørge for visum og finansiering.

FINANSIERING I USA

Oversikt over organisasjoner som har stipender til utenlandsstudier, fås ved henvendelse til Høgskolekontoret.

Uttekslingsavtalen med ESCP ECOLE SUPERIEURE DE COMMERCE DE PARIS

BI inngikk i 1982 en uttekslingsavtale med ESCP i Frankrike. Avtalen går ut på at inntil tre BI-studenter kan tilbringe ett semester ved skolen i Paris i siste del av Diplomøkonomstudiet. Til gjengjeld kan tre studenter fra ESCP tilbringe ett semester ved BI.

Studentene fra BI som får anledning til å reise til Paris velges ut i løpet av vårsemesteret, og tilbringer det påfølgende høstsemester i Paris. Før studentene påbegynner oppholdet ved ESCP, må de ha fått godkjent de kurs de ønsker å avlegge eksamen i der som tilsvarende med 10 vekt-tall ved BI. Søknaden sendes BI's studieadministrasjon.

Ytterligere informasjon vil bli gitt i et informasjonsmøte tidlig i vårsemesteret.

Bedriftsøkonomisk Studentersamfund

Bedriftsøkonomisk Studentersamfund organiserer alle heltidsstudenter ved Bedriftsøkonomisk Institutt.

Styret i BS

Styret består av 8 medlemmer, inkludert formann i fagutvalget (FU) og 1. studentrepresentant i Stiftelsens Styre (SS). Styrekontoret ligger i kjelleretasjen (015). Åpningstid mandag — fredag kl. 10.00 — 14.00 (minst).

Informasjonssjef i Styret utgir UKE INFO, deadline er fredag kl. 12.00 for utgivelse tirsdag morgen.

Fagutvalget (FU)

8 medlemmer, 4 av gangen velges ved urnvalg for 2 semestre. Kontakt-ledd mellom studenter og faglig stab. Kontor 011.

Stiftelsens Styre (SS)

BI's øverste organ. Studentene har 2 representanter. Hvert semester velges 1 studentrepresentant ved urnvalg for 1 års funksjonstid.

Utvalget for Studentaktiviteter (UFSA)

UFSA står for driften av KJELLÆR'N.

Åpningstider:

Mandag kl. 17.00 — 21.00 m/video film

Tirsdag kl. 17.00 — 21.00

Onsdag kl. 17.00 — 21.00 Eventuelt utvidet åpningstid ved spesi-
elle arrangementer

Torsdag kl. 17.00 — 21.00

Fredag kl. 17.00 — 01.00 Buss til byen kl. 01.15

Lørdag kl. 19.00 — 01.00 Buss til byen kl. 01.15

Orkester og spesialarrangementer legges til onsdager og lørdager. Disco-
teque fredager.

Alle fra 1. kull har ryddevakt (kl. 18.00 — 01.00) en fredag/lørdag i løpet av året.

Kontaktutvalget

Arrangerer bedriftsbesøk, bedriftspresentasjoner, kontakt med nordiske økonomiske høyskoler. Påmelding etter oppslag i kjelleretasjen.

Inside

Deadline annenhver torsdag kl. 12.00, for utgivelse neste onsdag. Innlegg mottas med takk. Kontor 013.

AIESEC

Utenlandsk praksisjobb for BI-studenter. Inntak av utvalgsmedlemmer i september. Informasjonsmøte og søknadsfrist for utreise i desember/ januar. Jobber av 6 til 72 ukers varighet. Kontor 012.

Pamphen BI-harmoniske

Orkester og miljøfaktor. Ukentlige øvelser på Kjellær'n. Pomphen heter den tilhørende ballett. 2 utvekslingsturer til Sverige hvert år.

Kantinene

BS driver kantinene på Nadderud og Frysja. Åpningstider for kantinene se side 00.

Hytteutvalget

administrerer arbeidet med BI-studentenes avkoblings- og rekreasjonssted.

BISI

Idrettsutvalget tar seg av idrettsaktiviteter, treningstider og trim.

Stafettkomiteen

Kienzlestafetten BI – NHH mellom Oslo og Bergen. Ukentlige treninger og testløp for kvalifisering. Stafetten går over 15 etapper, 2. helg i mai.

BI-Revyen

Revyen spilles i februar/mars. Revyøvelser starter i begynnelsen av høstsemesteret.

Kristengruppa

arrangerer andakter, bibeltimer og weekend-samlinger.

Jentegruppe

Ivaretar jentenes interesser som studenter ved BI, og tar opp aktuelle tema i tilknytning til studiet.

Interessegrupper

Dannes etter eget initiativ, uten formell tilknytning til BS. For tiden har vi

- Vinklubben
- Aksjespareklubb
- Shipping og offshore gruppe

Utvalgene som ikke har fast kontor benytter 014 (utvalgsrommet).

BI-ball

Avholdes på Hotel Continental lørdag 11. februar.

Generalforsamlinger i BS

Ordinær generalforsamling for høstsemesteret avholdes torsdag 24. november og for vårsemesteret torsdag 26. april.

Parkeringstillatelser

Søknader om parkeringstillatelser leveres på BS-kontoret i begynnelsen av høstsemesteret.

Hybelformidling

Hybler formidles ved henvendelse til BS-kontoret (se også oppslagstavle i underetasjen).

Studieopplegg

BI's studiemodell

BI's faglige portefølje er inndelt i 14 fagområder. Innen hvert fagområde tilbys en rekke kurs som hver er tildelt et visst antall vekttall. Vekttallene gir uttrykk for kursets arbeidsmengde fordelt på forelesninger, øvelser og selvstudium. Ett vekttall tilsvarer to arbeidsuker, dvs. 80 arbeidstimer. 10 vekttall utgjør ett semesters normalt arbeid på heltid. Denne vekttallsordning benyttes også ved andre vitenskapelige høyskoler (distriktshøyskoler, universitetene m.v.).

For å bli tildelt et vitnemål og en tittel ved BI må studenten ha oppnådd et bestemt antall vekttall med en viss spredning over fagområdene. I tillegg til å være et mål på arbeidsmengden i de respektive kurs, vil vekttallene også bli benyttet ved utregning av hovedkarakter.

Diplomøkonomstudiet er normert til åtte semester på heltid. Kurs og fagområdekombinasjoner er lagt opp slik at normal studieplan utgjør 80 vekttall.

Revisorstudiet er normert til seks semester på heltid. Kurs og fagområdekombinasjoner er lagt opp slik at normal studieplan utgjør 60 vekttall.

FAGOMRÅDENE VED BI

1. Metode

Fagområdet skal utvikle studentens evne til å foreta logiske resonnerment, og til å forstå forholdet mellom teori og virkelighet. Dessuten skal fagområdet gi studenten innsikt i hvordan man utvikler kunnskap i de bedriftsøkonomiske fagområder.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Matematikk
- Statistikk
- Modellbygging
- Vitenskapelig metodelære
- Utredningsarbeid

2. Juridiske fag

Undervisningen i juridiske emner skal gi studenten nødvendig kunnskap om lovstoff, rettsregler, rettslig atferd og rettsbeskyttelse på områder av betydning for næringsliv og offentlig forvaltning.

Undervisningen skal fremme studentens ”juridiske gangsyn” og evne til å kommunisere med jurister.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Skatterett
- Selskapsrett
- Kontraktsrett
- Arbeidsrett
- Markedsrett

3. Informasjons- og datasystemer

Fagområdet skal gi studenten den nødvendige bakgrunn for å delta i ledelsen av organisasjoners datautvikling.

Undervisningen skal fremme studentens evne til å kommunisere med dataspesialister.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Informasjons- og datasystemer
- Konkretisering av foretakets databehov
- Ledelse og styring av datafunksjoner
- Konsekvenser av nye datasystemer

4. Bedriftsøkonomisk analyse

Fagområdet skal gi studenten solid innsikt i bedriftsøkonomiske analyser og bedriftsøkonomiske beslutnings-, styrings- og kontrollmodeller.

Undervisningen skal fremme studentens evne til å arbeide som resultat-orientert administrator.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Teorier om foretaket og dets atferd i markedet
- Intern- og eksternregnskap
- Budsjettering og økonomisk styring av foretaket
- Finans

Mikroøkonomien danner den teoretiske basis for fagområdet.

5. Organisasjon og ledelse

Fagområdet skal gi studenten forståelse for at organisasjonen representerer et komplisert samspill mellom mennesker, i en samfunnsmessig ramme.

Undervisningen skal bidra til utviklingen av inspirerende ledere med evne til å mobilisere det beste i sine omgivelser.

Fagområdets hovedtemaer er:

- a. Organisasjonsteori:
 - Fremveksten av den moderne organisasjonen
 - Teorier om organisasjoner
 - Maktrelasjoner i organisasjoner
 - Det organiserte samfunn
- b. Ledelse
 - Lederrollen
 - Teorier om ledelse
 - Utvikling av individ, gruppe og organisasjon
 - Strategisk planlegging og ledelse

Fagområdet er forankret i sosiologiske og psykologiske tenke- og forståelsesformer.

6. Materialadministrasjon

Fagområdet skal gi studenten innsikt i foretakets materialforsyning, produksjonsstyring og fysiske distribusjon ut fra en helhetlig og strategisk synsvinkel.

Undervisningen skal fremme studentens evne til å arbeide som ressursbevisst administrator av kapital og materialer.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Motiver for og sentrale begreper innen materialadministrasjon
- Metoder for materialadministrativ utvikling
- Organisatoriske aspekter av materialadministrasjon

7. Markedsføring

Fagområdet skal gi studenten oversikt og innsikt i metoder og modeller som brukes til å analysere, utvikle, forutsi og fremme avsetningen av foretakets varer og tjenester.

Undervisningen skal fremme studentenes ferdigheter som markedsanalytiker og resultatorientert markedsføringsleder.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Markedsanalyser og prognoser
- Markedsplanlegging og strategi
- Konkurransemidlene

- Markedsføringens organisering
- Internasjonal markedsføring

Fagområdet behandler markedsføring først og fremst fra ledelsens synsvinkel.

8. Samfunnsøkonomi

Fagområdet skal gi studenten oversikt over samfunnets økonomiske systemer og deres virkemåte.

Undervisningen skal utvikle studenten til en økonom som finner seg til rette i den norske blandingsøkonomi med dens forhold til internasjonal økonomi.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Teorier om økonomiske system og økonomisk politikk
- Samfunnsplanlegging
- Internasjonal økonomi

Fagområdet er basert på sosialøkonomiske fagtradisjoner.

9. Offentlig administrasjon

Fagområdet skal gi studenten forståelse for forvaltningens oppbygging og virkemåte, samt gi innsikt i mulighetene for samarbeid med den private sektor. Undervisningen skal fremme studentens evne til å opptre som omgivelsesorientert og samfunnsengasjert leder, både i offentlig og privat virksomhet.

- Administrasjonens oppbygging og virkemåte
- Teorier om beslutningsprosessen i den offentlige administrasjon
- Samspillet mellom offentlig administrasjon, offentlige foretak og privat næringsliv

Fagområdet er basert på statsvitenskapelige fagtradisjoner.

10. Språk og kommunikasjon

Fagområdet skal gi studentene nødvendig språklig og kulturell bakgrunn for å delta i internasjonale sammenheng.

Undervisningen skal fremme studentens evne til å kommunisere effektivt, også internasjonalt.

Fagområdets hovedtemaer er:

- Møtedeltakelse, foredrag, rapport- og brevskrivning på et fremmed språk
- Internasjonale forhandlinger
- Internasjonal miljø- og kulturkunnskap

11. Revisjon

Fagområdet skal orientere studenten om revisjonspraksis og de lover og regler som gjelder for yrket.

Undervisningen skal fremme studentens evne til å kommunisere med revisor.

Hovedtemaene i fagområdet er:

- Intern kontroll
- Revisoryrket
- Revisjonsprosessen

12. Seminar

Fagområdet har som mål gjennom aktiv studentdeltakelse å analysere og behandle aktuelle problemområder i norsk økonomi og i arbeidslivet.

13. Spesialiseringsstudier

Spesialiseringsstudiene skal gi studentene kompetanse som funksjons-spesialist. For tiden kan studenten velge ett av følgende spesialiseringsstudier:

- Informasjons- og datasystemer
- Markedsføring
- Organisasjon og ledelse
- Materialadministrasjon
- Finans
- Økonomisk styring av foretaket
- Internasjonalisering

14. Diplomoppgaven

Arbeidet med Diplomoppgaven skal gi studenten øvelse i *anvendelse* av fagkunnskap. Målet er å bidra til å gjøre studentene handlingsføre i en fremtidig arbeidssituasjon. Utvikling av evnen til å forene teoretisk og metodisk kunnskap i en problemorientert innsats er derfor det sentrale.

Emnet for Diplomoppgaven skal være innen et selvvalgt problemfelt. Dette bør normalt ligge i den enkelte students spesialiseringsområde. Imidlertid skal dette ikke legges til hinder for utradisjonelle eller kritiske tilnærminger.

Diplomarbeidene vil kunne være av svært ulik karakter: Oppdragsutredninger, deler av større forsknings-/utredningsprosjekt eller frie emner. De vil kunne være rettet mot konkrete anbefalinger, eller være av eksplorativ karakter.

Diplomøkonomstudiet

VEKTTALLSKRAV PR. FAGOMRÅDE

<i>Fagområde</i>	<i>Vekttallskrav</i>	
	<i>Kullene</i>	<i>Kullene</i>
	<i>1982 – 86</i> <i>1983 – 87</i>	<i>1980 – 84</i> <i>1981 – 85</i>
Metode	14.0	12.5
Juridiske fag	3.0	2.0
Informasjons- og datasystemer	4.0	6.0
Bedriftsøkonomisk analyse	10.0	10.5
Organisasjon og ledelse	6.0	8.5
Materialadministrasjon	2.0	1.0
Markedsføring	4.0	2.5
Samfunnsøkonomisk analyse	6.0	6.0
Offentlig administrasjon	2.0	2.0
Språk og kommunikasjon	5.0	5.0
Seminar	2.0	2.0
Spesialiseringssstudier	12.0	12.0
Diplomoppgave	10.0	10.0
Totalt	80.0	80.0

DIPLOMØKONOMSTUDIETS 1. AVDELING

STUDIEOVERSIKT

<i>Kurskode</i>	<i>Kursbetegnelse</i>	<i>Vekt</i>	<i>Timer/semester</i>			
			<i>1. sem.</i>	<i>2. sem.</i>	<i>3. sem.</i>	<i>4. sem.</i>
MET 1032	Matematikk	2.5	78(E)			
JUR 5152	Juridiske fag	3	65(E)★			
BØK 5026	Mikroøkonomi	2.5	48(E)			
SPÅ 8081	English for Management, part 1	2	39(E)			
SPÅ 8181	Deutsch als Geschäftssprache, Teil 1	2	52(E)			
SPÅ 8281	Le français des affaires, 1 ere partie	2	52(E)			
MET 1082	Anvendt statistikk	1.5		57(E)		
BØK 2012	Økonomistyring – internregnskap	1.5		36(E)		
BØK 2015	Økonomistyring – planlegging – budsjettering	1		28(E)		
ORG 4130	Organisasjon og ledelse	2		52(E)		
SPÅ 8082	Anglo-American Area Studies English for Management, part 2	3		39(F)		26(M)
SPÅ 8182	Deutsch Landeskunde Deutsch als Geschäftssprache, Teil 2	3		39(F)		26(M)
SPÅ 8282	Aspects de la civilisation française Le français des affaires, 2 eme partie	3		39(F)		26(M)
MET 1201	Praktisk prosjektarbeid med dataanalyse	2		(P)		
MET 1055	Modellbygging	2			39(E)	
MAD 4138	Materialadministrasjon	2			32(E)	
SØK 5017	Makroøkonomi	2			39(E)	
INF 0184	Informasjons- og datasystemer	4			39	39(E)
MRK 3043	Markedsføringsledelse	4			39	39(E)
BØK 2042	Økonomistyring – eksternregnskap	3				52(E)
MET 0185	Praktisk prosjektarbeid	2				(P)

(E) = skriftlig eksamen

(F) = fagoppgave

(P) = prosjektarbeid

(M) = muntlig eksamen

★ Se orientering om evalueringsalternativer under avsnittet "Evaluering" på neste side.

UNDERVISNINGSSOPPLEGG

I 1. avdeling har studentene en undervisningsbelastning på 15 – 20 timer pr. uke. Semesterets lengde er 13 uker. I mange av kursene er undervisningen lagt opp som en kombinasjon av fellesforelesninger i Finn Øiens auditorium og diskusjoner/øvelser i mindre klasser.

Studentene skal velge ett av språkene engelsk, tysk og fransk. Språkundervisningen foregår i småklasser på 20 – 30 studenter.

EVALUERING

Det skal avlegges skriftlig eksamen i praktisk talt alle kurs. I tillegg skal studentene utarbeide to prosjektarbeid i løpet av 1. avdeling.

Ved påmelding til evaluering skal evalueringsalternativ 1 oppgis, dersom ikke annet er angitt i studiehåndboken.

Ved påmelding til evaluering i kurset JUR 5152 Juridiske fag kan studentene velge mellom følgende to evalueringsalternativer:

JUR 5151.01 = samlet prøve i Rettslære- og Skatterettsdelen (fem timer)

JUR 5152.02 = to deksamener hvor karakteren i Rettslæredelen teller 2/3 av endelig karakter og Skatterettsdelen 1/3. (Rettslære 3-timers eksamen og Skatterett 2-timers eksamen)

Studenter som er blitt tatt opp direkte på 2. avdeling, og som mangler Rettslære fra sin tidligere utdanning, skal melde seg på i *JUR 5171 Rettslære*.

Ved evaluering i SPÅ 8082, SPÅ 8182 og SPÅ 8282 (språk i 2. og 4. semester) vises til kursbeskrivelsene lenger bak i boken.

DIPLOMØKONOMSTUDIETS 2. AVDELING

For å kunne påbegynne studiene på 2. avdeling krever BI at hver enkelt student har bestått alle unntatt ett kurs fra 1. avdeling.

Diplomøkonomstudiets 2. avdeling består av totalt 40 vekttall¹:

Semester	5	6	7	8	Total
Generelle del	10	4	2	2	18
Spesialisering	—	6	4	2	12
Diplomarbeid	—	—	4	6	10
Total	10	10	10	10	40

- 1) Vekttall er definert som en gitt arbeidsinnsats til forelesninger, øvelser og selvstudium. 1 vekttall tilsvarer 2 arbeidsuker, dvs. 80 arbeidstimer.

STUDIEOVERSIKT GENERELL DEL 2. AVDELING

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	5. sem.	Timer/semester			
				6. sem.	7. sem.	8. sem.	
SØK 7052	Samfunns- økonomiske emner	2	26				
BØK 7053	Bedrifters økonomiske markedstilpasning	2	26				
ORG 7057	Administrasjon I	2	26				
MET 1162	Bedriftsøkonomisk metodelære	4	52				
SØK 5352	Samfunnsplanlegging	2		26			
OFF 7055	Administrasjon II	2		26			
SEM 7050	Aktuelt seminar	2			26		
ORG 7051	Bedriftsstrategi og bedriftspolitik	2					26

EVALUERING

Eval.kode	Evalueringsbetegnelse	Vekt	5. sem.	Evaluering			
				6. sem.	7. sem.	8. sem.	
	Felleseksamen:						
SØK 7810	Samfunns- økonomiske emner	2	(E)				
BØK 7810	Bedrifters økonomiske markedstilpasning	2					
ORG 7057	Administrasjon I	2	(E)				
MET 1162	Bedriftsøkonomisk metodelære	4	(F)				
	Felleseksamen:						
SØK 7002	Samfunnsplanlegging	2	(E)				
OFF 7002	Administrasjon II	2					
SEM 7050	Aktuelt seminar	2			(R)		
ORG 7051	Bedriftsstrategi og bedriftspolitik	2					(E)
(E) = skriftlig eksamen							
(F) = fagoppgave							
(R) = rapporter om ett eller flere aktuelle tema							

SPESIALISERINGSDELEN

I 5. semester skal studentene velge spesialiseringsretning eller fordypningsområde. Undervisningen innen spesialiseringsretningen foregår i 6., 7. og 8. semester. Studentene kan velge mellom 6 forskjellige spesialiseringsområder:

- Informasjons- og datasystemer
- Administrasjon
- Markedsføring
- Regnskap
- Finans
- Internasjonal Management

Hvert enkelt område består normalt av en obligatorisk del og en valgfri del. Innenfor rammen av spesialiseringsretningen gis det mulighet for å velge et suppleringskurs fra hvilken som helst av de andre retningene samt fra gruppen allmennfag hvor blant annet fremmedspråk inngår.

Diplomøkonomstudiets spesialiseringsdel er ”funksjonsorientert” i motsetning til studiets obligatoriske undervisning som gir studentene generelle kunnskaper innen fagområdene.

Med funksjonsorientert menes at undervisningens innhold og form er tilrettelagt med sikte på å forberede studentene til oppgaver innen bestemte bedriftsøkonomiske funksjoner. (Unntatt Internasjonal Management.)

Dette innebærer at studentene gis inngående kunnskap om metoder og teknikker for å kunne definere og løse problemer knyttet til det fagområdet som studeres.

Det spesialiseringsvalg som foretas, bør derfor være et resultat av de ønsker og planer hver enkelt student har for sin framtidige yrkesaktive karriere.

Studentene skal gjennomføre kurs tilsvarende 12 vekttall innenfor betegnelsen ”Spesialisering”. 10 av disse 12 vekttall *skal* gjennomføres innen den valgte spesialiseringsretning, mens 2 vekttall kan velges fritt fra gruppen ”Suppleringskurs”. Under samlebetegnelsen Suppleringskurs tilbys kurs fra alle spesialiseringsretninger samt spesielle kurs som

går på tvers av de etablerte spesialiseringsområder. Kurs som velges inn betegnes suppleringskurs. Studentene kan således fritt velge om de ønsker å ta suppleringskurset fra egen spesialiseringsretning, fra andre tilbudte retninger eller andre tverrfaglige kurs.

Dersom studenter ønsker å avlegge eksamen i kurs som går ut over de nødvendige 12 vekttall, gis det anledning til dette dersom kursene har ledige studieplasser.

Studentene skal i slike tilfeller avtale særskilt med kursansvarlig i det kurs man ønsker å følge. Kurs som gjennomføres utenfor ordinær fagkrets (ut over 12 vekttall) betegnes "ekstrakurs". Studentene kan selv velge om disse kursene skal inngå i beregning av hovedkarakter når vitnemålet utstedes.

SPELIALISERINGSRETNING: ADMINISTRASJON

ANTALL STUDIEPLASSER: 70

Generelt

I tråd med BI's målsetting kan utgangspunktet for undervisningstilbudet fra Seksjonen for Administrasjonsfag og Databehandling (SAFD) beskrives i følgende to punkter:

- utdanningen skal gi kvalifikasjoner til ledende stillinger i næringslivet og den offentlige forvaltning
- utdanningen skal gi grunnlag for livslang læring

Seksjonens faglige ressurser innen administrasjonsfag kan splittes opp i følgende områder — noe som også preger såvel de obligatoriske som valgbare fagområder/kurser:

- Materialadministrasjon
- Internasjonal administrasjon
- Generell administrasjon
- Personaladministrasjon
- Offentlig administrasjon

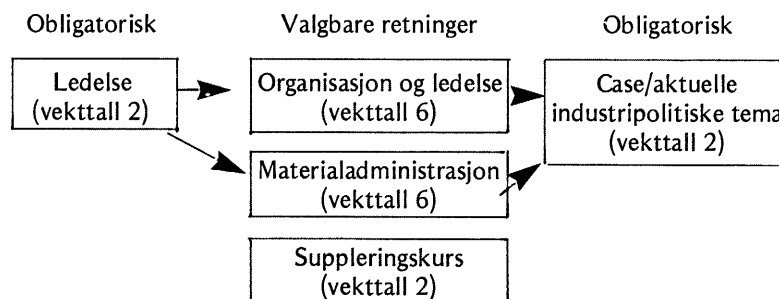
En forutsetning for å lede organisasjoner og mennesker er grunnleggende kunnskaper og forståelse for sammenhenger mellom og adferd i samfunnet, organisasjoner og det enkelte individ. Seksjonens kurs i studiets 1. avdeling og visse av de obligatoriske kursene i 2. avdeling gir studentene muligheter for å skaffe seg dette grunnlaget gjennom basiskonsepter og teorier innen det administrative og organisatoriske området.

Spesialiseringsdelen i studiets 2. avdeling skal gi studenten muligheter for spesialisering og dybdeforståelse. Seksjon for Administrasjonsfag og Databehandling har bygget opp en spesialiseringsdel som tar utgangspunkt i at studentene skal kunne møte de praktiske problemer og forutsetninger som en høyere lederstilling innebærer. Dette krever dybdeforståelse for lederfunksjonen i en organisasjon.

Spesialiseringsdelen – hovedstruktur

Spesialiseringsdelen er utformet med to hovedretninger, Organisasjon – Ledelse og Materialadministrasjon. Uansett hvilken retning man velger skal man gjennom en introduksjon og avslutning som er obligatorisk. Den innledende delen er konsentrert omkring lederens oppgaver og samspill med styret og sine underordnede. Makt, interessekonflikter, motivasjon, utredninger etc. er stikkord som beskriver lederoppgavens hverdag og som er sentrale elementer i denne delen. Den avsluttende obligatoriske delen er konsentrert omkring casebeskrivelser og -diskusjoner slik at man kan trekke sammen studiets ulike deler i et helhets-syn og anvende sine kunnskaper på konkrete problem. Aktuelle industripolitiske tema vil spesielt bli tatt opp i denne delen.

Spesialiseringsmulighetene kan derfor beskrives i nedenstående figur som også inkluderer vektfordelingen:

De valgbare retningene er delt inn i seks undervisningsblokker á 12 timer. I tillegg kommer en 3-timers innledning og avslutning. Totalt får man derved 78 timers undervisning som igjen dekker 6 vektall. Denne inndelingen er laget for å muliggjøre stor grad av fleksibilitet i undervisningsopplegget. En av disse blokkene vil defineres fra år til år slik at aktuelle industripolitiske tema og seksjonens egne forskningsaktiviteter kan trekkes inn i studiet på en mer direkte måte.

VALGRETNING: ORGANISASJON OG LEDELSE

Målgruppe

Spesialiseringsdelen henvender seg til de studenter som tenker seg en framtid innenfor personaladministrasjon eller generell ledelse av organisasjoner. Dessuten henvender denne delen seg til studenter som ønsker dypere kunnskaper og større forståelse for ledelsesfunksjonens betydning i utvikling av de menneskelige ressurser. Retningen vil passe for kandidater som tar sikte på å arbeide med informasjon, opplæring og konsulenttjeneste innenfor administrasjon og ledelse.

Mål,

Studentene får en fyldig innføring i relevant teori som kan danne grunnlaget for senere i livet å løse praktiske problemer. Deltakerne skal etter å ha gjennomgått denne spesialiseringsretningen være skikket til lederfunksjonen i organisasjoner generelt og arbeid innenfor en personal- eller organisasjonsavdeling.

Kursoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning			Evalueringskode
			6. sem.	7. sem.	8. sem.	
SST 7016	Ledelse	2	26			SST 7801 (F)(E)
—	Introduksjon	0	3			
SST 7018	Leder og organisasjonsutvikling	2	24			
SST 7019	Personaladministrasjon	1	12			
SST 7056	Læring og utvikling i arbeidsmiljøet	1	12			
SST 7023	Internasjonal ledelse	1		12		
SST 7024	Aktuelle problemstillinger i organisasjon og ledelse	1		12		SST 7017(F)
—	Avslutning	0		3		
SST 7017	Seminar i ledelse	2			26	
—	Suppleringskurs	2	x	x	x	—

(E) = eksamen (F) = fagoppgave

Hovedretning Organisasjon og ledelse er på totalt 12 vekttall hvorav 2 vekttall skal velges fra gruppen Suppleringskurs. Suppleringskurset kan gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester, men anbefales gjennomført i 7. semester.

Ved påmelding til evaluering skal evalueringskoden benyttes. Dersom ikke annet er oppgitt er evalueringsalternativet alltid 1.

Suppleringskursets evalueringstidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

VALGRETNING: MATERIALADMINISTRASJON

Bakgrunnen for en fordypningsmulighet i Materialadministrasjon og Logistikk er det omfattende behov for spesialister med et overgripende, ledelsesorientert perspektiv innen dette området. Dette behovet forefinnes i både handels- og industrivirksomhet. Utdanningstilbudet innen Materialadministrasjon representerer et unikt tilbud.

Målgruppe

Spesialiseringsdelen henvender seg til de studenter som ønsker en lederkarriere innen MA/Logistikkområdet. I mindre og mellomstore bedrifter betyr dette oftest et utgangspunkt innen innkjøps/anskaffelsesfunksjonen. I større bedrifter finnes ofte sentrale logistikkfunksjoner eller staber med behov for personale med en spesialkompetanse av denne typen. Også konsulentfirma og de fleste databedrifter har et rekrutteringsbehov innen MA/Logistikkområdet.

Mål

Gjennom dette utdanningstilbudet ønskes

- med utgangspunkt i et ledelsesperspektiv, å utdanne/trene deltakerne til spesialister i Materialadministrasjon/Logistikk
- å gi meningsfylte, kompletterende tilbud til studenter som spesialiserer seg på andre områder, men hvor kunnskaper innen MA/Logistikk blir betydelige og sentrale kompetanser.

Hovedretning Materialadministrasjon er på totalt 12 vekttall hvorav 2 vekttall skal velges fra gruppen Suppleringskurs. Suppleringskurset kan gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester, men anbefales gjennomført i 7. semester.

Suppleringskursets evalueringstidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges. Ved påmelding til evaluering skal evalueringskoden benyttes. Dersom ikke annet er oppgitt er evalueringsalternativ alltid 1.

Kursoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning			Evaluerings- kode
			6. sem.	7. sem.	8. sem.	
SST 7016	Ledelse	2	26			SST 7802 (F)(E)
—	Introduksjon	0	3			
SST 7025	Materialforsyning	1	12			
SST 7026	Innkjøpsledelse	1	12			
SST 7027	Material- og lagerstyring	1	12			
SST 7028	Produksjonsstyring	1	12			
SST 7029	Fysisk distribusjon	1		12		
SST 7049	Aktuelle logistiske problemstillinger	1		12		SST 7017(F)
—	Avslutning	0		3		
SST 7017	Seminar i ledelse	2			26	
—	Suppleringskurs	2	x	x	x	—

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave

SPECIALISERINGSRETNING: FINANS

ANTALL STUDIEPLASSER: 40

Finansfunksjonens rolle er i stadig endring. Ansvarsområdet øker og blir stadig viktigere for foretakets utvikling. Tidligere var rollen begrenset til utarbeiding av regnskapsrapporter, styring av likvider og tilveiebringelse av midler i riktig tid for utbetalinger. I senere år er finansfunksjonens rolle sterkt utvidet til å omfatte allokering av kapital og anskaffelse av kapital. Allokering av kapital bestemmer foretakets størrelse, langsiktige inntjeningsvner, forretningsrisiko og likviditet. Anskaffelse av kapital under hensyntagen til foretakets verdi bestemmer de finansielle forpliktelser og den finansielle risiko.

Spesialiseringsretningen i Finans beskriver både teorien og dens praktiske implikasjoner. Ledere av finansfunksjonen lærer å håndtere rutinemessige problem gjennom erfaring. Men en god leder må også være istand til å handle rasjonelt når hun/han konfronteres med det uforutsette. Dette krever mer enn enkle beslutningsregler. Det krever forståelse for *hvorfor* foretak og kapitalmarkedet reagerer som de gjør. Finansiell teori er med andre ord nødvendig. Teori hjelper til forståelse av foretaks- og kapitalmarkedets atferd, gir grunnlag for å stille riktige spørsmål i uforutsette situasjoner, og klargjør hva en ikke trenger å be-

kymre seg over. Således vil teori bli benyttet i denne spesialiseringsretningen til å utarbeide fornuftige beslutningsregler for en bedriftsleder. Teoridiskusjonene vil være nært knyttet til praktiske modeller, metoder og analyser. Spesialiseringsretningen i Finans er således "management" orientert.

I tillegg til et kurstilbud som kvalifiserer for de mange oppgaver i et foretaks økonomi- eller finansfunksjon, gis det i dette spesialiseringstilbudet mulighet for å eksponere seg for spesielle økonomiske problem knyttet til bedriftens internasjonalisering.

Spesialiseringsretningen er bygget opp omkring et tilbud av 8 kurs som alle har 2 vekttall.

Gjennom to obligatoriske kurs i 6. semester: Regnskap II (bl.a. måleproblemer i regnskap) og Finans II (bl.a. arbeidskapitalstyring, effisiente markeder, finansiell strategi) tas det sikte på, delvis gjennom utvidelse og delvis fordypning, å forbedre kunnskapene om grunnleggende bedriftsøkonomiske problemstillinger. Det forutsettes videre at studenter som velger denne spesialiseringsretningen gjennomgår enten Investering *eller* Finansiering.

I erkjennelse av at faglige interesser selv innenfor et spesialiseringsområde kan være ulike, gis det mulighet for fritt å velge 2 kurs blant følgende: Finansiering, Investering, Internasjonal finans, Finansanalyse, Internasjonal økonomi og Styring av finansinstitusjoner.

Kursoversikt

		Antall timer forelesning			
Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	6. sem.	7. sem.	8. sem.
⊙ SST 7040	Regnskap II X	2	26(E)		
○ SST 7042	Finans II X	2	26(E)		
en av disse ○ {	SST 7061 Investering X	2		26(E)	
	SST 7035 Finansiering	2		26(E)	
	SST 7039 Internasjonal finans X	2		26(E)	
	SST 7041 Finansanalyse	2	26(E)		26(E)
	SST 7037 Internasjonal økonomi X	2	26(E)		26(E)
	SST 7058 Casekurs i finans	2			26(C)
	— Suppleringskurs	2	x	x	x

(E) = Skriftlig eksamen (C) = Case

Alle eksamener er 3 timers skriftlige prøver.

Kursene Regnskap II og Finans II, samt ett av kursene Investering eller Finansiering er obligatoriske.

Blant de øvrige kurs som tilbys skal studentene velge 2 eller 3 avhengig av om suppleringskurset velges fra egen spesialiseringsretning eller ei.

Dersom studenter velger suppleringskurs utenfor egen spesialiseringsretning, kan dette gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester. Evaluerings-tidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

SPECIALISERINGSRETNING: INFORMASJONS- OG DATA-SYSTEMER

ANTALL STUDIEPLASSER: 30

Spesialiseringsretningen bygger på kurset Informasjons- og datasystemer i 1. avdeling. Mens målet i 1. avdeling er å skape forståelse for bedriftens informasjonsbehandling og derved god kommunikasjon til alle brukergrupper, vil spesialiseringsretningen mer direkte ta sikte på dem som ønsker å arbeide konkret med informasjonssystemer. Slike styrings-systemer vil stå helt sentralt i næringsliv og forvaltning i 80-årene, og det er av den største betydning at dette arbeide ledes av folk med bred økonomisk/administrativ bakgrunn. I denne sammenheng gir vi begrepet informasjonssystemer en vid tolkning.

I 6. semester vil undervisningen omfatte en bredere gjennomgang av informasjonsbehandlingens rammebetingelser og hjelpemidler, for å se dette i et mer langsiktig perspektiv. Konsekvensene av ny teknologi vil være store i bedrift og samfunn, og gjennom gruppearbeider og gjesteforelesninger behandles dette tema inngående. Endelig vil dette semester ha en relativt grundig innføring i moderne metoder for utvikling av systemer, og en oversikt over de ulike metoder som brukes i dag. 7. semester tar i alt vesentlig sikte på praktisk gruppearbeide, hvor rapportgeneratorer og programpakker blir tatt i bruk. Tanken er å sikre disse grupper etablert i tilknytning til andre fagområder, som markedsføring, finansinvestering, materialadministrasjon eller regnskapsbudsjett. Oppgavene vil være administrativt orientert eller mer direkte knyttet til bruk av kvantitative metoder. Etableringen av slike grupper vil skje i samarbeid mellom lærere og studenter.

8. semester vil gi mulighet til valg mellom noen sentrale datafag. Disse valgfrie kurs vil også i stor grad være suppleringsfag for studenter fra andre spesialiseringsretninger.

Hele spesialiseringsretningen vil bygge opp til et diplomoppgaveseminar hvor studentene kan ta opp teoretiske problemstillinger som de har fattet interesse for under studiet, eller mer praktisk orienterte diplomoppgaver som bygger på problemer ute i næringslivet eller i forvaltningen. Det vil her bli lagt opp til et nært samarbeide med bedrifter og institusjoner i Oslo-området.

Kursoversikt

Kurskode	Kursbeskrivelse	Vekt	Antall timer forelesning			Evalueringskode
			6. sem.	7. sem.	8. sem.	
SST 7004	Konsekvenser av datateknologi i bedrift og samfunn	2	26	}		
SST 7005	Informasjonsbehandling og rammebetingelser	1	12			
SST 7006	Hardware og Software	1	12			SST 7805(E)
SST 7007	Systemeringsmetoder og høynivåspråk	2	28			
SST 7008	Praktisk bruk av et høynivåspråk	1		12	}	
SST 7009	Prosjektarbeid basert på et høynivåspråk	3		40		SST 7806(P)
SST 7010	Systemteori	2	26		26	SST 7010(F)
SST 7013	Prosjektarbeid	2		26		SST 7013(F)
SST 7014	Konsekvenser av datateknologien	2	26		26	SST 7014(F)
SST 7015	EDB og økonomi	2	26		26	SST 7015(F)
—	Suppleringskurs	2	x	x	x	—

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave (P) = prosjektarbeid

Kursene 7004 — 7009 er obligatoriske for alle som velger spesialiseringsretning Informasjons- og datasystemer.

Kursene 7010, 7013, 7014 og 7015 tilbys som suppleringskurs innenfor spesialiseringsretningen. Kursene 7013 og 7014 kan ikke velges av studenter som har spesialiseringsretning Informasjons- og datasystemer.

Dersom studenter velger suppleringskurs utenfor egen spesialiseringsretning, kan dette gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester. Evaluerings-tidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

Ved påmelding til evaluering skal evalueringskoden benyttes. Dersom ikke annet er oppgitt er evalueringsalternativ alltid 1.

SPECIALISERINGSRETNING: MARKEDSFØRING

ANTALL STUDIEPLASSER: 100

Undervisningen i 1. avdeling tar sikte på å skape generell forståelse for markedsføringen som funksjon, analytiske metoder, bruk av konkurransemidler, kjennskap til institusjonelle forhold osv.

I spesialiseringsretningen går man mer i dybden i delområder som er vesentlige, men som har fått noe summarisk behandling i den obligatoriske del. Det vil her bli lagt mer vekt på det praktiske og operasjonelle, slik at studenter med markedsføring som spesialfag får bedre forutsetninger til å virke i det praktiske liv.

Spesialiseringsdelen har både obligatoriske og valgfrie kurs.

Obligatorisk del

De 6 vekttallene i 6. semester disponeres i sin helhet til obligatoriske kurs. 4 av vekttallene gjelder kursene *Markedsforskning* og *Forbrukeratferd* som begge anses for grunnleggende i markedsføring, og som begge delvis bygger på hverandre. Evaluering skjer i form av en fagoppgave kombinert med "kontrolleksamen" i slutten av semesteret. De øvrige 2 vekttall benyttes til *seminar* med siktepunkt å behandle aktuelle eller spesielle emner som ikke utdypes i den øvrige undervisning. Studentene vil her arbeide i grupper og levere et skriftlig innlegg i løpet av kurset, samt delta aktivt i plenumsdiskusjoner.

Valgfri del

I 7. og 8. semester skal studentene ha henholdsvis 4 og 2 vekttall valgfri undervisning, dvs. at de skal velge 3 kurs, hvorav 2 må være innen spesialiseringsretningen.

I 7. semester vil seksjonen tilby følgende kurs: Internasjonal markedsføring I, Markedskommunikasjon I, Markedsføring på bedriftsmarkedet, Dataanalyse i markedsføring, Marked og salgsprognostisering, Markedsstrategi.

I 8. semester: Internasjonale strategier, Markedskommunikasjon II, Forbrukerspørsmål og Salgsadministrasjon.

Kursene Internasjonale strategier og Markedskommunikasjon II forutsetter at man har deltatt i henholdsvis Internasjonal Markedsføring I og Markedskommunikasjon I.

Kursoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning		
			6. sem.	7. sem.	8. sem.
SST 3338	Markedsforskning	2	26(F)(E)		
SST 3417	Forbrukeratferd	2	26(F)(E)		
SST 7034	Aktuelle emner i markedsføring	2	26(C)		
SST 3379	Internasjonal markedsføring I	2		26(F)(E)	
SST 3319	Markedskomm. I	2		26(F)(E)	
SST 3353	Markedsføring på bedriftsmarkedet	2		26(E)	
SST 3449	Dataanalyse i markedsføring	2		26(C)(E)	
SST 3384	Markeds- og salgsprognostisering	2		26(C)(E)	
SST 3440	Markedsstrategi	2		26(E)	
SST 7030	Internasjonale strategier	2			26(C)
SST 3320	Markedskomm. II	2			26(F)
SST 7033	Forbrukerøkonomi og forbrukerrett	2			26(F)(E)
SST 3323	Salgsadministrasjon	2			26(E)
—	Suppleringskurs	2	x	x	x

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave (C) = case

Kursene Markedsforskning, Forbrukeratferd og Aktuelle emner i markedsføring er obligatoriske. Blant de øvrige kurs som tilbys skal studentene velge 2 eller 3 avhengig av om suppleringskurset velges fra egen spesialiseringsretning eller ei.

For å kunne velge kursene Internasjonale strategier og Markedskommunikasjon II kreves at studenten tidligere har valgt henholdsvis Internasjonal markedsføring I og Markedskommunikasjon I.

Dersom studenter velger suppleringskurs utenfor egen spesialiseringsretning, kan dette gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester. Evalueringstidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

SPECIALISERINGSRETNING: REGNSKAP

ANTALL STUDIEPLASSER: 70

Spesialiseringsretningen Regnskap omfatter kurs innenfor faggruppene Eksternt Regnskap, Internt Regnskap, Revisjon, Rettslære og Finans. To kurs er obligatoriske for studenter som velger spesialiseringsretningen, tre kurs (eventuelt fire) kan velges fritt blant de kurs som seksjonen tilbyr innenfor fagområdet.

Gjennom de to obligatoriske kursene tas det sikte på, delvis gjennom utvidelse og delvis fordypning, å forbedre kunnskapene om grunnleggende problemstillinger i regnskap/bedriftsøkonomi.

De to obligatoriske kursene er videregående kurs i Eksternt Regnskap og Finans, kurs som bygger direkte på grunnkursene i 1. avdeling.

Innenfor et spesialiseringsområde kan faglige interesser være ulike. Det gis derfor mulighet for fritt å velge blant kurs som seksjonen tilbyr. Dette er kurs innenfor

- Eksternt Regnskap
- Internt Regnskap
- Revisjon
- Juridiske emner
- Økonomisk styring — budsjettering

Nedenfor er gitt en semestervis presentasjon av seksjonens kurstilbud. Tilbudet består av ni kurs som alle har 2 vekttall.

Kursoversikt

<i>Kurskode</i>	<i>Kursbetegnelse</i>	<i>Vekt</i>	<i>Antall timer forelesning</i>		
			<i>6. sem.</i>	<i>7. sem.</i>	<i>8. sem.</i>
SST 7040	Regnskap II	2	26(E)		
SST 7042	Finans II	2	26(E)		
SST 7047	Interne styringsdata	2	26(E)		26(E)
SST 7045	Skattlegging av selskap og selskapsdeltakere	2		26(E)	
SST 7046	Økonomisk styring — budsjettering	2	26(E)		26(E)
SST 7044	Regnskap III	2		26(E)	
SST 7043	Revisjon og intern kontroll	2		26(E)	
SST 7059	Casekurs i regnskap	2		26(C)	

SST 7060	Etablering og ledelse av små virksomheter	2	26(F)		26(F)
—	Suppleringskurs	2	x	x	x

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave (C) = case

Alle eksamener er 3 timers skriftlige prøver.

Dersom studenter velger suppleringskurs utenfor egen spesialiseringsretning, kan dette gjennomføres i 6., 7. eller 8. semester. Evalueringstidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

Studentene kan velge om de vil følge forelesningene i 6. eller 8. semester for de kurs som arrangeres i begge semestre.

Kursene Regnskap II og Finans II er obligatoriske. Blant de øvrige kurs som tilbys skal studentene velge 3 eller 4 avhengig av om suppleringskurset velges fra egen spesialiseringsretning eller ei.

SPECIALISERINGSRETNING: INTERNASJONAL MANAGEMENT

ANTALL STUDIEPLASSER: 60

I motsetning til de andre spesialiseringsretninger som tilbys, inneholder spesialiseringsretningen Internasjonal Management kurs fra forskjellige fagområder. Spesialiseringretningen er ikke funksjonsorientert i samme grad som de andre. I Internasjonal Management legger man vekt på bredde innenfor flere fagområder istedetfor dybde innenfor et bestemt fagområde.

Norsk næringsliv opplever en stadig sterkere grad av internasjonalisering. Spesialiseringretning Internasjonal Management gir studentene innsikt i de spesielle forhold som råder innenfor internasjonal bedriftsledelse.

Undervisningen innen Internasjonal Management bygger på den generelle kunnskap studentene har tilegnet seg i studiets 1. avdeling. Spesialiseringretningen har både en obligatorisk og en valgfri del.

Obligatorisk del

De 6 vekttallene i 6. semester disponeres i sin helhet til obligatoriske kurs. Disse er Internasjonal management, Internasjonal markedsforskning og Internasjonal økonomi. Hver av kursene har 2 vekttall.

Valgfri del

I 7. og 8. semester skal studentene ha henholdsvis 4 og 2 vekttall valgfri undervisning, dvs. det skal velges 3 kurs, hvorav 2 må være innen spesialiseringsretningen.

I 7. semester tilbys følgende kurs innen spesialiseringsretningen Internasjonal Management: International negotiations, Internasjonal finans og Internasjonal markedsføring.

I 8. semester: Petroleumsøkonomi, Komparativ ledelse og Internasjonale strategier.

Kursoversikt

<i>Kurskode</i>	<i>Kursbetegnelse</i>	<i>Vekt</i>	<i>Antall timer forelesning</i>		
			<i>6. sem.</i>	<i>7. sem.</i>	<i>8. sem.</i>
SST 7022	International Management	2	26(E)		
SST 7031	Internasjonal markedsforskning	2	26(E)★		
SST 7037	Internasjonal økonomi	2	26(E)		
SST 8062	International negotiations	2		26(M)	
SST 7039	Internasjonal finans	2		26(E)	
SST 3379	Internasjonal markedsføring I	2		26(F)(E)	
SST 2381	Petroleumsøkonomi	2			26(E)
SST 7021	Komparativ ledelse	2			26(E)
SST 7030	Internasjonale strategier	2			26(C)
—	Suppleringskurs	2	x	x	x

(E) = skriftlig eksamen (M) = muntlig eksamen (F) = fagoppgave
(C) = case

★) I tillegg til individuell prøve, vil karakteren bli fastsatt på grunnlag av gruppebesvarelser.

Dersom studenter velger suppleringskurs utenfor egen spesialiseringsretning, kan dette gjøres i 6., 7. eller 8. semester. Evalueringstidspunkt og -form avhenger av det kurs som velges.

Kursene Internasjonal management, Internasjonal markedsforskning og Internasjonal økonomi er obligatoriske.

Kurset Internasjonale strategier forutsetter at man har deltatt i Internasjonal markedsføring I.

Blant de øvrige kurs som tilbys skal studentene velge 2 eller 3 avhengig av om suppleringskurset velges fra egen spesialiseringsretning eller ei.

SUPPLERINGSKURS

Ut over de 10 obligatoriske vekttall som er knyttet til den valgte spesialiseringsretning, skal studentene velge 2 vekttall fra gruppen Suppleringskurs. Suppleringskurset kan velges blant de kurs som tilbys fra studentens egen retning, eller fritt blant det øvrige tilbud.

Ekstrakurs

Dersom studenter ønsker å avlegge eksamen i kurs som går ut over de nødvendige 12 vekttall, gis det anledning til dette dersom det er ledige studieplasser. Studenter som ønsker å følge forelesningene i et ekstrakurs skal ha skriftlig godkjenning fra kursansvarlig. Ekstrakurs blir ikke registrert før ved evalueringspåmelding.

Seksjon for Administrasjonsfag og Databehandling

tilbyr suppleringskursene:

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning			Evalueringskode
			6. sem.	7. sem.	8. sem.	
SST 7018	Leder- og organisasjonsutvikling	2	24			SST 7018(E)
SST 7023	Internasjonal ledelse	1		12		SST 7023(E)
SST 7024	Aktuelle emner i ledelse	1		12		SST 7024(E)
SST 7019	Personaladm.	1	12		12	SST 7019(E)
SST 7056	Læring og utvikling i arbeidsmiljøet	1	12		12	SST 7056(E)
SST 7025	Materialforsyning	1	12		12	SST 7025(E)
SST 7026	Innkjøpsledelse	1	12		12	SST 7026(E)
SST 7027	Material- og lagerstyring	1	12		12	SST 7027(E)
SST 7028	Produksjonsstyring	1	12		12	SST 7028(E)
SST 7029	Fysisk distribusjon	1		12		SST 7029(E)
SST 7010	Systemteori	2	26		26	SST 7010(F)
SST 7013	Prosjektarbeid	2		26		SST 7013(F)
SST 7014	Konsekvenser av datateknologien	2	26		26	SST 7014(F)
SST 7015	EDB og økonomi	2	26		26	SST 7015(F)

(F) = fagoppgave (E) = skriftlig eksamen

Studenter som velger suppleringskurs fra spesialiseringsretning *Administrasjon* kan bare velge deler av de kombinasjoner som er satt opp nedenfor. Dvs. man må velge en kombinasjon med minimum 2 vekttall eller eventuelt 2 kombinasjoner med tilsammen 4 vekttall. Det er ikke mulig å velge kombinasjoner med bare 1 eller 3 vekttall.

Studenter som har valgt spesialiseringsretning *Markedsføring*, anbefales en av følgende kombinasjoner:

1. SST 7018 Leder- og organisasjonsutvikling (vektall 2)
2. SST 7023 Internasjonal ledelse + SST 7024 Aktuelle emner i ledelse (vektall 2)
3. SST 7019 Personaladministrasjon + SST 7056 Læring og utvikling i arbeidsmiljøet (vektall 2)
4. Ett av følgende to alternativer:
 - SST 7029 Fysisk distribusjon + SST 7027 Material- og lagerstyring (vektall 2)
 - SST 7025 Material-forsyning + SST 7026 Innkjøpsledelse (vektall 2)

Studenter som har valgt spesialiseringsretning *Informasjons- og data-systemer*, anbefales en av følgende kombinasjoner:

1. SST 7018 Leder- og organisasjonsutvikling (vektall 2)
2. SST 7019 Personaladministrasjon + SST 7056 Læring og utvikling i arbeidsmiljøet (vektall 2)
3. SST 7027 Material- og lagerstyring + SST 7028 Produksjonsstyring
4. SST 7029 Fysisk distribusjon + SST 7027 Material- og lagerstyring

Studenter som har valgt spesialiseringsretning *Finans*, anbefales en av følgende kombinasjoner:

1. SST 7023 Internasjonal ledelse + SST 7024 Aktuelle emner i ledelse
2. SST 7019 Personaladministrasjon + SST 7056 Læring og utvikling i arbeidsmiljøet
3. SST 7025 Materialforsyning + SST 7026 Innkjøpsledelse
4. SST 7027 Material- og lagerstyring + SST 7028 Produksjonsstyring

Studenter som har valgt spesialiseringsretning *Regnskap*, anbefales en av følgende kombinasjoner:

1. SST 7019 Personaladministrasjon + SST 7056 Læring og utvikling i arbeidsmiljøet
2. SST 7025 Materialforsyning + SST 7026 Innkjøpsledelse

3. SST 7027 Material- og lagerstyring + SST 7028 Produksjonsstyring

Studenter som har valgt spesialiseringsretning *Administrasjon: Organisasjon og ledelse*, anbefales følgende kombinasjon:

1. SST 7026 Innkjøpsledelse + SST 7025 Materialforsyning

Kursene SST 7010, SST 7013, SST 7014 og SST 7015 kan tas av alle studenter. Kursene SST 7013 og SST 7014 kan ikke velges av studenter med spesialiseringsretning Informasjons- og datasystemer

Seksjon for Økonomiske og Kvantitative fag

tilbyr suppleringskursene:

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning		
			6. sem.	7. sem.	8. sem.
SST 7042	Finans II	2	26(E)		26(E)
SST 7039	Internasjonal finans	2		26(E)	
SST 7037	Internasjonal økonomi	2	26(E)		26(E)
SST 2381	Petroleumsøkonomi ✕	2	26(E)		26(E)
SST 1402	Regresjonsanalyse	2		26(E)	

(E) = skriftlig eksamen

Seksjon for Markedsføringsfag

tilbyr suppleringskursene:

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	Antall timer forelesning		
			6. sem.	7. sem.	8. sem.
SST 3338	Markedsforskning	2	26(F)(E)		26(F)(E)
SST 3417	Forbrukeratferd	2	26(F)(E)		26(F)(E)
SST 7034	Aktuelle emner i markedsføring	2	26(C)		26(C)
SST 3379	Internasjonal markedsføring I	2		26(F)(E)	
SST 3319	Markedskomm. I	2		26(F)(E)	
SST 3353	Markedsføring på bedriftsmarkedet	2		26(E)	
SST 3449	Dataanalyse i markedsføring	2		26(C)(E)	
SST 3384	Marked og salgsprognostisering	2		26(C)(E)	
SST 3440	Markedsstrategi	2		26(E)	

SST 7030	Internasjonale strategier	2	26(C)
SST 3320	Markedskomm. II	2	26(F)
SST 7033	Forbrukerøkonomi og forbrukerrett	2	26(F)(E)
SST 3323	Salgsadministrasjon	2	26(E)

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave (C) = case

For å kunne velge kursene Internasjonale strategier og Markedskommunikasjon II kreves at studenten tidligere har valgt henholdsvis Internasjonal markedsføring I og Markedskommunikasjon I.

Seksjon for Regnskap, Revisjon og Juridiske fag

tilbyr suppleringskursene:

<i>Kurskode</i>	<i>Kursbetegnelse</i>	<i>Vekt</i>	<i>Antall timer forelesning</i>		
			<i>6. sem.</i>	<i>7. sem.</i>	<i>8. sem.</i>
SST 7040	Regnskap II	2	26(E)		26(E)
SST 7047	Interne styringsdata	2	26(E)		26(E)
SST 7045	Skattlegging av selskap og selskapsdeltakere	2		26(E)	
SST 7046	Økonomisk styring/ budsjettering	2	26(E)		26(E)
SST 7044	Regnskap III	2		26(E)	
SST 7043	Revisjon og intern kontroll	2		26(E)	
SST 7059	Casekurs i regnskap★	2		26(C)	
SST 7060	Etablering og ledelse av små virksomheter	2	26(F)		26(F)

(E) = skriftlig eksamen (F) = fagoppgave (C) = case

★) Kan bare velges av studenter med spesialiseringsretning Finans

Seksjon for Fremmedspråk

tilbyr suppleringskursene:

<i>Kurskode</i>	<i>Kursbetegnelse</i>	<i>Vekt</i>	<i>Antall timer forelesning</i>		
			<i>6. sem.</i>	<i>7. sem.</i>	<i>8. sem.</i>
SST 8062	International negotiations	2	26(M)	26(M)	36(M)
SST 8262	Fransk for internasjonal samhandel	2	26(E)	26(E)	26(E)

SST 8063 English for International marketing 2 26(M) 26(M) 26(M)

(E) = skriftlig eksamen (M) = muntlig eksamen

Hvert av kursene er på 26 timer. Kursene tilbys både i vår- og høstsemesteret.

Revisorstudiet

Vekttallskrav pr. fagområde (f.o.m. kullet 1981 – 84):

<i>Fagområde</i>	<i>Vekttallskrav</i>
Metode	6.0
Juridiske fag	12.0
Informasjons- og datasystemer	4.0
Bedriftsøkonomisk analyse	12.0
Valgfag	2.0
Samfunnsøkonomisk analyse	8.0
Offentlig administrasjon	4.0
Revisjon	12.0
Totalt	<u>60.0</u>

Studiet er delt opp i en 1. og en 2. avdeling på henholdsvis 2 og 1 år. I 1. avdeling, som er på 42 vektall, foreleses de generelle økonomisk/administrative fagområder samt de innledende deler av revisjonskursene: skatterett, rettslære og revisjon. I 2. avdeling foreleses kun kursene skatterett, rettslære og revisjon.

Studiet avsluttes med Revisoreksamen i rettslære etter 5. semester og Revisoreksamen i skatterett og revisjon etter 6. semester.

STUDIEOVERSIKT

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekt	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	5. sem.	6. sem.
1. avdeling								
MET 6300	Matematikk	2	65(E)					
INF 6301	EDB	4	39	39(E)				
BØK 6317	Bedriftsøkonomi/ internregnskap	4	39	39(E)				
SØK 6303	Samfunnsøkonomi	4	39	39(E)				
MET 6320	Anvendt statistikk	2		52(E)				
OFF 6305	Stats- og kommunal- administrasjon	4			78(E)			
SØK 6306	Offentlig økonomi/ regnskap	4		39	39(E)			
BØK 2062	Innføring i finans	2			52(E)			
BØK 6318	Eksternregnskap	4		52	39(E)			
MRK 6322	Markedsføring	2			39(E)			
BØK 6319	Regnskapsorganisasjon	2				52(E)		
MET 6310	Seminaroppgave	2				(S)		
JUR 6313	Rettslære I	2				39(E)		
JUR 6312	Skatterett I	2				39(E)		
JUR 6311	Revisjon I	2				39(E)		
Totalt 1. avdeling		42	195	247	147	169		
2. avdeling								
JUR 6316	Rettslære II	4					91(E ¹)	
JUR 6315	Skatterett II	4					26	65(E ¹)
REV 6314	Revisjon II	10					78	117(E ¹)
Totalt 2. avdeling		18					195	182

(E) = eksamen (E¹) = revisoreksamen (S) = seminararbeid

Kolonnene viser timetallet i hvert enkelt kurs og i hvilke semester kursene foreleses.

PRAKSISKRAV

For å kunne bli registrert som revisor (dvs. kunne drive egen revisjonspraksis) kreves i tillegg til bestått eksamen 2 års relevant praksis. Det vises i denne sammenheng til regler gitt av Kultur- og vitenskapsdepartementet.

Kursbeskrivelser-Diplomøkonomstudiet

KURS: MET 1032 Matematikk

KURSANSVARLIG(E): Tron Foss

SEMESTER: 1

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2.5

Mål

Kurset tar sikte på å gi kunnskaper i de matematiske emner som er nødvendig for å forstå store deler av den bedriftsøkonomiske litteratur, samt de kvantitative ledelsesverktøy som benyttes i praksis. Studenten forventes å kunne løse et sett av oppgaver som hovedsaklig er av oppstilt art. Det vil si at det bare i beskjeden grad er snakk om her å benytte uoppstilte/ustrukturerte oppgaver og tolkning av økonomiske resultater.

Forkunnskaper

Studenten må ha kursplan 2MN eller 2MS (eller tilsvarende) fra videregående skole, samt selvstendig kunne løse oppgaver innen dette pensum når studiet påbegynnes.

Obligatorisk litteratur

Knut Sydsæter: *Matematisk analyse, Bind 1*, 4. utgave, Universitetsforlaget

Jan Evensmo/Tron Foss/Harald Bjørnstad: *Matematikk — utvalgte emner og oppgaver*, BI-Trykk

Herdis Thoren Amundsen: *Litt determinant- og matriseregning for statistikere og økonomer*, Universitetsforlaget

Emneoversikt

Studenten forutsettes å beherske de emner som er beskrevet i kursbeskrivelse for Matematikk forkurs. Disse er:

- Ligninger av 1. grad (t.o.m. 3 ukjente)
- Ligninger av 2. grad
- Innledning m. bl.a. mengdelære, tallbegrepet, ulikheter, potensregning, absoluttverdi, summetegn (Sydsæter, kap. 1, § 1–6, 8)
- Funksjoner m. bl.a. polynomer og rasjonale funksjoner (Sydsæter, kap. 2, § 1–3, 5)
- Grenser og kontinuitet (Sydsæter, kap. 3, § 1–3, 5–6)
- Derivasjon (Sydsæter, kap. 4, § 1–5, 7)

- Maksimums- og minimumsproblemer for funksjoner av en variabel med kurvedrøfting (Sydsæter, kap. 5, § 1–6)
- Integrasjon m. bl.a. antiderivasjon (bare polynomfunksjoner), ubestemt og bestemt integral, arealbetraktninger (Sydsæter, kap. 9, § 1–3)

Kursets emner blir forelest som følger:	Gang
— Kort repetisjon av emner fra kap. 2, 3 og 4. Konveksitet og konkavitet. Vendepunkter (Sydsæter, kap. 5, § 7) Skissering av kurver. Asymptoter (Sydsæter, kap. 6, § 5) Elastisiteter (Sydsæter, kap. 4, § 10)	1
— Trigonometriske funksjoner (Sydsæter, kap. 2, § 4) Eksponensial- og logaritmefunksjonene (Sydsæter, kap. 6, § 1–5, 7)	2
— Kurvedrøfting med eksponensial- og logaritmefunksjoner Oppsummering av funksjonslære med én variabel. Litt om ubestemte uttrykk (Sydsæter, kap. 10, § 6)	3
— Funksjoner av flere variabler. Maksimums- og minimumsproblemer (Sydsæter, kap. 7, § 1–3, kap. 8, § 1–4)	4–7
— Ligningssystemer. Determinanter. Matriser (Sydsæter, kap. 7, § 7–8, Amundsen)	8–9
— Sannsynlighetsregning. Fakulteter. Geometriske rekker (Kompendium. Sydsæter, kap. 10, § 7)	10
— Integrasjon. Differensialligninger. Sannsynlighetsfordelinger (Sydsæter, kap. 9, § 4–6. Kompendium)	11–13

Gjennomføring

Som undervisningsform er valgt forelesning. I tillegg til lesning av pensumbøkene er det meget viktig at studenten regner oppgaver tilknyttet pensum. Det anbefales også at studentene slår seg sammen i arbeidsgrupper (kollokviegrupper) på 3 – 5 deltakere og hjelper hverandre. Erfaring viser at dette øker læreevnen og reduserer læretiden. Det vil være 4 timer forelesning og 2 timer øvelse pr. uke i 13 uker.

Evaluerings

Kurset avsluttes med en 5 timers skriftlig eksamen. Det kan også gis oppgaver fra de emner som tilhører de forlangte forkunnskaper.

Kontinuasjon

Det vil bli avholdt kontinuasjonseksamen i vårsemesteret.

KURS: JUR 5152 Juridiske fag

FAGANSVARLIG(E): Faafeng jr./Skaar

SEMESTER: 1.

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 3

Mål

Gjennom kurset i rettslære skal studenten

- a) få innføring i juridisk metode ved å oppøve evnen til juridisk resonnement ved tolkning og anvendelse av rettsregler
- b) få kunnskaper om juridisk terminologi
- c) få oversikt over sentrale regler innen kontrakts- og pengekravsrett, herunder misligholdsvirkninger og tvangsinndrivelse, samt få en innføring i selskapsrett, arbeidsrett og trygderett

I skatterettsundervisningen er hovedproblemstillingen å avgjøre hvilke inntekter og formuesobjekter som er skattepliktige, tidspunkt og sted for skattleggingen og hvilke rettssubjekter skatteplikten skal knyttes til. Inn under faget regnes vanligvis også de spesielle forvaltningsrettslige bestemmelser som regulerer ligningsforvaltningens virksomhet. Hovedvekten legges på bedriftsskatteleggingen.

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene ved forelesningenes begynnelse har kunnskaper i fagområdene avtalerett og kjøpsrett. Studenter uten forkunnskaper forutsettes å ha fulgt "Forkurs i rettslære" over 20 timer umiddelbart før semesterstart.

I skatterettskurset forventes ingen spesielle forkunnskaper, men elementære kunnskaper i bokføring er en fordel.

Obligatorisk litteratur Rettslære

(Det tas forbehold om endringer/tilføyelser i litteraturlisten):

Fr. Fr. Gundersen: *Hovedlinjer i avtaleretten* (Eget forlag 1977)

Karsten Gaarder: *Forelesninger over kjøp*, 8. eller 9. utgave (Aschehoug 1978/1980) Hele boken med unntak av kapitlene 13, 14, 15, 16 og 23.

Sverre Faafeng jr.: *Forbrukerkjøp*, Kompendium 1982

Knophs oversikt over Norges Rett, 8. utgave (Universitetsforlaget, 1981) §§ 59, 60, 86, 87, 91 – 96.

Alternativ til Knophs oversikt:

Fr. Fr. Gundersen/Arthur J. Brudvik: *Privatrett for økonomer*. (Fr. Fr. Gundersen, 1982 – eget forlag). Kapittel 5 (hele), 7 (s. 75 – 79), 10 (s. 132 – 148) og 11.

Sosialtrygdene i Norge, Rikstrygdeverket siste utg. (utdeles gratis).
NOU 1980:19 *Lov om selskaper*, kapittel III (s. 26 – 58)
Sverre Faafeng jr.: *Panterett for Næringsdrivende*, kompendium 1982
Oppslagsverk: *Norges Lover 1685 – 1981* (1982-utgaven) eller annen trykt lovsamling uten kommentarer. Særtrykk av enkeltlover.
Oppgavesamling: *Øvelsesoppgaver i juridiske fag*, BI 1983.

Obligatorisk litteratur Skatterett

(Det tas forbehold om endringer/tilføyelser i pensum.)

Klingenberg, Killengreen: *Forelesningshefte og oppgaver i Skatterett*, BI 1982

Harald Ajer: *Skatterett. Håndbok for næringsliv og studier*, 1982

- I. Det blir ikke gitt eksamensoppgaver som krever kunnskap som hovedsakelig hentes fra følgende kapitler og underavsnitt:
Kap. 1. Kap. 2. Kap. 3 (avsn. 3.2). Kap. 7 (avsn. 7.1.1, 7.1.2 og 7.1.3, avsn. 7.2.2 og 7.2.3, avsn. 7.4.4, avsn. 7.5, 7.6, 7.8 og 7.9). Kap. 9 (avsn. 9.4.1.1, 9.4.1.2, 9.4.1.3, 9.4.1.4, 9.4.2, 9.4.3 og 9.4.4). Kap. 10 (avsn. 10.3, 10.4 og 10.5). Kap. 11 (avsn. 11.1, avsn. 11.2.3, avsn. 11.5). Kap. 12 (avsn. 12.3.4 og avsn. 12.8). Kap. 13.
- II. Eksamensoppgavene vil kun kreve kjennskap til *hovedreglene* innenfor følgende kapitler og underavsnitt:
Kap. 3 (avsn. 3.1). Kap. 4. Kap. 5. Kap. 6 (avsn. 6.4). Kap. 7 (avsn. 7.1.0, avsn. 7.2.1, avsn. 7.3.1.1, 7.3.1.2, 7.3.1.3, 7.3.2, avsn. 7.4.2 og 7.4.3). Kap. 9 (avsn. 9.1, 9.2, 9.3, 9.4.0 og 9.6.3.2). Kap. 11 (avsn. 11.3 og 11.4.3). Kap. 12 (avsn. 12.1, 12.2, 12.3 (unntatt 12.3.4), 12.4, 12.5, 12.6, 12.7).
- III. Resten av boken vil det bli krevet inngående kjennskap til i forbindelse med eksamen. Dette omfatter følgende kapitler og underavsnitt:
Kap. 6 (avsn. 6.1, 6.2 og 6.3). Kap. 7 (avsn. 7.4, 7.4.1, 7.4.5, 7.4.6, 7.4.8 og avsn. 7.7). Kap. 8. Kap. 9 (avsn. 9.5, 9.6 (unntatt 9.6.3.2), 9.7 og 9.8). Kap. 10 (avsn. 10.1, 10.2, 10.6 og 10.7). Kap. 11 (avsn. 11.2.1, 11.2.2, avsn. 11.4.1.1, 11.4.2).

Eksamenshjelpemidler

1. Generelt

Norges Lover 1685 – 1981 (1982-utgaven) og/eller særtrykk av enkeltlover uten kommentarer. Andre trykte lovsamlinger, uten kommentarer.

Jacob Jarøy: *Norsk Skattelovsamling*, Universitetsforlaget 1983.

2. Til skatterettskurset trenger studentene følgende lovtekster:

1. Skatteloven av 18. august 1911
2. Distriktsskatteloven av 19. juni 1969 nr. 72
3. Aksjeskatteloven av 19. juni 1969 nr. 71
4. Aksjegevinstloven av 10. desember 1971
5. Lov om skattefrie fondsavsetninger 14. desember 1962

Det forutsettes at disse hjelpemidler anskaffes og medbringes til forelesningene, og at studentene gjør seg kjent med dem gjennom studiet av de ulike emner. Dette gjelder særlig lover som er behandlet i pensum eller nevnt på forelesninger i emnet.

I eksamenshjelpemidlene tillates understrekninger e.l., bruk av farger og håndskrevne henvisninger til andre lovbestemmelser eller lover, ved bruk av stikkord, forkortelser som "jfr., cfr., opphevet", e.l., etterfulgt av den lov eller lovbestemmelse som det henvises til, etter samme mønster som benyttet i *Norges Lover*.

Emneoversikt – Forkurs – Rettslære

Lover som vil bli gjennomgått:

- Avtaleloven av 31.05.1918
- Kjøpsloven av 24.05.1907
- Angrefristloven av 24.03.1972
- Ekstinksjonsloven av 02.06.1978 (Lov om godtroerverv av løsøre)
- Forbrukerkjøpstvistloven av 28.04.1978

Det vil dessuten bli foretatt henvisninger til enkeltbestemmelser i andre lover med tilknytning til avtale- og kjøpsforhold.

A. Avtalerett (Fr. Fr. Gundersen: *Hovedlinjer i avtaleretten*, 1977):

1. Generelt om avtaler
2. Slutningen av avtaler
3. Fullmakt
4. Ugyldighetslæren
5. Tolkning av avtaler
6. Standardkontrakter

B. Kjøpsrett (Karsten Gaarder: *Forelesninger over kjøp*, 9. utg. 1980) (8. utg. 1978 kan også benyttes). (Sverre Faafeng jr.: *Forbrukerkjøp*, Kompendium, 1982):

1. Kjøpslovens systematikk
2. Kjøpekontraktens normalinnhold
3. Om risikoen (vågnaden)
4. Forsinket levering
5. Mangler ved salgsgjenstanden
6. Særlig om forbrukerkjøp

Emneoversikt – Rettslære

C. Pengekravslæren (Knoph: §§ 59 – 60/Gundersen's kapittel 5 m.v):

1. Stiftelse av pengekrav
2. Formkrav
3. Kravets omfang
4. Frigjøringstidspunktet
5. Forfallstidspunktet
6. Betalingsstedet
7. Betalingsmiddelet
8. Betalingsmåten
9. Forsinket betaling. Morarenter
10. Kreditormora
11. Deponering
12. Motregning/kompensasjon
13. Opphør/bortfall av krav
14. Forholdet til flere skyldnere
15. Garantier. Kausjon
16. Gjeldsovertagelse
17. Rett og legitimasjon til å motta betaling
18. Overdragelse av fordringer/cesjon
 - overdragelse av muntlige krav/enkle gjeldsbrev
 - overdragelse av negotiable dokumenter

D. Panterett (Faafeng: *Panterett for næringsdrivende*, Kompendium 1982):

1. Panterettens formål og art.
2. Stiftelse av panterett
3. De ulike pantegjenstander
 - fast eiendom
 - driftstilbehør
 - motorvogner
 - verdipapirer
 - factoring
4. Salgspant og leasing
5. Rettsvern
6. Overdragelse av panterett
7. Realisering av panterett
8. Opphør av panterett

E. (Pål Børresen: *Kompendium i konkurs*, Agder D.H. 1981)

1. Enkeltforfølging/tvangsfullbyrdelse
 - midlertidig forføyning/arrest
 - avsetning
 - utlegg/utpanting
 - påleggstrekk i lønn
 - tvangsauksjon

2. Tvangsakkord
 3. Konkurs
 4. Omstøtelse av skyldnerens disposisjoner
 5. Straffansvar. Karantene
- F. Selskapsrett (Knoph: §§ 86 – 87 (alt.: Gundersen's s. 132 – 148) NOU 1980:19 kap. III)
1. Ansvarsformene
 2. Det ansvarlige handelsselskap
 3. Det sivile selskap
 4. Kommandittselskapet, kommandittaksjeselskapet, det stille selskap
 5. Aksjeselskapet (Lov av 04.06.1976)
 6. Statsselskapene
- G. Trygderett (*Sosialtrygdene i Norge*, RTV)
1. Folketrygdens ytelser ved sykdom og personskade
 2. Folketrygdens ytelser etter dødsfall
- H. Arbeidsrett (Knoph' §§ 91 – 96/Gundersen's kap. 11)
1. Rettsreglene i arbeidsretten
 2. Arbeidskonflikten
 3. Organisasjonsrett
 4. Arbeidsavtalen

Emneoversikt – Skatterett

1. *Oversikt over skattesystemet.* De forskjellige skattetyper og grunnprinsipper i skatteretten.
2. *De skatteskyldige* (skattesubjektene). Begrenset og ubegrenset skatteskyld. Inn- og utflytting. Selskapsligning og deltakerligning.
3. *Periodisering* (beskatningstidspunkt). Inntekt. Formue. Avvikende regnskapsår. Kontantprinsippet. Regnskapsprinsippet.
4. *Skattested.* Bosteds-, kontor- og stedbunden beskatning.
5. *Den skattepliktige inntekt.* Generelt, fordeler og innvinning av fordeler. Fradragsreglene, generelt, utgifter til inntekts ervervelse. Tap.
6. *Den skattepliktige inntekt.* Bruttoinntekter utenfor næring.
7. *Den skattepliktige inntekt.* Gevinst utenfor næring.
8. *Den skattepliktige inntekt.* Bruttoinntekter i næring. Virksomhetsbegrepet. Bruttofortjenesten, varelagervurdering. Sentrale driftsutgifter. Gjeldsrenter. Leasing.

9. *Den skattepliktige inntekt.* Avskrivninger etter "saldosystemet".
10. *Den skattepliktige inntekt.* Gevinst i næring. Salg av enkelte driftsmidler og forretningsforetak. Gevinstberegningen. Betinget skattefritak. Gevinstnedskrivning.
11. *Den skattepliktige inntekt.* Fondsavsetninger. Miljø- og energiøkonomiseringsfond. Konsolideringsfond. Distriktsutbyggingsfond. Koordinering av fondsavsetninger.
12. *Den skattepliktige inntekt.* Underskuddsfradrag. Underskuddsfremføring. Underskuddstilbakeføring.
13. *Den skattepliktige formue.* Ligningsmessig formue og gjeld. Verdsettelsesnormer og -tidspunkt.
14. *Aksjeselskaps- og aksjonærbeskatning.* Selskapsrettslig innføring. Utbytte. Aksjegevinst i og utenfor næring. Selgende gruppe. Fusjon/fisjon. Konsernbeskatning. Aksjeverdsettelse.
15. *Ligningsforvaltningen.* Administrativ oppbygging. Ligningsdokumenter, opplysningsplikt. Saksbehandling, behandlingsrutiner. Sanksjoner. Endring av ligning. Skjønnsligning. Klageadgang. Domstolskontroll.

Gjennomføring

Kurset Juridiske fag går over 65 forelesningstimer i studiets første semester, fordelt med 40 timer på Rettslæredelen og 25 timer på Skatterettsdelen. Forelesningsformen forutsetter at studentene *på forhånd* har satt seg inn i det stoffet som behandles hver gang. Undervisningen vil legge vekt på de deler av pensum som erfaringsmessig volder problemer eller som er utilstrekkelig dekket i det trykte pensum. Deler av pensum må studentene lese på egen hånd (selvstudium).

Evaluerings

Det avholdes kombinert skriftlig eksamen av fem timers varighet i 1. semester, dog med mulighet for å fremstille seg til eksamen i enten rettslæredelen (3 timer, vektall: 2) eller skatterettsdelen (2 timer: vektall: 1).

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon arrangeres normalt i påfølgende semesters eksamensperiode.

KURS: BØK 5026 Mikroøkonomi

KURSANSVARLIG(E): Ole Hagen og Leiv Blakstad SEMESTER: 1.

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2.5

Mål

Kursets formål er å øve studentene i systematisk analyse av generelle problemer for bedrifter og konsumenter og å forstå samspillet mellom disse interesser i markeder og hvordan dette bestemmer priser og omsatte mengder.

Studiet av mikroøkonomisk teori skal generelt utvikle evnen til økonomisk analyse og medvirke til å utdype forståelsen av bedriftsøkonomiske fagområder.

Forkunnskaper

Optimeringsanalyse og differensbetraktninger spiller en stor rolle, følgelig gjør en bruk av differensialregning. Kjennskap til denne vil lette tilegnelsen av stoffet.

Obligatorisk litteratur

Willis L. Peterson: *Principles of Economics, Micro*. Richard D. Irwin Inc.

Vidar Ringstad: *Innføring i samfunnsøkonomi*. Del 5 — 7. Mikro. Telemark Distriktshøyskole

Emneoversikt

1. Innledning. Repetisjon av nødvendige forkunnskaper
2. Spesielle matematiske emner
3. Produksjonsteori
4. Konsumentteori
5. Etterspørsel
6. Produkttilbud
7. Fullkommen konkurranse
8. Ufullkommen konkurranse
9. Arbeidsmarkedet
10. Kapitalmarkedet
11. Utdannelse, forskning og teknikk som økonomiske faktorer

Gjennomføring

Det foreleses i høstsemesteret i 1. studieår i 13 uker a 3 timer. Videre vil det bli arrangert øvelser.

Evaluering

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av semesteret. Varighet 5 timer.

Kontinuasjon

Normalt arrangeres det kontinuasjonseksamen i påfølgende semesters eksamensperiode.

KURS: SPÅ 8081 ENGELSK 1: English for Management, part 1.

KURSANSVARLIG(E): Kjell Habert

SEMESTER: 1

FAGSEKSJON: SFS

VEKTTALL: 2

Mål

Dette er et praktisk kurs i forretningsengelsk som skal gjøre det mulig for studentene å kommunisere effektivt, skriftlig og muntlig, i internasjonal forretningssammenheng.

Forkunnskaper

Undervisning i engelsk bygger på ikke-språklige studieretningskunnskaper i videregående skole eller tilsvarende, hvilket i praksis vil si at den enkelte students kunnskaper ventes å være store nok til at hun/han kan delta i en undervisning som foregår på engelsk.

Obligatorisk litteratur

Cotton & Owen: *Agenda*, Casebook, Harrap, London, 1980.

Cotton & Owen: *Agenda*, Workbook, Harrap, London, 1980

Anbefalt litteratur

Advanced Learner's Dictionary

eller

Webster New World Dictionary

Emneoversikt

1. Introduction
2. Case: Chairs
3. Case: Bonhomme
4. Follow-up
5. Case: Barnwood
6. Case: Macquilter
7. Follow-up
8. Case: Westmeath
9. Case: Tanskin
10. Follow-up
11. Case: Elite
12. Case Afjuz
13. Revision

Gjennomføring

Kurset består av "cases" med utgangspunkt i konkrete situasjoner innenfor internasjonal kommunikasjon. Studentene rådes til å benytte kurs-kassetter som er til utlån i biblioteket. I tillegg vil endel av tiden bli benyttet til forberedelsen av rollespill. Kurset er på 39 timer over 13 uker med 3 timer pr. uke.

Evaluering

Det avholdes skriftlig eksamen en gang i året, i desember/januar. Varighet: fem timer. Hjelpemidler: Engelsk-engelsk ordbok. Eksamen består av to – tre oppgaver hvor kandidaten kan bli prøvet i vokabular, brev- og rapportskrivning, referater og curriculum vitae.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SPÅ 8181 Tysk 1: Geschäftssprache Deutsch, Teil 1

KURSANSVARLIG(E): Rudolf M. Kijewski

SEMESTER: 1

FAGSEKSJON: SFS

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene et solid grunnlag i det tyske språket. Det legges vekt på grammatikkundervisning og utvikling av ordforrådet på det økonomiske området. Etter fullført kurs skal studentene være i stand til å kommunisere akseptabelt i tysk forretningssammenheng.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskaper fra norsk videregående skole eller tilsvarende. Undervisningen vil foregå på tysk.

Obligatorisk litteratur

R. M. Kijewski: *Kaufen und Verkaufen*, Oslo, 1983

Tysk-tysk ordbok: dtv — *Wörterbuch der deutschen Sprache*, DTV, München, 1979

Tysk grammatikk etter valg

Anbefalt litteratur

Lutz Mackensen: *Gutes Deutsch in Schrift und Rede*, rororo 1964

Ukemagasin: Der Spiegel, die Zeit

Emneoversikt

Gjennomgåelse av tekster som omhandler tyske økonomiske forhold. Grammatikk: substantiver, verb, adjektiver, pronomener, adverb, kasus, preposisjoner, ubøyde verbformer, tidsbruk, modi, aktiv/passiv, ordstilling.

Gjennomføring

Det forutsettes at studentene er forberedt til undervisningen, både til konversasjon og grammatikkundervisningen. Etter hver time må studentene skrive hjemmeoppgave i form av brev, referat og rapport. Det gis anledning til å forbedre uttalen i språklaboratoriet. Kurset gjennomføres i klasser: 52 timer (2 timer 2 ganger i uken) over 13 uker.

Evaluering

Det avholdes en skriftlig eksamen en gang i året i desember/januar. Den vil i regelen bestå av tre oppgaver av språklig art. Varighet 5 timer. Hjelpemidler: tysk-tysk ordbok.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SPÅ 8281 FRANSK 1: Le français des affaires, 1ère partie	
KURSANSVARLIG(E): Georges D. Gaspard	SEMESTER: 1
FAGSEKSJON: SFS	VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi et solid grunnlag i det franske språk. Det vil tjene som en innføring i og en forbedring av de nødvendige kunnskaper en norsk diplomøkonom vil måtte ha i et fransktalende land. Dette kurset skal også gi en god nok basis å bygge på i de etterfølgende semestre ved alltid å henvise til konkrete og sannferdige situasjoner som bør mestres språklig.

Forkunnskaper

Kurset bygger på språkkunnskaper fra norsk videregående skole eller tilsvarende. Undervisningen vil foregå på fransk.

Obligatorisk litteratur

Dany/Reberioux/de Renty: *Le français des hommes d'affaires*, (bok og kassetter), Hachette, Paris 1975.

LPDC: *Le français pour tous*, tome 1 et tome 2 + exercices, Max Hueber, Paris, 1975.

Ronsjø/Moen: *Fransk grammatikk* (bok og arbeidsbok), Fabritius, Oslo, 1981.

Larousse: *Larousse de poche* (fransk-fransk ordbok), Larousse, Paris, 1979.

Anbefalt litteratur

(finnes utlagt på biblioteket)

L'Express (fransk uketidsskrift)

L'Expansion (fransk månedstidsskrift i økonomi)

Le Monde (fransk middagsavis)

Le Matin (fransk morgenavis)

Emneoversikt

Kontakt med franskmenn privat.

Kontakt med franskmenn i offisielle sammenhenger.

Kontakt med franskmenn på offentlige steder.

Kontakt med franskmenn på reise.

Kontakt med franskmenn på arbeid.

Kontakt med franskmenn gjennom massemedier.

Kontakt med franskmenn i sammenkomster.

Kontakt med franskmenn gjennom mellomledd.

Gjennomføring

Studentene skal før hver time forberede seg til dagens samtale og skriftlige øvinger. Disse samtaler illustrerer konkrete offisielle og uoffisielle situasjoner i en møteprosess mellom fransktalende og norsktalende forretningsfolk. Etter hver time skal studentene skrive hjemmeoppgaver i form av brev, referater og rapporter. Øvinger i språklaboratoriet og i klassen hører til hver gang.

Kurset gjennomføres i grupper: 52 timer (2 ganger 2 timer pr. uke) over 13 uker.

Evaluerings

Det avholdes en skriftlig eksamen en gang i året i desember/januar. Den vil bestå av tre oppgaver av språklig art. Varighet 5 timer. Hjelpemidler: Fransk-fransk ordbok.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: MET 1082 Anvendt statistikk

KURSANSVARLIG(E): Pål Aakre

SEMESTER: 2

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 1.5

Mål

Kurset skal gi en innføring i de vanligste teknikker og metoder innenfor sannsynlighetsregning, estimering, hypoteseprøving samt regresjon og korrelasjon, med hovedvekt på *anvendelse* i bedriftsøkonomiske problemstillinger/beslutningsprosesser. Det legges vekt på å gi en grundig forståelse for en tenkemåte som ligger til grunn for mange problemområder innen bedriftsøkonomiske fag.

Forkunnskaper

Det forutsettes ingen forkunnskaper. Pensumlitteraturen er på engelsk.

Obligatorisk litteratur

Mark L. Berenson, David M. Levine: *Basic Business Statistics. Concepts and Applications*, Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, N.J.

MINITAB Reference Manual

Eksamensoppgavesamling i statistikk, siste utgave

Oppgavesamling i statistikk, BI 1982

Emneoversikt

Time

1 – 3	MINITAB + oppsummering av de 4 første kapitler, Berenson, Levine:
Foreleses ikke	Chapter 1: Introduction
	Chapter 2: Data Collection
	Chapter 3: Data Presentation: Tables and Charts
	Chapter 4: Data Characteristics: Descriptive Summary Measures
4 – 9	Chapter 5: Basic Probability
10 – 15	Chapter 6: Basic Probability Distributions
16 – 17	Chapter 7: Sampling Distributions
18 – 21	Chapter 8: Estimation
22 – 27	Chapter 9: Hypothesis Testing I: Introduction and Concepts
28 – 34	Chapter 10: Hypothesis Testing II: Additional Procedures
35 – 39	Chapter 14: Simple Linear Regression and Correlation

De angitte timer er omtrentlige.

Gjennomføring

Forelesninger: 3 timer pr. uke — i alt 39 timer. De 4 første kapitler i læreboka til Berenson og Levine vil ikke bli forelest, og må leses på egenhånd før forelesningene starter.

Øvelser: Ca. 14 timer — nærmere beskjed vil bli gitt.

Som et integrerende tema er mange eksempler og oppgaver knyttet til virkelige data i en såkalt database. Denne er lagt inn på vårt EDB-anlegg og vil være tilgjengelig for studenter via terminaler. Bruken er ikke avhengig av EDB-kunnskaper, men basert på eksisterende Standard-programmer (MINITAB) Denne spesielle angrepsmåte bør gjøre studiet av Statistikk mer meningsfullt enn et rent teoretisk studium.

Evaluering

Kurset avsluttes med en 5-timers skriftlig eksamen. Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Det avholdes normalt kontinuasjonseksamen påfølgende semester.

KURS: BØK 2012 Økonomistyring – Internregnskap

KURSANSVARLIG(E): Trygve Naug

SEMESTER: 2

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 1.5

Mål

Målet for kurset Økonomistyring – Internregnskap er å sette deltakerne i stand til å utvikle økonomiske styringssystemer for en bedrift, med hovedvekt på styring av driftsinntekter og driftskostnader. Forelesningene tar sikte på å gi en grundig orientering i de viktigste teorier og praktiske former for kalkulasjon og driftsregnskap. Dette verktøyet er grunnlaget for den videre drøfting av forskjellige former for lønnsomhetsanalyser, resultatberegninger og prissetting. Kalkylene er videre utgangspunktet for fastsettelse av normer eller standarder, som er nødvendige for utarbeidingen av budsjetter og for gjennomføringen av inntekts- og kostnadskontroll.

Forkunnskaper

Det forventes at den enkelte har tilegnet seg kunnskaper i elementær regnskapsføring. Eksempelvis handelsskolens kurs i regnskapslære eller forkurset i Regnskapslære ved BI.

Obligatorisk litteratur

Naug, Trygve: *Regnskapslære – Kalkulasjon og driftsregnskap i varehandelen* (under utarbeidelse)

Naug/Flakke: *Internregnskap: Lønnsomhetsanalyse, kostnadskontroll, driftsregnskap*. Universitetsforlaget 1982

Følgende kapitler er kursorisk pensum (bakgrunnstoff, som anbefales lest av studentene): Kapittel 1, 2, 13, 15, 17, 18, 19 og 20.

Naug Trygve: *Løsningsmanual til utvalgte oppgaver i internregnskap*, Oslo 1982

Emneoversikt

Økonomistyring (3 ganger a 4 timer)

- Regnskap – budsjetter og planer
- Produksjons- og kostnadsteori basert på faste koeffisienter
- Direkte og indirekte kostnader. Produktkalkulasjon etter bidragsmetoden og selvkostmetoden
- Bedriftens økonomiske kretsløp

Økonomistyring – Internregnskap (2 ganger a 4 timer og 8 ganger a 2 timer)

- Kalkulasjon og driftsregnskap etter selvkostmetoden og bidragsmetoden. Resultatene sammenliknet

- Kostnadsarter, spesielt om kalkulatoriske kostnader. Kostnadsfordelingen på kostnadssteder og kostnadsbærere
- Normalkalkulasjon. Analyse av dekningsdifferanser: Forbruksavvik og beskeftigelsesavvik
- Standardkalkyle og standardkostregnskap
- Lønnsomhetsanalyse og kontroll

Gjennomføring

Faget foreleses sammen med Økonomistyring — Planlegging og Budsjettering de tre første ganger a 4 timer, deretter to ganger a 4 timer og åtte ganger a 2 timer.

Evaluerings

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av hvert semester. Varighet 5 timer.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i kurset.

KURS: BØK 2015 Økonomistyring — Planlegging — Budsjettering	
KURSANSVARLIG(E): Jon Lundesgaard	SEMESTER: 2
FAGSEKSJON: SRRJ	VEKTTALL: 1

Mål

Flere sentrale aspekter ved økonomisk virksomhet faller inn under betegnelsen økonomisk styring, som planlegging og budsjettering. En viktig side ved den økonomiske styring er kontrollen med oppfølging av planer og budsjetter.

Gjennom planleggingen søker en å danne seg et bilde av den fremtidige utvikling og hvordan denne kan påvirkes ved egne tiltak for å nå ønsket mål. Utarbeidingen av budsjetter er det viktigste hjelpemiddel for å danne seg et konkret bilde av en fremtidig utvikling som er presist og logisk bygget opp. Budsjettering er derfor et sentralt og grunnleggende element i økonomisk styring.

Forkunnskaper

Studentene må regne med å få bruk for sine matematikkunnskaper.

Obligatorisk litteratur

Foreløpig blir det satt sammen en samling aktuelt og ajour materiale i forbindelse med avviklingen.

Emneoversikt

Økonomistyring (3 ganger a 4 timer)

- Regnskap — budsjetter og planer
- Bedriftens økonomiske kretsløp
- Produksjons- og kostnadsteori basert på faste koeffisienter
- Direkte og indirekte kostnader. Produktkalkulasjon etter bidragsmetoden og selvkostmetoden

Økonomistyring — Planlegging og Budsjettering (8 ganger a 2 timer)

- Enkel modell for en-periodes drifts- og likviditetsplanlegging
- Konsekvensanalyse. Typer variabler
- Formelle modeller og numeriske modeller
- Bruken av EDB i arbeidet med planer og budsjetter. Modellspråk
- Realistisk eksempel. Drifts- og likviditetsbudsjetter for et år budsjettert på måneder
- Kort om mål — middel-analyse
- Optimalisering og produktvalg

Gjennomføring

Faget foreleses sammen med Økonomistyring — Internregnskap de tre første ganger a 4 timer, deretter 8 ganger a 2 timer.

Evaluering

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av 2. semester. Varighet 3 timer.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen.

KURS: ORG 4130 Organisasjon og ledelse

KURSANSVARLIG(E): Pat Joynt og Tore Rossvær

SEMESTER: 2.

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Hovedlinjen bak den faglig/pedagogiske progresjon for "organisasjon og ledelse" på diplomøkonomstudiet *som helhet* kan fremstilles på følgende måte:

- 1. avdeling er orientert mot samfunnsvitenskapelige basisbegreper og deres betydning for fagområdet.
- 2. avdeling vil i større grad være orientert mot en reflekterende anvendelse av fagbegrepene på almene organisasjons- og ledelsesteoretiske problemstillinger.
- Spesialiseringsretningen fokuserer oppmerksomheten mot de funksjoner og profesjoner i arbeidslivet som bygger på basisfagenes kunnskapsområder (dvs. personaladministrasjon, personalopplæring, organisasjonsutvikling, internasjonalisering, generell organisasjon og ledelse. . .)

Fagområdet "organisasjon og ledelse" på BI skal gi studentene forståelse for at organisasjoner representerer et komplisert samspill mellom mennesker, i en samfunnsmessig ramme.

Fagområdet er forankret i sosiologiske og psykologiske tenke- og forståelsesformer.

Undervisningen i 1. avdeling tar sikte på å formidle en grunnleggende forståelse for de samfunnsvitenskapelige begreper som ligger til grunn for faget "organisasjon og ledelse".

Pedagogisk sett er målsettingen å skape en viss oversikt og meningsfullhet for studentene — stilt overfor et omfattende fagområde. Det spenner fra makro-orienterte analyser av organisasjonsprosesser i det moderne samfunn, til teoridannelser hvor det enkelte individ sees på som en modifiserbar enhet innenfor rammen av allerede gitte organisasjonsformer og -krav.

Forkunnskaper

Ingen spesielle.

Obligatorisk litteratur

Aubert, V.: "Sosiologi. Sosialt samspill." Del I. Universitetsforlaget Oslo 1979 (Utdrag)

Schein, E.H.: *Organisasjonpsykologi*, Tanum-Norli, Oslo 1982.

Flaa, P. et. al.: *Innføring i Organisasjonsteori*, Universitetsforlaget, Oslo 1978.

Diverse artikler

Anbefalt litteratur

Etzioni, A.: *"Moderne organisasjoner"* Tanum, Oslo 1978

Enderud, H.: *"Beslutninger i organisasjoner"*, Fremad, Aalborg 1976 (Utdrag)

Blegen, H. M. og Nylehn, B.: *"Organisasjonsteori"*, Tapir, Trondheim, 1981

Joynt, P.: *"Management concepts and processes"*, Universitetsforlaget, Oslo 1979

Bjørvik, Inge: *"Arbeids- og ledelsespsykologi"*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo 1982.

Østerberg, Dag: *"Sosiologiens nøkkelbegreper"*, Universitetsforlaget, Oslo 1979.

Gustavsen, Bjørn: *"Bedriftsorganisasjon – alternative modeller"*, Tanum, Oslo 1979.

Kolvereid, L. (red.): *"Motivasjon i teori og praksis"*, Bedriftsøkonomens Forlag. Boken vil utkomme i 1983.

Emneoversikt

Samfunnsvitenskapelige grunnbegreper

Mikro-sosiologi

Organisasjonsteoriens utvikling

Beslutningsteori

Systemteori

Ledelse

Demokrati og arbeid

Gjennomføring

De pedagogiske opplegg vil variere mellom forelesninger, gruppearbeid og klasseundervisning. 13 uker a 4 timer.

Evaluering

Kurset avsluttes med en 4 timers skriftlig eksamen og en fagoppgave som skal leveres ved slutten av semesteret. Innbyrdes vekt ved eksamen/ fagoppgave vil vi senere komme tilbake til.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamens-avvikling.

KURS: SPÅ 8082 ENGELSK 2:	Anglo American Area Studies	SEMESTER: 2
	English for Management, part 2	SEMESTER: 4
KURSANSVARLIGE:	Ingvil Syring, Brian Groth	
FAGSEKSJON: SFS		VEKTTALL: 3

ANGLO AMERICAN AREA STUDIES:

Mål

Studentene skal etter gjennomført kurs ha en viss innsikt i institusjonelle, kulturelle, politiske og økonomiske forhold i Storbritannia og USA. De skal også ha spesialisert seg i ett emne, samt ha detaljerte kunnskaper om to verker.

Forkunnskaper

Se kursbeskrivelse for English for Management, del 1.

Obligatorisk litteratur (del 1):

P. Bromhead: *"Life in Modern America"* (kap. 1, 2 (bare section 3), 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11 (bare section 4 og 12), Longman, London, siste utg.

P. Bromhead: *"Life in Modern Britain"* (kap. 1, 2 (ikke sections 7 og 8), 3, 10, 12, 13 og 14), Longman, London, siste utg.

Brian Groth: *"American Economic Institutions"*, BI, Oslo, siste utg.

Brian Groth: *"British Economic Institutions"*, BI, Oslo, siste utg.

Anbefalt litteratur

Newsweek, Time, U.S. News & World Report eller The Economist.
Avis- og tidsskriftartikler som distribueres i den enkelte gruppe.

Obligatorisk litteratur (del 2)

To verker fra nedenstående liste som den enkelte klasse velger i samråd med sin lærer ved semesterets begynnelse før diskusjon.

Fiction

John Cheever: *The Stories* og *John Cheever* (ca. 1/3)

Margaret Drabble: *The Ice Age*.

Joseph Heller: *Something Happened*.

Aldous Huxley: *Brave New World*.

Bernard Malamud: *The Assistant*.

J. D. Salinger: *The Catcher in the Rye*.

Non-fiction

Peter Cohen: *The Gospel according to the Harvard Business School.*

Margaret Hennig/Anne Jardin: *The Managerial Woman.*

Aldous Huxley: *Brave New World Revisited.*

Michael Korda: *Power!*

Michael Korda: *Success!*

A. Mant: *The Rise and Fall of the British Manager.*

Studs Terkel: *American Dreams: Lost & Found.*

Alvin Toffler: *The Third Wave.*

Polly Toynbee: *The Way We Live Now.*

Ett eller flere verker fra ovenstående liste kan også velges som materiale til fagoppgave.

Emneoversikt Del 1

Gang:

1. UK/US Introduction — Valg av særemne
2. UK/US Government
3. Studentforedrag
4. UK/US Minorities
5. Studentforedrag
6. UK/US Education
7. Studentforedrag
8. UK/US Media
9. UK/US Financial Institutions

Emneoversikt Del 2

10. — 13. To verker gjennomgås (se Obligatorisk litteratur, del 2).

Gjennomføring

Undervisningen foregår i sin helhet i den enkelte gruppe. Studentene vil bli pålagt å komme med forberedte innlegg, samt å delta i gruppe- og plenumsdebatt. Det forventes at studentene selv finner frem til interessant stoff ved systematisk lesning av utenlandsk presse. Kurset går over 13 uker 3 timer pr. uke.

Evaluering

Studentene skal skrive en fagoppgave. Denne skal være på ca. 10 sider og innleveres innen 30. juni i 2. semester. Denne gis karakter Bestått/ Ikke bestått, og danner forutsetningen for å kunne melde seg opp til muntlig eksamen etter 4. semester. Se forøvrig evaluering for semester 4.

Kontinuasjon

Studenter som ikke får godkjent sin fagoppgave, må levere revidert eller ny oppgave innen 31. mars i 4. semester. Videre kontinuasjon i fagoppgave foregår ved innlevering av ny fagoppgave innen 31. mars følgende år.

ENGLISH FOR MANAGEMENT, part 2

Mål

Studentene skal etter gjennomført kurs kunne diskutere, på en spontan og nyansert måte, kompliserte problemstillinger og situasjoner samt holde foredrag og presentasjoner om management emner.

Forkunnskaper

Kurset bygger på grunnkurset i management engelsk 8081. Det forutsettes derfor at studentene har tatt det kurset eller ervervet seg de samme kunnskapene på en annen måte, f.eks. jobbet i "management"-stillinger i et engelsktalende land.

Obligatorisk litteratur

Utdelte "cases" og annet materiale.

Emneoversikt

Under utarbeidelse.

Gjennomføring

Kurset består hovedsaklig av fylldig dokumenterte "cases" basert på internasjonaliserte norske bedrifter og deres arbeidsområder, virkefelt og problemstillinger. Gjennomgåelse og bearbeidelse av disse "cases" står sentralt i kurset. Aktivisering skjer gjennom foredrag, presentasjoner, intervjuer, møter og forhandlinger. Kurset går over 13 uker med 2 timer pr. uke.

Evaluerings

Det holdes en muntlig eksamen ved 4. semesters slutt (vanligvis i juni måned).

Eksamen består av 3 likeverdige deler:

	<i>Vekttall</i>
1. Presentasjon av fagoppgaven fra 2. semester og deretter samtale om denne.	1
2. Et trukket emne fra Anglo American Area Studies. Kandidaten kan også bli eksaminert i ett av de to litterære verkene som er blitt gjennomgått.	1
3. Et emne valgt av eksaminator fra pensum i English for Management, part 2.	<u>1</u>
Samlet vekttall for muntlig eksamen:	<u>3</u>

Eksaminasjonen varer 25 minutter. Kommisjonen består av en intern og en ekstern sensor.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen. Ved kontinuasjon i muntlig må fagoppgave også leveres på ny innen 31. mars følgende år.

KURS: SPÅ 8182 Tysk 2: Deutsch Landeskunde	SEMESTER: 2
Geschäftssprache Deutsch, Teil 2	SEMESTER: 4
KURSANSVARLIG(E): Rudolf M. Kijewski	
FAGSEKSJON: SFS	VEKTTALL: 3

DEUTSCH LANDESKUNDE

Mål

Kurset skal gi studentene kunnskaper om de tysktalende lands (BRD, DDR, Österreich, die Schweiz) samfunnsstrukturer: politiske (institusjoner, partier, parlamentarisme), økonomiske (arbeidslivsforeninger, markeds- og planøkonomi) og sosiokulturelle (administrasjon, utdanning, minoriteter, media).

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har tilfredsstillende kjennskap til det tyske språket slik at de kan uttrykke seg i innlegg og diskusjoner.

Obligatorisk litteratur

R. M. Kijewski: *Die westdeutsche Gesellschaft*, BI, Oslo, 1979

R. M. Kijewski/Hellum: *Wirtschaft und Gesellschaft*, Oslo 1982

Tysk-tysk ordbok: dtv — *Wörterbuch der deutschen Sprache*, DTV, München, 1979.

Anbefalt litteratur

Ukemagasin: Der Spiegel, die Zeit

Der Fischer Weltalmanach, siste års utgave

Dessuten skal hver klasse, i samråd med faglæreren, i begynnelsen av semesteret velge to verker blant følgende for diskusjon i klassen:

H. Böll: *Die verlorene Ehre der Katharina Blum*

I. Drewitz: *Der eine, der andere*

U. Plenzdorf: *Die neuen Leiden des jungen W.*

P. Schneider: *Lenz*

S. Heym: *5 Tage im Juni*

Emneoversikt

Die Grundzüge der Entwicklung der deutschsprachigen Länder nach 1945

Die politischen Institutionen der BRD und DDR

Die politischen Institutionen Österreichs und der Schweiz

Die wirtschaftliche Organisation der BRD

Die wirtschaftliche Organisation der DDR
Arbeitgeber-, Arbeitnehmerorganisationen
Die politischen Parteien
Das Schulsystem der BRD und DDR
Bevölkerungsstruktur
Medien
Gastarbeiter und Arbeitslosigkeit

Gjennomføring

Studentene må hver uke lese stoffet før de møter frem. Undervisningen omfatter innlegg, diskusjoner i grupper og plenum. Hver uke får studentene hjemmearbeid. Kurset gjennomføres i klasser: 39 timer (3 timer pr. uke) over 13 uker.

Evaluering

Studentene skal skrive en fagoppgave. Denne skal være på ca. 10 sider og innleveres innen 30. juni i 2. semester. For denne gis karakter Bestått/Ikke bestått, og danner forutsetning for å kunne melde seg opp til muntlig eksamen etter 4. semester. Se forøvrig evaluering for semester 4.

Kontinuasjon

Studenter som ikke får godkjent sin fagoppgave, må levere revidert eller ny oppgave innen 31. mars i 4. semester. Videre kontinuasjon i fagoppgave foregår ved innlevering av ny fagoppgave innen 31. mars følgende år.

DEUTSCH ALS GESCHÄFTSSPRACHE, TEIL 2

Mål

Kurset i 4. semester skal gi studentene en fordypning i de emnene som er behandlet i de to første semestre, samt videre trening i å uttrykke seg på tysk i diskusjoner og mest mulig praksisnære situasjoner.

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har gjennomgått og deltatt aktivt i tyskundervisningen i de to første semestre.

Obligatorisk litteratur

Rudolf M. Kijewski: *Die westdeutsche Gesellschaft*, BI, Oslo, 1979.

Artikler fra *Der Spiegel* og *Die Zeit* etter avtale.

Ordbok som i første studieår.

F. Bäumchen: *Deutsche Wirtschaftssprache für Ausländer*, Hueber, München, 1980.

R. Schäpers: *Zeitungstexte zum Wirtschaftsgeschehen*, Verlag für Deutsch, München, 1982.

Emneoversikt

Arbeitskraft und Wirtschaftsprozess
Besitz- und Verfügungsverhältnisse in der westdeutschen Wirtschaft
Kapital und Arbeit
Aussenwirtschaft
Staat und Wirtschaft
Firmenformen
Verkaufswerbung
Zahlungsmittel

Gjennomføring

Innenfor rammen av et meget beskjedent timetall vil man måtte forutsette en meget høy grad av forberedelse hos studentene. Temaene vil bli gjort til gjenstand for individuell presentasjon, diskusjon og skriftlig/muntlige øvelser. Kurset gjennomføres i grupper, 2 timer pr. uke over 13 uker.

Evaluering

Det holdes en muntlig eksamen ved 4. semesters slutt (vanligvis i juni måned).

Eksamen består av 3 likeverdige deler:

	<i>Vekttall</i>
1. Presentasjon av fagoppgaven fra 2. semester og deretter samtale om denne.	1
2. Et trukket emne fra Deutsch Landeskunde. Kandidaten kan også bli eksaminert i ett av de to litterære verkene som er blitt gjennomgått.	1
3. Et emne valgt av eksaminator fra pensum i Deutsch als Geschäftssprache, Teil 2.	1
Samlet vekttall for muntlig eksamen:	<u>3</u>

Eksaminasjonen varer 25 minutter. Kommisjonen består av en intern og en ekstern sensor.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen. Ved kontinuasjon i muntlig må fagoppgave også leveres på ny innen 31. mars følgende år.

KURS: SPÅ 8282 FRANSK 2: Aspects de la civilisation française	SEMESTER: 2
Le français des affaires 2ème partie	SEMESTER: 4
KURSANSVARLIG(E): Georges D. Gaspard	
FAGSEKSJON: SFS	VEKTTALL: 3

ASPECTS DE LA CIVILISATION FRANÇAISE

Mål

Kurset skal gi studentene problemorienterte kunnskaper om Frankrikes og andre fransktalende lands samfunnsstrukturer: politiske (institusjoner, partier, pressgrupper), økonomiske (finansinstitusjoner, partier, pressgrupper), økonomiske (finansinstitusjoner, arbeidslivsforeninger) og sosio-kulturelle (administrasjon, utdanning, minoriteter, media, energi- og miljøspørsmål) samt om fransk mentalitet, sed og skikk.

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har god kjennskap til det franske språket slik at de kan uttrykke seg i innlegg og diskusjoner. En god innføring gis i 1. semesters kurs.

Obligatorisk litteratur

G. Gaspard (red.): *Franske Samfunnsforhold og Økonomi*, BI, Oslo, 1983.

J. R. Leselbaum: *France*, la Documentation française, Paris, 1982.

Gosciny/Uderzo: *Le tour de Gaule d'Astérix*, Dargaud, Neuilly-sur-Seine, 1965.

G. Gaspard: *Le fonctionnement des institutions politiques françaises*, BI, Oslo, 1982.

Larousse: *Larousse de poche*, Larousse, Paris, 1979.

Uketidsskrift: *L'Express* (utlagt på biblioteket)

Dagsavis: *Le Matin* (utlagt på biblioteket)

Anbefalt litteratur

P. Gourou/L. Papy: *Cours de géographie, classe de 1ère*, Hachette, Paris, 1979.

R. Billaud: *Aujourd'hui, demain*, Gyldendal, Oslo, 1982.

H. Notaker: *Cæsars barnebarn*, Gyldendal, Oslo, 1982.

I begynnelsen av semesteret skal dessuten hver klasse i samråd med faglæreren velge to verker fra nedenstående liste for diskusjon i klassen:

Christiane Rochefort: *Les petits enfants du siècle*, Livre de poche, Paris, 1961 (roman)

Antoine de Saint-Exupéry: *Le petit prince*, Harcourt, Brace & World, Inc., New York, 1943 (roman)

Claire Etcherelli: *Elise ou la vraie vie*, Livre de poche, Paris, 1967 (roman).

Marcel Pagnol: *Topaze*, Livre de poche, Paris, 1976 (teater)

Jean-Paul Sartre: *Huis clos*, Livre de poche, Paris, 1967 (teater)

Gisèle Halimi: *La cause des femmes*, Livre de poche, Paris, 1977 (essay)

A. Harris/A. de Sédouy: *Les patrons*, Seuil, Paris, 1977 (essay)

Claude Vielaure: *La condition du cadre*, Copernic, Paris, 1978 (essay)

Emneoversikt

1. Les traditions en France.
2. Les institutions politiques.
3. Le français dans le monde.
4. L'administration française.
5. L'éducation en France.
6. Les catégories professionnelles.
7. Les syndicats.
8. Les mass-médias.
9. Les minorités.
10. L'énergie.
11. L'environnement.
12. Discussion: 1er livre.
13. Discussion: 2ème livre.

Gjennomføring

Undervisningen foregår i sin helhet i den enkelte gruppe. Studentene må lese stoffet før de møter frem til undervisningen, som omfatter innlegg, samtaler og debatt i små grupper og i plenum, lytteøvelser i klassen og i innlærings-studio, lesing av kart og statistikker samt grammatikk-øvelser. Ukentlig hjemmearbeid. Kurset er på 39 timer over 13 uker med 3 timer pr. uke.

På bakgrunn av en liste utarbeidet i samråd med faglæreren skal studentene velge emnet til fagoppgaven sin i begynnelsen av semesteret.

Evaluerings

Studentene skal skrive en fagoppgave. Denne skal være på ca. 10 sider og innleveres innen 30. juni i 2. semester. Denne gis karakter Bestått/ Ikke bestått, og danner forutsetning for å kunne melde seg opp til muntlig eksamen etter 4. semester. Fagoppgaven skal skrives på fransk og være maskinskrevet. Se forøvrig evaluering for semester 4.

Kontinuasjon

Studenter som ikke får godkjent sin fagoppgave, må levere revidert eller ny oppgave innen 31. mars i 4. semester. Videre kontinuasjon i fagoppgave foregår ved innlevering av ny fagoppgave innen 31. mars følgende år.

LE FRANÇAIS DES AFFAIRES, 2EME PARTIE:

Mål

Kurset skal videreføre de intensjoner som ligger til grunn for første og annet semesters franskkurs. Det vil utdype den muntlige språkføring ved hjelp av innlæring av grammatikk og et større ordforråd i forretningssammenheng. Flere situasjoner skal gjenoppleves i en fransk kontekst.

Forkunnskaper

Det er en forutsetning at studentene har fulgt undervisningen i første og annet semester.

Obligatorisk litteratur

LPDC: *Le français pour tous*, tome 3, Max Hueber, Munchen, 1975.
(Se ellers under 1. semester, fransk 1)

Anbefalt litteratur

Se under 1. semester, fransk 1.

Emneoversikt

Bedriftsbesøk
Kongressdeltakelse
Studiereiser
Markedsføring av egne produkter
Varemessedeltakelse/besøk
Ansettelse
Lager- og kontorlokaler

Gjennomføring

Studentene skal før hver gang forberede seg til dagens samtale. Den illustrerer en situasjon i en møteprosess mellom fransk- og norsktalende forretningsfolk. Etter hver gang skal studentene skrive hjemmeoppgaver i form av referater og rapporter. Øvinger i språklaboratoriet hører med hver gang. Kurset gjennomføres i grupper og er på 26 timer over 13 uker med 2 timer pr. uke.

Evaluering

Det holdes en muntlig eksamen ved 4. semesters slutt (vanligvis i juni måned).

Eksamen består av 3 likeverdige deler:

	<i>Vekttall</i>
1. Presentasjon av fagoppgaven fra 2. semester og deretter samtale om denne.	1
2. Et trukket emne fra Aspects de la civilisation française. Kandidaten kan også bli eksaminert i ett av de to litterære verk som er blitt gjennomgått	1
3. Et emne valgt av eksaminator fra pensum i Le français des affaires, 2 ^{ème} partie.	<u>1</u>
Samlet vekttall for muntlig eksamen.	<u>3</u>

Eksaminasjonen varer 25 minutter. Kommisjonen består av en intern og en ekstern sensor.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen. Ved kontinuasjon i muntlig må fagoppgave også leveres på ny innen 31. mars følgende år.

KURS: MET 1201 Praktisk prosjektarbeid med dataanalyse

KURSANSVARLIG(E): Fred Wenstøp/Pål Aakre

SEMESTER: 2

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Praktisk prosjektarbeid med dataanalyse skal gi studenten

- erfaring i selvstendig problemløsende arbeid
- øvelse i rapportskriving
- kunnskap om hensiktsmessig metodisk fremgangsmåte
- øvelse i å se teori i praktisk sammenheng
- øvelse i praktisk og hensiktsmessig analyse og tilrettelegging av data vedrørende ulike bedriftsøkonomiske områder

Forkunnskaper

1082 Anvendt statistikk eller tilsvarende. Øvelse i bruk av EDB-programpakke i statistikk (MINITAB, SPSS eller andre).

Litteratur

Studentene må selv finne frem til egnet litteratur for den enkelte prosjektoppgave.

Gjennomføring

Prosjektarbeidet skal være et selvstendig arbeid, men det *kan* avholdes opp til 9 Storauditorium-timer om kursansvarlig(e) finner dette nødvendig.

Evaluerings

Utlevering ca. 1. mars. Innlevering 1. september. Det gis ikke utsettelse.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

KURS: MET 1055 Modellbygging

KURSANSVARLIG(E): Jan Evensmo

SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset representerer en introduksjon til bruk av modeller i økonomiske/administrative problemstillinger og har som grunnleggende målsetting å få studentene til å strukturere gitte problemstillinger av kvantitativ natur og konstruere egnede matematiske/statistiske modeller av disse. Det dreier seg delvis om helt ustrukturerte problemer hvor studentene selv må vurdere hva slags modelltype som bør benyttes, og delvis om mer innsnevrede problemområder, hvor modelltypen er mer eller mindre gitt (eks. Lineær programmeringsmodell, kømodell, beslutnings- tre, lagermodell etc.), men hvor studentene skal konstruere en logisk konsistens og detaljert modell. For visse modeller forlanges det også at studenten skal kunne benytte den til å finne et tallsvar, men hovedmålet er å oppøve selve modellformuleringsevnen.

Forkunnskaper

Pensum kan i denne forbindelse deles i tre deler:

- Selve modellbyggingen forutsetter en evne til å trekke ut det vesentligste i problemsituasjonen og strukturere dette. Forståelse for bedriftslivets problemstillinger, kjennskap til begreper som planlegging og styring, og logisk tenkeevne vil være til stor nytte.
- Den matematiske del. Kurset søker å unngå bruk av kompliserte matematiske metoder. Imidlertid er Matematikk (1. semester) nærmest en forutsetning for å følge de resonnementer som er nødvendige.
- Den statistiske del. Modellbygging inkluderer behandling av både deterministiske og stokastiske problemstillinger. I forbindelse med sistnevnte område bygges det på pensum i Anvendt Statistikk (2. semester).

Bruk av EDB

Kurset forutsetter bruk av databehandling. Det foreligger program-pakker for flere av de emner som behandles. Det forutsettes at studentene tilbringer en del av tiden på EDB-terminalrommet, selv om talls-varene i seg selv ikke er det primære. Bruk av datamaskinen muliggjør at flere faser i problemløsningsprosessen kan gjennomgås og drøftes på en fornuftig måte, samt behandling av større og mer realistiske problem- stillinger. Modellbygging kan dermed gis en mer praktisk angrepsvinkel.

Obligatorisk litteratur

Hägg, Wiedersheim-Paul & Aronsson: *Att arbeta med modeller inom företagsekonomin*, Liberläromedel, Malmö, 1978

Evensmo og Seim: *Lineær Programmering*, Aschehoug 1982

Evensmo og Seim: *Analyse og Simulering av Køsystemer*, Aschehoug 1982

Evensmo og Ihlen: *Lagermodeller og lagerstyring*, Aschehoug 1981

Berenson & Levine: *Basic Business Statistics*, Prentice Hall, 1979 (kap. 11, 14 – 15)

Elvestad & Ihlen: *Nettverksteori/Dynamisk Programmering*, BI (eventuelt en nyere norsk bok/kompendium)

Fred Wenstøp: *Notat om dynamiske systemmodeller*, BI

Anbefalt litteratur

Spesielt anbefales:

Harvey M. Wagner: *Principles of Operations Research*, Prentice Hall, 2. ed. 1975

Ackoff and Sasieni: *Fundamentals of Operations Research*, John Wiley, 1968. Særlig de første fire og de siste tre kapitler gir et vesentlig bidrag til forståelse av modellbygging og supplerer den obligatoriske litteraturen på en utmerket måte. Boken finnes også på svensk.

Oscar Lange: *Economic Cybernetics*, Pergamon Press, 1970

For de studenter som spesielt ønsker norskspråklig litteratur, finnes tre bøker:

Bjørn I. Danielsen og Stein E. Grønland: *Operasjonsanalyse*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1978

Jan Mossin: *Operasjonsanalytiske emner*, Tanums Forlag, 1972

Gunnar Garholt: *Kvantitative metoder*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1978

Emneoversikt

Kurset kan grovt deles i:

- A. Introduksjon til Modellbygging og Operasjonsanalyse 1 gang
Stikkord: Modellbygging. Problemløsningsprosessen
- B. Lineær Programmering 2 ganger
Stikkord: Formulering av LP-modeller. Målfunksjon. Beskrankninger. Kjøring av LP-programmer på datamaskin. Tolkning av resultater
- C. Nettverk 1 1/2 gang
Stikkord: Korteste rute i nettverk. Dynamisk Programmering. Nettverksplanlegging

- D. Lagermodeller og Lagerstyring 2 ganger
 Stikkord: Innkjøpslager. Deterministiske modeller/Wilson's formel.
 Produksjonslager. Stokastiske modeller/Usikker etterspørsel. Lager-
 styringssystemer
- E. Regresjon 1 1/2 gang
 Stikkord: Lineær regresjon og korrelasjon. Multippel regresjon
- F. Beslutningsteori 1 1/2 gang
 Stikkord: Beslutningssituasjoner. Nytte. Beslutningstrær. Usikker-
 het/Risiko. Verdi av perfekt informasjon
- G. Køteori og Simulering 2 ganger
 Stikkord: Ankomst- og betjeningsprosessen. Utledning av formel-
 verk for enkle køsystemer. Simulering som eksperimentell problem-
 løsningsmetode. Tilfeldige trekninger
- H. Dynamiske systemmodeller 1 1/2 gang
 Stikkord: Lineære systemer. Analyse og simulering. Tilbakekoplete
 systemer. Kausaldiagrammer. DYNAMO

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 39 timers forelesning fordelt med tre timer pr. uke i 3. semester. I tillegg gis oppgavegjennomgåelse med i alt 26 timer. Dette er å oppfatte som et *frivillig* tilbud som et alternativ til selvstudium.

Evaluerings

Kurset evalueres gjennom en "åpen" eksamen. Studentene får 48 timer til disposisjon og kan benytte alle hjelpemidler. Eksamensbesvarelsene kan leveres av en student alene, eller av to til tre studenter i fellesskap som da får samme karakter.

Kontinuasjon

Normalt i påfølgende semester.

KURS: MAD 4138 Materialadministrasjon

KURSANSVARLIG(E): G. Persson og S.-E. Hoberg

SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi deltakerne en begrepsmessig integrert fremstilling av en bedrifts materialadministrative problemstillinger. Deltakerne innføres i fagområdet fra et ledelsessynspunkt. Strategiske aspekter og samordningsbehov mellom materialforsyning, produksjonsstyring og fysisk distribusjon fokuseres. Det legges også spesiell vekt på prosessen ved en implementering av MA-konseptet.

Forkunnskaper

Det kreves ingen spesielle forkunnskaper, men praktisk erfaring fra næringslivet vil utvilsomt hjelpe til for en grundigere forståelse av fagområdet.

Obligatorisk litteratur

Ericsson, Dag/Persson, Göran: *Materialadministration – ett foretags ledaransvar*, LIBER, 1981.

Ericsson, D./Persson, G.: *Materialadministration i praktiken*, LIBER, 1982

Anbefalt litteratur

Kapitalrationalisering, LIBER, 1982

Grønland, S. E.: *Logistikk og distribusjon*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1977

Emneoversikt

1. Introduksjon

- Kursets filosofi, sammenheng med andre fag og studietilbudet i MA
- Rasjonalisering i næringslivet – en historisk oversikt
- Terminologi, begrepsdefinisjoner
- MA-områdets utvikling i teori og praksis
- Innføring i systemtankegangen
- MA-/Logistikk-systemet

2. Beskrivelse av material- og materialadministrative systemer

- Komponenter og relasjoner i material- og materialadministrative systemer
- Karakteristikk i ulike materialsystemer
- Materialadministrasjon i forhold til andre funksjonsområder
- Konflikter og samordningspotensialer

3. Leveringsservice og materialkostnader
 - Definisjoner
 - Materialadministrative mål, policies og standards
 - Bestemmelse og oppfølging av leveringsservice og materialkostnader
4. Analyse av material- og materialadministrative systemer
 - MA-forstudie, en analysemetode
 - Praktiske eksempler
5. Systemutvikling
 - Styrings- og planleggingssystemer
 - Materialstrømsstruktur
6. Organisatoriske aspekter ved MA-begrepet
 - Organisasjonsproblemer ved introduksjon av MA
 - Relasjonen til bedriftens struktur og teknologi
 - Organisasjon i relasjon til utviklingsfasen
 - Organisasjonsteori for MA
 - Koordinasjon og samordning fra et informasjonsbehandlings-synspunkt
7. Kapitalrasjonalisering og MA
 - Norsk industri fra et kapitalsynspunkt, status og sammenligning med andre land
 - Økonomiske muligheter innen materialområdet
8. MA i perspektiv
 - Internasjonale aspekter ved MA-begrepet og dets økende strategiske betydning
 - Oppsummering
9. Cases/diskusjonsoppgaver

Gjennomføring

Kurset omfatter 26 forelesningstimer pluss seks timer klasseundervisning.

Evaluering

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: 5017 Makroøkonomi

KURSANSVARLIG(E): Bjarne Ytterhus

SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Hovedmål:

- Redegjøre for grunnleggende terminologi, teori og analyse samt sentrale problemstillinger i makroøkonomi

Delmål:

- Beskrive hvordan den samfunnsøkonomiske "mekanisme" virker (inntektsbestemmelse i realøkonomien, sammenhenger mellom real- og pengeøkonomi, utenrikshandelsteori m.v.)
- Redegjøre for/analysere hvordan offentlige tiltak kan påvirke/korrigere den økonomiske utvikling (herunder Stats- og Nasjonalbudsjettet i Norge og de sentrale virkemidler i norsk økonomisk politikk. Stikkord: Finans, penge- og kredittpolitikk.

Forkunnskaper

*I beskrivelsen av den samfunnsøkonomiske "mekanisme" og i analysen av de økonomisk/politiske tiltak benyttes økonomisk-matematiske modeller. Det forventes imidlertid ingen spesielle matematiske forkunnskaper utover obligatorisk kurs i matematikk. Forøvrig bygger deler av fremstillingen på kunnskaper og analyseteknikk tilegnet i kurset 5026 Mikroøkonomi.

Obligatorisk litteratur

1. Munthe, P.: *Sirkulasjon, inntekt og økonomisk vekst* (utvalgte deler), Universitetsforlaget, Oslo 1982
2. Dornbusch, R. og Fischer, S.: *Macroeconomics* (utvalgte deler av Part I, II og III), McGraw-Hill. Int. stud. edition
3. Ytterhus, Bjarne E.: *Notater til forelesninger i Makroøkonomi*, BI 1983

Anbefalt litteratur

4. Ytterhus, Bjarne E.: *Oppgavesamling i Makroøkonomi*, BI 1983
5. Munthe, P.: *Penger, kreditt og valuta*, Universitetsforlaget, Oslo (1980 eller senere)
6. Nasjonalbudsjett (siste år)

Emneoversikt

Hovedavsnitt i forelesningene (ca. antall timer i forelesningsserien i parentes)

1. Makroøkonomiske begreper og sammenhenger (9 t)
2. Partiell analyse av realøkonomien (6 t)
3. Økonomisk politikk og realøkonomi
4. Partiell analyse av pengeøkonomien (15 t)
5. Sammenhenger mellom real- og pengesiden (IS/LM)
6. Internasjonal økonomi (6 t)
7. Oppsummering (3 t)

Litteraturhenvising:

- (1) Munthe
- (2) Dornbusch & Fischer
- (3) Ytterhus
1. Makroøkonomiske begreper og sammenhenger
 - nasjonalprodukt (verdiskapning)
 - produksjon- og inntektssiden
 - utenriksregnskapet
 - offentlig sektor
- (1) Kap. I, II, IV, V, VI
- (2) Kap. 1 og 2
2. Partiell analyse av realøkonomien
 - inntektsbestemmelse i en lukket økonomi
 - endringer i forbruks-/investeringsatferd
 - investeringsmultiplikatoren
 - inntektsbestemmelse i en åpen økonomi
- (1) Kap. IX, X
- (2) Kap. 3.1–3 (kap. 5 og 6)
- (3) Kap. 1 og 2
3. Økonomisk politikk og realøkonomi
 - etterspørselsregulering
 - multiplikatoreffekt av en endring i offentlige inntekter og utgifter
 - finanspolitikk (Statsbudsjettet)
- (1) Kap. XI
- (2) Kap. 3.4–6
4. Partiell analyse av pengeøkonomien
 - etterspørsels-/tilbudssiden på pengemarkedet
 - penge- og kredittpolitiske tiltak
- (2) Kap. 7 og 8
- (3) Kap. 3 og 4

5. Sammenhenger mellom penge- og realøkonomien
 - IS/LM analyse
 - effektiviteten av finans, penge- og kredittpolitikk
 - tilbud/etterspørsel på arbeidsmarkedet
 - makroøkonomisk likevekt ved arbeidsledighet
- (2) Kap. 4, 9, 11 og 12
- (3) Kap. 5
6. Internasjonal økonomi
 - utenrikshandelsteori
 - valutapolitikk
- (1) Kap. V.2–3. X.4–6, XI.6–7
- (3) Kap. 6
7. Oppsummering

Gjennomføring

Kurset foreleses i 3. semester, 13 uker a tre timer pr. uke, i alt 39 timer.

Evaluerings

Skriftlig fem timers eksamen avholdes ved slutten av semesteret.

Kontinuasj

Normalt arrangeres kontinuasjonseksamen i det påfølgende semester.

KURS: INF 0184 Informasjons- og datasystemer

KURSANSVARLIG(E): Rolf W. Erichsen

SEMESTER: 3 og 4

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 4

Mål

De to grunnkursene innen Informasjons- og datasystemer sikter mot å gi deltakerne bedre grunnlag for å utføre ledelsesfunksjoner for å

- styre utviklingen av teknologianvendelser
- bestemme innhold og beslutningsregler for de deler av administrasjonen som skal bruke EDB

Ledelse av EDB sees altså her i et vidt spektrum og sikter følgelig på å tilføre ledelseskompetanse i disse aspekter av fagområdet:

- EDB og samfunn
- EDB og ledelse
- Behovskonkretisering
- Datateknisk innsikt
- Metodeinnsikt
- Konsekvensanalyse
- Bruk av eksperimentelt systemeringsverktøy og datapakker
- Inngangsetting, drift og kvalitetskontroll

Kursene er følgelig ikke teknikerorienterte, men sikter på å tilføre basiskunnskaper ut fra ovennevnte ledelsesorientering. Det er også et siktemål å øke kompetanse i å se problemstillinger og spørsmål fra prinsipp til detalj, dvs. en TOP-DOWN tilnærming.

Forkunnskaper

Forkurs i programmering eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

3. semester (kurset EDB og Ledelse):

Rolf W. Erichsen: *EDB og Ledelse*, BI 1981

Rolf Høyer: *Databehandling, organisasjon og bedriftsmiljø*, NPI 1974

4. semester (kurset Gjennomføring av systemeringsprosjekter):

Tor J. Larsen: *Gjennomføring av systemeringsprosjekter*, BI 1982

Case og oppgavesamling: Informasjons- og datasystemer, BI 1982

Anbefalt litteratur

3. semester:

Aasen, Brattvåg, Eidhammer, Tøfte: *Innføring i databehandling*, Tanum-Norli Forlag, Oslo 1981

Petter Thomassen: *Inn i Datasamfunnet*, Cappelen 1980

4. semester:

Brandinger, Norrby: *ADB Systemarbete*, Malmø 1977

Emneoversikt

3. semester:

Introduksjon og fagramme. Definisjoner. Bedriften som system. Beslutningskriterier og interessegrupper

Datasystemenes prinsipielle virkemåte. Teknologiens utvikling og historikk

Prosesorutvikling, lagringsmedia og kommunikasjonsteknologi. Hardware og software

Alternative EDB-løsninger. EDB som bransje. Personvernloven, EDB og samfunnet

EDB i organisasjonene. Organisering av EDB. Planlegging, styring og kontroll av EDB-funksjonen. Prosjektorganisasjon

Brukermedvirkning. Konsekvenser for organisasjon og arbeidsmiljø

Sikkerhet og sårbarhet i EDB-funksjonen

Forstudiet. Valg av utstyr, kontrakter og EDB-juss. Systemarbeidets faser

4. semester:

Gjennomføring av systemeringsprosjekter

Faktainnsamling

Problemdefinisjon og målformulering

Kravspesifikasjon og funksjonsanalyse

Delsystemskisser

Input og output layout. Konsekvensanalyse

Valg av alternativ

Rapport- og delsystem informasjonsmatrise

Registerlayout

Strukturert programmering

Igangsetting, drift og vedlikehold. Etterkontroll

Oppsummering og metodekritikk

Gjennomføring

3. semester: Forelesninger 39 timer

4. semester: Forelesninger 19 timer

Eksemplifisering, som skal illustrere en gitt systemeringsmetode ved hjelp av caset COSMETICA A/S. Øvelser som skal gi studentene anledning til å anvende sentrale teknikker og arbeidsmåter. Øvelsene strekker seg over 20 timer, og studentene deles i seks grupper.

Evaluerings

Det arrangeres en fem timers skriftlig eksamen etter 4. semester.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: MRK 3043 Markedsføringsledelse

KURSANSVARLIG(E): Runar Framnes

SEMESTER: 3 og 4

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 4

Mål

Målet er å gi forståelse for markedsføringens betydning i moderne bedriftsliv, samtidig som studentene bør beherske de viktigste deler av markedsføringsteorien både m.h.t. det planleggende og det utførende stadium.

Studentene skal være i stand til å analysere en gitt situasjon, en bedrift eller en institusjon kan stå overfor, og å kunne gi konkrete anbefalinger om aktuelle planer og tiltak i denne forbindelse.

Forkunnskaper

Det kreves at studentene har tilegnet seg kunnskaper om de enkelte funksjoner i bedriften, og sammenhengen mellom disse.

Obligatorisk litteratur

Kotler, P.: *Marketing management*, 4. utg. Prentice Hall 1980

samt deler av

Trolle, U. af/S. E. Blom: *Markedsføring*, Universitetsforlaget 1982

Blom/Framnes: *Oppgaver i markedsføring*

Blom/Framnes: *Løsningsforslag til samme*

Anbefalt litteratur

Lunder, H.: *Prognoser og fremtidsmuligheter*, Tanum-Norli 1982

Wallis, R.: *Markedsføringens resultatansvar*, Tanum-Norli 1981

Emneoversikt

1. Oversikt over markedsføringsaktiviteter og virkemidler. Markedsinn-
delinger
2. Markedsføringens omgivelser og arbeidsbetingelser
3. Organisering av markedsføringsfunksjonen
4. Markedsloven og annen forbrukerlovgivning
5. Markedssegmentering
6. Markedsforskning og prognoser
7. Forbrukeratferd

8. Distribusjon
9. Promotion
10. Prispolitikk
11. Produktpolitikk
12. Økonomisk styring av markedsføringen
13. Markedsplanlegging

Gjennomføring

3. og 4. semester, 3 timer pr. uke, tilsammen 78 timer.

Evaluerings

Fagoppgave: Innlevering av en obligatorisk fagoppgave i vårsemesteret som bedømmes til Bestått/Ikke bestått. Inntil tre kandidater kan samarbeide om hver oppgave. Det gis ikke anledning til å gå opp til eksamen før oppgaven er bestått.

Eksamen: Det holdes skriftlig eksamen over fem timer i 4. semester.

Kontinuasjon

Eksamen: Kontinuasjon avholdes i påfølgende semester.

Fagoppgave: Studentene har mulighet til å kontinuere i 4. semester ved å innlevere ny fagoppgave i april. Studenter som fortsatt ikke består oppgaven, må følge studieopplegget det påfølgende studieår.

KURS: BØK 2042 Økonomistyring – Eksternregnskap

KURSANSVARLIG(E): Jan Terje Tellefsen

SEMESTER: 4

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 3

Mål

For å gi studentene en skikkelig forståelse av de grunnelementer norsk regnskapsvesen bygger på, legges i fagets første del vesentlig vekt på gjennomgåelse av grunnleggende regnskapsteori.

Fagets andre del har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og de formelle krav som stilles til årsoppgjøret i Norge. Dessuten trekkes trådene fra kursets første del sammen i en gjennomgåelse av alternative inflasjonsbaserte regnskapsmodeller.

I regnskapsanalytiske emner belyses først og fremst de økonomiske forhold i et avsluttet regnskap, hvor bruk av forholdstall (nøkkeltall) som et regnskapsmessig analyseverktøy innledningsvis står sentralt. En oversikt som viser tilgang og disponering av finansielle ressurser (finansieringsanalyse) samt likviditetsutviklingen (kontantstrømanalyse) behandles særskilt. Kurset avsluttes med en innføring i regnskapsmessige aspekter vedrørende konsern.

Forkunnskaper

Det forventes elementære kunnskaper i bokføring.

Obligatorisk litteratur

1. Tellefsen, Jan T.: *Eksternregnskap: Momenter og oppgaver til forelesninger*, Oslo 1983
2. Tellefsen, Jan T.: *Eksternregnskap, Del 1: Grunnelementer*, Oslo 1983
3. Torfinn Fr. Malt og Trond Tømte: *Årsoppgjøret*, Universitetsforlaget 1983
4. Vårdal, Paul: *Norsk regnskapslovgivning, bind nr. 1* (Del II, Del IV og Del V pkt. 1 og 2), Bedriftsøkonomens Forlag, siste utgave
5. Kinserdal, Arne: *Regnskapsanalyse*, Bedriftsøkonomens Forlag, siste utgave
6. Tellefsen, Jan T.: *Løsningsforslag til problemer i Arne Kinserdals Regnskapsanalyse*, Bedriftsøkonomens Forlag 1982
7. Tellefsen, Jan T.: *Oppgaver i eksternregnskap*, (revidert utgave), BI 1983
8. Tellefsen, Jan T.: *Løsningsforslag til oppgaver i eksternregnskap* (revidert utgave), BI 1983

Anbefalt litteratur

1. Andenæs, T.: *Årsoppgjøret i praksis*, siste utgave
2. Fjell, Tore J.: *Regnskapsanalyse*, NKS 1980
3. Norsk Standard 4102
4. NSRF: Særtrykk god regnskapsskikk

Tillatte hjelpemidler til eksamen

1. Generelt
 - Norges Lover (1685 – 1981, evt. tidligere utgave) eller enhver annen trykt lovsamling uten kommentarer
 - særtrykk av lover eller lovforslag, uten kommentarer
 - Norsk Standard NS 401
2. Lover av særlig betydning:
 - Skatteloven av 18. august 1911
 - Aksjeskatteloven av 19. juni 1969 nr. 71
 - Aksjegevinstloven av 10. desember 1971 nr. 99
 - Distriktsskatteloven av 19. juni 1969 nr. 72
 - Investeringsfondsloven av 14. desember 1962
 - Aksjeloven av 4. juni 1976 nr. 59
 - Regnskapsloven av 13. mai 1977 nr. 35

Det forutsettes at hjelpemidler nevnt under pkt. 2 anskaffes og medbringes til forelesningene (og til eksamen), og at studentene gjør seg kjent med dem gjennom studiet.

I eksamenshjelpemidlene tillates understrekninger e.l., bruk av farger og håndskrevne henvisninger til andre lovbestemmelser eller lover, ved bruk av stikkord, forkortelser som "jfr., se, sml cfr., opphevet" e.l., etterfulgt av den lov eller lovbestemmelse som det henvises til, etter samme mønster som benyttet i "Norges Lover".

Emneoversikt

Del 1: Grunnelementer

1. Regnskapet som informasjonskilde
2. Regnskapets oppbygging
3. Sammenhengen mellom overskudd og måling av egenkapital
 - definisjoner
4. Regnskapsmodeller
 - historisk kost
 - gjenanskaffelsesverdi
 - laveste verdis prinsipp

5. Verdivurdering av omløpsmidler
 - betalingsmidler
 - fordringer
 - kortsiktige kapitalplasseringer
 - varer
6. Verdivurdering av anleggsmidler
 - desinvestering av kapital — avskrivninger
 - sentrale avskrivningsmetoder
 - a) varige driftsmidler
 - b) langsiktige kapitalplasseringer
 - c) immaterielle eiendeler
7. Verdivurdering av gjeldspostene
8. Verdivurdering av egenkapitalen
9. Betinget skattefrie avsetninger
10. Skjulte reserver

Del 2: Årsregnskapet

11. Sentrale lovbestemmelser
 - regnskapsplikten
 - tidsfrister og formell behandling
 - "store" og "små" selskaper
12. Den tradisjonelle norske regnskapsmodellen
 - grunnleggende forutsetninger
 - god regnskapsskikk
13. Årsregnskapets oppbygging og innhold
 - resultatregnskap
 - balanse
 - noter
 - styrets beretning
 - revisors beretning
14. Spesifikasjonsreglene i henhold til norsk regelverk
15. Vurderingsreglene i henhold til norsk regelverk
16. Sammenhengen/skillet mellom årsregnskapet og skatteregnskapet
 - sentrale poster og begreper
 - avregningsskjemaet
17. Overskuddsdisponering
18. Finansieringsanalyse
 - NSRF's modell
19. Regnskapet under prisstigning
 - prisindekser
 - pengeposter og ikke-pengeposter
 - a) prisenivåjustert kostmodell
 - b) gjenanskaffelseskostmodell

Del 3: Regnskapsanalytiske emner

20. Analyse av forholdstall

- bedriftssammenlikning og utviklingsanalyse
- korrigerings og gruppering av datamaterialet
 - a) resultatanalyse
 - b) rentabilitetsanalyse
 - c) kapitalstrukturanalyse
 - d) likviditetsanalyse
 - e) soliditetsanalyse

21. Finansieringsanalyse

- tradisjonell strømningsanalyse
- NSRF's modell for finansieringsanalyse

22. Finansiell planlegging

- kontantstrømanalyse
- likviditetsbudsjettering

23. Konsernregnskap

- former for bedriftssammenslutninger
- selskaps- og skatterettslige aspekter
- eliminering av aksjebesittelser
 - a) past equity-metoden
- andre eliminerings
 - a) internt utbytte
 - b) interne fordringer og gjeld
 - c) interne gevinster
- minoritetsinteresser
- konsernresultatregnskap
- konsernbalanse

Gjennomføring

Kurset foreleses i 4. semester, 39 timer over 13 uker, samt 13 timer oppgaveløsning i mindre grupper.

Evaluerings

Skriftlig eksamen over fem timer avholdes i vårsemesteret.

Kontinuasjones

Kontinuasjoneseksamen arrangeres i påfølgende eksamensperiode.

KURS: MET 0185 Praktisk prosjektarbeid

KURSANSVARLIG(E): Rolf W. Erichsen

SEMESTER: 4

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Praktisk prosjektarbeide skal gi studenten:

- erfaring i gruppearbeid
- øvelse i rapportskriving på ledelsesplan
- øvelse i å se teori i praktisk sammenheng
- øvelse i å se bedriftsøkonomiske sammenhenger basert på ulike fagstudier
- fordypning innen et bestemt fagområde

Dette prosjektarbeid skal i størst mulig utstrekning integrere 1. avdelings fagområder.

Forkunnskaper

Fagkrets tilsvarende 1. avdeling på Diplomøkonomstudiet.

Litteratur

Studenten må selv finne frem til egnet litteratur for den enkelte oppgave. Eventuelt vil spesiell litteratur være oppgitt på den enkelte oppgave.

Gjennomføring

Prosjektarbeidet skal løses i gruppe på max. tre, — eller individuelt. Det anbefales at arbeidet skjer i grupper.

Evaluerings

Utlevering 1. mars. Innlevering 1. september. Det gis ikke utsettelse.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

KURS: SØK 7052 Samfunnsøkonomiske emner

KURSANSVARLIG(E): Bjarne Ytterhus

SEMESTER: 5

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Gi innsikt i sentrale samfunnsøkonomiske problemstillinger som ikke er tilstrekkelig dekket i 1. avdelings undervisningstilbud, herunder nevnes:

Penge- og kredittmarkedenes innvirkning på realøkonomiske forhold, ulike anbefalinger om økonomisk politikk i en *åpen* økonomi (keynesiansk/monetaristisk politikk), samt valutapolitikk, kapitalbevegelser og inflasjon.

Forkunnskaper

Kurset bygger videre på begrepsapparat og teorier fra kurset 5016 Makroøkonomi.

Obligatorisk litteratur

Glahe, Fred R.: *"Macroeconomics"*, Harcourt Brace Jevanovich, 2. ed. (utvalgte deler)

Munthe, Preben: *"Penger, kreditt og valuta"*, Universitetsforlaget 2. utg. 1980

Ytterhus, Bjarne: *"Notater til forelesninger i Samfunnsøkonomiske emner"* (BI, 1982)

Isachsen, Arne Jon: *"Forelesningsnotater i penge- og kredittpolitiske emner"* (BI, rev. 1982)

Anbefalt litteratur

Dornbusch, R. & Fischer S.: *"Macroeconomics"*, Part IV, McGraw-Hill, 1978 (eller senere)

Norges Bank: *"Årsberetning og regnskap"* (siste år)

Nasjonalbudsjettet (St.meld. nr. 1) (siste år)

Emneoversikt

1. Penger og kreditt (ca. 2 timer)
2. Sammenhenger mellom real- og pengemarkedet i en åpen økonomi (ca. 8 timer)
 - Pengetilbud/etterspørsel
 - Real- og pengesiden i en åpen økonomi
 - Sammenhenger mellom real-, penge- og valutamarkedet (faste priser og gitt valutakurs)

3. Keynesiansk og monetaristisk politikk (ca. 2 timer)
4. Norsk penge- og kredittpolitikk (ca. 4 timer)
5. Valuta (ca. 6 timer)
 - Sammenhenger mellom real-, penge- og valutamarkedene ved faste/flytende kurser
 - Sammenhenger mellom norske og utenlandske kapitalmarkeder
6. Inflasjon (ca. 4 timer)

Gjennomføring

Kurset foreleses i 5. semester med 2 timer pr. uke i 13 uker. I forelesningene henvises til litteratur (obligatorisk/anbefalt) for de enkelte punktene.

Evaluering

Integrert eksamen sammen med kurset 7053 Bedrifters økonomiske markedstilpasning. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen avholdes ikke før ved neste ordinære kursgjennomføring (påfølgende høst).

KURS: BØK 7053 Bedrifters økonomiske markedstilpasning	
KURSANSVARLIG(E): Korsvold	SEMESTER: 5
FAGSEKSJON: SØKF	VEKTTALL: 2

Mål

Formålet med kurset er å gi en grundig forståelse for bedrifters tradisjonelle problemstillinger, herunder kostnadsvurderinger og beslutningsmodeller, alternativ teoriutvikling i bedriftsøkonomisk analyse, og bedriftens internasjonalisering.

Hensikten er videre å gi grunnlag for en dypere forståelse for bedrifters innvirkning på allokering av samfunnets ressurser og velferdsmessige konsekvenser av ulike markedsformer og markedsimperfeksjoner.

Forkunnskaper

Ingen spesielle forkunnskaper utover 1. avdelings pensum kreves.

Obligatorisk litteratur

Cohen, Kalmar J. og Richard M. Cyert: *"Theory of the Firm: Resource Allocation in a Market Economy"*, 2nd. ed., Prentice-Hall, 1975.

Hood, M & S. Young: *The Economics of Multinational Enterprise*, Longman, 1979

Ytterhus, Bjarne: *Innføring i økonomisk velferdsteori*, BI, 1983.

Emneoversikt

Timer (ca.)

1. Bedrifter, beslutninger og økonomiske modeller	2
— Metodologi	
— Marginalanalyse	
Litt. henv.: Cohen & Cyert, Del 1	
2. Bedrifters påvirkning av ressursallokeringsprosessen under ulike markeder	4
— Tradisjonell bedriftsøkonomisk teori	
— Avvik fra perfekt konkurranse	
— Diskontinuerlige produksjons- og kostnadsfunksjoner	
Litt. henv.: Cohen & Cyert, Del 2	
3. Beslutningsanalyse under usikkerhet	2
Litt. henv.: Cohen & Cyert, Kap. 14 + artikkelstoff	

4. Alternative modeller for bedrifters tilpasning 6
- Adferdsteori
 - Alternative målsetninger og målsetningskonflikter
 - Simuleringsmodell
 - Modell for maksimering av bedriftsledelsens nytte
 - Satisfieringsmodell
 - Inntektsmaksimeringsmodell
 - Flerperiodiske modeller

Litt. henv.: Cohen & Cyert, Kap. 17, 18 og 19

5. Bedriftens internasjonalisering 6
- Det økonomiske grunnlaget for internasjonale investeringer
 - Det strategiske grunnlaget for internasjonalisering

Litt. henv.: Hood & Young, Kap. 1, 2, 3 og 4

6. Bedrift og samfunn 6
- Velferd
 - Ressursallokering
 - Eksterne effekter

Litt. henv.: Cohen & Cyert, Kap. 20.

Litteraturhenvisningene til Cohen & Cyert, og Hood & Young samt Ytterhus definerer pensum. Imidlertid understrekes at deler av Cohen og Cyert, især Del 1 og 2, er behandlet i 1. avdelings pensumlitteratur. Av hensyn til kursets totale innhold har det allikevel vært nødvendig å definere pensum som skissert.

Gjennomføring

Kurset foreleses i 5. semester med 2 timer pr. uke i 13 uker.

Evaluerings

Integrert eksamen sammen med kurset 7052 Samfunnsøkonomiske emner. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen.

KURS: ORG 7057 Administrasjon I

KURSANSVARLIG(E): Dag Tangen

SEMESTER: 5.

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Emnet skal gi muligheter for fordypning i klassiske og moderne verk innenfor området organisasjon. Det vil bli lagt vekt på å belyse strukturer og prosesser og å knytte dette stoffet til bedriftsorganisasjoner.

Forkunnskaper

Studentene forutsettes å ha gjennomført Diplomøkonomstudiet, 1. avdeling eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Braverman, H. Labour and monopoly Capital (New York/London 1974), også på svensk: Arbete og monopolkapital, del I.

Hall, Richard: Organization, structure and process (Prentice-Hall 1977 – kommer også i norsk utgave)

March, J. G. and Olsen, Johan P.: Ambiguity and Choice in Organizations (Universitetsforlaget 1976)

Lysgaard, Sverre: Arbeiderkollektivet (Universitetsforlaget 1967)

Hernes, Gudmund: Forhandlingsøkonomi og blandingsadministrasjon (Universitetsforlaget 1978)

Bibliotekseksemplarer:

Silverman, David: The theory of organisations. A Sociological Framework (New York, 1971) (Pensum: kap. 3, 4, 5 og 6)

Williamson, Oliver E.: Markets and hierarchies. Analysis and Antitrust Implications (New York, The Free Press, 1975), Obligatorisk kap. 1.

I flere bøker vil bare enkelte kapitler være pensum.

Emneoversikt

Punkt 1 til 5 legger hovedvekten på deskriptiv organisasjonsteori, punkt 6 gjør en del begreper operative.

1. Definisjoner og betraktningsmåter (ca. 5 timer)

- struktur
- prosesser
- systemteori
- struktur — funksjonalisme
- organisasjonpsykologi
- teknikk og organisasjoner

Hall. Organizations, structure and process, kap. 1, 3, 4, 5, 6 og 7

2. Organisasjonen og individet (ca. 6 timer)

- arbeiderkollektivet
- arbeid og bedriftsledelse
- arbeid og monopolkapital
- human relations
- sosioteknisk teori
- organisasjonspsykologi
- lederskap og beslutningsteori

Hall: Kap. 8

Pensum: Lysgaard: Kap. 2, 4 og 5

Braverman: Del I og forordet

Silverman: Kap. 4

3. Bedriften — et spesialtilfelle av organisasjon (ca. 6 timer)

- bedriftsorganisasjonens kjennetegn
- organisasjonstypologier
- Veblens syn
- garbage can

Olsen & March: Kap. 1, 8 og 10

Hall: Kap. 2

4. Interorganisasjonsanalyse (ca. 5 timer)

- bedrift på markedet
- markedstyper og samhandlingsformer
- oversikt over organiseringen av det norske marked, særlig om karteller

Hernes: Kap. 6

Williamson: Artikkel

5. Organisasjonen og dens mål (ca. 5 timer)

- mål og målsetting
- deltakelse
- endring
- "effectiveness"

Hall: Kap. 3

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 26 timer. Det vil bli forelest i utvalgte deler av pensum. Undervisningen vil skje delvis ved forelesninger og delvis ved klasseundervisning/ seminar.

Evaluerings

Skriftlig eksamen over 4 timer.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

Gjelder høstsemesteret 1983: (ikke kontinuander).
Kurset er under vurdering i seksjonen, — endringer kan forekomme.
Det vil bli opplyst om dette på første forelesning.

KURS: MET 1162 Bedriftsøkonomisk metodelære

KURSANSVARLIG(E): Fred Wenstøp

SEMESTER: 5

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 4

Mål

Kurset tar sikte på å gi en innføring i hvilke metoder som må anvendes for å oppnå og begrunne vitenskapelig erkjennelse i økonomisk/administrative problemstillinger.

Målet er å skape metodisk bevissthet hos studentene slik at de får en bedre forståelse av sitt fag og profesjon og slik at de blir bedre i stand til å planlegge og gjennomføre utredningsarbeid av forskjellig slag på en vitenskapelig måte.

Forkunnskaper

Det forutsettes oversikt over økonomisk/administrative problemstillinger og kjennskap til etablerte økonomisk/administrativ tenkning og fagforståelse. Det forutsettes også grunnleggende innsikt i matematiske/statistiske begreper og teknikker.

Obligatorisk litteratur

Arbnor/Bjerke: "*Företagsekonomisk Metodlära*", Studentlitteratur, Lund 1981

E. R. Tuft: "*Data Analysis for Politics and Policy*", Prentice Hall, Inc. 1974

Stein Bråten: "*Modeller av menneske og samfunn*", Universitetsforlaget 1981

Wenstøp/Gottschalk: "*Kvantitativ beslutningsanalyse for ledere og planleggere*", Universitetsforlaget 1983

Hennestad/Wenstøp (red.): Artikkelsamling i bedriftsøkonomisk metodelære (arbeidstittel), Universitetsforlaget 1983

Anbefalt litteratur

Opplyses av foreleser

Emneoversikt

<i>Del</i>	<i>Gang</i>		<i>Litteratur</i>
I		ULIKE VITENSKAPSSYN <i>Oversikt over kurset. Innledning til den vitenskapelige debatt</i>	
	1–2	Analytisk-, system- og aktør-synsvinkel	A/B
II		TEKNIKKER OG METODER <i>Bruk og misbruk av teknikker. Modeller og virkelighet. Forskning og utredning i praksis</i>	
	3	Datainnsamling. Måleskalaer	A/B
	4–5	Regresjonsanalyse, tidsrekkeanalyse, multi-dimensjonal skalering	T
	6–7	Simulering, systemdynamikk	
	8–9	Beslutningsanalyse	W/G
III		FORSKNINGSARBEID I LYS AV ULIKE VITENSKAPSSYN	
	10	<i>Den faglige stab leder flere, alternative miniseminarer</i>	
IV		MODELLER AV MENNESKE OG SAMFUNN <i>Om modeller og synsvinkler. Modeller – teori og virkelighet</i>	
	11–12	Virkelighetsutsnitt, sosial gruppe og organisasjon, interesse- og meningskonflikt, kommunikasjon, språkets betydning	SB
V		DEN VITENSKAPSTEORETISKE DEBATT	
	13	Hvem står på barrikadene og hvorfor?	A/B

Gjennomføring

12 fellesforelesninger a 4 timer. 2 miniseminarer a 2 timer som studentene melder seg på til etter nærmere fastsatte regler.

Evaluerings

Fagoppgave med to innleveringer som løses av grupper på inntil to studenter. Del II teller 2/3 og utdeles ved kursets begynnelse, innlevering etter kursets slutt. Del I utleveres midt i kurset med en ukes innleveringsfrist. Den endelige karakter beregnes ved å benytte hele karakterskalaen fra 1.0 til 6.0 for deltakerne.

Kontinuasjon

Normalt arrangeres det kontinuasjon i påfølgende semester. Det er mulig å kontinuere separat i hver av de to deler.

KURS: SØK 5352 Samfunnsplanlegging

KURSANSVARLIG(E): Leiv Blakstad

SEMESTER: 6.

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

- Drøfte markedøkonomiens virkemåte og behovet for planlegging og styring
- Redegjøre for planleggingen på forskjellige nivåer innenfor den offentlige sektor (nasjonalt, fylker, kommuner)
- Gi innsikt i konkrete problemstillinger og metoder til bruk i samfunnsplanleggingen
- Konsekvensene for samfunnsplanlegging av næringslivets internasjonalisering

Forkunnskaper

Det forutsettes at deltakerne har gjennomgått de obligatoriske kursene: 5025 Mikro, 5016 Makro 1 samt 7053 Bedrifiers økonomiske markeds-tilpasning, 7052 Samfunnsøkonomiske emner og 7054 Administrasjon I.

Obligatorisk litteratur

Mishan, E. J.: *"Cost-benefit analysis"*. George Allen & Unwin Ltd., London 1971 eller senere utgave

Stortingsmelding nr. 25 (1977/78): Om regional planlegging og forvaltning av naturressursene. (Utvalgte deler)

Hood, M. & S. Young: *The Economics of Multinational Enterprise*, Longman 1979

Anbefalt litteratur

NOU 1976: Langtidsplanlegging og modeller

St.meld. nr. 13 (1972/73): Om mål og midler i distriktsutbyggingen

St.meld. nr. 27 (1971/72): Om regionalpolitikk og landsdelsplanlegging

Det tas forbehold om endringer i litteraturen

Emneoversikt

Timer (ca.)

1. Behov for offentlig planlegging og styring i en markedsøkonomi

8

- Oversikt over serien
- Markedsøkonomisk tilpasning. Optimalitetsbetingelser
- Forhold som bryter optimalitetsbetingelsene
- Kollektive goder

- Fallende gjennomsnittskostnader
 - Eksterne effekter
 - Andre årsaker til offentlig inngrep/styring av markedet
2. Regionalplanlegging 5
- Drivkraften bak den regionale utvikling i Norge
 - Regionalpolitiske målsettinger
 - Offentlige virkemidler i regionalpolitikken
 - Fysisk/økonomisk planlegging (fylkes-/kommunalplanlegging)
 - Teorier og metoder anvendt i regionalplanleggingen
3. Makroplanlegging 9
- Oversikt over norsk samfunnsplanlegging
 - En generell planleggingsmodell
 - Metodisk grunnlag for makro-økonomisk planlegging (MODIS, MSG)
 - Stats-/Trygdebudsjett/Nasjonalbudsjett/Langtidsprogram. Prinsipielle og aktuelle problemstillinger
 - Prognoser og prognosers effekt på markedsatferden
4. Styring av internasjonal økonomisk virksomhet 4
- Internasjonale rammebetingelser (EF, EFTA, GATT, OECD, UNCTAD)
 - Flernasjonale selskaper og vertslandene
 - Flernasjonale selskaper og hjemlandet

(Hood & Young: Kap. 5, 6, 7, 8 og 9)

Gjennomføring

Kurset foreleses i 6. semester med 2 timer pr. uke i 13 uker.

Evaluering

Skriftlig 7-timers felleseksamen etter 6. semester med kurset 7055 Administrasjon II. Evalueringskode 7002.

Kontinuasjon

Avholdes normalt i påfølgende semester.

KURS: OFF 7055 Administrasjon II

KURSANSVARLIG(E): Kjell A. Eliassen

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene innsikt i den offentlige administrasjons rammebetingelser og virkemåte i forhold til næringslivet. Videre vil deltakelse, styring og medbestemmelse i offentlig virksomhet bli belyst. I dette faget vil vekten ligge på å studere styringssystemenes, institusjonenes virkemåte og deres begrensninger.

Forkunnskaper

Kurset bygger på Administrasjon I.

Obligatorisk litteratur

Østerud, Øivind: Det planlagte samfunn, kap. I, III, IV, V, VI, VII, og VIII.

Hernes, G.: Forhandlingsøkonomi og blandingsadministrasjon, kap. I, VI, VII og X.

Maktutredningen. Sluttrapport. NOU 1982: 3, kap. I – VI.

Olsen, J. P.: Politisk organisering, kap. I og II.

Egeberg, M.: Stat og organisasjoner. Universitetsforlaget, 1981.

Lægneid, P. og Roness, P.: Sentraladministrasjonen. Tiden. Brukes som referansebok.

4 artikler som er grunnlag for seminarene inngår også i pensum.

Anbefalt litteratur

Skare, L.H.: Forvaltningen i samfunnet.

C. Lindblom: Politics and Markets, Basic Books, 1977.

Debes, Jan: Statsadministrasjonen, NKS forlaget, 1978.

March, James and Olsen, Johan P.: Ambiguity and Choice in Organizations, Universitetsforlaget 1979

Maktutredningens publikasjoner

Emneoversikt

1. Statsforvaltningen. 4 timer + 2 timer seminar.
 - Oppbygging, struktur
 - Arbeidsformer, prosesser
 - Oppgaver
 - Handlingsmønster og holdninger

- Den parlamentariske styringskjede.

Olsen: Politisk organisering, kap. I.
Maktutredningen. Sluttrapport, kap. II og III.
Hernes, kap. I og VII

2. Statsforvaltningen og interesseorganisasjonene. 6 timer + 4 timer seminar.
- Forhandlingsøkonomi og blandingsadministrasjon
 - Interesseorganisasjonene
 - Kontaktformer mellom stat og organisasjoner
 - Segmentering
 - Folkestyre og korporativisme

Egeberg
Hernes, kap. VI
Maktutredningen, kap. IV – VI
Olsen, kap. II

3. Samfunnsplanlegging – illusjoner og realiteter, 4 timer
- Historisk utvikling
 - Planlegging – hva er det?
 - Målformulering og samordning
 - Planlegging og korporatisme
 - Planlegging under stress

Østerud: kap. I, III og IV – VIII.

4. Samfunnsmodeller, samfunns mål og styringssystemer, 4 timer + 2 timer seminar.
- Styringssystemer: egenskaper og begrensninger.
 - Marked.
 - Hierarki.
 - Forhandling.
 - Demokrati.
 - Er styring mulig?

Hernes: Kap. I og X.
Olsen, kap. I
Pluss utdelt materiale.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 26 timer i Diplomstudiets 6. semester. Det vil bli undervist i utvalgte deler av pensum. Undervisningen vil bli gjennomført, dels med forelesninger, dels med klasseundervisning/seminar.

Evaluerings

7 timers skriftlig eksamen ved semesterets slutt. Felleseksamen med kurset 5352 Samfunnsplanlegging. Evalueringskode 7002.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SEM 7050 Aktuelt seminar

KURSANSVARLIG(E): Tangen, Eliassen, Stuenæs

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene trening i å analysere aktuelle næringspolitiske problemer. Det å gå gjennom prosessen i seminaret skal i seg selv være en læring i arbeidsformer som tilsvarer det virkelige liv. Deltakerne skal skrive rapporter om ett eller flere aktuelle tema.

Forkunnskaper

Økt oppmerksomhet overfor massemedia i månedene før seminaret gjennomføres.

Litteratur

Vil bli opplyst hver vår i egen melding.

Gjennomføring

4 bolker á 1 uke, normalt ukene 36, 40, 44 og 47. Tema opplyses i månedsskiftet april/mai.

Evaluering

Vurdering av de innleverte rapporter.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

KURS: ORG 7051 Bedriftsstrategi og bedriftspolitikk

KURSANSVARLIG(E): G. E. Komissar

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en oversikt over Bedriftsstrategibegrepets historiske utvikling slik det er fremstilt av Chandler, Ansoff, Adreus frem til de mest fremtredende representanter for dagens ulike syn på bedriftspolitikk og -strategi. Det vil bli lagt spesiell vekt på å redegjøre for de mest kjente analytiske modeller for produkt-/markedskombinasjoner, modellenes særtrekk og mer spesielle norske synspunkter på modellenes anvendelighet i norsk industri.

Forkunnskaper

Ingen spesielle ut over de obligatoriske kurs frem til slutten av 7. semester.

Litteratur

Hover & Scendel: Strategy Formulation, Analytical Concepts, West Publishing Co., New York, 1978

G. E. Komissar: Notater til forelesninger i Bedriftsstrategi, BI, 1982

NOU 1981:47: Behovet for internasjonalisering av norsk næringsliv

Emneoversikt

1. Bedriftsstrategibegrepet
 - Historisk utvikling
 - Aktuelle definisjoner
 - Spesielle begreper
2. Visualiseringskonstruksjoner
3. Formuleringsprosessen
 - Hierarkiproblemene
4. Strategianalyse
 - Konsernnivå
 - Virksomhetsnivå
5. Beslutningsprosessen
 - Hierarkiproblemene
 - Implementering
6. Videre perspektiver

Gjennomføring

Kurset gjennomføres i 8. semester. Kurset har vekttall 2 og er basert på 26 timers undervisning.

Evaluerings

Skriftlig eksamen i fire timer. Ingen hjelpemidler.

Kontinuasjon

Kontinuasjons eksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7016 Ledelse

KURSANSVARLIG(E): Tangen, Joynt, Persson

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTALL: 2

Mål

Kurset skal forberede studentene på viktige arbeidsoppgaver som utføres på høyeste nivå i bedriften. Ved å kjenne til hva disse oppgavene består i og hvordan de løses vil man skaffe seg øket innsikt i lederoppgaver og organisasjoners arbeidsform. Kurset vil også forberede deltakerne på å være med i problemløsningsprosessen.

Forkunnskaper

Ingen utover å ha fulgt undervisningen i obligatoriske kurs fram til 6. semester.

Litteratur

Bjørn Gustavsen: *Industri styret*, Oslo, 1971

Knut Isachsen: *Styrearbeide*, Oslo, 1980

Leif Skare: *Prosjektadministrasjon og utredningsteknikk*, Oslo 1975

Lennart Gustafsson: *Forhandlinger*, Oslo 1979

Ericsson D., Persson G.: *Materialadministration, – et företagslederansvar*, Liber 1981

Diverse utdelte artikler

Emneoversikt

1. Hva er ledelse?
 - a) Modeller
 - b) Praksis
2. Ledermobilitet — karrieremønster
3. Ledelsesetikk
4. Lederutvikling
5. Materialadministrasjon — et lederansvar
6. Styrearbeid og styreroller i aksjeselskaper
 - a) Formelt grunnlag for styret
 - b) Styreoppgaver
 - c) Styrets nettverkstilhørighet, bindinger og friheter
 - d) Hvem sitter i styret og hvorfor (Isachsen, Styrearbeide)
7. Saksbehandling i lederrollen
Et inspirerende case. Noe om saksbehandling og prosjektadministrasjon generelt (Skare: Prosjektadministrasjon og utredningsteknikk)
8. Forhandlinger og forhandlingsteori
 - a) Forhandlinger med bedrifter om ulike former for samarbeid
 - b) Konflikter og konfliktstrategier
 - c) Partsforhandlinger i arbeidslivet (Gustafsson: Forhandlinger)
9. Oppsummering/Avslutning

Gjennomføring

Kurset gjennomføres i 6. semester. Kurset har 2 vekttall og er basert på 26 timers undervisning og 134 timers selvstendig arbeide.

Evaluerings

5-timers skriftlig eksamen etter 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7018 Leder- og organisasjonsutvikling I + II

KURSANSVARLIG(E): Morten E. Berg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Gjennom leder- og organisasjonsutvikling prøver vi å forstå og endre atferd på:

- Individnivå (Personal- og lederutvikling)
- Gruppenivå (Gruppeutvikling)
- Organisasjonsnivå (Systemutvikling)

for å øke trivsel og effektivitet.

Eksempler på sentrale aspekter ved en organisasjon som vi kan prøve å endre, er motivasjonssystem, lederstil, beslutningsprosess, jobbutforming, kommunikasjon, organisasjonsstruktur og arbeidsmiljøet generelt.

Mål

Etter at kurset er avsluttet skal deltakerne, ideelt sett, kunne være med på

- å foreta en diagnose av en organisasjon (avdeling) for å påpeke organisasjonens (avdelingens) sterke og svake sider.
- å formulere konkrete forslag om hva som eventuelt bør endres og hvordan dette kan gjøres. Forslagene kan referere seg både til individ-, gruppe- og organisasjonsnivå.
- å planlegge, gjennomføre og vurdere resultatene av forslagene.
- å bli mer bevisst positive og negative konsekvenser av ulike lederstiler.

Forkunnskaper

Deltakerne forutsettes å ha gjennomført de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Litteratur

Paul Moxnes: Læring og ressursutvikling i arbeidsmiljøet (Institutt for sosialvitenskap 1981)

Muriel James: OK sjefen (Tiden 1981)

Morten Emil Berg: Personal- og organisasjonsutvikling. (Bedriftsøkonomens Forlag 1982)

Emneoversikt

1. "Bli-bedre-kjent-øvelser". Åpen og lukket læring. Hvordan kan vi skape et godt læremiljø?
2. Diagnose av organisasjoner. Hvilke utfordringer og muligheter står vi overfor?
3. Transaksjonsanalyse. Psykologiske spill. Personlighetsstruktur. Livsposisjon. Skriptanalyse. Kommunikasjonsanalyse. Tidsstrukturering.
4. Gruppedynamikk: Hva hemmer og hva fremmer vår egen læring? Samspillet individ/gruppe
5. Lederroller: Strateg, administrator, entreprenør m.v.
6. Lederstil: "Bulldozer", "Diplomat", "Dørmatte" m.v.
7. Lederutvikling: Hva karakteriserer en "god" og "dårlig" leder? Lederstil som en funksjon av lederens personlighet, den gruppe mennesker som skal ledes og bindinger i situasjonen. Hvordan kan man utvikle seg som leder? Ulike strategier ved lederutvikling
8. Positive og negative konsekvenser ved leder- og organisasjonsutvikling

Gjennomføring

Kurset, som er begrenset til 25 deltakere, vil gå over 24 timer med forelesninger og gruppeøvelser.

Vi vil prøve å legge forholdene tilrette for å lage et godt og stimulerende læremiljø i kurset.

Spesiell vekt vil bli lagt på problem- og opplevelsesorientert læring.

Evaluerings

5-timers skriftlig eksamen etter 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%.

For de som tar kurset som suppleringskurs: 3 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjonsseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7019 Personaladministrasjon

KURSANSVARLIG(E): Pat Joynt/Tore Rossvær

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Det tas sikte på å gi studentene en bredere forståelse av personalfunksjonens bakgrunn og betydning i et moderne samfunn. Kurset skal videre gi en oversikt over hvordan personalarbeidet er organisert i norsk arbeidsliv i dag.

Forkunnskaper

Studentene forutsettes å ha gjennomført de obligatoriske fag frem til 6. semester.

Litteratur

Schjander og Østrem: *Personalansvar*, NKS 1981

Samling av utdrag og artikler fra fagtidsskrifter

Emneoversikt

- Den samfunnsmessige bakgrunn for personalarbeidet i foretak og offentlig virksomhet
- Personalpolitikk
- Arbeidsmarkeds- og sysselsettingsspørsmål
- Demokratiseringsprosessen i arbeidslivet
- N.I.P.A.

Gjennomføring

Undervisningsformen vil variere mellom forelesninger, case og diskusjon, totalt 12 timer i 6. semester.

Evaluerings

5-timers eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%.

Kontinuasjonseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7056 Læring og utvikling i arbeidsmiljøet

KURSANSVARLIG(E): Rossvær/Berg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Kurset tar sikte på å utvikle forståelse for at arbeidsplasser er et sted man utvikler holdninger og kunnskaper om seg selv og samfunnet. Institusjonelle betingelser for læring vil stå sentralt.

Forkunnskaper

Studentene forutsettes å ha bestått 1. avdeling, og ha fullført fagblokken i personaladministrasjon.

Obligatorisk litteratur

Moxnes, Paul: *Læring og ressursutvikling i arbeidsmiljøet*, Institutt for Sosialvitenskap, Blindern, 1981. (Utdrag)

En bok av Ragnvald Kalleberg om *Arbeidsmiljø* utgis i 1983 på Universitetsforlaget. Denne blir pensum i tillegg til Moxnes' bok.

Emneoversikt

- Utdanning og arbeid
- Forskning om arbeidsmiljø og læring
- Institusjonelle betingelser for læring
- Livslang læring

Gjennomføring

Kurset går over 12 timer i 6. semester.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjonseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7023 Internasjonal ledelse

KURSANSVARLIG(E): Pat Joynt

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Hensikten med kurset er å diskutere hvorledes en bedrift bør ledes for å kunne operere effektivt i den internasjonale dimensjon. Man vil således bare diskutere temaer som får en annen karakter fordi bedriften forlater den nasjonale dimensjon. Studentene skal gis en innføring i kulturelle, politiske og økonomiske beskrankninger, og hvilke problemer og utfordringer en møter ved etablering i utlandet.

Forkunnskaper

Nødvendige forkunnskaper Diplomøkonomstudiet, 1. avdeling. Anbefalte kunnskaper Internasjonal Finans og/eller Internasjonal Markedsføring.

Obligatorisk litteratur

Prasad og Shetty: *An Introduction to Multinational Management*. Prentice Hall.

Diverse utdelt materiale.

Anbefalt litteratur

W. A. Dymsha: *Multinational Business Strategy*. McGraw-Hill

Robinson: *International Management*, Irwin

Emneoversikt

1. Den internasjonale bedriftens omgivelser
2. Det strategiske grunnlaget for internasjonale bedrifter
3. Organisasjonsstruktur
4. Juridiske problemer
5. Investering og finansiering
6. Markedsføring
7. Råvaretilførsel og produksjon
8. Komparativ Management
9. Kontroll-problemene
10. Gjesteforelesere med spesielle emner

Gjennomføring

Undervisningsformen vil variere mellom forelesninger, cases og diskusjon i løpet av 12 timer i 7. semester.

Evaluering

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjonseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7024 Aktuelle problemstillinger i organisasjon og ledelse	
KURSANSVARLIG(E): Pat Joynt	SEMESTER: 7
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 1

Mål

Denne delen av spesialiseringsretningen innen organisasjon og ledelse tar sikte på ved spesielle prosjekter, gruppearbeid, cases og deltakerfremføringer å integrere internasjonale emner med arbeidssituasjoner og næringslivets ressurser.

Forkunnskaper

Nødvendige forkunnskaper Diplomøkonomstudiet, 1. avdeling, Internasjonal ledelse.

Obligatorisk litteratur

Diverse handouts

Studentene forventes også selv å bidra med fremskaffelse av egnet litteratur.

Emneoversikt

Følgende emner vil bli behandlet

1. Kontrollproblemene
2. Komparativ ledelse
3. Strategiske grunnlag for internasjonal virksomhet

Gjennomføring

Kurset går over 12 timer, i 7. semester, med en kombinasjon av forelesninger, gruppe- og casearbeid.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7025 Materialforsyning

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Målet med dette kurset er å gi studentene en detaljert innsikt i de logistikkorienterte aktiviteter i en organisasjons innkjøps-/forsyningsfunksjon. Målet er også å gi en forståelse for sammenhengen og avhengigheten mellom denne funksjonen og de andre funksjoner i organisasjonen.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Litteratur

Felles litteratur med kurset 7026 Innkjøpsledelse. Diverse utdelt materiale.

Emneoversikt

1. Lagerreduserende rammeavtaler
2. Kapasitetsreservering
3. Materialplanlegging sett fra innkjøps-/forsyningsfunksjonen
4. Styling av inngående transport
5. Innkjøp og lagerstyring
6. Leverandørstyring

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 6. semester.

Evaluerings

Det arrangeres eksamen i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7026 Innkjøpsledelse

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Deltakerne skal etter kurset ha kunnskap om og forståelse for de sentrale aktiviteter i

- Industrielt kjøp
- Innkjøp i offentlige institusjoner og forvaltning
- Innkjøp i private institusjoner

Deltakerne skal ha forståelse for sammenheng mellom innkjøpsfunksjonen og materialadministrasjon. Deltakerne skal særlig få innblikk i de strategiske og taktiske sider ved innkjøpsledelse.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Obligatorisk litteratur

Ericsson, Dag: Inköpets mål och metoder, Hermods, 1969.

Baily, P./Farmer, D.: Purchasing Principles and Management, 4th edition, Pitman, London.

Anbefalt litteratur

Farmer, David/Taylor, Bernhard: Corporate Planning & Procurement, London

Lee, L./Dobler, D. W.: Purchasing and Materials Management, New York

Statens innkjøp NOU.

Emneoversikt

1. Innkjøpsfunksjon. Generelle trekk i utviklingen mot profesjonelt innkjøp. Karakteristiske trekk ved innkjøp i ulike organisasjoner.
 2. Innkjøpslederens rolle.
Modeller av innkjøpsprosessen.
 3. Usikkerhet og risiko i innkjøpssituasjonen
 - Ulike typer av usikkerhet
 - behovsusikkerhet
 - markedsusikkerhet
 - transaksjonsusikkerhet
- Metoder for reduksjon av usikkerhet/risiko.

4. Mål, strategi og policy for innkjøp.
Innkjøpsorganisasjon
 - Innkjøpets plassering
 - Innkjøpsavdelingens forhold til andre avdelinger
5. Markedsanalyse av leverandørmarkedet.
Leverandøranalyse.
Kjøpe-lage vurderinger.
Underleverandørvirksomhet.
6. Forhandlingsteori, strategi, teknikk.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 6. semester, med en kombinasjon av forelesninger og casediskusjoner.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7027 Material- og lagerstyring

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Kurset skal gi kunnskap og forståelse for de strategiske og taktiske aspekter ved analyse, utvikling og styring av materialadministrative systemer. Kurset skal gi studentene innsikt i hvordan man kan bygge opp et effektivt lagerstyringssystem.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Litteratur

Hoberg/Persson: *Materialstyring*, BI, 1978.

Hoberg/Persson: *Øvelser i Materialstyring*, BI, 1978.

Diverse artikler.

Emneoversikt

1. Materialstyring og materialstyringssystemer
 - Kursets filosofi og struktur
 - Materialadministrasjon og Materialstyring
 - Materialsystemer
 - Styringssystemer
2. Prognostisering
 - Karakteristika ved ulike prognosemodeller
 - Valg av prognosemodell
 - Tidsrekkeanalyse og prognostisering
 - Prognosefeil
 - Prognostisering for styring av produkter og lager
3. Lagerstyring
 - Elementer og relasjoner i et lagerstyringssystem
 - En simuleringsøvelse
 - Kvantumsmodeller
 - Bestillingsmodeller
 - Sikkerhetsmodeller
 - Stratifisert lagerstyring

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 6. semester med en kombinasjon av forelesninger og øvelses-/caseoppgaver.

Evaluering

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjonseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7028 Produksjonsstyring

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Kurset skal gi kunnskap og forståelse for de strategiske og taktiske aspekter ved analyse, utvikling og styring av produksjonssystemer.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Litteratur

Hoberg/Persson: *Materialstyring*, BI, 1978

Hoberg/Persson: *Øvelser i Materialstyring*, BI, 1978

Diverse artikler

Emneoversikt

1. Elementer i et produksjonsstyringssystem
 - Styringsnivå
2. Styringsproblemer i ulike typer produksjonssystemer
3. Materials Requirement Planning (MRP)
 - Nedbrytning, behovsberegning
4. Aggregert og disaggregert planlegging
 - Hoved- og detaljplanlegging
5. Sekvensplanlegging

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 6. semester med en kombinasjon av forelesninger og øvelses-/caseoppgaver.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7029 Fysisk distribusjon

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Kurset skal gi kunnskap og forståelse for de strategiske og taktiske aspekter ved analyse, utforming og styring av fysiske distribusjonssystemer.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Obligatorisk litteratur

Artikkelsamling i Fysisk Distribusjon, BI, 1980

Denne vil skiftes ut såfremt det utkommer relevant litteratur.

Anbefalt litteratur

Magee, J. F.: Industrial Logistics, McGraw-Hill

Taff, Charles A.: Management of Physical Distribution and Transportation, Irwin

Bowersox, D. J., Balonde, B., Smykay, E. W.: Readings in Physical Distribution Management, MacMillan

Emneoversikt

1. Distribusjon i en logistisk sammenheng
Nøkkelbeslutninger i et distribusjonssystem
- 2., 3. og 4.
Analyse og utforming av et distribusjonssystem. Gjennomgang av praktiske eksempler.
5. Distribusjonskanaler
Lagerlokalisering
6. Materialhåndtering
Transportplanlegging

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 7. semester, med en kombinasjon av forelesninger og casediskusjoner.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7049 Aktuelle logistiske problemstillinger

KURSANSVARLIG(E): Svein Egil Hoberg

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Hensikten med dette kurset er å skape fleksibilitet slik at aktuelle logistikkproblemer kan behandles. Målet er å utvikle studentene evne til å innhente informasjon og analysere et aktuelt logistikkproblem knyttet til en bedrift eller et forskningsprosjekt.

Forkunnskaper

Studentene skal ha gjennomgått de obligatoriske kurs frem til 6. semester.

Litteratur

Dette vil baseres på utdelt dokumentasjon samt at studentene selv skal fremskaffe litteratur relatert til det aktuelle tema.

Emneoversikt

Denne vil være tema-avhengig og bestemmes i løpet av 6. semester.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 12 timer i 7. semester, med en kombinasjon av forelesninger og casedrøftelser.

Evaluerings

Eksamen arrangeres i 7. semester. Felleseksamen. Fagoppgave teller 40% og eksamen 60%. 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7017 Seminar i ledelse

KURSANSVARLIG(E): Rossvær, Komissar, Persson

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Seminalet tar opp aktuelle problemer innenfor feltet *ledelse*. Hensikten med seminaret er å gi studentene mulighet til å drøfte og analysere slike spørsmål innenfor en faglig ramme.

Forkunnskaper

Studentene må ha fulgt undervisningen i Organisasjon og Ledelse eller Materialadministrasjon i 6. og 7. semester.

Litteratur

Litteraturen vil avhenge av de tema som tas opp. Studenter og faglærere forutsettes i fellesskap å finne frem til relevant stoff.

Emneoversikt

Tema(er) for seminaret vil bli diskutert med studentene i 7. semester. Emner for fagoppgaver bør fortrinnsvis benyttes til diplomoppgaver.

Gjennomføring

Kurset har vekttall 2. Seminaret søkes avviklet i løpet av første halvdel av 8. semester. Seminarformen forutsetter aktiv deltakelse fra studentenes side.

Evaluerings

Evaluerings skjer i form av fagoppgave og casebesvarelser i løpet av 8. semester. Maks 3 studenter pr. fagoppgave. Cases og fagoppgave teller 50% hver av den endelige karakter.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 7042 Finans II

KURSANSVARLIG(E): Bøhren, Korsvold, Michalsen SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SØKF VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er en videreføring av Grunnkurs i Finans fra 1. avdeling. I kurset tar en sikte på fordypning i sentrale deler av moderne finans som teorien om effisiente kapitalmarkeder og teorien for prising av aktiva. Videre vil en i kurset behandle kortsiktig finansiell styring, eller styring av bedrifters arbeidskapital.

Obligatorisk litteratur

Brealey & Myers: Principles of Corporate Finance, McGraw-Hill 1981

Van Horne: Financial Market Rates and Flows, Prentice-Hall 1978

Dyckman, Downes & Magee: Efficient Capital Markets and Accounting: A Critical Analysis, Prentice-Hall 1975

Cohen and Cyert: Theory of the Firm, 2. ed., Prentice-Hall, 1975

Renteutvalgets Innstilling

Emneoversikt

1. Introduksjon VH 1, 3, 9: CC 15 (særlig 329 – 358)
2. Usikkerhet
 - 2.1 Nytteteori: artikler
 - 2.2 Portefølgeteori: BM 8, artikler
 - 2.3 Kapitalverdimodellen: BM 9, 11, artikler
3. Effisiente markeder: BM 13, DDM, artikler
4. Finansiering: BM 18, 19, 20, 21, VH 4, 5, 6, Renteutvalgets innstilling
5. Kortsiktig finansiell styring: BM 25, 26, 27, 28
6. Finansiell strategi: BM 29, 30, 33

BM: Brealey and Myers

VH: Van Horne

DDM: Dyckman, Downes and Magee

CC: Cohen and Cyert

Gjennomføring

Kurset foreleses med 2 timer pr. uke, ialt 26 timer, i 6. semester.

Eksamen

Skriftlig 3-timers eksamen ved slutten av 6. semester. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7061 Investering

KURSANSVARLIG(E): Bøhren, Korsvold, Michalsen SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SØKF VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er en videreføring av tidligere kurs i finans og har som formål å

- påvise særtrekk ved investeringsanalyse som beslutningsprosess
- gjøre studenten fortrolig med investeringsanalysens metodegrunnlag
- oppøve ferdigheter i formulering og løsning av praktiske investeringsproblemer

Obligatorisk litteratur

Bakgrunnsbok er Brealey & Myers: Principles of corporate finance, som fourtsettes kjent ved kursets begynnelse. Undervisningen vil i det vesentlige basere seg på tidsskriftsartikler.

Emneoversikt

- 1) Prosessbeskrivelse av investeringsanalyse
- 2) Egenskaper ved tradisjonelle investeringsmodeller
- 3) Tidsdominansmodellen
- 4) Prinsipper for kontantstrømskonstruksjon
- 5) Kapitalrasjoneringsmodeller
- 6) Modeller i usikre beslutningssituasjoner
- 7) Innovasjon, prosjektstyring, empiri om bruk av investeringsanalyse

Det blir gitt en innføring i modellspråket IFPS, som eventuelt kan brukes ved oppgaveløsninger gjennom hele kurset. Det vil også inngå et større case og en gjesteforelesning om modellering av investeringsproblemer.

Gjennomføring

Kurset foreleses med to timer pr. uke, ialt 26 timer, i 7. semester. Studenter i spesialiseringsretning Finans *må* som en del av spesialiseringsstudiet velge enten dette kurset eller kurset Finansiering.

Eksamen

Skriftlig eksamen i 7. semster. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7035 Finansiering

KURSANSVARLIG(E): Bøhren, Korsvold, Michalsen SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SØKF VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er en videreføring av tidligere kurs i finans. I kurset tar en sikte på fordypning i sentrale sider ved bedriftens finansieringsbeslutninger.

Obligatorisk litteratur

Copeland & Weston, Financial Theory and Corporate Policy, Addison Wesley 1979

Myers (ed.): Modern Developments in Financial Management, Praeger Publishers 1976

Emneoversikt

1. Introduksjon: valg mellom usikre alternativer. CW 4, 5, 6, 7, artikler (Myers)
2. Kapitalstruktur. CW 11, 12, artikler (Myers)
3. Dividendepolitikk. CW 13, 14, artikler (Myers)
4. Opsjoner. CW 15, 16, artikler (Myers)
5. Bedriftsovertakelser, sammenslutninger. CW 17, 18, artikler (Myers)

Gjennomføring

Kurset foreleses med 2 timer pr. uke, ialt 26 timer, i 7. semester. Studenter i spesialiseringsretning Finans *må* som en del av spesialiseringsstudiet velge enten dette kurset eller Investering.

Eksamen

Skriftlig eksamen i 7. semester. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7039 Internasjonal finans

KURSANSVARLIG(E): Korsvold, Walters

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Hensikten med kurset er å gi en innføring i ledelse av finansfunksjonen for en bedrift som opererer i en internasjonal dimensjon. Faget er således bedriftsøkonomisk (eller "mikro") orientert og tar opp generelle samfunnsøkonomiske temaer bare i den grad disse har direkte relevans for bedriftsledelsen. I tillegg vil de forskjellige temaer bare bli diskutert i den grad de er relevante for bedriftens finansfunksjon og i den grad denne funksjonen forandres som følge av at bedriften opererer i den internasjonale (i motsetning til den nasjonale) dimensjon.

Obligatorisk litteratur

1. David K. Eiteman og Arthur I. Stonehill: *Multinational Business Finance* (Addison-Wesley Publishing Co., siste utgave)
2. Donald R. Lessard (ed.): *International Financial Management* (Boston: Warren, Gorham & Lamond, 1979)
3. Diverse andre artikler

Emneoversikt

1. Introduksjon
2. Valutamarkeder:
 - Det internasjonale pengesystem
 - Prisdannelse
 - Prognostisering
3. Valuta Risiko
 - Bedriftens valuta-eksponering
 - Sikringstiltak mot kursfluktasjoner
4. Politisk Risiko
5. Bedriftens investerings- og finansieringspolitikk
 - Investeringsstrategi
 - Internasjonale kapitalkilder
 - Kapitalstruktur og kapitalkostnad
6. Intra-konsert kapitaloverføringer (skatte, overføringspriser, etc.)
7. Rapportering og kontroll
8. Import/eksport finansiering

Gjennomføring

Undervisningen vil hovedsakelig basere seg på forelesninger, men diverse "cases" vil også bli brukt. "Casene" skal ikke formelt presenteres med innleder/opponent, men er ment som diskusjonsgrunnlag for å illustrere noen av de begreper som blir gjennomgått i forelesningene. Faget foreleses i høstsemesteret 4 studieår (7. semester).

Eksamen

Skriftlig eksamen i 7. semester. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7041 Finansanalyse	SEMESTER: 6 (8)
KURSANSVARLIG(E): Michalsen, Bøhren, Korsvold	
FAGSEKSJON: SØKF	VEKTTALL: 2

Mål

Finansanalyse er et fagområde som i den senere tid har gjennomgått store endringer. Den nyere utvikling i regnskapsfaget og de tilstøtende fagene økonomi, finans og statistikk har satt spor.

Hensikten med kurset er å gi en innføring i metoder for finansanalyse, med særlig vekt på hvordan forventet avkastning og risiko kan tallfestes. Dette gjøres i et tre-delt opplegg:

- i. Egenskaper ved regnskapsdata hentet fra eksterne regnskap
- ii. Viktige elementer ved beslutninger som anvender eksterne regnskapsdata
- iii. Viktige trekk ved rammeverket rundt slike beslutninger

Som en viktig del av forelesningenes forsøk på å beskrive og forklare punktene i. — iii., vil vesentlig vekt legges på empiriske undersøkelser som prøver å vurdere ulike metoders godhet ved hjelp av statistiske tester. Mange av problemene i finansanalyse kan bare løses på et empirisk nivå.

Forkunnskaper

I prinsipp kreves ingen forkunnskaper utover de som kan forutsettes kjent fra de obligatoriske kurs på Diplomøkonomstudiets 1. avdeling. Imidlertid er det grunn til å understreke fagets kvantitative karakter, med hyppig anvendelse av statistiske metoder.

Obligatorisk litteratur

1. Georg Foster: "*Financial Statement Analysis*", Prentice-Hall Inc. N.J., 1978
2. Diverse artikler

Emneoversikt

1. Introduksjon
 - Informasjon og beslutninger
2. Egenskaper ved regnskapsdata
 - Analyse av eksterne regnskap
 - Tverrsnittsanalyser
 - Tidsrekkeanalyser
 - Regnskapsdatas påvirkning av generelle økonomiske forhold
 - Andre problemer ved forholdstall
3. Finansiell informasjon og kapitalmarkedene
 - Kapitalmarkeder og investeringsbeslutninger
 - Avkastning og risiko
4. Andre anvendelsesområder
 - Konkurspediksjon
 - Kredittvurdering og finansiell informasjon

Gjennomføring

Faget foreleses i 6. (8.) semester med 2 timer pr. uke, ialt 26 timer. Undervisningsformen vil i hovedsak være forelesninger, men enkelte "cases" vil bli brukt for å illustrere finansanalyse.

Eksamen

Skriftlig eksamen i 6. (8.) semester. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7037 Internasjonal økonomi

KURSANSVARLIG(E): Ytterhus, Blakstad

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset søker å gi

- oversikt over internasjonal handelsteori og forholdet mellom teori-utvikling og praktisk handelspolitikk.
- en gjennomgang av valuta og kapitalbevegelser, herunder ulike valutasystem og kapitalmarkeder.
- en oversikt og drøfting av dagens internasjonale handelssystem, herunder internasjonale organisasjoner, og mulige fremtidige endringer i det internasjonale handelssystem.
- et grunnlag for forståelse av hvordan handelspolitiske forhold og valutaspørsmål kan virke inn på bedriftens markedssituasjon.

Obligatorisk litteratur

Bo Södersten: *"Internasjonal økonomi"*, Stockholm, siste utgave

Preben Munthe: *"Penger, kreditt og valuta"*, Universitetsforlaget 1980

Anbefalt litteratur

Valter Angell: *Internasjonal økonomi*, Universitetsforlaget 1975

Diverse artikler

Emneoversikt

- Innledning. Oversikt, fagets utvikling, fagretninger
- Teoriene om absolutte og relative fortrinn
- Produksjonsfaktorene og utenrikshandel. Heckscher-Ohlins modell
- Leontief-modellen. Frihandel, begrenset handel, selvberging. Virkninger av endret prisforhold (terms- of-trade)
- Alternative utenriks handelsteorier
- Toll- og tollunionsteori
- Valuta. Utenriksregnskap. Valutamarkeder, valutasystemer
- Kapitalbevegelser. Porteføljeinvesteringer, direkte investeringer, multinasjonale selskaper, U-hjelp
- Handelspolitikk. Mål og midler i utenriksøkonomien
- Det internasjonale handelssystemet. Historisk utvikling. Internasjonale organisasjoner og avtaler
- Aktuelle problemstillinger

Gjennomføring

Forelesninger, 2 timer pr. uke, ialt 26 timer i 6. (8.) semester).

Eksamen

Skriftlig eksamen i 6. (8.) semester. Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7058 Case-kurs i Finans

KURSANSVARLIG(E): Bøhren, Korsvold, Michalsen SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SØKF VEKTTALL: 2

Mål

Gi studentene innsikt i teorianvendelse på finansielle problemstillinger, samt oppøve evnen til skriftlig og muntlig formidling og aktiv deltakelse i gruppediskusjon.

Forkunnskaper

Det kreves at 2058 Grunnkurs i Finans og 7042 Finans II er gjennomgått.

Obligatorisk litteratur

Andrews, Young and Hunt: *Financial Management: Cases and Readings*, 3rd. edition, Irwin 1982

Artikler

Emneoversikt

- Styring av arbeidskapital
- Investeringsanalyse
- Finansieringsanalyse
- Kapitalstruktur
- Dividentepolitikk

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 13 uker a 2 timer. Den første samlingen er avsatt til introduksjon og presentasjon av kurset. Studentene deler seg i grupper på to til tre deltagere.

Case-diskusjonen gjennomføres ved at en *tilfeldig* utvalgt gruppe presenterer sitt forslag til løsning av det aktuelle problem overfor de andre kursdeltagerne (dog slik at alle grupper presenterer minst en gang).

Til to av casene skal alle grupper levere inn 10 – 15 siders maskinskrevet innlegg. Det maksimale antall studenter på kurset er 25.

Evaluerings

1. Studentene blir evaluert etter prestasjon på skriftlige innleveringer, 25% på hver. Karakteren på de(t) muntlige innlegg teller 25%, og karakteren på vanlig deltagelse i diskusjonen teller 25%.
Følgende karakterskala nyttes: 1.0, 1.5, 1.7, 2.0, 2.2, 2.5, 2.7, 3.0, 3.5 og 4.0.
2. Det er i prinsipp obligatorisk fremmøte på kurset. Det tillates ett fravær uten gyldig grunn og to fravær med gyldig grunn. Ved flere fravær må studenten normalt følge kurset på nytt.

Kontinuasjon

Kontinuasjon skjer etter avtale med kursansvarlig.

KURS: SST Kurs A 7004 Konsekvenser av datateknologi i bedrift og samfunn

KURSANSVARLIG(E): R. W. Erichsen

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Studentene skal etter kurset ha en bred forståelse for de konsekvenser som en stadig økende automatisering gjennom datasystemer får i en bedrift og i samfunn for de ulike interessegrupper. Konsekvensene vurderes politisk ut fra ulike verdinormeringer, og det er derfor av betydning at studentene får et avbalansert, og så objektivt bilde av situasjonen som mulig. Det legges vekt på egenaktivitet i form av avlesing, kommentarer og diskusjoner.

Litteratur

Stortingsmelding 12/82

NOU 1981/4: Økonomiske og sosiale virkninger av ny datateknologi

SOU 1979/3: ADB och samhällets sårbarhet

Nordisk Datapolitikk, Nordisk Råd 1982

NOU 1980/33: Sysselsetting og arbeidsmiljø i 80-årene

J. Fjalestad: Prosjektrapporter 1035

Petter Thomassen: Inn i Data-samfunnet

Hennestad og Sørby: EDB-basert informasjonsteknologi og mulighetene for utvikling av et bedriftsdemokrati

Diverse tidsskriftartikler

Emneoversikt

Bedrift

1. Ledelsens problemstilling i den nye "datastyrte" bedrift. Nye ledelsesformer. Styring av informasjonsstrømmer.
2. Organisasjonstruktur og organisasjonsutvikling.
3. Arbeidsmiljø og jobbinnhold for den enkelte arbeidstaker.
4. Bedriftsdemokratiseringsprosessen.

Samfunn

5. Sysselsetting og arbeidskraftmarkedet i det postindustrielle samfunn.
6. Rammebetingelser for norsk dataindustri. Hardware og software produksjon. Bedrifter med datatjeneste som grunnlag.

7. Konsekvenser for næringsstruktur og distriktpolitikk.
8. Databehandlingen i den offentlige sektor, effektivitets- og servicehensyn.
9. Personvernet og effekten av dataloven.
10. Samfunnets sårbarhet pga. datateknologi.
11. Datakriminalitet. Sikkerhetstiltak og forebyggende arbeid.
12. Informasjonsstrømmene i samfunnet. Kultur og utdanning.

Gjennomføring

26 timer, forelesninger, gjesteforelesere, gruppearbeid og diskusjoner.

Evaluerings

En fem timers skriftlig eksamen sammen med kursene B, C og D ved slutten av semesteret.

Kontinuasjonsksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs B 7005 Informasjonsbehandling og rammebetingelser	
KURSANSVARLIG(E): Tor J. Larsen	SEMESTER: 6
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 1

Mål

Kurset skal bidra til å plassere tidligere, obligatoriske kurs fra 1. avdeling inn i en faglig ramme, med spesiell vekt på EDB-rasjonaliseringens historie og utvikling.

Ut fra en vurdering av svakhetene ved tradisjonell systemering og systemutvikling, utvikles et begrepsapparat som skal gi grunnlaget for forståelse av høynivåspråk og databaserelaterte løsninger.

Litteratur

Diverse tidsskriftartikler

Davies: Management Information Systems, conceptual foundations, Structure, and Development, McGraw-Hill, 1974

Grude, Haug, Hidas: EDB krever LTP, DnD, mai 1978

Emneoversikt

1. Utviklingstrender
2. Problemer med tradisjonell systemering og systemutvikling
3. Informasjonssamfunnet
4. Ledelse og EDB-funksjonen

Gjennomføring

12 timer forelesning og diskusjon.

Evaluerings

En 5-timers skriftlig eksamen sammen med kursene A, C og D, ved slutten av 6. semester.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs C 7006 Hardware og Software, status og utviklings- trender	
KURSANSVARLIG(E): R. W. Erichsen	SEMESTER: 6
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 1

Mål

Studentene skal etter kurset ha en bred oversikt over "the state of Art" innen hardware og software, – som kan danne grunnlaget for forståelse av senere kurs i spesialiseringsretningen. Det tas sikte på en begreps-avklaring på konseptnivå, og ikke en detaljert teknisk gjennomgang. Sammenhengen mellom de ulike teknologier søkes belyst ved gjennomgang av komplekse systemer i avanserte datamiljøer.

Litteratur

George A. Champine: Computer technology impact on management.
Charles P. Lecht: The waves of change. Artikler publisert i Computer-world 1977–1980

Lærebok i Dataoverføring, Den norske Dataforening, 1979

Lærebok i det offentlige datanett, Den norske Dataforening, 1979

Emneoversikt

1. Maskinarkitektur og maskinkonfigurasjon
2. Operativsystemets funksjon og software-oppbygging
3. Data-fangst
4. Lagringsmedier og aksess-metoder
5. Kommunikasjonsteknologi og datanett
6. Terminaler: Utstyr, bruk og arbeidsplasser
7. Eksempler på komplekse systemer

Gjennomføring

12 timer. Forelesninger, gjesteforelesere, bedriftsbesøk.

Evaluering

En 5 timers skriftlig eksamen sammen med kursene A, B og D ved slutten av 6. semester.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamens-avvikling.

KURS: SST Kurs D 7007 Systemeringsmetoder og høynivåspråk	
KURSANSVARLIG(E): Bjørn O. Strøm	SEMESTER: 6
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 2

Mål

Studentene skal etter kurset ha oversikt over hva forskjellige systemeringsmetoder tilbyr systemereren av hjelpemidler. Studentene skal også være i stand til å vurdere konsekvensene av at man velger en metode frem for en annen. Det blir gitt en innføring i hvilke typer høynivåspråk som finnes, hvilke elementer de består av og hvordan de fungerer.

Litteratur

Utdrag av håndbøker for tre valgte systemeringsmetoder:

Tom Gilb: Data engineering

Tom Gilb: Design by Objectives

Ben Shneidermann: Software Psychology

Emneoversikt

1. Oversikt over problemområdet (4 timer)
2. Tre aktuelle metoder, f.eks. RAS, Admins, Sysdoc. (12 timer)
 - Gjennomgang av metodene
 - Fordeler, ulemper ved metodene
 - Hvilke problemløsninger egner metodene seg for?
 - Hvilke hel/halvautomatiske hjelpemidler finnes?
 - Hvilke krav har metodene til ressurser?
 - Hvilken grad av ekspertise krever metodene?
 - Hvordan ivaretas koplingen til database?
 - Hvilken problematikk må studeres ved endringer?
 - Legger metoden forholdene til rette for etterkontroll av resultater?
3. Høynivåspråk (12 timer)
 - Programmering og menneskelig virkningsgrad
 - Programmeringselementer
 - Database-systemer og datamodeller
 - Database spørre og manipuleringspråk
 - Naturlig språk

Gjennomføring

28 timer forelesninger.

Evaluering

En 5 timers skriftlig eksamen sammen med kursene A, B og C ved slutten av 6. semester.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs E 7008 Praktisk bruk av et høynivåspråk

KURSANSVARLIG(E): Bjørn O. Strøm

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 1

Mål

Studenten skal få øvelse i praktisk systemering og bruk av et høynivåspråk.

Litteratur

Brukshåndbok for et høynivåspråk

Dokumentasjon som viser status for BI's modellbase (aktuelt høsten —83)

Emneoversikt

1. Innføring i et valgt høynivåspråk
2. Arbeid i høynivåspråk på BI's modellbase. Løsningen fra sommerens oppgave benyttes som utgangspunkt.

Gjennomføring

Studentene skal løse en systemeringsoppgave mellom 6. og 7. semester, som programmeres i høynivåspråk i løpet av kurset. Forelesninger 4 timer. Praktisk arbeide 8 timer.

Evaluerings

En fagoppgave som leveres i 6. semester danner grunnlag for kurset. Oppgave i programmering i høynivåspråk leveres i 7. semester.

Begge oppgavene evalueres sammen med fagoppgave i kurs 7009.

Oppgavene i kurs 7008 teller hver for seg 25 %, tilsammen 50 %, og oppgaven i kurs 7009 teller 50 %.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs F 7009 Prosjektarbeid basert på høynivåspråk	
KURSANSVARLIG(E): Bjørn O. Strøm	SEMESTER: 7
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 3

Mål

Gjennom arbeid i gruppe skal studenten få praktisk erfaring i bruk av høynivåspråk. Prosjektene tar primært utgangspunkt i konkrete problemstillinger innen andre fagkretser i Diplomøkonomstudiet. En slik problemstilling kan være basert på bruk av kvantitative metoder, eller på oppbygging av generelle administrative løsninger. Kurset tar sikte på å oppøve selvstendighet samt kjennskap til og erfaring fra prosjektarbeid. Prosjektarbeidene vil være rettet mot databaseproblematikk.

Litteratur

Litteratur oppgis i forbindelse med etablering av det konkrete prosjekt.

Gjennomføring

I god tid før kursets start vil det foreligge prosjektbeskrivelser, og studentene oppgir ønskede prosjekt i prioritetsrekkefølge. Hvert prosjekt vil få en veileder fra vedkommende fagområde, mens gruppen selv velger sin prosjektledelse. Det forutsettes utstrakt bruk av BI's dataanlegg. Det er avsatt 40 undervisningstimer til kurset.

Prosjektene kan komme fra alle punkter i følgende matrise:

	Administrative systemer	Kvantitative metoder
Markedsføring	x	x
Finansiering/investering	x	x
Materialadministrasjon	x	x
Regnskap/budsjett	x	x

Evaluerings

En fagoppgave som leveres i løpet av 7. semester (NB: en felles evaluering av 7008 og 7009 i dette semesteret. Se forøvrig 7008).

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs G 7010 Systemteori

KURSANSVARLIG(E): T. Larsen og P. Joynt

SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Problemer løses ofte uten god nok omtanke til sammenhenger med omgivelser, organisasjoner, teknologi og/eller personinteresser.

Med utgangspunkt i systemteori og systembaserte metodikker søker kurset å gi deltakere en bedre forståelse for sammenhengen mellom de forskjellige menneskelige interesser og tekniske komponenter som har sammenheng med et problemkompleks.

Kursdeltakerne skal settes bedre i stand til å betrakte problemløsning som en interaktiv prosess fra det øyeblikk problemene oppstår til de er søkt løst. Kurset søker også å belyse konsekvenser av målsettinger, holdninger som personer måtte ha. Kurset gir følgelig deltakerne en "knagg" som bedriftsaktiviteter og -problemer kan henges opp på.

Obligatorisk litteratur

Haugen/Larsen: Notater til forelesning, BI 1979

Diverse tidsskriftartikler

Anbefalt litteratur

Checkland: Systems Thinking, Systems Practice, John Wiley & Sons Ltd., 1981

Beishon and Peters. Systems Behaviour, The Open University Press, London 1976

Emneoversikt

1. Et systemspill — eller hvordan binders kan bidra til å illustrere samspillet mellom menneskelige, fysiske og informasjonssystemer.
2. Grunnleggende systemteori. Det menneskelige aktivitetssystem.
3. Kartleggingsteknikker. Svakheter og styrke.
4. Målsettinger og holdninger, deres konsekvenser for problemløsning.
5. (Problemløser) prinsipielle oppfatninger, deres rolle og betydning.
6. Konseptuelle modeller (verbale og grafiske fremstillinger).
7. En sammenligning mellom konseptuell modell og virkelighet.
8. Akseptbare og gjennomførbare endringer.
9. Implementering, rapportering. Problemeier og problemløser systemer.

Gjennomføring (26 undervisningstimer)

Tilegnelsen av stoffet er basert på en kombinasjon av forelesninger, klassediskusjon og øvelser/cases. Det er en forutsetning at studentene deltar aktivt. En rekke av problemstillingene er av en karakter der "riktige" svar ikke eksisterer. I flere sammenhenger ansees evnene til å stille spørsmål ved de prosesser man betrakter som like viktige som en eventuell løsning. Kurset tilbys til alle studenter i 2. avdeling i 6. semester. Spesialiseringsstudenter i Informasjons- og Datasystemer kan velge kurset i 8. semester.

Evaluering

Fagoppgave, delt på flere innleveringer.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs H 7013 Prosjektarbeid

KURSANSVARLIG(E): Larsen og Erichsen

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en forståelse for prosjektvirksomhet som prosess og formidle synspunkter på mulige måter å lede denne type virksomhet på, samtidig som prosjektarbeidets plass i bedriftens øvrige virksomhet tas opp til debatt.

Likeledes skal kurset belyse hvordan arbeidsmåter og problemstillinger endrer seg avhengig av organisasjon og teknologi.

Litteratur

Jan F. Lund og Reidar Lorentzen: Strategisk ledelse, Universitetsforlaget, 2. utgave. 1978

Kristoffer V. Grude, Tor Haug, Peter Hidas: EDB krever LTP. Den norske Dataforening Distrikt Østland, Oslo, mai 1978

Leif H. Skate: Prosjektadministrasjon og utredningsteknikk. Tanum-Nordli, Oslo, 1975

Mats Andersson: Att styra ett systemutvecklingsprojekt. Data, nr. 1 — 2, 77

Karl-Erik Häger: Har du rent samvet för företagets EDB-drift. Data nr. 3, 1977

Tor G. Sjoner: Kritisk bilde på styring av EDB-produkter. Data nr. 12, 1977

Emneoversikt

1. LTP av AU/EDB
2. Strategisk, taktisk og operativ planlegging og kontroll.
3. AU/EDB og sammenhengen med andre bedriftsfunksjoner.
4. Det enkelte prosjekt:
 - planlegging
 - utføring
 - kontroll
5. Verktøy og hjelpemidler
 - IRAS
 - MIMS/ADMINS
 - SADT
6. Praktiske cases og bedriftsbesøk.

Gjennomføring (26 undervisningstimer)

Kurset gjennomføres ved en kombinasjon av forelesning, gruppearbeid og diskusjon. Kurset tilbys til alle studenter i 2. avdeling i 7 semester.

Studenter som har valgt spesialiseringsretningen Informasjons- og Datasystemer kan *ikke* velge kurset.

Evaluerings

Fagoppgave som innleveres i løpet av 7. semester.

Kontinuasjonsseksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs I 7014 Konsekvenser av datateknologien i bedrift og samfunn	
KURSANSVARLIG(E): R. W. Erichsen	SEMESTER: 6
FAGSEKSJON: SAFD	VEKTTALL: 2

Mål

Studentene skal etter kurset ha en bred forståelse for de konsekvenser som en stadig økende automatisering gjennom datasystemer får i bedrift og i samfunn for de ulike interessegrupper.

Konsekvensene vurderes politisk ut fra ulike verdinormeringer, og det er derfor av betydning at studentene får et avbalansert, og så objektivt bilde av situasjonen som mulig.

Det legges vekt på egenaktivitet i form av avislesing, kommentarer og diskusjoner.

Litteratur

NOU 1981/4: Ønsker og sosiale virkninger av ny datametode

Stortingsmelding 12/82

SOU 1979/3: ADB och samhällets sårbarhet

Nordisk Datateknikk, Nordisk Råd 1982

NOU 1980/33: Sysselsetting og arbeidsmiljø i 80-årene

J. Fjalestad: Prosjektrapporter 1035

Petter Thomassen: Inn i Datasamfunnet

Hennestad og Sørby: EDB-basert informasjonsteknologt og mulighetene for utvikling av et bedriftsdemokrati

Diverse tidsskriftartikler

Emneoversikt

Bedrift:

1. Ledelsens problemstilling i den nye "datastyrte" bedrift. Nye ledelsesformer. Styring av informasjonsstrømmen.
2. Organisasjonsstruktur og organisasjonsutvikling.
3. Arbeidsmiljø og jobbinnhold for den enkelte arbeidstaker.
4. Bedriftsdemokratiseringsprosessen.

Samfunn:

5. Sysselsetting og arbeidskraftmarkedet i det postindustrielle samfunn.
6. Rammebetingelser for norsk dataindustri. Hardware og software-produksjon. Bedrifter med datatjenester som grunnlag.
7. Konsekvenser for næringsstruktur og distriktpolitikk.
8. Databehandlingen i den offentlige sektor, effektivitets- og service-hensyn.
9. Personvernet og effekten av dataloven.
10. Samfunnets sårbarhet p.g.a. datateknologi.
11. DATA-kriminalitet. Sikkerhetstiltak og forebyggende arbeid.
12. Informasjonsstrømmene i samfunnet. Kultur og utdanning.

Gjennomføring

26 timer, forelesninger, gjesteforelesere, gruppearbeid og diskusjoner. Kurset kan velges av alle studenter i 2. avdeling i 6. semester. Studenter som har valgt spesialiseringsretningen Informasjons- og Datasystemer kan *ikke* velge kurset.

Evaluerings

Fagoppgave som innleveres i løpet av 6. semester.

Kontinuasjoneksamen

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST Kurs J 7015 EDB og økonomi

KURSANSVARLIG(E): Erichsen og Larsen

SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Studentene skal etter kurset ha innsikt i de økonomiske vurderinger som må gå foran anskaffelse av EDB-utstyr, og selvstendig kunne arbeide med disse problemstillingene. Videre skal de ha innsikt i ulike verktøy for å sikre en god økonomisk styring av utviklingsprosjekter og av den løpende drift av små og store datasystemer.

Litteratur

Diverse tidsskriftartikler.

James W. Cortada: EDP costs and charges, Prentice - Hall, 1980

Emneoversikt

1. Generelle trekk ved EDB-økonomien.
2. Investeringskalkyler
 - variasjonsanalyser
 - spesielle trekk ved cost/benefit-analyse
3. Ulike kontrakt om finansieringsformer.
4. Økonomisk kontroll med utviklingsprosjekter.
5. Teknikker for måling av maskinressurser i datasystemene.
6. Interne debiteringssystemer.
7. Dataavdelingenes kostnadsstruktur:
 - maskiner og maskinutnyttelse
 - personell og utdanning
 - leie/kjøp av software

Gjennomføring

26 timer. Forelesninger og gruppediskusjoner .

Kurset tilbys til alle studenter i 2. avdeling, i 6. semester.

Spesialiseringsstudenter i Informasjons- og Datasystemer kan velge kurset i 8. semester.

Evaluerings

Fagoppgave som leveres i løpet av semesteret.

Kontinuasjon

Kontinuasjon gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

KURS: SST 3338 Markedsforskning

KURSANSVARLIG(E): Lars Haglund

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 1

Mål

Kurset tar sikte på å belyse markedsforskningsfunksjonen fra en vitenskapsmetodisk synsvinkel. De forskjellige trinn i planlegging og gjennomføring av et forskningsprosjekt vil bli gjennomgått, og relevant metodikk på de enkelte trinn vil bli diskutert.

Selvom hovedvekten av problemer og eksempler vil være hentet fra markedsføring, er metodene som gjennomgås almenngyldige. Kurset vil derfor også kunne være nyttig i relasjon til forskning og undersøkelser innenfor andre problemområder.

Forkunnskaper

Enkelte metoder som tidligere er behandlet i Statistikkundervisningen vil i dette kurset bli relatert til forskning for å løse problemer innen Markedsføring. Kurset henger derfor nær sammen med den grunnleggende undervisning i både Statistikk og Markedsføring. Da metodene i stor utstrekning er almenngyldige, kan faget også sees som sammenhengende med grunnleggende undervisning i andre fag, som f.eks. Organisasjon. Kurset gir god bakgrunn for studentenes arbeid med Diplomoppgaven, og andre forskningsorienterte prosjekter.

Litteratur

Boyd, Westfall and Stasch, 1981: *Marketing Research, Text and Cases*, Fifth ed., Irwin

Emneoversikt

- Eksperimenter i markedsforskning
- Innsamling av data. Sekundærdata
- Forskningsdesign. Utforming av spørreskjema
- Holdningsmålinger
- Utvalgsmetodikk
- Datainnsamling, koding og tabulering
- Dataanalyse
- Anvendt markedsforskning

Gjennomføring

Undervisningen vil bestå av forelesninger og casediskusjoner. Studentene vil levere korte, skriftlige løsninger på cases, og forventes å delta aktivt i klassediskusjoner. Kurset gjennomføres over 26 timer i ett semester.

Evaluerings

Evaluerings vil bli foretatt på grunnlag av en fagoppgave som kan løses av 2 – 3 studenter, samt en individuell prøve ved semesterets slutt. Begge kan integreres med Forbrukeratferd. Den individuelle prøve vil bli vurdert med bestått/ikke bestått. Karakteren bestemmes kun av fagoppgaven. For å bestå faget, må man bestå både fagoppgaven og den individuelle prøve.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3417 Forbrukeratferd

KURSANSVARLIG(E): H. M. Thjømmø

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset behandler med utgangspunkt i forbrukerens behovstilfredsstillelse eller måloppfyllelse forskjellige teorier og modeller som beskriver og forklarer forbrukerens atferd. Målet er å gi studentene en dypere kunnskap om forbrukeratferd og hvordan denne viten kan relateres til markedsføring av varer og tjenester i videste forstand. Samtidig gis en oversikt over nyere forskningsresultater, der også den forskning som bedrives fra konsumentens og samfunnets synsvinkel behandles.

Forkunnskaper

Det forutsettes at 3042 Markedsføringsledelse er gjennomgått.

Litteratur

Carl E. Block & Kenneth J. Roering: *Essentials of Consumer Behavior*, 2. ed., Dryden Press, New York 1979

Emneoversikt

- I Forbrukeratferd — et grunnleggende begrepsapparat
 - Forbrukere
 - Forbrukerbehov
 - Modeller for forbrukeratferd
- II. Gruppeinnflytelse og forbrukeratferd
 - Kulturell påvirkning
 - Sosialgrupper
 - Familien
- III. Individuelle trekk i forbrukerens atferd
 - Informasjonsbehandling og personlighet
 - Læring
 - Forbrukerens vurderingskriterier
 - Attityder og attityde-endring
- IV. Forbrukerens beslutningsprosess
 - Problemoppfattelse
 - Informasjonssøkning og vurdering av alternativ
 - Kjøpsprosessen
 - Atferd etter kjøp
- V. Kunnskaper om forbrukeratferd — anvendelsesområder nå og i fremtiden

Gjennomføring

Undervisningsformen er forelesninger med diskusjon. Fordypningen vil skje ut fra grunnboken og aktuelle artikler. Kurset gjennomføres i 6. semester over 26 timer.

Evaluerings

Karakteren fastsettes på grunnlag av en fagoppgave som kan løses av 2 — 3 studenter, samt en individuell prøve ved semesterets slutt. Den individuelle prøve vil bli vurdert med bestått/ikke bestått. Karakteren bestemmes kun av fagoppgaven. For å bestå faget må man bestå både fagoppgaven og den individuelle prøve.

Kontinuasjon

Etter avtale med faglærer.

KURS: SST 7034 Aktuelle emner i markedsføring

KURSANSVARLIG(E): Haglund og Framnes

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Kurset er obligatorisk for studenter som velger markedsføring som spesialiseringsretning.

Mål

Gi studentene innsikt i vesentlige sider av markedsføringen som er lite behandlet i den obligatoriske del, samt oppøve evnen til skriftlig og muntlig formidling og delta aktivt i gruppediskusjoner.

Forkunnskaper

Kurset/temaene har først og fremst sammenheng med 3042 Markedsføringsledelse.

Litteratur

Begrenset til kilder som vedrører de spesielle temaer som tas opp og som derfor kan variere hver gang kurset gjennomføres.

Emneoversikt

Vanligvis gis nye emner hvert år. Eksempel på emner våren 1983:

- Salg av teknologi
- Økonomisk styring av markedsføringen
- Nye media i markedsføringen
- Mediavalg

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 13 samlinger. Den første samlingen er avsatt til introduksjon og presentasjon av kurset. I de påfølgende gangene vil det bli presentert et antall aktuelle emner innen markedsføring. Studentene deler seg inn i grupper på max. 3 studenter. Etter at de aktuelle emnene er presentert, velger gruppen en fagoppgave innen ett av områdene. Denne skal presenteres i plenum mot slutten av semesteret. Fagoppgaven skal ikke overskride 20 maskinskrevne sider.

Etter presentasjonen av de aktuelle emnene følger en sekvens med casesamlinger der studentene blir delt inn i diskusjonsgrupper på 12 – 15 deltakere. Disse deles deretter inn i grupper på 2 – 4 studenter. Hver gruppe skal levere ett skriftlig case-innlegg (max. 10 maskinskrevne sider) som skal presenteres i diskusjonsgruppen. Til de andre case-

gjennomgangene forventes det at man er godt forberedt og deltar aktivt i diskusjonen.

Skriftlig besvarelse (maskinskrevne) av cases og fagoppgaver skal være innlevert på sekretariatet i 1. etasje *senest 1 uke* før presentasjonen.

Evaluering

1. Studentene blir evaluert etter prestasjon på fagoppgave, skriftlig innlegg på case, samt muntlig deltagelse på 3 cases. Karakteren på fagoppgaven teller 6/12. Skriftlig innlegg på case teller 3/12, og hver av de muntlige deltagelsene teller 1/12. På casene gis følgende karakterer: 1.5, 1.7, 2.0, 2.2, 2.5, 3.0 og 3.5
2. Det er obligatorisk fremmøte på kurset. I casesekvensen tillates max. ett fravær, og for hele kurset blir max. to fravær *med gyldig grunn* akseptert. Ved flere fravær må studenten vanligvis ta kurset på nytt.

Kontinuasjon

Kontinuasjon skjer etter avtale med kursansvarlig.

KURS: SST 3379 Internasjonal markedsføring

KURSANSVARLIG(E): Carl-A. Solberg

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi grunnleggende innføring i sentrale arbeidsbetingelser (internasjonalt, nasjonalt og internt) for bedrifter som opererer på internasjonale markeder, jfr. disposisjon.

Forkunnskaper

Man forutsetter kjennskap til markedsføring tilsvarende kurset 3042 Markedsføringsledelse.

Litteratur

Solberg (red.): Eksportmarkedsføring, Tanum-Norli 1979

Svendsen (red.): Internasjonaliseringsstrategier for norske bedrifter, Tanum-Norli 1981

Fagoppgaver og diverse utdelt materiale er også pensum

Emneoversikt

Innledning, orientering, arbeidsfordeling

Orientering v/Norges Eksportråd

Arbeidsbetingelser internasjonalt

Arbeidsbetingelser i Norge

Arbeidsbetingelser i bedriften

Betalings- og leveringsbetingelser

Eksportfinansiering

Risikodekning ved eksport

Handel med statshandelsland

Handel med utviklingsland

Sentrale eksportjuridiske emner

Transport — fysisk distribusjon

Nye internasjonale arbeidsbetingelser

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 26 timer ved forelesninger og fagoppgavepresentasjon.

Evaluerings

Evaluerings er basert på en større fagoppgave (50%) og en 3 timers kontrollleksamen (50%). I fagoppgaven kan man samarbeide i grupper på inntil 4. Eksamen er individuell.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3319 Markedskommunikasjon I

KURSANSVARLIG(E): H. M. Thjøømøe

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Målet er å gi studentene grunnleggende kjennskap til psykologisk/sosio-logisk kommunikasjonsteori. Hovedvekten legges på massekommunikasjon, dvs. bedriftens eller organisasjonens forskjellige former for kommunikasjon med samfunnets forskjellige former for grupperinger, fra den enkelte forbruker til statlige organisasjoner.

Forkunnskaper

Grunnleggende innsikt i markedsføring.

Litteratur

M. Wayne Delozier: *The Marketing Communications Process*, McGraw-Hill, 1976

Philip Kotler: *Marketing Management*, Prentice Hall

Emneoversikt

Kommunikasjonsmodeller

Persepsjon, sosiale spredningsprosesser, gruppenormer. Opinionslederteorien.

Beskrivelse av målgrupper. demografiske kriterier, psykografiske kriterier og Life Style.

Byråbriefinger. Intern Organisasjon. Samarbeid Byrå/kunde. Byråarbeid.

Kanalegenskaper og kanalvalg.

Mediavalg i teori og praksis.

Effektmåling og kontroll.

Den kreative prosess og styringen av denne. Verbal og visuell formidling.

Film som reklamemedium.

Gjennomføring

Det vil bli benyttet hjelpemateriell av forskjellige slag under forelesningene, og studentene vil bli aktivisert gjennom små cases. Totalt 26 timer over ett semester.

Evaluering

Karakteren vil bli fastsatt på grunnlag av en fagoppgave. Det vil imidlertid ved slutten av semesteret bli avholdt en kort individuell skriftlig prøve. Denne prøve vil bli vurdert med bestått/ikke bestått. "Ikke bestått" på denne prøve vil bety at kandidaten ikke har stått i faget, uansett fagoppgavens karakter.

Kontinuasjoneksamen

Etter avtale med faglærer.

KURS: SST 3353 Markedsføring på bedriftsvaremarkedet

KURSANSVARLIG(E): Svein-Erik Blom

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Man tar sikte på å klarlegge de helt spesielle arbeidsbetingelser som hersker på bedriftsmarkedet og påvise hvilke konsekvenser de får for planleggingen og gjennomføringen av markedsføringen. Med dette som utgangspunkt skal studentene ha grunnlag for å overføre sine generelle kunnskaper om markedsføring til ulike situasjoner på bedriftsmarkedet og foreta fornuftige beslutninger.

Forkunnskaper

Ingen spesielle forkunnskaper kreves utover at studentene har grunnleggende kjennskap til markedsføring.

Obligatorisk litteratur

Frederick E. Webster, jr.: *Industrial Marketing Strategy*, John Wiley & Sons Inc. 1979

Eventuell tilleggslitteratur oppgis av foreleser.

Det tas forbehold om endring.

Emneoversikt

- Markedsinndelinger, produktkarakteristika
Spesielle trekk ved bedriftsmarkedet
- Kjøpsatferd
Oversikt over og gjennomgang av ulike modeller

Kjøpers vurderingsnormer ved valg av leverandører og produkt ut fra kjøpers art og bedriftstype

- Innkjøp i praksis
- Markedsføring på bedriftsmarkedet
Faktorer som har innflytelse på valg av og kombinasjon av konkurransemidler, segmentering
- Nærmere om de enkelte konkurransemidler
- Prispolitikk/distribusjon
- Reklame/salgsfunksjonen
- Tekniske service/kundeservice

Gjennomføring

Undervisningen vil bestå av forelesninger og øvelser i grupper. På Diplomøkonomstudiet omfatter faget normalt 26 timers undervisning, fordelt på to timer pr. uke i 7. semester.

Evaluerings

Det avholdes skriftlig eksamen over 4 timer.

Kontinuasjoneksamen

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3449 Dataanalyse i markedsføring

KURSANSVARLIG(E): Lars Haglund

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Anerkjennelse av de fleste systemer er basert på multivariate sammenhenger har ledet til utvikling av avanserte statistiske analysemetoder for data fra empiriske undersøkelser. Stadig større tilgjengelighet av data og EDB-systemer har ført til utstrakt bruk av disse metoder innen de sosiale vitenskaper.

I dette kurset vil et utvalg av statistiske metoder for markedsanalyse bli diskutert. Det matematiske og statistiske grunnlag for metodene vil bli diskutert i noen utstrekning, men kurset vil primært være anvendelsesorientert. Diskusjon om anvendelse vil tildels være markedsføringsorientert, uten at dette skulle forhindre at personer med bakgrunn fra andre disipliner kan ha utbytte av å delta.

Forkunnskaper

Det ventes at deltakerne behersker elementær statistikk og har kjennskap til korrelasjon og regresjon.

Litteratur

Hair, J. F. jr. et. al., 1979: *Multivariate Data Analysis with Readings*. PPC books, Tulsa, US (356 pp.)

Diverse artikler

Gjennomføring

Undervisningen vil i stor utstrekning bestå av forelesninger. Studentene vil i grupper gjennomføre dataanalyseprosjekter, med innlevering av skriftlige oppgaver og muntlig presentasjon i klassen. Kurset gjennomføres over 26 timer over ett semester.

Evaluerings

Karakter vil bli fastsatt på grunnlag av gruppebesvarelser og individuelle oppgaver, samt eventuelt en individuell prøve ved semesterets slutt.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3384 Markeds- og salgsprognostisering

KURSANSVARLIG(E): Reiar Ness

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

En beslutning får konsekvenser for fremtiden. Bedrifters beslutninger bygger således på vurderinger av fremtiden. Prognostisering innebærer systematisk innsamling og "objektiv" bearbeiding av informasjon, og er som beslutningsgrunnlag et viktig planleggingsverktøy.

Kurset tar sikte på å gjøre studentene fortrolige med sentrale prognoseteknikker. Det legges stor vekt på å oppøve evnen til å kombinere bruken av kvantitative teknikker/EDB med kvalitative vurderinger. Selv om teknikkene finner anvendelse innen mange fagområder, vil kurset hovedsakelig være orientert mot markedsføringsproblemer.

Forkunnskaper

Kurset krever ingen forkunnskaper utover obligatoriske kurs på Diplomøkonomstudiet.

Litteratur

Wheelwright og Makridakis: *Forecasting Methods for Management*, John Wiley & Sons, 1980

Diverse artikler

Gjennomføring

Kurset er i stor utstrekning basert på aktiviteter fra studentene (i grupper). Dette skjer i form av innlevering og presentasjon av en større oppgave, innlevering av mindre besvarelser og deltakelse i casediskusjoner. Kurset gjennomføres over 26 timer i ett semester.

Evaluerings

Karakter fastsettes på grunnlag av gruppeinnleveringer og presentasjoner, samt en individuell prøve ved semesterets slutt.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3440 Markedsstrategi

KURSANSVARLIG(E): Svein Erik Blom

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Hovedmålet med kurset vil være å utvikle studentens evner til å bygge videre på og utnytte sine kunnskaper i markedsføring

- ved å foreta situasjonsanalyse og løse til dels ustrukturerte markedsføringsproblemer
- ved å bruke sine generelle kunnskaper på konkrete "cases"

Forkunnskaper

Det forutsettes at studenten har gjennomført den obligatoriske undervisning i markedsføringsledelse.

Litteratur

Cases og forelesningsmaterieell som deles ut

Lund & Lorentzen: *Strategisk Ledelse*, 2. utgave, Universitetsforlaget

Trolle/Blom: *Markedsføring*, kap. 16, Universitetsforlaget

Det tas forbehold om endringer.

Emneoversikt

- Strategisk analyse
- Utforming av marketing mix
- Innsamling, registrering og bruk av markedssdata
- Synspunkter på strategisk planlegging i praksis
- Planlegging av markedsføringsstrategi
- Vurdering av markedsføringsinnsats. Spesielle problemer ved planlegging og gjennomføring av strategi

Gjennomføring

Man tar sikte på å utdype enkelte delområder innen markedsføringsledelse, men spesielt legge vekt på de strategiske aspekter. Utstrakt bruk av cases og artikler med diskusjon og evt. korte presentasjoner vil gi muligheter for å utvikle studentens analytiske og kreative evner. Opplegget forutsetter derfor aktiv deltagelse og engasjement fra studenten. Kurset gjennomføres over 26 timer med 2 timer pr. uke.

Evaluerings

Skriftlig eksamen med varighet 4 timer.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 7030 Internasjonale strategier

KURSANSVARLIG(E): Framnes, Habert, Solberg

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SMF, SFS

VEKTTALL: 2

Mål

Hensikten med kurset er å gi studentene anledning til å benytte ervervet kunnskap på praktiske problemstillinger for bedrifter som arbeider på internasjonale markeder — herunder kunne drøfte aktuelle faglige problemer på et fremmed språk (engelsk). (Faget het tidligere Internasjonal markedsføring II.)

Litteratur

Caseprogram pluss alt stoff fra Internasjonal Markedsføring.

Mengden anbefalt litteratur er enorm, og vil bli spesifisert til det enkelte case.

Emneoversikt

Eksportstart
Eksportorganisasjon
Eksportplanlegging
Eksportpåvirkning
Statshandelsland
Systemsalg
Uteetablering
Integrert case

(Det tas forbehold om at nye emner etter hvert vil kunne erstatte de som er angitt her.)

Anslagsvis 1/4 — 1/3 av stoffet vil bli presentert/drøftet på engelsk (i samarbeid med Seksjon for Fremmedspråk).

Gjennomføring

Kurset blir gjennomført over ca. 26 timer basert på 6 — 8 casedrøftinger med norske bedrifter som utgangspunkt. Det er tidligere arrangert som seminarrekke både på tradisjonelt vis (annenhver uke over ett semester) og som internatseminar av 5 dagers varighet med forutgående forberedelse under veiledning. På bakgrunn av erfaringer er sistnevnte metode sterkt å anbefale.

Betingelse for deltakelse er at Internasjonal Markedsføring er gjennomført tidligere.

Evaluering

Evaluering vil bli basert på presentasjon og drøfting av casene. Det vil bli gitt anledning til både individuell og gruppeevaluering.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3320 Markedskommunikasjon II

KURSANSVARLIG(E): H. M. Thjømøe

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset bygger på Markedskommunikasjon I, og tar sikte på å overføre kommunikasjonsteorien til praktisk markedskommunikasjon i bedrifter, offentlig forvaltning og i organisasjoner.

Forkunnskaper

Det forutsettes at 3042 Markedsføringsledelse er gjennomgått.

Obligatorisk litteratur

Wright, Winter & Zeigler: *Advertising*, 5. utgave, McGraw-Hill 1982

D. Wayne Delozier: *The Marketing Comm. Process*, McGraw-Hill, New York 1976

Artikkelsamling

Hans M. Thjømøe: *Evaluering av Ernæringskampanjen 1982*, Oslo 1983

Emneoversikt

Innledning: Litteratur/fagoppgaver

Reklamen i søkelyset

Budsjetteringsmodeller

Kreative problemløsningsteknikker

Annonseutforming, budskapsutforming
Opptreden overfor massemedia
Sosial markedsføring
Markedsloven

Gjennomføring

Undervisningen vil bestå av forelesninger og øvelser i grupper. Undervisningen går over 26 timer i semester 8.

Evaluerings

Fagoppgave. Hensikten med fagoppgaven er å trene studentene i å planlegge en fullstendig reklamekampanje. Fagoppgaven kan skrives av inntil tre personer og skal inneholde følgende:

- En beskrivelse av problemområdet (situasjonsanalyse) med hensyn til produktstatus (avhengig av emne), tidligere og nåværende budsjetter, tidligere og nåværende kampanjer og kampanjestrategier, konkurranseforhold etc.
- Et fullstendig forslag til fremtidig kampanjestrategi, herunder et begrunnet forslag til kommunikasjonsplattform, kampanjebudsjett og mediavalg

Kandidaten står relativt fritt med hensyn til emnevalg. Kampanjen kan således dreie seg om produkter, tjenester, offentlig informasjon, kampanjer for veldedige og/eller humanitære organisasjoner osv.

Det er full anledning til å la fagoppgaven inngå som en del av ditt diplomarbeide. For de kandidater som har hatt Markedsforskning kan fagoppgaven i Markedskommunikasjon bygge på den tilsvarende fagoppgaven i Markedsforskning.

Karakteren for fagoppgaven vil bli den endelige karakter.

Det vil imidlertid ved slutten av semesteret bli avholdt en kort individuell skriftlig prøve. Denne prøve vil bli vurdert med bestått/ikke bestått. "Ikke bestått" på denne prøve vil bety at kandidaten ikke har stått i faget, uansett fagoppgavens karakter.

Kontinuasjoneksamen

Etter avtale med faglærer.

KURS: SST 7033 Forbrukerøkonomi og forbrukerrett

KURSANSVARLIG(E): Haglund og Framnes

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Under 1970-talet genomfördes i Norge och övriga nordiska land en genomgripande förändring av de rättsregler som styr samspelet mellan säljare och köpare på forbrukermarknader. Gällande lagstiftning har alltmer fjärnats från den romerska rättens princip "caveat emptor", dvs. att köparen må sig akta. Istället har alltfler uppgifter och ett större ansvar lagts över på säljaren. Följaktligen är idag en grundlig kunskap om forbrukerpolitik og -rett allt viktigare vid marknadsföring av varor och tjänster.

Parallellt med utvecklingen inom forbrukerrettens område har intresset för forbrukerekonomi ökat, och antalet studier av forbrukers adferd från andra utgångspunkter än rent marknadsföringsinriktade har ökat kraftig. En ny kunskapsbas håller på att byggas upp inom området, vilken kan läggas till grund för utveckling och värdering av forbrukerpolitiken.

Forkunnskaper

Inga speciella forkunnskapskrav utöver obligatoriska moment inom marknadsföring gäller.

Litteratur

Som oven nämnts är området under snabb utveckling, och följaktligen måste litteratururvalet löpande aktualiseras. Preliminärt kommer följande litteratur att användas:

Artikelsamling i forbrukerøkonomi

Løchen: *Praktisk Jus i Markedsføring*, Tanum-Norli 1982

Bull/Løchen: *Lov om kontroll med markedsføring*, Tanum-Norli 1981

Simensen: *Oppgaver i norsk markedsrett*, Tanum-Norli 1980

Simensen: *Løsningshefte til samme*, Tanum-Norli 1980

Simensen: *Lovsamling for økonomisk/administrativ utdanning*, Tanum-Norli 1981

Emneoversikt

Kursen tar sikte på att översiktligt belysa bakgrunden till utvecklingen inom forbrukerpolitik i Norge och internationellt. Aktuella forbrukerøkonomiska undersökningar diskuteras. Dessutom ges en fördjupning inom de rättsordningar som styr förutsättningarna för dagens och

morgondagens marknadsføring og forbruk. Bland for dagen aktuell lagstiftning som behandlas kan markedsloven, delar av k psloven, kreditt psloven, avbetalningsloven og angerfristsloven nämnas.

Gjennomføring

Undervisningen kommer att bestå av föreläsningar og casediskussioner. Studenterna skall göra korta, skriftliga l sningar på cases, og forventas att aktivt delta i klassdiskussioner.

G stf rel sare från næringsliv, myndigheter og interesseorganisationer kommer att delta vid f rel sningar og diskussioner.

26 undervisningstimer fordelt på 2 timer pr. uke.

Evaluering

Betyg fastst lls på grundval av lösningar av fagoppgave(r), samt ett individuelt prov.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 3323 Salgsadministrasjon

KURSANSVARLIG(E): Svein Erik Blom

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Studenter som går ut i næringslivet vil, nesten uansett hvilken stilling de har, få bef tning med salgsfunksjonen. De som arbeider innenfor markedsføring vil selvfølgelig komme i mer direkte kontakt med salgsapparatet, selv om de ikke er ansvarlig for det. For begge grupper er det av vesentlig betydning at de har forståelse for de spesielle forhold som går seg gjeldende for funksjonen.

Formålet med kurset er derfor   gi innsikt i vesentlige sider ved administrasjon av salgsfunksjonen: prinsipper for planlegging, styring og kontroll og hvordan disse kan praktiseres ut fra de mer menneskelige aspekter.

Forkunnskaper

Det kreves ingen spesielle forkunnskaper.

Obligatorisk litteratur

William J. Stanton and Richard H. Biskirk: *Management of the Sales Force*, 6. utg., McGraw-Hill 1982

Emneoversikt

Kurset følger i store trekk lærebokens disposisjon:

Innledende orientering

Salgsfunksjonen

Beskrivelse av salgsprosessen

Rekrutteringsprosedyre

Opplæring

Avlønning

Selgerledelse

Planlegging

Analyser

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 26 timer, hovedsakelig som forelesninger, samt case-øvelser og diskusjonsspørsmål ut fra læreboken.

Eksamen

Det avholdes eksamen av 4 timers varighet.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 7046 Økonomisk styring – budsjettering

KURSANSVARLIG(E): Jon Lundesgaard

SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Flere sentrale aspekter ved økonomisk virksomhet faller inn under betegnelsen økonomisk styring, som planlegging og budsjettering. En viktig side ved den økonomiske styring er kontrollen med oppfølgingen av planer og budsjetter.

Gjennom planleggingen søker en å danne seg et bilde av den fremtidige utvikling og hvordan denne kan påvirkes ved egne tiltak for å nå ønskede mål. Utarbeidingen av budsjetter er det viktigste hjelpemiddel for å danne seg et konkret bilde av en fremtidig utvikling som er presist og logisk bygget opp. Budsjettering er derfor et sentralt og grunnleggende element i økonomisk styring.

Hovedvekten legges på bedriftens økonomiske planlegging og budsjettering. Presentasjonen er basert på moderne planleggingsteori, slik denne bl.a. er formulert av Leif Johansen, fremstillingen har derfor ikke bare en snever bedriftsøkonomisk interesse. En tar bl.a. sikte på å gi:

- Grundig og prinsipiell belysning av oppbyggingen av planleggings-/budsjetteringsmodeller
- Eksempler på konkret og praktisk budsjettering
- Oversikt over moderne modellspråk som er ved å revolusjonere økonomiarbeidet i bedriftene

Det er et siktepunkt at studentene skal få et grunnlag for selv å kunne utvikle planleggings-/budsjetteringsmodeller for konkrete bedriftssituasjoner, ved hjelp av aktuelle modellspråk.

Obligatorisk litteratur

Samling av aktuelt og ajour materiale som settes sammen i forbindelse med kursavviklingen

Emneoversikt

1. Praktisk budsjettering belyst ved eksempler.
2. Modeller for planleggings- og budsjettering (i): Økosirkiske sammenhenger, produksjonssammenhenger, sammenhenger via prisene, betalingsammenhenger og sammenhenger for markedsadferd.
3. Modeller for planlegging og budsjettering (ii): Typer variable, eksogene ikke kontrollerbare, eksogene styringsvariable og endogene variable. Konsekvensanalyse, mål-middel analyse og optimalisering.
4. Usikkerhet. Bruk av Monte Carlo simulering.
5. Modellspråk for utviklingen av numeriske modeller for planlegging og budsjettering.
6. Årsbudsjettering og langtidsbudsjettering. Revidering og rullering av budsjetter.
7. Organisering av planleggings- og budsjettarbeidet.
8. Kort om oppfølging og kontroll. Budsjettene som fullmakts- og kontrollinstrument.
9. Om bredt anlagte budsjettfilosofier. Herunder programbudsjettering og nullbase (zero-base) budsjettering.

Gjennomføring

Faget foreleses i 6. evt. 8. semester med 2 timer pr. uke over 13 uker, ialt 26 timer. Stoffet presenteres og gjennomgås i form av forelesninger. Det er forutsetningen at studentene selv skaffer seg noe konkret er-

faring med bruk av ett eller flere modellspråk ved arbeid på terminal.

Eksamen

3-timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7044 Regnskap III

KURSANSVARLIG(E): Dan Eide

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Studentene gis her et tilbud innen emner som dels ikke dekkes i obligatorisk undervisning, og dels bare i svært begrenset utstrekning dekkes i grunnkurset.

Kursets formål er å gi en innføring i særskilte regnskapsmessige problemstillinger for ansvarlige selskap og kommandittselskaper, samt en videreføring av temaet konsoliderte regnskap.

Forkunnskaper

1. avdeling Diplomøkonomstudiet.

Obligatorisk litteratur

N.F.F.: *Anbefaling av normer for utarbeidelse av konsernregnskap*, N.F.F., Oslo, 1980

Ot.prp. nr. 16 (1979–80)

Kinserdal, A.: *Konsern: Informasjon og Regnskap*. Særtrykk av RR1 og 2/78 utgitt av N.S.R.F.

N.S.R.F.: *Anbefaling til god regnskapsskikk nr. 9 – for presentasjon og informasjon vedrørende andeler i selskap med ubegrenset ansvar og i kommandittselskap*, N.S.R.F., Oslo, 1981

Artikkelsamling

Anbefalt litteratur

Storm-Nilsen, Truls: *Inntektsbeskatning av kompaniskap*, Universitetsforlaget, Oslo, 1973

Augdal, Per: *Kompaniskap*, Aschehoug

Harind, Imdicks, Smith: *Advanced Accounting*, J. Wiley & Sons, New York, 1982

Vårdal: *Skatterett for næringsdrivende*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo, 1982

Aarbakke, M.: *Ansvarlig selskap*, Universitetsforlaget, Oslo, 1981

Emneoversikt

Del A Ansvarlige selskapers og kommandittselskapers regnskaper

1. Definisjoner
2. Fellesregnskap – særregnskap
3. Den enkelte deltakers andel av stilling og resultat i årsoppgjøret
4. Kommandittisten – spesielle regnskapsspørsmål
5. Aksjeselskapers parter i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper, samt i konsernsammenheng
6. Latent skatt

Del B Konsoliderte regnskaper

1. Definisjoner
2. Eliminasjoner
 - Posten "aksjer i datterselskap"
 - Internt varesalg
 - Internt salg av anlegg
3. Minoritetsinteresser
4. Endringer i eierandeler
5. Indirekte eierinteresser og gjensidig aksjeeie
6. Utenlandske investeringer (utenlandske datterselskap)
7. Normer for utarbeidelse av konsernregnskap
8. Konsernbeskatning

Gjennomføring

2 timer eller 4 timer pr. uke, ialt 26 timer i 7. semester.

Evaluering

3-timers skriftlig eksamen ved slutten av 7. semester.

Kontinuasjon

Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester. Kontinuasjon ved neste års ordinære eksamen.

KURS: SST 7040 Regnskap II

KURSANSVARLIG(E): Dan Egill Eide

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Studentene vil ha grunnkurs i regnskap som grunnlag for Regnskap II, som vil være et obligatorisk fag for de som velger spesialiseringsretningene Regnskap og Finans. I grunnkurset vil en for det alt vesentligste oppholde seg ved den tradisjonelle regnskapsmodellen (hist.kost.), mens Regnskap II har til mål å gi en oversikt over alternative finansregnskapsmodeller med utgangspunkt i alternative målsettinger.

Forkunnskaper

1. avdeling Diplomøkonomstudiet.

Obligatorisk litteratur

Accounting Standards Committee: *Statement of Accounting Practice, (SSAP) no. 16*, London, 1980

Sandilands, F. E. P.: *Report of the Inflation Accounting Committee*, H. M. Stationary Office, London, 1975

Kinserdal, A. og Johnsen, A.: *Finansregnskap*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo, 1980

Diverse artikler

Anbefalt litteratur

Barton, A. D.: *The anatomy of accounting*, University of Queensland Press, Queensland, 1978

Kinserdal, A.: *Bedriften under prisstigning*, Tanun-Norli, Oslo, 1975

Emneoversikt

Alternative målsettinger

Historisk utvikling

Brukergrupper/behov

Egenkapitalbegrepet

Alternative vurderinger av eiendeler og gjeld

Inntekts-/overskuddsbegrepet

Alternative modeller

Prisnivåjustert modell

Verdimodeller

Gjenskaffelse

Salgsverdi

Nåverdi
Løpende kostregnskap
Kontantstrømregnskap

Gjennomføring

Forelesninger, 2 timer eller 4 timer pr. uke, ialt 26 timer i 6. semester.

Evaluerings

Skriftlig 3-timers eksamen ved slutten av 6. semester.

Kontinuasjon

Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester. Kontinuasjon ved neste års ordinære eksamen.

KURS: SST 7047 Interne styringsdata

KURSANSVARLIG(E): Trygve Naug

SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Vesentlig i kurset Interne Styringsdata vil være å studere metoder for kostnadsestimering og resultatanalyse. Kurset kan sies å være en videreutvikling av grunnkurset Økonomistyring – Internregnskap, hvor man benytter enkle metoder for å estimere kostnadsforløpet og foreta en mest mulig korrekt fordeling av kostnadene på kostnadssteder og kostnadsbærere.

I Interne Styringsdata forutsetter man å ha som grunnlag kostnadsdata for flere perioder, f.eks. kostnadsdata fra et månedlig driftsregnskap for flere perioder. Et slikt utgangspunkt leder naturlig nok til bruk av statistiske metoder i kostnadsestimeringen.

Formålet med kurset vil være å utvikle og benytte metoder med sikte på:

- A. å komme frem til et mest mulig korrekt estimat for kostnadsforløpet
- B. å anvende opplysninger om kostnadsforløpet
 - i kalkyler som grunnlag for optimale beslutninger
 - ved kontroll av kostnadsforbruket i senere perioder

Forkunnskaper

Internregnskap, Statistikk.

Obligatorisk litteratur

Dopuch, Birnberg & Demski: *Cost Accounting*

Diverse artikler, jfr. emneoversikt

Emneoversikt

1. Innledning — Regnskapssystemets plass i beslutningsprosessen
Litteratur:
D&D&D, ch. 1
Davidson, Trueblood: *Accounting for Decision-Making* — The Accounting Review, October 1961
2. Estimering av kostnadsforløp
Klassifikasjon av kostnader
Litteratur:
D&D&D, ch. 2
Regresjonsanalyse
Litteratur:
D&D&D, ch. 3
Benston: *Multiple Regression Analysis of Cost Behavior* — The Accounting Review, October 1961
Flakke/Naug: *Kostnadsbudsjettering — Kostnadsestimering og Kostnadsprediksjon basert på regresjonsanalyse*. BI's skriftserie nr. 2 1978/nr. 1 1979.
Jensen, Robert E.: *A Multiple Regression Model for Cost Control — Assumptions and Limitations* — The Accounting Review, April 1967
Learning Curves
Litteratur:
D&D&D, ch. 3
3. Kostnadsdata i Beslutningsmodeller
Kostnad — resultat — volumanalyse
Litteratur:
D&D&D, ch. 4
Jaedicke & Robichek: *Cost — Volume — Profit Analysis Under Conditions of Uncertainty* — The Accounting Review, October 1964
Johnsen & Simik II: *Multiproduct C-V-P-Analysis Under Uncertainty* — Journal of Accounting Research, Autumn 1971
Lagermodeller — Regnskapsmessige aspekter
Litteratur:
D&D&D, ch. 7

Investeringsplanlegging

Litteratur:

Lerner & Rappaport: *Limit DCF in Capital Budgeting* — Harvard Business Review, Sept./Oct. 1968

Resultatbudsjettering

Litteratur:

Ferrara & Hayya: *Towards Probabilistic Profit Budgets* — Management Accounting, October 1970

4. Kostnadskontroll

Etablering av standardsatser — kostnadsavvik

Litteratur:

D&D&D, ch. 9 og 11

Naug/Flakke: *Internregnskap*, kap. 10 og 16

Analyse av kostnadsavvik

Litteratur:

D&D&D, ch. 12

Probst: *Probabilistic Cost Controls: A Behavioral Dimension* — Accounting Review, January 1971

5. Spesielle emner

Desentralisering og intern prisavregning

Litteratur:

D&D&D, ch. 16

Goetz: *Transfer Prices: An Exercise in Relevancy and Goal Congruence* — The Accounting Review, July 1966

Naug/Flakke: *Internregnskap*, kap. 15

Gjennomføring

Forelesninger, ialt 26 timer i 6. og evt. 8. semester.

Evaluering

3-timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i kurset.

KURS: 7045 Skattlegging av selskap og selskapsdeltakere

KURSANSVARLIG(E): Arvid Aage Skaar

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er et videregående kurs i skatterett, der hovedvekten legges på de spesielle regler for skattlegging av selskaper og selskapsdeltakere. Foruten en innføring i selskapsrettslige problemstillinger, omfatter kurset sentrale emner innen skattleggingen av aksjeselskaper og aksjonærer, ligning av ansvarlige selskaper og kommandittselskaper. Tyngdepunktet ligger på beskatning av overskudd i selskap og selskapsdeltakere, og fordelingen av skatteplikten mellom selskap og selskapsdeltakere, og fordelingen av skatteplikten mellom samarbeidende selskaper. Dessuten behandles skattespørsmål ved overdragelse av selskapsandeler.

Obligatorisk litteratur

Skaar, Arvid Aage: *Lærebok i Skatterett*, kap. 5 (utkommer høsten 1983)

Siste utgave av følgende særtrykk av lover må anskaffes:

1. Skatteloven av 18. august 1911
2. Aksjeskatteloven av 19. juni 1969
3. Aksjegevinstskatteloven av 10. desember 1971
4. Aksjeloven av 4. juni 1976

Jarøys skattelovsamling kan benyttes i stedet for særtrykk av lovteksten

Tillatte hjelpemidler under eksamen

Norges Lover (1685 – 1979, evt. tidligere utgaver), eller annen trykt lovsamling uten kommentarer

Jarøy: *Norsk skattelovsamling*, Universitetsforlaget

Norsk Lovtidend (lover og forskrifter)

Særtrykk av lover og lovforslag

I eksamenshjelpemidlene tillates understrekninger e.l., bruk av farger og håndskrevne henvisninger til andre lovbestemmelser eller lover, ved bruk av stikkord, forkortelser som "jfr., se sml., cfr., opphevet", e.l. etterfulgt av den lov eller lovbestemmelse som det henvises til, etter samme mønster som benyttet i "Norges Lover".

Emneoversikt

1. Selskapsrettslig innføring
Selskaper med ubegrenset, begrenset og blandet deltakeransvar
2. Skatterettslig inndeling
Selskapsligning. Deltakerligning

3. Aksjeselskap og aksjonær
 - Innledning
 - Utbyttebeskatning
 - Konsernbeskatning
 - Fusjon og fisjon
 - Ligningsmessig verdsettelse av aksjer
 - Aksjesalg i og utenfor næring. Selgende gruppe
4. Ansvarlig selskap og kommandittselskap
 - Inntektsligningen
 - Formuesligningen
 - Avhendelse av andel

Gjennomføring

Kurset undervises i 7. semester, 26 timer i 13 uker. Undervisningsformen er forelesninger kombinert med oppgaveløsning.

Evaluerings

3-timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Det arrangeres normalt ikke kontinuasjonseksamen i påfølgende semester.

KURS: SST 7043 Revisjon og intern kontroll

KURSANSVARLIG(E): Randi Jørgensen Aamodt

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Undervisningen har som målsetting å gi studentene en innføring i de krav som stilles til revisor og hans arbeid. Kurset henvender seg til såvel studenter med generell interesse for regnskap og ledelse som til de studenter som tar sikte på å avlegge revisoreksamen.

En revisor benyttes i dag til en rekke rådgivningsoppgaver. Vi må imidlertid i dette kurset begrense oss til revisors primære oppgave – revisjon av foretak.

De områder av revisjonen som det vil være naturlig å dekke gjennom studier er revisjonens målsetting, lovregler o.l. om revisors arbeid, hva arbeidet skal omfatte og på hvilken måte arbeidet skal utføres. Det vil bli lagt vekt på å skape forståelse for hvordan, og ikke minst hvorfor, et revisjonsarbeid skal utføres.

Forkunnskaper

Kunnskaper tilsvarende 1. avdeling.

Obligatorisk litteratur

Vårdal, Paul: *Revisoryrket*, Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1978.

N.S.R.S.: *Revisors Håndbok*, siste utgave

Skinner, R. M./Anderson, R. J.: *Systemanalytisk revisjon*, dansk oversettelse, siste utgave.

Jægtnes: *Oppgavesamling i revisjonsfag*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1982

Foreningen Auktioriserade Revisorer: *Kompendium i revisionsteknik* Stockholm, 1980.

Det vil i tillegg bli utdelt materiale på forelesningene som vil være pensum. Det tas forbehold om endringer i pensumlisten.

Emneoversikt

Revisoryrket

- revisjonens målsetting
- revisjonsplikt
- revisors ansvar og rettigheter
- revisors uavhengighet, taushets- og opplysningsplikt
- god revisjonsskikk

Intern kontroll

- hovedprinsipper
- revisors stilling til den interne kontroll
- kartleggingsmetoder
- vurdering av intern kontroll

Revisjonsmetoder

- løpende revisjon
- årsoppgjørrevisjon

EDB og revisjon

Revisors beretning

Det tas forbehold om eventuelle endringer.

Gjennomføring

Kurset foreleses i 7. semester over 13 uker a 2 timer, ialt 26 timer, eller i 6 1/2 uke med 4 timer pr. uke.

Evaluerings

3-timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 7059 Case-kurs i Økonomistyring

KURSANSVARLIG(E): Naug, Tellefsen

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Gi studentene innsikt i teorianvendelse på fagområdet "Økonomistyring", utvikle evnen til skriftlig og muntlig formidling og oppøve til aktiv deltakelse i gruppediskusjon.

Forkunnskaper

Det kreves at 7040 Regnskap II er gjennomført.

Obligatorisk litteratur

Naug og Tellefsen: *Case-samling*.

Emneoversikt

- Bruk av interne styringsdata
- Planlegging og budsjettering
- Regnskapsanalyse og regnskapsvurdering

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over ni ganger — en gang a to timer og åtte ganger a tre timer. Case-diskusjonen gjennomføres ved at studentene inndeles i åtte deltakergrupper. Hver gruppe skal i løpet av kurset presentere minst en skriftlig innleder-rapport, og en skriftlig opponentrapport. Innledergruppen til det enkelte case presenterer sitt forslag til løsning av det aktuelle problem overfor de andre kursdeltakere. En tilsvarende opponentgruppe organiserer og leder den påfølgende diskusjonen. Innledergruppen skal 14 dager før caset behandles levere sin *skriftlige* rapport til kursansvarlig(e), og dessuten kopi til opponentgruppen.

Opponentgruppen leverer sitt *skriftlige* innlegg syv dager før caset skal behandles, med kopi til innledergruppen. De øvrige deltakergrupper forutsettes å utarbeide sin egen løsning til caset, som ikke skal innleveres. Maksimalt antall studenter på kurset er 24.

Evaluerings

1. Studentene blir evaluert etter prestasjon på skriftlige innleveringer og muntlige innlegg. Karakterer som innleder — basert på skriftlig innlegg og muntlig fremføring — er 3-verdig, karakter som opponent — basert på skriftlig innlegg og gruppeledelse — er 2-verdig, og karakter for vanlig deltakelse i diskusjonene i løpet av kurset er 5-verdig. Følgende karakterskala nyttes: 1.0, 1.5, 1.7, 2.0, 2.2, 2.5, 2.7, 3.0, 3.5 og 4.0.

2. Det er i prinsippet obligatorisk fremmøte på kurset. Det tillates ett fravær uten gyldig grunn og to fravær med gyldig grunn. Ved flere fravær må studenten normalt følge kurset på nytt.

Kontinuasjon

Kontinuasjon skjer etter avtale med kursansvarlig.

KURS: SST 7060 Etablering og ledelse av små virksomheter

KURSANSVARLIG(E): Tellefsen og Faafeng jr. SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SRRJ VEKTTALL: 2

Mål

Målet er å gi studentene en praktisk rettledning i etablering av egen virksomhet samt gi innblikk i de spesielle muligheter selvstendig næringsdrift innebærer. Videre er det et mål å gi innblikk i de spesielle ledelsesproblemer man møter i små virksomheter. Kurset tar også sikte på å fungere som inspirasjonskilde til ideer og tiltaksløst.

Forkunnskaper

Et bredt grunnlag i bedriftsøkonomiske fag er en forutsetning.

Obligatorisk litteratur

Ennå ikke fastlagt.

Emneoversikt

1. Betydningen av småforetak i norsk økonomi. Geografisk og bransjemessig spredning
2. Ideer, muligheter og strategier
 - a. Produksjonsbedrifter
 - b. Handelsbedrifter
3. Praktiske og juridiske aspekter ved etablering av virksomhet
Valg av driftsform
 - a. Ansvarlige selskaper, personlig firma, selskapsavtalen
 - b. Selskaper med begrenset ansvar

- c. Generell og spesiell lovgivning
 - d. Ulike hensyn ved valg av driftsform
 - e. Registrering av næringsvirksomhet
 - f. Skatt
4. Finansiering og støtteordninger
- a. Kapitalbehov
 - b. Banker
 - c. Distriktenes utbyggingsfond
 - d. Private investorer
 - e. Andre
5. Markedsføring
- a. Betydningen av markedsføring i små virksomheter
6. Spesielle problemer i ledelse og økonomistyring av små virksomheter
- a. Regnskap og økonomitjenester
 - b. Datatjenester
 - c. Arbeidslederoppgaven

Gjennomføring

Kurset tilbys innenfor spesialiseringsretning Regnskap og som suppleringskurs. Kurset foreleses over 26 timer i 6. og 8. semester. Kurset vil være praktisk orientert, og det vil bli lagt vekt på diskusjoner og case-presentasjoner.

Evaluering

Praktisk fagoppgave fra næringslivet eller annen fagoppgave.

Kontinuasjon

Etter avtale med faglærer.

KURS: SST 7022 International Management	SEMESTER: 6
KURSANSVARLIG(E): Framnes, Joynt, Korsvold, Walters	
FAGSEKSJON: SMF, SAFD, SØKF	VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er en generell introduksjon for studenter interessert i International Management. Hensikten er å belyse de viktigste teorier om internasjonale virksomheter, beskrive hovedelementer av de omgivelser internasjonale selskaper befinner seg i, diskutere hovedretninger innen internasjonal finans, markedsføring og administrasjon.

Forkunnskaper

Diplomøkonomstudiet, 1. avdeling.

Obligatorisk litteratur

Robock, Simmonds og Zwick: *International Business and Multinational Enterprises*, siste utgave

Svendsen, B.: *Internasjonaliseringsstrategier for norske industri-bedrifter*, 1982

Artikler

Emneoversikt

1. Teori
 - Internasjonal handel
 - Direkte investering
2. Omgivelse
 - Økonomisk
 - Valutasystemer
 - Kulturelle
 - Multinasjonale selskaper
 - hjemland-/vertslandproblematikk
3. Ledelse
 - Internasjonal strategi og administrasjon
 - Internasjonal markedsføring
 - Internasjonal finans

Gjennomføring

Forelesninger og gruppeøvelser, totalt 26 timer i 6. semester.

Evaluerings

3 timers eksamen i 6. semester.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 7031 Internasjonal markedsforskning

KURSANSVARLIG(E): Framnes, Haglund, Solberg

SEMESTER: 6

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset tar sikte på å belyse markedsforskningsfunksjonen fra en vitenskapsmetodisk synsvinkel. De forskjellige trinn i planlegging og gjennomføring av et forskningsprosjekt vil bli gjennomgått, og relevant metodikk på de enkelte trinn vil bli diskutert. Avslutningsvis vil det bli lagt spesiell vekt på innhenting og anvendelse av internasjonal markedsinformasjon.

Selv om hovedvekten av problemer og eksempler vil være hentet fra markedsføring, er metodene som gjennomgås almenngyldige. Kurset vil derfor også kunne være nyttig i relasjon til forskning og undersøkelser innenfor andre problemområder. Kurset er obligatorisk innen spesialiseringens retningen Internasjonal Management.

Forkunnskaper

Det forutsettes at 1041 og 3042 er gjennomgått.

Obligatorisk litteratur

Boyd, Westfall & Stasch: Marketing Research, text and cases, fifth ed.

Erik Hempel: Håndbok i innhenting og bruk av internasjonale markedsdata, Tanum - Norli 1980.

Emneoversikt

Oversikt over metoder

Planlegging av forskningsprosjekt

Problemformulering

Valg av forskningsdesign/struktur

Valg av informasjonstype og kilder

Valg av datainnsamlingsmetoder

Konstruksjon av måleinstrument

Utvalgsproblematikk

Analyse av data

Feltarbeid — feilkilder — feilprosedyre

Spesielt om internasjonal markedsinformasjon

— Markedsinformasjon på strategisk nivå

— Markedsinformasjon på taktisk nivå

- Markedsinformasjon på operativt nivå
- Spesielt om databaser for internasjonal markedsinformasjon
- Finansinstitusjoner som informasjonskilde

Gjennomføring

Undervisningen vil bestå av forelesninger og casediskusjoner. Studentene vil levere korte, skriftlige løsninger på cases, og forventes å delta aktivt i klinediskusjonen.

Hensikten med kurset er at man ikke bare skal lære et sett teknikker, men også få forståelse for hvorledes de kan anvendes i en konkret situasjon. Studentene skal derfor arbeide med et konkret og reelt bedriftsproblem i løpet av kurset. I grupper skal de formulere et forskningsprosjekt for dette problemet, og levere inn en fagoppgave som beskriver gruppens forslag til prosjekt.

Evaluerings

Karakter vil bli fastsatt på grunnlag av gruppebesvarelser, samt en individuell prøve ved semesterets slutt.

Kontinuasjon

Etter avtale med kursansvarlig.

KURS: SST 8062 International Negotiations

KURSANSVARLIG(E): Groth/Habert

SEMESTER: 6, 7 eller 8

FAGSEKSJON: SFS

VEKTTALL: 2

Mål

Salgs- og kontraktsforhandlinger i fremmede miljøer stiller ofte store krav til den som skal forhandle. Andre spilleregler og vurderinger gjelder. Språkvanskeligheter og kultursjokk skaper ofte usikkerhet og kan føre til misforståelser og skade fremtidige forhandlinger.

Med den raske internasjonalisering av norsk økonomi og industri har behovet for engelsk som et redskap i internasjonale forhandlinger blitt markant. Engelsk er nå en hjørnestein i bedriftenes internasjonaliseringsprosess, og det forventes av norske bedriftsledere i dag at de kan kommunisere effektivt med alle som har engelsk som arbeidsspråk.

Dette kurset tar sikte på å gi studentene en bedre forståelse for de prosesser og mekanismer som gjør seg gjeldende ved internasjonale forhandlinger. Samtidig skjer engelskinnlæring på et relativt høyt plan, slik at ved avsluttet kurs skulle deltakerne kunne uttrykke seg spontant, dynamisk og nyansert i formelle og uformelle internasjonale forhandlinger.

Forkunnskaper

Siden dette er et muntlig kurs på et forholdsvis avansert nivå ventes det at deltakerne allerede har god kjennskap til "management" engelsk. Vanligvis betyr dette at det kreves en karakter på 2.7 eller bedre til muntlig eksamen i 1. avdeling.

Studenter som har tatt et annet språk og/eller mener de har tilstrekkelige kunnskaper i muntlig engelsk vil kunne opptas dersom de består en intervjuprøve.

Obligatorisk litteratur

Scott, Bill: *The Skills of Negotiating*, Gower, London, 1981

Tilleggsmateriell og cases deles ut i klassen.

Emneoversikt

- Forberedelse til forhandlinger
- Forhandlingsstrategi og taktikk
- Konflikter under forhandlinger — hvordan man identifiserer, analyserer og løser dem
- Vanlige feil under forhandlinger

- Faktorer som påvirker internasjonal kommunikasjon
- Kulturelle aspekter

Gjennomføring

Et begrenset antall (18) tas opp på kurset for å gi muligheter til å aktivisere deltakerne så mye som mulig. Aktivisering skjer gjennom forberedelser og gjennomføring av simulerte forhandlinger, hvorav enkelte blir tatt opp på video og senere gjennomgått. Forelesningsformen benyttes i minst mulig utstrekning. Kurset er på 26 timer.

Evaluerings

Det avholdes en muntlig prøve ved kursets slutt.

Kontinuasjoneksamen

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 2381 Petroleumsøkonomi

KURSANSVARLIG(E): Øystein Noreng

SEMESTER: 6 (8)

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Hensikten med faget er å gi en innføring i de viktigste problemer på det internasjonale oljemarked og ved utviklingen av norsk petroleumsvirksomhet. Det vil bli lagt særlig vekt på en forståelse av drivkreftene på det internasjonale oljemarked og rammebetingelsene for norsk petroleumsvirksomhet. Kurset forutsetter visse forkunnskaper i internasjonal økonomi, finansiering og makroøkonomi.

Emneblokken har tre hovedavsnitt:

- A. Innføring
- B. Det internasjonale oljemarked
- C. Norsk petroleumsvirksomhet

Forkunnskaper

Helst samfunnsøkonomi, internasjonal økonomi. Også ønskelig med grunnlag i administrasjon og finans.

Emneoversikt

A. *Innføring*

- 1. Innføring
 - Energiøkonomi, priselastisiteter
 - Ressursutnyttelse
 - Renten
- 2. Historikk
 - Letehistorie
 - Markedshistorie
 - Selskapshistorie

B. *Det internasjonale oljemarked*

- 3. Etterspørselen
 - Energi etterspørsel
 - Olje etterspørsel
 - Inntektselastisiteter
 - Priselastisiteter
- 4. Etterspørselen
 - Råolje og oljeprodukter
 - Energi politikk

5. Tilbudet
 - Utvinningsbetraktninger hos selskaper og regjeringer
 - Betydningen av OPEC
 - Ressursbevaring og økonomiske behov
6. Prisdannelsen
 - Drivkrefter bak prisdannelsen på råolje
 - Prisen på raffinerte produkter
 - Oljerentens størrelse og fordeling
7. Handelsmønsteret
 - Integrerte selskaper
 - Statshandel
 - Spotmarked
8. Gassmarkedet
 - Gass kontra olje
 - Gassreserver
 - Transportløsninger
9. Alternative energikilder
 - Kull
 - Kjernekraft
 - Jordvarme, solenergi, vannkraft
- C. *Norsk petroleumsvirksomhet*
10. Feltutbygging i Nordsjøen
 - Kostnader og total lønnsomhet
 - Utbyggingsstrategier
 - Transportløsninger
11. Norsk oljebeskatning
 - Selskapsskatt og særskatt
 - Kapitalavskrivning
 - Virkninger av skattesystemet
12. Virkninger på norsk økonomi
 - Direkte og indirekte virkninger
 - Leveringer av norske varer og tjenester
 - Bruk av oljeinntekter og omstillinger
13. Administrasjon og organisasjonsmønster
 - Olje- og energidepartementet
 - Oljedirektoratet
 - Statoil
 - Norsk Hydro og Saga
 - Andre offentlige organer

Litteratur

Jean-Marie Chevalier: Det nye spill om oljen (obl.)

Torben Foss: Petroleumsrett (anb.)

Øystein Noreng: Oil Politics in the 1980's (obl.)

Øystein Noreng: The Oil Industry and Government Strategy in The North Sea (obl.)

Anthony Sampson: The Seven Sisters (obl.)

BP Statistical Review (vil bli utdelt, kan benyttes til eksamen) (anb.)

Stortingsmelding nr. 57 (1979–80) Om virksomheten på kontinental-sokkelen (anb.)

Odelstingsproposisjon nr. 37 (1979–80) Om lov om endringer i lov av 13. juni 1975 nr. 35 om skattelegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. (anb.)

Dessuten vil foreleser gi opplysning om artikler o.l. i løpet av kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 26 timer, 2 timer pr. uke i 13 uker.

Eksamen

3 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 7021 Komparativ ledelse

KURSANSVARLIG(E): Joynt, Komissar, Groth

SEMESTER: 8

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset er et valgfag for studenter innen Internasjonal Management. Komparativ ledelse fokuserer på likheter og ulikheter mellom land, organisasjoner og ledelsessystemer. Kursets hovedmål er å gi studentene kunnskaper og forskningsferdigheter innen dette område.

Forkunnskaper

Internasjonal bedriftsledelse og 1. avdeling.

Obligatorisk litteratur

Temahefte: Hofstede, Negandhi, Joynt, Granick, Haner, SRI index, Hempel, Quale.

Emneoversikt

1. Introduksjon	ca. 2 timer
2. Komparative studier (ulike land)	ca. 6 timer
Haner Index	
Quale	
Hempel	
SRI	
IMI modeller	
OECD modeller	
3. Komparative studier (ulike organisasjoner)	ca. 4 timer
Warner	
Negandhi	
Granick	
Joynt	
4. Komparative studier (ulike individer)	ca. 4 timer
Negandhi	
Hofstede	
Lawler	
Joynt	
5. Case og gruppeøvelser	ca. 6 timer
6. Metode	ca. 3 timer
7. Oppsummering	ca. 2 timer

Gjennomføring

Forelesninger 16 timer, gruppeøvelser og diskusjon 10 timer.

Evaluering

Skriftlig eksamen eller fagoppgave.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 1402 Regresjonsanalyse

KURSANSVARLIG(E): Ole Fugleberg

SEMESTER: 7

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset gir en grunnleggende innføring i regresjonsanalyse, samtidig som det søker å oppøve en kritisk holdning til bruk av denne teknikk. Kurset skulle være vel egnet for de studenter som skal anvende statistikk (regresjonsanalyse) i sin diplomoppgave. I siste del av kurset, samt gjennom oppgaver knyttes forbindelse til økonometri. På metodesiden dreier økonometri seg om utvikling og raffinering av den enkle lineære regresjonsmodell.

Bruken av MINITAB vil bli lagt inn i kurset, slik at deltagerne etter kurset er rustet for praktiske anvendelser av regresjonsanalyse.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskap tilsvarende grunnkurs i statistikk.

Obligatorisk litteratur

Wonnacott, Th. H. og R. J. Wonnacott (1977): *Introductory Statistics for Business and Economics*, John Wiley & Sons, Inc., London

MINITAB, Student Handbook, Duxbury Press 1976

Forelesningsnotater innenfor økonometri

Emneoversikt

- 5.1–5.4: Sannsynlighetsfordelinger
- 7.1–7.3: Estimering
- 8.1–8.6: Konfidensintervall
- 9.1: Hypoteseprøving
- 11.1–11.3: Tilpasning av en linje
- 12.1–12.8: Regresjonsanalyse, Minste kvadraters metode, estimering av parametrene α og β , egenskapene til estimatorene, Gauss Markov Theorem, Interpolasjon
- 13.1–13.9: Multipel regresjon, Minste kvadraters estimatorer, Multikollinearitet, Konfidensintervall og Hypoteseprøving, Dummy-variabler
- 14.1–14.3: Korrelasjon
- 15.1–15.2: Ikke lineær regresjon

I tillegg kommer forelesningsnotater innenfor økonometri.

Forelesningsdisposisjon

Kap 5.	3 timer
Kap. 7 – 9	5 timer
Kap. 11 – 13	10 timer
Kap. 14 – 15	2 timer
Økonometri	6 timer

Gjennomføring

Forelesning to timer pr. uke i 13 uker. Oppgaveløsning vil bli integrert i forelesningene.

Evaluering

Det arrangeres tre timers skriftlig eksamen ved slutten av semesteret.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen arrangeres etter nærmere avtale med studieleder for Diplomøkonomstudiet.

KURS: SST 8063 English for International Marketing

KURSANSVARLIG(E): Kjell Habert

SEMESTER: 6, 7 eller 8

FAGSEKSJON: SFS

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset søker, innenfor visse funksjonsområder tilknyttet internasjonal markedsføring, å tilnærme et språklig nivå som i realiteten kan betegnes som relativt avansert. Markedsføring betraktes vanligvis som et konkurranserelatert arbeidsområde hvor bl.a. dynamiske mellommenneskelige konfrontasjoner finner sted og får fritt spill, særlig i muntlig form. Ett mål er derfor også å skape slike situasjoner hvor fagspråk, spesielt industriell markedsføring, kan innlæres. Etter gjennomført kurs skal studentene ha et aktivt og økt ordforråd, samt en skjerpet formulerings- evne. De skal språklig sett stå bedre rustet til å delta i fremtidig konkurranse på det internasjonale marked.

Forkunnskaper

Siden dette språkkurset ligger på et forholdsvis høyt plan, forventes det at studentene er godt orientert i "management" engelsk. Deltakernes engelskkunnskaper bør ligge på et funksjonelt nivå hvor kommunikasjon kan sies å være både spontan og uttrykksfull.

Obligatorisk litteratur

Kjell Habert: *English for Marketing*, BI, 1981

Diverse uttdelt materiale

Emneoversikt

Noen av de språklige ferdigheter som innøves er følgende:

- Beskrive muntlig en teknisk prosess
- Legge ut om og tale til fordel for et produkt
- Beskrive ømtålige sider ved en sak
- Introdusere temaer og utforme meninger
- Delta i forhandlinger og bruke forhandlingstekniske uttrykk
- Berettige synspunkter og komme med motforestillinger
- Oppsummere en situasjon

Gjennomføring

Undervisningen vil omfatte video-fremvisninger, skriftlige og muntlige øvelser, gruppearbeid, rollesimuleringer og individuelle presentasjoner. Kurset er på 26 timer.

Evaluering

Det avholdes en muntlig prøve ved kursets slutt.

Kontinuasjoneksamen

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 8262 Fransk for internasjonal samhandel

KURSANSVARLIG(E): Georges D. Gaspard SEMESTER: 6, 7 eller 8

FAGSEKSJON: SFS

VEKTTALL: 2

Mål

I flere fransktalende land er det en stor fordel å kunne morsmålet. Dette kurs tar sikte på å utvikle deltakernes evne til å uttrykke seg muntlig når det kreves i forhandlinger av formell og uformell karakter, i taler og foredrag og i uformelle situasjoner.

Ved kursets slutt skal deltakerne kunne uttrykke seg mer nyansert og på en mer tilfredsstillende måte i de ovennevnte situasjoner.

Forkunnskaper

Det forutsettes at deltakerne har gjennomgått 1. avdeling i fransk eller et tilsvarende studium. Det vil være en fordel om deltakerne har valgt ett eller flere internasjonalt rettede kurs.

Obligatorisk litteratur

Dany/Reberioux/de Renty: *Le français des hommes d'affaires*, Hachette, Paris, 1975.

G. Michaud/G. Torrès: *Le nouveau guide France*, Hachette, Paris, 1982.

Larousse: *Larousse de poche*, Larousse, Paris, 1979.

Anbefalt litteratur

P. Gourou/L. Papy: *Cours de géographie, classe de 1ère*, Hachette, Paris, 1979.

H. Notaker: *Cæsars barnebarn*, Gyldendahl, Oslo, 1982.

Emneoversikt

1. Innledning. Presentasjon. Metode.
2. Tema: Samle informasjonen hjemme i Norge.
Situasjon: Samle informasjonen på det franske handelskammeret i Oslo.
3. Tema: Gjennomføring av en informasjonsreise til Frankrike.
Situasjon: På flyplassen i transit/på toget.
4. Tema: Knytte de første forbindelser i Frankrike.
Situasjon: Presentasjonsmøte på handelskammeret pluss et bedriftsbesøk.
5. Tema: Forhåndsundersøkelser hos de offisielle organer.
Situasjon: På arbeidskontoret pluss hos notarius.
6. Tema: Innhenting av de nødvendige tillatelser.
Situasjon: Arbeidstillatelser pluss skatteavregning.
7. Tema: Ansette folk med språkkunnskaper.
Situasjon: Intervju med søkere til direktør/avdelingsleder og sekretærstillinger.
8. Tema: Markedsføring.
Situasjon: Deltakelse på en varemesse med egen stand.
9. Tema: Møte spesialister fra andre land.
Situasjon: Deltakelse på en kongress.

Gjennomføring

Opplegget går ut på at et utenlandsk firma (= norsk) ønsker å etablere seg i et fransktalende land (= Frankrike). Åtte temaer danner rammen rundt kurset. Kurset er på 26 timer over 9 uker (3 timer pr. gang unntatt første gang: 2 timer).

Hovedvekten legges på aktivisering av deltakerne gjennom innlegg, dialoger og tilnærmet rollespill.

Evaluerings

Det avholdes en muntlig prøve ved kursets slutt.

Kontinuasjonsseksamen

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: SST 9023 Diplomoppgave

KURSANSVARLIG(E): Faglig stab

SEMESTER: 6., 7. og 8.

FAGSEKSJON: Alle

VEKTTALL: 10

Mål

Diplomarbeidet tar sikte på å gi deltakerne kunnskaper og ferdigheter i utredningsmetodikk, med vekt på

- å kunne bearbeide et bredt formulert problem og kunne legge frem og gjennomføre en utredning som — innen gitte tids- og ressursrammer — så godt som mulig bidrar til problemets løsning
- å kunne rapportere om resultatet

Med rapportering menes å dokumentere ikke bare resultat og konklusjoner, men arbeidet i sin helhet.

Forkunnskaper

Nødvendige forkunnskaper når det gjelder undersøkelsesmetodikk er kurset i 1162 Bedriftsøkonomisk metodelære.

Gjennomføring

Diplomarbeidet utføres som regel av to studenter som tilsammen danner en arbeidsgruppe. Unntaksvis kan etter søknad et diplomarbeid utføres av tre studenter. Hver gruppe tildeles en veileder fra seksjonen. Denne bistår og veileder et antall grupper som holdes sammen under kurset og tilsammen danner en ternagruppe.

Emne for diplomarbeidet:

Studentene har plikt til selv å skaffe emner. Forslag til egne emner leveres skriftlig med en kortfattet beskrivelse av oppdragsgiver, bakgrunn, problemstilling og hensikt.

Seksjonen presenterer i tillegg en fortegnelse over emner, dels emner seksjonen har fått av utenforstående interessenter, som firmaer og forvaltning, dels emner som har allmenn interesse.

Kravene til et emne for diplomarbeide er at det skal innbefatte vesentlige deler av problemanalyse, metodevalg og problemløsning — *en ren utførelse av allerede planlagte undersøkelser kan ikke godtas.*

Egne emner leveres en faglærer for godkjenning ifølge ovenstående krav.

Den enkelte spesialiseringsretning holder et informasjonsmøte om arbeidet med diplomoppgaven medio mars i 6. semester.

Under arbeidet med diplomoppgaven skal følgende skriftlige rapporter innleveres (det påpekes imidlertid at denne plan for arbeidet, med unntak av pkt. 1 og 4, kan avvikes noe etter den enkelte fagseksjons ønske):

1. Definisjon av det problemområde som skal utredes
Leveres på eget registreringsskjema
Innlevering innen 15. april i 6. semester
2. Presisering og utdyping av det problem som skal behandles
Omfang: ca. 3 sider
Innlevering innen 1. september i 7. semester
3. Statusrapport over det arbeid som er utført, samt plan for det videre arbeid. Denne rapporten skal i detalj vise opplegg, innhold og gjennomføring av diplomarbeidet.
Omfang: ca. 10 sider
Innlevering i tiden 1. oktober – 15. november i 7. semester. (Tidsfrist fastlegges endelig av veileder.)
4. Sluttrapport (diplomoppgaven)
Vedrørende skriving av selve diplomoppgaven vises det til eget avsnitt i Studiehåndboken.
Diplomoppgaven skal innleveres innen 31. mars i 8. semester.
Sensur vil da normalt falle i løpet av juni samme år.
Studenter som ikke overholder fristen 31. mars, men innleverer før 30. november vil ikke få sensur før i februar året etter.

Innlevering

1.oktober–31.mars:
1.april – 30. november:

Sensur

Juni
Desember

Evaluering

Bedømmelse av diplomarbeidet baseres normalt kun på sluttrapporten. Dersom andre muntlige eller skriftlige prestasjoner tillegges vekt ved bedømmelsen, vil nærmere retningslinjer bli gitt av veilederne.

Kontinuasjon

Dersom diplomarbeidet ikke godkjennes skal omarbeiding skje i henhold til veileders anvisninger og ny sluttrapport innleveres. Ovenfor nevnte innleveringsfrister gjelder også for omarbeidede oppgaver.

Kursbeskrivelser - Revisorstudiet

KURS: MET 6300 Matematikk

KURSANSVARLIG(E): Tron Foss

SEMESTER: 1

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset tar sikte på å gi de kunnskaper i matematisk analyse som er nødvendige for å forstå og benytte seg av store deler av den bedriftsøkonomiske litteratur.

Forkunnskaper

Pensum bygger tilnærmet på kravene til språklige og økonomiske linjer i den videregående skole (gymnas) eller i ny struktur minimum 2MN eller 2MS.

Obligatorisk litteratur

Knut Sydsæter: *Matematisk analyse*, Bind I, 4. utgave.

Jan Evensmo/Tron Foss/Harald Bjørnstad: *Matematikk – utvalgte emner og oppgaver, del 1*, BI-Trykk

Emneoversikt

Kapittel 1: Innledning

Kapittel 2: Funksjoner

Kapittel 3: Grenser og kontinuitet

Kapittel 4: Den deriverte

Kapittel 5: Maksimums- og minimumsproblemer for funksjoner av en variabel

Kapittel 6: Eksponensial- og logaritmefunksjonene

Kapittel 7: Funksjoner av flere variabler § 1 – 6, 10

Kapittel 8: Maksimum og minimumsproblemer for funksjoner av flere variabler § 1 – 4

Kapittel 9: Integrasjon § 1 – 3

Gjennomføring

Som undervisningsform er valgt forelesning. I tillegg til lesning av pensumbøkene er det meget viktig at studentene regner oppgaver tilknyttet pensum. Det anbefales også at studentene slår seg sammen i arbeidsgrupper (kollokviégrupper) på 3 – 5 deltakere og hjelper hverandre. Erfaring viser at dette øker læreevnen og reduserer læretiden. Det foreleses 5 timer pr. uke i 13 uker i høstsemesteret.

Evaluerings

Kurset avsluttes med en 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen avholdes normalt ved neste ordinære eksamen.

KURS: INF 6301 EDB

KURSANSVARLIG(E): Bjørn Strøm

SEMESTER: 1. og 2.

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 4

Mål

Studentene skal etter endt kurs være i stand til å vurdere i hvilken grad problemstillinger egner seg til å løses på EDB, kunne programmere enkle oppgaver og selvstendig anvende en systemmetode.

Forkunnskaper

Ingen spesielle.

Litteratur

Aasen Brattvåg, Eidhammer og Tøfte: "Innføring i databehandling", Tanum - Nordli, 1980

B. O. Strøm, "Notater om programmering på PRIME", BI, 1983

B. O. Strøm, "Oppgavesamling i BASIC", BI, 1982

B. O. Strøm: "Løsningsforslag til oppgavesamling i Basic", BI, 1982

Tor J. Larsen: "Gjennomføring av systemeringsprosjekter"

Emneoversikt

- Grunnleggende begreper i databehandling
- Datamaskinens oppbygging og virkemåte
- Inn- og utenheter
- Programmering og øvelseskjøring på terminal
- Grunnleggende begreper i systemarbeidet
- Systemarbeidets metodikk
- Vurdering av EDB-systemers økonomi
- EDB-systemers konsekvenser for organisasjonen

Gjennomføring

Undervisningen gjennomføres i sammenheng over to semestre, hvert bestående av 13 uker a 3 undervisningstimer. Kurset kombinerer forelesninger og øvelser.

Evaluerings

Kurset avsluttes med en 5 timers skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen i samme pensum arrangeres ett år senere.

KURS: BØK 6317 Bedriftsøkonomi/Internregnskap

KURSANSVARLIG(E): Trygve Naug

SEMESTER: 1 og 2

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 4

Mål

Fagets mål er å gi en grundig innføring i kostnads- og inntektsanalyse, kalkulasjon og driftsregnskap, lønnsomhetsanalyse, budsjettering og kontroll. Forelesningene tar sikte på å gi en oversikt over kostnads- og inntektsforløp, bedriftens tilpassing under ulike forhold og betingelser, de viktigste teorier og praktiske former for kalkulasjon og driftsregnskap og bruk av interne styringsdata for planlegging og kontroll. Med utgangspunkt i dette verktøyet går en videre inn på forskjellige former for lønnsomhetsberegninger, produktvalganalyser, resultatberegninger, regnskapsanalyser samt resultatplanlegging og kontroll.

Sammenheng med andre fagområder

Faget har sammenheng med Eksternregnskap i annet og tredje semester og Finans i tredje semester.

Forkunnskaper

Det er nødvendig at den enkelte har tilegnet seg kunnskaper om elementær regnskapsføring. Eksempelvis handelsskolens kurs i regnskapslære eller forkurs i Regnskapslære ved BI.

Obligatorisk litteratur

Boye, Knut: *Kostnads- og inntektsanalyse*

Naug, Trygve: *Regnskapslære – Kalkulasjon og driftsregnskap i varehandelen*

Naug, Trygve og Flakke, Per Arne: *Internregnskap: Lønnsomhetsanalyse, kostnadskontroll, driftsregnskap*

Naug, Trygve: *Løsningsmanual til utvalgte oppgaver i internregnskap*

Anbefalt Litteratur

Riise, Arne: *Interne styringsdata: Driftskalkyler for beslutninger og kontroll*

Emneoversikt

Innføring i bedriftsøkonomi

Kurset foreleses over 13 uker a tre timer i høstsemesteret første år.

- Innledning: Bedriftsøkonomien som fagområde
- Kostnadsteori. Kostnadsbegreper og kostnadsforløp

- Lagermodeller. Optimalisering av lager ved innkjøp og ved serieproduksjon
- Inntektsteori. Etterspørselsfunksjoner. Elastisiteter
- Bedriftens tilpassing.
Prisfast tilpassing: Kostnader og inntekter — nullpunkt og vinningsoptimum
Prisvariabel tilpassing: Monopol. Prisdiskriminering. Prisledelse
Praktiske begrensninger i pristeorien. Praktiske tillem্পninger av pristeorien
- Salgsinnsatsanalyser: Optimalisering av salgsinnsats. Avstemming av forskjellige virkemidler
- Beslutninger under usikkerhet
- Kalkulasjon og driftsregnskap: Verdikretsløpet i bedriften. Produktkalkulasjon. Tilvirkningskost og selvkost. Tilvirkningsmerkost og salgsmarkost. Sammenhengen mellom kalkulasjon og driftsregnskap. Driftsregnskapet etter selvkostmetoden og bidragsmetoden. Sammenlikning av resultatene.
- Normalkalkulasjon. Sammenhengen mellom driftsregnskap og kalkulasjon ved bruk av normalsatser. Analyser av dekningsdifferansene: Forbruksavvik og beskjeftigelsesavvik
- Standard kontoplaner
- Sammenheng mellom finansregnskap og driftsregnskap. Monisme og dualisme

Internregnskap

Kurset foreleses over 13 uker a tre timer i vårsemesteret første år.

- Kalkulasjon og driftsregnskap i varehandelen
- Standardkostregnskapet. Materialregnskapet. Lønnsregnskapet. Regnskapet for indirekte kostnader. Resultatregnskapet. Avviksanalyse
- Kostnad — resultat — volumanalyse
Kostnad — resultat — volumanalyse for ett produkt og for flere produkter. Forutsetninger for analysen. Avvik mellom budsjetterte og realiserte tall
- Planlegging, budsjettering og kontroll
Resultatplanlegging. Driftsbudsjetter
Inntekts- og kostnadskontroll
- Produktvalganalyser
Optimal produktsammensetning. Lineær programmering. Skyggepriser
- Resultatberegninger

Gjennomføring

Kurset foreleses i første og annet semester med 39 timer i hvert semester. Det avholdes eksamen etter annet semester.

Evaluerings

Fem timers skriftlig eksamen ved slutten av annet semester.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære eksamen i faget påfølgende år.

KURS: SØK 6303 Samfunnsøkonomi

KURSANSVARLIG(E): Blakstad

SEMESTER: 1 og 2

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 4

Mål

Gi innføring i samfunnsøkonomisk analyse av makro- og mikroøkonomiske problemer. Makroøkonomi omfatter bl.a. teorier om samlet verdiskapning og sysselsetting, og hvordan staten kan regulere omfanget av den økonomiske aktiviteten i samfunnet. Mikroøkonomien omfatter produksjonsteori, etterspørselsteori og markedsteori, herunder virkningen av statlige inngrep i markedet.

Forkunnskaper

Kurset bygger på deltakernes kunnskaper i matematikk, særlig funksjonsanalyse.

Litteratur

A. Makroøkonomi

- (1) Munthe, Preben: *"Sirkulasjon, inntekt og økonomisk vekst"*. Universitetsforlaget, siste utgave.
- (2) Ringstad, Vidar: *"Innføring i Makroøkonomi"*, Telemark distrikthøgskole 1978.
- (3) Statistisk Årbok. Statistisk Sentralbyrå. 1980 eller tidligere.

B. Mikroøkonomi

- (4) Ringstad, Vidar: *"Innføring i Mikroøkonomi"*. Kompendium, Telemark Distriktshøgskole.
- (5) Munthe, Preben: *"Markedsøkonomi"*. Universitetsforlaget, siste utgave.

Nærmere litteraturhenvisninger er gitt i forelesningsdisposisjonen.

Emneoversikt

<i>Del A. Makroøkonomi</i>	<i>Timer (ca.)</i>
1. Innledning	1
1.1 Hva er samfunnsøkonomi?	
1.2 Økonomiske hovedproblemer	
1.3 Økonomisk politikk og samfunnsøkonomi som vitenskap	
Litteratur: (1) Kap. 1, (2) Kap. 1.	
2. Generelt om økonomisk politikk	2
2.1 Mål og midler i økonomisk politikk	
Litteratur: (2) Kap. 5.	
3. Om økonomiske modeller	1
Litteratur: (1) Avsnitt 1.4, (2) Kap. 3.	
4. Økonomisk sirkulasjon og nasjonalregnskap	6
4.1 Nasjonalregnskapets formål og struktur	
4.2 Økosirksammenhenger	
4.3 Kritikk av nasjonalregnskapsbegrepene	
4.4 Økonomiske indekser	
Litteratur: (1) Kap. IV, V, VI, VIII og XV, (2) Kap. 2.	
5. Modeller med finanspolitiske virkemidler	9
5.1 En modell uten offentlige virkemidler	
5.2 Modeller med finanspolitiske virkemidler for en lukket økonomi	
5.3 Modeller med finanspolitiske virkemidler for en åpen økonomi	
5.4 Arbeidsløshet, prisstigning og ymse former for stabiliseringspolitikk	
Litteratur: (1) Kap. IX, X og XI (minus X.4), (2) Kap. 6.	
6. Penge- og kredittpolitikk	5
6.1 Generelt om betalingsmidler og finanssektorer	
6.2 Kredittmultiplikatoren	
6.3 Investeringsfunksjon	
6.4 Likviditetspreferansefunksjonen	
6.5 En modell med penge- og kredittpolitiske virkemidler	
Litteratur: (2) Kap. 7.	

7. Kryssløpsregnskap og kryssløpsanalyse	5
7.1 Produksjonskonti og kryssløpsregnskap	
7.2 Kryssløpsregnskap og økonomisk sirkulasjon	
7.3 Kryssløpsanalyse, forutsetninger	
7.4 Eksempel på bruk av kryssløpsanalyse	
Litteratur: (1) Kap. VII, (2) Kap. 4.	
8. Økonomisk vekst	5
Litteratur: (1) Kap. XII, avsnitt 1, 2, 5, 6 og 9, (2) Kap. 9.	
9. Utenrikshandel, valutaproblemer	5
9.1 Hvorfor samhandel mellom land?	
9.2 Valutakurser, devaluering, revaluering	
Litteratur: (4) Kap. 8.	
Sum, del A. Makroøkonomi	39
<i>Del B. Mikroøkonomi</i>	<i>Timer (ca.)</i>
1. Innledning	1
Litteratur: (4) Kap. 1, (5) Kap. 1.	
2. Produksjonsteori	11
2.1 Produktfunksjonen	
2.2 Optimal faktorkombinasjon, substitumalen (ekspansjonsveien)	
2.3 Produkttilbud	
Litteratur: (4) Kap. II, (5) Kap. II og III.	
3. Konsumentteori	5
3.1 Konsumentens valgalternativ og vurderinger	
3.2 Konsumentens etterspørsel	
Litteratur: (4) Kap. III, (5) Kap. IV.	
4. Markedsteori: Fullkommen konkurranse	5
4.1 Markedsetterspørsel og -tilbud	
4.2 Markedslikevekt og prisdannelse	
4.3 Skift i tilbud og etterspørsel	
Litteratur: (4) Kap. IV, (5) Kap. III.3, IV.4 og Kap V.	
5. Markedsteori: Ufullkommen konkurranse	7
5.1 Monopol	
5.2 Monopolistisk konkurranse	
5.3 Litt om duopol og oligopol	
5.4 Sammenligning av markedsløsningen under forskjellige markedsformer	
Litteratur: (4) Kap. V.	
6. Offentlige inngrep i markedet	7
6.1 Avgifter/subsidier	
6.2 Maksimal- og minimalpris	
Litteratur: (4) Kap. VI, (5) Kap. IX	

7. Ressursallokering og inntektsfordeling i en markedsøkonomi 3
Litteratur: (5) Kap. XII.

Sum, del B. Mikroøkonomi 39

Det tas forbehold om endringer i forelesningsdisposisjonen.

Gjennomføring

Kurset går over 2 semestre (1. og 2. semester) med 39 timer forelesninger i hvert av semestrene, tilsammen 78 timer. I 1. semester gjennomgås makroøkonomi, i 2. semester mikroøkonomi. Omtrentlig fordeling av timene på de forskjellige emnene fremgår av forelesningsdisposisjonen.

Evaluerings

4 timers skriftlig eksamen ved slutten av 2. semester.

Kontinuasjoneksamen

Normalt i påfølgende eksamensperiode (desember/januar).

KURS: MET 6320 Anvendt statistikk

KURSANSVARLIG(E): Pål Aakre

SEMESTER: 2

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi en innføring i de vanligste teknikker og metoder innenfor sannsynlighetsregning, estimering, hypoteseprøving samt regresjon og korrelasjon, med hovedvekt på *anvendelse* i bedriftsøkonomiske problemstillinger/beslutningsprosesser. Det legges vekt på å gi en grundig forståelse for en tenkemåte som ligger til grunn for mange problemområder innen bedriftsøkonomiske fag.

Forkunnskaper

Det forutsettes ingen forkunnskaper. Pensumlitteraturen er på engelsk.

Obligatorisk litteratur

Mark L. Berenson, David M. Levine: *Basic Business Statistics. Concepts and Applications*, Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, N.J.

Eksamensoppgavesamling i statistikk, siste utgave

Oppgavesamling i statistikk, BI 1982

Emneoversikt

Berenson, Levine:

Chapter 1: Introduction

Chapter 2: Data Collection

Chapter 3: Data Presentation: Tables and Charts

Chapter 4: Data Characteristics: Descriptive Summary Measures

Chapter 5: Basic Probability

Chapter 6: Basic Probability Distributions

Chapter 7: Sampling Distributions

Chapter 8: Estimation

Chapter 9: Hypothesis Testing I: Introduction and Concepts

Chapter 10: Hypothesis Testing II: Additional Procedures

Chapter 14: Simple Linear Regression and Correlation

Gjennomføring

Forelesninger: 4 timer pr. uke — i alt 52 timer.

Som et integrerende tema er mange eksempler og oppgaver knyttet til virkelige data i en såkalt database. Denne er lagt inn på vårt EDB-anlegg og vil være tilgjengelig for studenter via terminaler. Bruken er ikke avhengig av EDB-kunnskaper, men basert på eksisterende Standardprogrammer (MINITAB). Denne spesielle angrepsmåte bør gjøre studiet av Statistikk mer meningsfullt enn et rent teoretisk studium.

Evaluering

Kurset avsluttes med en 5-timers skriftlig eksamen. Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Det avholdes normalt kontinuasjonseksamen påfølgende semester.

KURS: OFF 6305 Stats- og kommunaladministrasjon

KURSANSVARLIG(E): Dag Tangen

SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SAFD

VEKTTALL: 4

Mål

Kurset omfatter to hovedemner:

1. Stats- og kommunalkunnskap
2. Kommunaløkonomi og planlegging

Den første delen gir en enkel oversikt over det politiske system i Norge fra en statsvitenskapelig synsvinkel. Annen del legger hovedvekt på analyse av kommunaløkonomiske problemstillinger.

Forkunnskaper

Ingen.

Litteratur

Jan Debes: Statsadministrasjonen. NKS 1978.

NOU 1982:3 Maktutredning – sluttrapport.

Kjellberg/Hansen/Edland: Det kommunale hamskiftet, Oslo 1979.

Olsen, Johan P.: Politisk organisering (utv. kap. Universitetsforlaget 1975.

Emneoversikt

Kurset vil ta opp en lang rekke emner innenfor et enormt stort felt, og det forutsettes at deltakerne aktivt tar del i å bringe inn egne problemstillinger i en dialog med foreleser. Det vil bli gitt øvingsoppgaver i grupper.

Følgende emner forutsettes gjennomgått:

- Innføring i statsvitenskap og statsvitenskapelige tilnæringsmåter i studiet av politikk.
- Klargjøring av politikkbegrepet og den politiske system-modell.
- De politiske institusjoner.
- Den politiske beslutningsprosess, kartlegging og medvirkningsmuligheter.
- Lokalt selvstyre og nasjonal kontroll. Søkelys på innholdet i selvstyret.
- Funksjonsfordelingen mellom stat, fylke og primærkommunene.
- Primær- og fylkeskommunenes økonomi.

- Kommunaløkonomiske analyser.
- Programbudsjettering og langtidsbudsjettering.
- Økonomisk/fysisk planlegging.

Tilsammen 78 timer.

Evaluerings

Det vil bli avholdt skriftlig eksamen etter 3. semester.

Kontinuasjon

Det holdes en kontinuasjonseksamen pr. år i vårsemesteret.

KURS: SØK 6306 Offentlig økonomi/regnskap

KURSANSVARLIG(E): Blakstad

SEMESTER: 2 og 3

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 4

Mål

Gi en oversikt over den offentlige sektors økonomiske virksomhet. Dette vil omfatte:

Vår:

- Offentlig produksjon av varer og tjenester
- Offentlige bedrifter og forvaltning
- Finanspolitikk med særlig vekt på skattepolitikk og inntektsoverføringer
- Offentlige fond og offentlig gjeld

Høst:

Det tas sikte på å behandle prinsipper og forskrifter for offentlig regnskapsføring, budsjettering og økonomisk planlegging.

Det forutsettes forkunnskaper fra kurset i samfunnsøkonomi 1. semester og dette kurset må sees i sammenheng med kurset i stats- og kommunal administrasjon 3. semester.

Obligatorisk litteratur (vår):

Planseksjonen i Finansdepartementet: "*Programanalyse*", Tanum-Norli, Oslo 1979

Leif Johansen: "*Offentlig økonomikk*", Universitetsforlaget (Utdrag)

Leif H. Skare m.fl.: "*Forvaltningen i samfunnet*", Tanum-Norli, Oslo 1979 (Utdrag)

Anbefalt litteratur

Mishan, E. J.: "*Cost-benefit analysis*", George Allen & Unwin LTD, London 1975

Leif Johansen: Rapport nr. 1, 1977 fra Industriøkonomisk Institutt: "*Samfunnsøkonomisk lønnsomhet*"

Agnar Sandmo: Rapport nr. 3, 1978 fra Industriøkonomisk Institutt: "*Mål og midler i industripolitikken*"

St.meld. nr. 79 (1980-81): "*Langtidsprogrammet 1982 – 1985*"

Obligatorisk litteratur (høst – foreløpig pensum)

Thorvald Moe og Per Schreiner: "*Planlegging og budsjettering i staten*", Tanum, Oslo 1976

Finansavdelingen i Finansdepartementet: "*Veileder i regnskap*"

Rundskriv fra Finansdepartementet: "*Reglement for økonomiforvaltningen i departementene med normalinstrukser*"

Budsjettrundskriv nr. 1 og nr. 2

Rundskriv fra Kommunaldepartementet: "*Den kommunale skattlegging og kommunebudsjettene*"

Kommunaldepartementet: "*Retningslinjer for kommunal/fylkeskommunal langtidsbudsjettering*"

Anbefalt litteratur

St.meld. nr. 37 (1973-74): "*Om den videre utvikling av statens budsjettssystem*"

Stortingsproposisjon nr. 1 (Gul bok): Statsbudsjettet

Stortingsmelding nr. 1: Nasjonalbudsjettet

Jon Lundesgaard: "*Programbudsjettering*", nr. 2 og nr. 1 – 1979, BI's skriftserie, nr. 2, 1978/nr. 1, 1979

Emneoversikt

Vår

1. Innledning

- Den offentlige sektors omfang og samfunnsøkonomiske betydning

- Forskjellige inndelinger av den offentlige sektor
- Funksjoner og oppgaver
- 2. Anvendt velferdsteori
 - Konsekvensanalyser
 - Indirekte virkninger
 - Nytte-/kostnadsanalyser
 - Kollektive goder
 - Produksjon ved fallende gjennomsnittskostnader
- 3. Planøkonomi og markedøkonomi
 - Mål og midler i offentlig planlegging
 - Sentralisert eller desentralisert beslutninger
 - Planlegging på forskjellige nivåer
 - Planlegging under usikkerhet
 - Interesseorganisasjonene og forhandlingsøkonomi
- 4. Finanspolitikk
 - Offentlige utgifter
 - Skatter og avgifter
 - Overføringer

Høst

- 5. Offentlige budsjetter/regnskap
 - Typer/formål
 - Forskrifter og prinsipper
 - Optimal budsjettpolitikk
- 6. Offentlig planlegging
 - Statsbudsjettet/Statsregnskapet
 - Nasjonalbudsjettet/Nasjonalregnskapet
 - Langtidsprogrammet
 - Modeller i offentlig planlegging (MODIS, MSG etc.)

Gjennomføring

39 timer i 2. semester, 3 timer pr. uke.

39 timer i 3. semester, 3 timer pr. uke.

Evaluerings

Skriftlig eksamen over 5 timer etter 3. semester.

Kontinuasjon

Normalt arrangeres det kontinuasjon i påfølgende semester.

KURS: 2062 Innføring i finans

KURSANSVARLIG(E): Bøhren, Korsvold, Michalsen SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SØKF

VEKTTALL: 2

Mål

Etter gjennomført kurs skal man ha fått en grunnleggende innsikt i teoretiske og praktiske sider ved foretakets investerings- og finansieringsbeslutninger.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskaper tilegnet i regnskap og statistikk.

Obligatorisk litteratur

Boye, Knut: *Finansielle Emner*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1982

Rentetabeller, BI

Anbefalt litteratur

O. H. Jensen og K. Boye: *Oppgavesamling i finansiering*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1983

O. H. Jensen og K. Boye: *Oppgaveløsninger i finansiering*, Bedriftsøkonomens Forlag, 1983

Emneoversikt

1. Introduksjon
 - Målsetting
 - Teori/praksis
2. Metoder for beregning av arbeidskapitalbehov
3. Investeringsanalyse
 - Metoder
 - Skatt
 - Inflasjon
4. Investering under usikkerhet
 - Tradisjonelle metoder
 - Kapitalverdimodellen
5. Finansieringsanalyse
 - Langsiktig lånefinansiering
 - Kortsiktig lånefinansiering
 - Factoring
 - Leasing
6. Kapitalkostnader
7. Vurdering av foretakets verdi

- Foretakets finansiering
- Dividendepolitikk

Gjennomføring

Kurset foreleses over 13 uker a 4 timer i heltidsstudiemodellens 2. semester.

Evaluering

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av semesteret. Varighet 5 timer.

Kontinuasjon

Det arrangeres normalt kontinuasjon i påfølgende semester.

KURS: BØK 6318 Eksternregnskap	
KURSANSVARLIG(E): Dan Egill Eide	SEMESTER: 2 og 3
FAGSEKSJON: SRRJ	VEKTTALL: 4

Mål

Kursets mål er å gi en grundig innføring i balanselære, regnskapsteori og årsoppgjøret. Med utgangspunkt i dette går en inn på ulike former for regnskapsanalyse herunder finansieringsanalyse. Regnskapsaspekter ved konsern belyses og kurset avsluttes med temaet regnskapet under prisstigning.

Kurset er således ment å tilfredsstille de nødvendige minimumskrav innen regnskap en revisor må forventes å besitte.

Forkunnskaper

Det forventes at den enkelte har tilegnet seg kunnskaper om elementær regnskapsføring.

Obligatorisk litteratur

N.S.R.F.: *Aksjelovens regnskapskapittel*, N.S.R.F.

N.S.R.F.: *Anbefalinger til god regnskapsskikk*, N.S.R.F.

Vårdal, P.: *Norsk Regnskapslovgivning* (bind I og II, samt ajourføringshefte), Bedriftsøkonomens Forlag, siste utgave

Kinserdal & Johnsen: *Finansregnskap*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo, 1980

Kinserdal, A.: *Regnskapsanalyse*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo, siste utgave

Andenæs, T.: *Årsoppgjøret i praksis*, Andenæs, 1982

Tellefsen og Gifstad: *Oppgaver i eksternregnskap*, BI, 1982

Tellefsen, Jan T.: *Løsningsforslag til oppgaver i eksternregnskap*, BI, 1982

Tellefsen, Jan T.: *Grunnelementer i eksternregnskap*, BI, 1982

Anbefalt litteratur

Fjell, J. T.: *Regnskapsanalyse*, NKS, 1980

Norsk Standard 4102

Sandilands, F. E. P.: *Inflation accounting. Report of the Inflation Accounting Committee*, London, 1975

Kinserdal, A.: *Bedriften under Prisstigning*, Tanum forlag, Oslo, 1975

Kinserdal, A.: *Konsern: Informasjon og regnskap*. Særtrykk av RR 1/78 og 2/78, N.S.R.F.

Emneoversikt

Regnskapets målsetting

Regnskapets oppbygging — en modell

Sammenheng mellom overskudd og måling av egenkapital — definisjoner

Vurdering av

- omløpsmidler
- betalingsmidler
- fordringer
- varer

Vurderinger av

- anleggsmidler
- kapital fordringer
- driftsmidler
- immaterielle eiendeler

Vurderinger av gjeldsposter

Betinget skattefrie fondsavsetninger

Egenkapital

- åpne reserver
- skjulte reserver

Årsoppgjøret

- lovbestemmelser
- den formelle behandling
- vurderingsreglene, formell behandling
- spesifikasjonsreglene
- disponering av resultatet

Statisk regnskapsanalyse

- rentabilitet
- finansiering
- likviditet
- soliditet

Strømnings- (finansierings-)analyse

Konsern

- former
- metoder
- selskaps-/skatterettslige regler

Inflasjonsjusterte regnskaper

- tradisjonell modell
- prisnivåjustert modell
- verdimodeller

Gjennomføring

Faget foreleses i 2. semester, 13 uker a 4 timer, totalt 52 timer, og i 3. semester 13 uker a 3 timer, totalt 39 timer.

Evaluerings

5 timers skriftlig eksamen ved slutten av 3. semester.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære eksamen påfølgende år.

KURS: BØK 6319 Regnskapsorganisasjon

KURSANSVARLIG(E): Dan Egill Eide

SEMESTER: 4

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset har som mål å gi en innføring i de formelle krav til regnskaps-systemet i.h.t. lover og forskrifter, samt i ulike typer regnskaps-systemer/regnskapsorganisasjon i privat og offentlig sektor.

Forkunnskaper

Det forventes at den enkelte deltaker har gjennomgått kursene 6318 Eksternregnskap og 6317 Bedriftsøkonomi/Internregnskap.

Obligatorisk litteratur

Davis, Gordon B.: *Auditing and EDP*, AICPA, New York, siste utgave
Gjeldende lover og forskrifter om EDB-førte regnskaper

Vårdal, P.: *Norsk regnskapslovgivning*, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo, siste utgave

Finansdepartementet: *Veiledning i statlig regnskapsføring*, Finansdept., Oslo, 1982

Artikler

Anbefalt litteratur

Glader, M.: *ADB-løsninger på redovisningsproblem*, Lund, 1973

Davis, G. B.: *Computer Data Processing*, Tokyo, 1973

Hunsbedt, O.: *Revisor og EDB*, Oslo, 1977

Det tas forbehold om endringer innen pensumlitteratur.

Emneoversikt

1. Formelle krav til regnskapssystemet
 - regnskapspliktige
 - regnskapsplikten (omfang, innhold, dokumentasjon m.m.)
2. Regnskapssystemer og regnskapsorganisasjon i privat sektor
 - systemer for regnskapsføring (bl.a. eget anlegg, minidatamaskin, integrerte EDB-systemer, servicebyrå m.m.)
 - organisering og ledelse av databehandlingsfunksjonen
 - eksterne krav til EDB-førte regnskaper
 - intern kontroll
3. Regnskapssystemer og regnskapsorganisasjon i offentlig sektor

Gjennomføring

Faget foreleses i 4. semester 13 uker á 4 timer, totalt 52 timer.

Evaluerings

5 timers skriftlig eksamen ved slutten av 4. semester. Fra og med våren 1984 fagoppgave.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære evaluering påfølgende år.

KURS: MRK 6322 Markedsføring

KURSANSVARLIG(E): Runar Framnes

SEMESTER: 3

FAGSEKSJON: SMF

VEKTTALL: 2

Mål

Undervisningen tar sikte på å gi grunnleggende innføring i de forskjellige aspekter av markedsføringen slik de er spesifisert nedenfor. Ut fra pensumlitteratur, forelesninger og diskusjon av oppgaver skal studentene få forståelse for markedsføringens virkemåte og bli i stand til å bidra aktivt med løsning av enklere markedsføringsproblemer i praksis.

Forkunnskaper

Det forventes ingen spesielle forkunnskaper, men da markedsføringen er nær knyttet til andre funksjoner og dessuten er et praktisk fag, vil studenter med kjennskap til andre bedriftsøkonomiske disipliner og/eller relevant praksis ha lettere for å tilegne seg kunnskaper innenfor spesielle områder og knytte forbindelse til praksis.

Litteratur

Ulf af Trolle/S. E. Blom: *Markedsføring*, Universitetsforlaget, siste utg.

Runar Framnes: *Innføring i markedsføring* (for nybegynnere i faget), Tanum-Norli 1979

Blom/Framnes: *Oppgavesamling i markedsføring*

Blom/Framnes: *Løsningshefte til samme*

Emneoversikt

- Markedssystemet, beslutnings- og tilpasningsproblemer, kap. 1 – 5
- Grunnleggende analytiske metoder, kap. 6 – 8
- Konkurransemidlene, kap. 9 – 13
- Markedsplanlegging, kap. 14 – 16

Gjennomføring

Faget omfatter for Bedriftsøkonomstudiet *60 timer* forelesning fordelt på to semestre.

For K43 gjennomføres faget 15 ganger a fire timer.

For Revisorstudiet: 13 ganger a tre timer over ett semester.

Evaluerings

Eksamen avholdes etter gjennomført undervisning, med mulighet for kontinuasjon i påfølgende semestre i henhold til eksamensreglementet. Ved eksamen har man fem timer til rådighet.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen (hvert halvår).

KURS: MET 6310 Seminararbeid

KURSANSVARLIG(E): Faglig stab

SEMESTER: 4.

FAGSEKSJON: Alle

VEKTTALL: 2

Mål

Seminaroppgaven skal gi studentene trening i å planlegge, gjennomføre og presentere et skriftlig fordypningsarbeid innenfor ett eller flere av de emner som inngår i studiet.

Forkunnskaper

Ingen spesielle.

Gjennomføring

Seminararbeidet utføres av en til to studenter. Ved større arbeid kan BI godkjenne arbeidsgrupper på tre studenter etter skriftlig søknad til Høgskolekontoret.

Emner

Studentene skal selv skaffe seg emner. Emne kan velges fritt innenfor det økonomisk/administrative fagområdet. I enkelte tilfeller vil fagseksjonene ha fortegnelser over emner av allmenn interesse. Forslag til emne m/oppgavedisposisjon leveres/sendes BI's sekretariat Nadderud/Frysja. Disposisjonen skrives på spesielle formularer som fås på BI.

Veiledning

Studentene vil få beskjed dersom disposisjonen ikke godkjennes. I slike tilfeller skal ny disposisjon utarbeides. For veiledning underveis, kontaktes den oppgitte veileder (faglærer). Det anbefales at studentene holder god kontakt med veileder under arbeidet.

Skriving av seminaroppgave

Deler av kapittelet om "Arbeidet med diplomoppgaven" kan benyttes også i arbeidet med Seminaroppgaven. Spesielt nyttig er avsnitt 7, "Arbeidsmetodikk".

Innlevering

Sensur foretas etter følgende tidsplan: Innlevering 15.09 sensur 15.11. Innlevering 15.01 sensur 01.03. Studentene må følge opp at de har et tilstrekkelig antall vekttall for å kunne melde seg til eksamen i revisjon.

Evaluering

Seminaroppgaver bedømmes etter vanlig karakterskala. Det vil ved bedømmelsen bli lagt vekt på arbeidets omfang, dybde og grad av selvstendig arbeid. Dersom studentene gjennom det innleverte arbeidet ikke dokumenterer kunnskaper utover forelesninger og pensumlitteratur, vil dette medføre "ikke bestått".

Kontinuasjon

Dersom seminararbeidet ikke godkjennes må nytt seminararbeid innleveres. Eventuell omarbeidelse av tidligere arbeid diskuteres med veileder.

KURS JUR 6313 Rettslære I**KURSANSVARLIG(E):** Sverre Faafeng jr.**SEMESTER:** 4**FAGSEKSJON:** SRRJ**VEKTTALL:** 2

Mål

Ifølge departementets rammeplan er revisjonsstudiet et yrkesrettet studium, som blant annet tar sikte på

- å gi studentene den teoretiske utdannelse som ansees nødvendig for utføring av de oppgaver som tilligger en registrert revisor,
- å kvalifisere for opptak på det Høyere revisorstudium

Rettslære I vil gi studentene en grunnleggende innføring i sentrale juridiske fagområder av betydning for revisor.

Forkunnskaper

Det forutsettes ingen særskilte forkunnskaper i faget.

Obligatorisk litteratur

Fr. Fr. Gundersen: *Hovedlinjer i avtaleretten* (Eget forlag 1977)

Karsten Gaarder: *Forelesninger over kjøp*, 9. utg. (Aschehoug 1980)
(8. utg. kan også benyttes)

Sverre Faafeng jr.: *Forbrukerkjøp*, kompendium 1982

Anbefalt litteratur

Jo Hov: *Avtalerett*, Universitetsforlaget 1980

Kai Kruger: *Norsk Kjøpsrett*, 2. rev. utg. Universitetsforlaget, 1977

Obligatorisk oppslagsverk

Norges Lov 16 85 – 1982 (tillatt eksamenshjelpemiddel)

Oppgavesamling

Øvelsesoppgaver i juridiske fag, BI 1983

Emneoversikt

I. Rettskilder og juridisk metode. Rettssystemet

II. Avtalerett

- avtaleinngåelsen
- representasjon og fullmakt
- ugyldighetsgrunnene
- tolkning av avtaler

III. Kjøpsrett

- kjøpslovens systematikk
- andre lover i kjøpsforhold
- kjøpekontraktens normalinnhold
- standardkontrakter
- risikoens overgang
- forsinkelser
- mangler
- særlig om forbrukerkjøp

Gjennomføring

Kurset gjennomføres i studiets 4. semester med tre timers forelesninger pr. uke over 13 uker, ialt 39 timer. På grunn av forelesningsformen anbefales det at studentene på forhånd setter seg inn i den pensumlitteratur som det skal foreleses over. Deler av pensum forutsettes gjennomført ved selvstudium. Det vil bli avsatt tid til gjennomgåelse av øvelsesoppgaver.

Evaluerings

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av 4. semester. Eksamen varer i tre timer.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen arrangeres samtidig med ordinær eksamen for etterfølgende årskull, det vil si ett år senere.

KURS: JUR 6312 Skatterett I

KURSANSVARLIG(E): Arvid Aage Skaar

SEMESTER: 4

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset gir en grundig innføring i personbeskatningssystemet og reglene om beskatning av gevinst ved avhendelse av fast eiendom. Dessuten gis det en innføring i ligningsforvaltningens oppbygning og arbeidsmåte, herunder skjønnsligning og skatteberegning. Videre gjennomgås reglene om hvem som er skatteskyldige til Norge (skattesubjektene) og harmonisering av norsk og utenlandsk skatterett (skatteavtalene). Kursets hovedvekt vil ligge på personbeskatningen og gevinst av fast eiendom basert på de krav som stilles til Revisoreksamen.

Forkunnskaper

Det stilles ingen spesielle krav til forkunnskaper utover de studentene skal ha tilegnet seg på dette trinn i studiet.

Obligatorisk litteratur

Arvid Aage Skaar: *Lærebok i skatterett* (utkommer høsten 1983)

I forbindelse med Revisoreksamen i skatterett må studentene lese en av følgende bøker:

Vårdal: *Skatterett for næringsdrivende*, Bedriftsøkonomens Forlag 1984

Ajer: *Skatterett*. Håndbok for næringsliv og studier, NKI-forlag 1984

Den bok som velges skal også benyttes til pkt. 3 og 6 i emneoversikten til dette kurset.

Anbefalt litteratur

Koch og Krefting: *Gevinstbeskatning ved avhendelse av fast eiendom*, 1981

Studentene må gå til anskaffelse av Jacob Jarøy: *Norsk Skattelovsamling*, siste utgave. Lovsamlingen er tillatt hjelpemiddel ved eksamen.

Emneoversikt

1. *Innledning*. Oversikt. Litteratur. Legalitetsprinsippet. Rettskilder. Sentrale begreper: Fordel og innvinning av fordel. Utgift til inntekts ervervelse. Hovedgrupper av skattesubjekter. 2 timer.
2. *Den personlige skatteplikt*. Gjennomgåelse av selvangivelse for personlige skattepliktige. 16 timer.

3. *Gevinst av fast eiendom.* Boligeiendommer. Grunnarealer. Andels- og aksjeleilighet. Betinget skattefritak for gevinst av fast eiendom. 10 timer.
4. *Skattesubjektene.* 2 timer.
5. *Skatteavtalene.* 2 timer.
6. *Skattebetalingsordningen.* 2 timer.
7. *Ligningsforvaltningen, skjønnslogging, skatteberegning.* 5 timer.

Gjennomføring

Faget undervises i 4. semester i 39 timer over 13 uker, dels som forelesninger og dels ved løsning av øvelsesoppgaver.

Evaluerings

Skriftlig eksamen over 3 timer i slutten av semesteret.

Kontinuasj

Kontinuasjeksamen i høstsemesteret.

KURS: REV 6311 Revisjon I

KURSANSVARLIG(E): Randi Jørgensen Aamodt

SEMESTER: 4.

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en innføring i revisjonens stilling og funksjon i samfunnet. Studentene skal få kunnskap om revisjonens målsetting, de lover og regler som gjelder revisors arbeid og de krav som stilles til revisor.

Det skal skapes forståelse for hvorfor og hvorledes et revisjonsarbeid utføres. Det vil bli gitt eksempler på metoder og teknikker som benyttes i revisjonsarbeidet.

Forkunnskaper

Kurset krever kunnskap i bedriftsøkonomi og regnskap. Studentene bør derfor ha gjennomført kurset i Bedriftsøkonomi/Regnskap og deler av Regnskap II.

Obligatorisk litteratur

Vårdal, Paul: *Revisoryrket*, Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1978

Jægtnes: *Innføring i revisjonsteori med oppgaver i revisjonsfag*, Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1982

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *Revisors Håndbok* 1983

Föreningen Auktoriserade Revisorer, FAR: *Kompendium i revisjonsteknik*, Stockholm 1980

I tillegg vil materiale utdelt på forelesningene være å anse som pensum.

Det tas forbehold om endringer i litteraturen.

Emneoversikt

Revisoryrket:

- Revisjonens målsetting

- Revisjonsplikt

- Valg av revisor

- God revisjonsskikk

- Revisors uavhengighet, ansvar, taushet- og opplysningsplikt

Revisjonsmetoder:

- Områdeinndeling

- Intern kontroll, vurdering

- Gjennomføring av revisjonen

Konklusjoner:

- Revisjonsberetningen

Det tas forbehold om endringer.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres i vårsemesteret med 3 timer pr. uke i 13 uker. Arbeidsformen vil være forelesninger med gjennomgåelse av oppgaver og cases som studentene har arbeidet med i grupper.

Evaluerings

Skriftlig 4 timers eksamen ved slutten av 4. semester.

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen.

KURS: JUR 6316 Rettslære II

KURSANSVARLIG(E): Sverre Faafeng jr.

SEMESTER: 5

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 4

Mål

Rettslære II er en videreføring av de fagområder som hører inn under Rettslære I, og tilsammen gir dette revisorstudentene den nødvendige innføring i de juridiske fagområder som er relevante i revisors arbeide, med hovedvekt på økonomiske forpliktelser.

Forkunnskaper

Det forutsettes at deltakerne har gjennomført Rettslære I eller har tilsvarende kunnskaper i avtalerett og kjøpsrett som kan gi grunnlag for fritak i Rettslære I.

Obligatorisk litteratur

Det tas forbehold om rett til endringer i litteraturlisten.

Knophs oversikt over Norges rett (utvalgte kapitler), 8. utgave, Universitetsforlaget, 1981

Børresen, Pål: *Kompendium i konkurs*, ADH 1981

NOU 1980:19: *Lov om selskaper m.v.*, Kap. III

Benson, Tore: *Aksjeselskapet* (eget forlag 1976)

Faafeng, Sverre jr.: *Panterett for næringsdrivende*, kompendium 1982

Lovsamling: *Norges Lover 1685 – 1981* (1982-utgaven)

Oppgavesamling: *Øvelsesoppgaver i juridiske fag*, BI 1982

Emneoversikt

(Alle §-henvisninger gjelder Knophs oversikt, 8. utgave)

1. *Pengekravsrett m.v. §§ 59 – 61*

Her behandles de alminnelige bestemmelser om stiftelse av pengekrav og deres innhold, forsinket betaling, motregning, foreldelse og felles heftelse (herunder kausjon). Gjeldsbrevlovens regelrett om omsetningsgjeldsbrev og enkle gjeldsbrev gjennomgås relativt grundig.

2. *Pengekravsrett. §§ 14 og 18 – 21*

Reglene vedrørende mindreåriges, umyndiggjortes og sinnsykes rettslige handleevne og erstatningsansvar.

3. *Ektefelles formuesforhold. §§ 27 – 30*

Gjennomgåelse av formuesordningene, felleseie og særeie, med vekt på rådighets- og heftelsesreglene. De økonomiske virkninger av separasjon og skilsmisse, herunder ektefelleskifte.

4. *Arv og skifte. §§ 35 – 43*
Gjennomgåelse av hele arveretten og reglene om uskifte og døds-skifte med særlig vekt på legalarveretten, pliktdelsarv, testasjons-former, og gjenlevende ektefelles stilling.
5. *Tingsrett. §§ 49 – 51*
Omsetning av løsøre og av fast eiendom, med særlig vekt på retts-vernsspørsmål. De sentrale bestemmelser i tinglysningsloven tas relativt grundig. Innføring i de viktigste grupper av begrensede rettigheter.
6. *Panterett. §§ 62 – 66*
Gjennomgåelse av hele panteretten, med oversikt over de ulike grupper av pantegjenstander og de ulike pantsettingsmåter og med særlig vekt på rettsvernreglene.
7. *Tvangsfullbyrdelse og konkurs. §§ 116 – 118, Børresens komp.*
I forbindelse med panteretten gis en kort innføring i sentrale be-stemmelser i tvangsfullbyrdesloven og en samlet fremstilling av konkursretten med vekt på konkursvilkårene og omstøtelsesreglene.
8. *Erstatningsrett. §§ 71 – 75*
Erstatningsansvar på subjektivt og objektivt grunnlag, øvrige vilkår for erstatning samt erstatningsutmålingen.
9. *Selskapsrett.*
Pensum omfatter hele aksjeloven, samt de sentrale rettsregler om de ansvarlige selskap. Også tilgrensende spørsmål behandles, f.eks. Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura.
10. *Forvaltningsrett. §§ 113 – 115*
Forvaltningsloven, offentlighetsloven og lov om Stortingets om-budsmann for forvaltningen. Ugyldige forvaltningsvedtak og dom-stolsvedtak og domstolskontroll med forvaltningen.
11. *Sosialretten. § 99*
(Selvstudium)
12. *Forsikringsrett. §§ 67 – 70*
(Selvstudium)
13. *Pris-kartell og konkurranserett. §§ 101 – 103*
(Selvstudium)

Gjennomføring

Kurset gjennomføres i studiets 5. semester med ialt 91 forelesningstimer fordelt over 13 uker. Det anbefales at studentene forut for hver forelesning setter seg inn i det stoff som det skal foreleses over. Deler av pensum forutsettes tilegnet ved selvstudium. Det vil bli avsatt tid til gjennomgåelse av øvelsesoppgaver.

Evaluering

Det avholdes skriftlig eksamen ved slutten av 5. semester.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen arrangeres samtidig med ordinær eksamen for etterfølgende årskull, normalt ett år senere.

KURS: JUR 6315 Skatterett II

KURSANSVARLIG(E): Arvid Aage Skaar

SEMESTER: 5 og 6

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 4

Mål

Kurset gir en grundig innføring i bedriftsbeskatningssystemet og reglene om beskatning av selskaper og selskapsdeltakere. Det gis også en innføring i merverdi- og investeringsavgiftssystemet samt i arveavgiften og eiendomsskatten. Det gis også en innføring i petroleumsskatt. Kursets hovedvekt vil ligge på bedriftsbeskatningen og skattlegging av selskaper og selskapsdeltakere basert på de krav som stilles til Revisoreksamen.

Forkunnskaper

Det stilles ingen spesielle krav til forkunnskaper utover de studentene skal ha tilegnet seg på dette trinn i studiet.

Obligatorisk litteratur

Innføringsbok:

Skaar: *Lærebok i skatterett* (utkommer høsten 1983)

Studenten skal dessuten legge opp en av følgende:

Enten:

Vårdal: *Skatterett for næringsdrivende*, 5. utgave pluss vedlegg

Eller:

Ajer: *Skatterett. Håndbok for næringsliv og studier*, 9. utgave

Emneoversikt

1. *Skattlegging av næringsdrivende.* 6 timer
Virksomhetsbegrepet. Periodisering. Varelagervurdering. Uttaksbeskatning.
2. *Driftskostnader.* 8 timer
Lønnskostnader, bilkostnader m.v. Representasjon, reklame- og sosiale kostnader. Vedlikehold (og påkostning). Kontingenter. Garanti- og servicekostnader. Avskrivninger. Leasing.
3. *Finanskostnader (og -inntekter).* 2 timer
Rentekostnader og inntekter. Avbetalingskjøp. Agio og disagio.
4. *Eiendomsskatt.* 2 timer
5. *Merverdi- og investeringsavgift.* 8 timer
6. *Arveavgift.* 4 timer
7. *Ekstraordinære kostnader og inntekter.* 4 timer
Gevinst (tap) ved avhendelse og tilintetgjørelse av driftsmidler. Gaver. Gjeldsettergivelse.
8. *Årsoppgjørdisposisjoner.* 10 timer
Nedskrivning på saldo. Investeringsfond. Distriktsutbyggingsfond. Miljø- og energiøkonomiseringsfond. Konsolideringsfond. Klassifikasjonsfond. Selvassuransfond. Oppløsning av fond. Kombinasjon av fondsavsetninger. Oppløsning av fondsavsetninger. Skatter.
9. *Avslutning av oppgjørsskjemaet.* 4 timer
Beregning av næringsinntekt. Overføring til selvangivelsen. Under-skuddsfradrag, — fremføring og tilbakeføring.
10. *Særregler for aksjeselskapet og aksjonærer.* 12 timer
Selskapsrettslige innføring. Utbyttebeskatning. Konsernbeskatning. Fusjon. Salg av aksjer i og utenfor næring. Selgende gruppe.
11. *Skattlegging av deltakere i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper.* 6 timer
Selskapsrettslig innføring. Deltakerligning. Ansvarsbegrensning i kommandittselskap. Anvendelse av andel.
12. *Avhendelse av personlig eid virksomhet.* 4 timer
Gevinstberegning og periodisering.
13. *Skattespørsmål i forbindelse med dødsfall.* 2 timer
14. *Petroleumsskatterett.* 8 timer
Innlendinger og utlendingers virksomhet i Norge og på norsk kontinentalsokkel.
15. *Prøveeksamen og gjennomgåelse av tidligere eksamensoppgaver.* 11 timer

Gjennomføring

Faget undervises i 5. og 6. semester h.h.v. 26 og 65 timer over 13 uker i høstsemesteret. Undervisningen gjennomføres dels som forelesninger og dels ved løsning av oppgaver.

Evaluerings

Revisoreksamen i skatterett over 6 timer i vårsemesteret. Eksamensoppgavene baseres på de emner som er gjennomgått både i Skatterett I og II.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen i høstsemesteret.

KURS: REV 6314 Revisjon II

KURSANSVARLIG(E): Randi Jørgensen Aamodt SEMESTER: 5 og 6

FAGSEKSJON: SRRJ

VEKTTALL: 10

Mål

Ifølge rammeplanen for 3-årig revisjonsstudium av 30. oktober 1980 skal studiet være et yrkesorientert studium som tar sikte på:

- å gi studentene den teoretiske utdanning som en anser nødvendig for utføring av oppgaver som tillegges en registrert revisor
- kvalifisere for oppgaver av regnskaps- og revisjonsmessig art i den offentlige sektor av samfunnet
- å kvalifisere for opptak ved det høyere revisjonsstudiet

I revisjon gis det en innføring i revisors funksjon og arbeidsoppgaver. Hovedvekten vil bli lagt på de problemer eksternt valgte og tildels offentlige revisorer vil møte i sitt arbeid. Kurset skal gi studentene kunnskap om de informasjonsproblemer og finansielle data revisor skal granske, og om de metoder som kan benyttes i dette arbeidet. Informasjon om revisor, revisoryrkets spesielle forhold og revisjonens stilling i samfunnet inngår også i kurset.

Sammenheng med andre fag

Faget utgjør sammen med rettslære og skatterett offentlig revisor-eksamen.

Forkunnskaper

Alle studieplanens kurs innen regnskap og offentlig økonomi.

Obligatorisk litteratur

Andenæs, Thorleif: *Årsoppgjøret i praksis Del I og II*. Eget forlag, Oslo 1982 og 1983

Malt, Torfinn Fr. og Tømte, Trond: *Håndbok for årsoppgjøret*. Universitetsforlaget, Oslo 1983

Kjeldsberg, Thomas: *Systemrevisjon*. Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1977

Kjeldsberg, Thomas: *Regnskapsanalytisk revisjon*. Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1977

Föreningen Auktoriserade Revisorer: *Kompendium i revisionsteknik*. FAR Stockholm 1980

Jægtnes, Harald: *Innføring i revisjonsteori med oppgaver i revisjonsfag*. Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1982

Vårdal, Paul: *Revisoryrket*. Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1978

Svenska Dataföreningen: *ABC för säker ADB verksamhet*. Svenska Dataföreningen, Stockholm 1979

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *Revisors Håndbok*. NSRF, Oslo 1983

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *God revisjonsskikk* (alle normer, anbefalinger og uttalelser)

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *God regnskapsskikk anbefaling*

I tillegg vil materiale utdelt på forelesningene være å anse som pensum. Det tas forbehold om endringer i litteraturen. Pensum i offentlig revisjon oppgis senere.

Anbefalt litteratur

Vårdal, Paul: *Norsk regnskapslovgivning*. Bedriftsøkonomens Forlag A/S, Oslo 1978 pluss oppdatering 1980

Skåre, Jan: *Aksjeloven* (kommentarutgave), Oslo 1981

Skinner, R. M. & Anderson, R. J.: *Systemanalytisk revisjon*. Foreningen af yngre revisorer, originalens utgivelse Toronto 1966

Hunsbedt, Odd: *Revisor og EDB*. Norges Statsautoriserte Revisorers Servicekontor, Oslo 1977

Husbedt, Odd: *Intern revisjon (og kontroll)*. Norges Statsautoriserte Revisorers Servicekontor, Oslo 1977

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *Stikkprøvehåndbok for revisorer*. Norges Statsautoriserte Revisorers Servicekontor, Oslo 1972

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening: *Aksjelovbrosjyre, Regnskapslovbrosjyre*

Norsk Standard 4102 og 4101. Grunnkontoplan, regnskapsterminologi

Det anbefales at studentene leser tidsskrift for Regnskap og Revisjon de fem siste årgangene.

Emneoversikt

Innføring

- Revisjonens formål

- Revisjonssyklusen

Revisoryrket og revisors arbeid

- Bestemmelser om revisjon, lover, forskrifter, uttalelser etc.

- God revisjonsskikk

- Revisjonsplikt

- Revisors kompetanse, utdanning, revisororganisasjonene

- Valg og oppsigelse av revisor

- Revisors uavhengighet

- Taushetsplikt og opplysningsplikt

- Revisors ansvar

- Revisor og interessegruppene

- Revisjonsberegningen

Revisors dokumentasjon

Kartleggingsmetoder

Revisjonssyklusen

- Informasjonsinnsamling

- Områdeinndeling

- Risikovurdering

- Planlegging

- Kartlegging og dokumentasjon

- Valg av målsettinger

- Vurdering av intern kontroll mot målsettingen

- Valg av revisjonsmetode

- Utarbeidelse av revisjonsprogram

- Utførelse av revisjonen

- Delkonklusjoner

- Vurdering

- Revisjonsberetning

Områdene:

Salg
Innkjøp
Kostnad
Lønn
Driftsmiddel
Lager
Finans
Likvid

Offentlig revisjon

Revisor og EDB

Statistisk stikkprøverevisjon

Regnskap og regnskapslovgivning

Gjennomføring

Kurset foreleses over to semestre høst og vår med henholdsvis seks og ni timer pr. uke. Arbeidsform vil være forelesninger og gjennomgåelse av oppgaver og case som studentene har arbeidet med i grupper.

Evaluerings

Evaluerings skjer ved offentlig revisoreksamen i mai/juni. Eksamen strekker seg over tre dager.

Kontinuasjon

Ved neste offentlige revisoreksamen.

KURSREGISTER	Side
METODE (MET)	
MET 0185 Praktisk prosjektarbeid (4. sem.)	135
MET 1032 Matematikk.	86
MET 1055 Modellbygging.	118
MET 1082 Anvendt statistikk.	99
MET 1162 Bedriftsøkonomisk metodelære.	142
MET 1201 Praktisk prosjektarbeid (2. sem.)	117
MET 6300 Matematikk.	238
MET 6310 Seminararbeid	257
MET 6320 Anvendt statistikk.	245
JURIDISKE FAG (JUR)	
JUR 5152 Juridiske fag	88
JUR 6312 Skatterett I	261
JUR 6313 Rettslære I	259
JUR 6315 Skatterett II	266
JUR 6316 Rettslære II.	264
INFORMASJONS- OG DATASYSTEMER (INF)	
INF 0184 Informasjons- og datasystemer	126
INF 6301 EDB	239
BEDRIFTSØKONOMISK ANALYSE (BØK)	
BØK 2012 Økonomistyring – internregnskap.	101
BØK 2015 Økonomistyring – planlegging – budsjettering	102
BØK 2042 Økonomistyring – eksterntregnskap.	131
BØK 2062 Innføring i Finans	251
BØK 5026 Mikroøkonomi	94
BØK 6317 Bedriftsøkonomi/internregnskap.	240
BØK 6318 Eksterntregnskap	252
BØK 6319 Regnskapsorganisasjon	255
BØK 7053 Bedrifters økonomiske markedstilpasning	138
ORGANISASJON OG LEDELSE (ORG)	
ORG 4130 Organisasjon og ledelse	104
ORG 7051 Bedriftsstrategi og bedriftspolitik	149
ORG 7057 Administrasjon I	140

MATERIALADMINISTRASJON (MAD)	
MAD 4138	Materialadministrasjon 121
MARKEDSFØRING (MRK)	
MRK 3043	Markedsføringsledelse 129
MRK 6322	Valgfag: Markedsføring 256
SAMFUNNSØKONOMI (SØK)	
SØK 5017	Makroøkonomi 123
SØK 5352	Samfunnsplanlegging. 144
SØK 6303	Samfunnsøkonomi 242
SØK 6306	Offentlig økonomi/regnskap 248
SØK 7052	Samfunnsøkonomiske emner. 136
OFFENTLIG ADMINISTRASJON (OFF)	
OFF 6305	Stats- og kommunaladministrasjon 247
OFF 7055	Administrasjon II 146
SPRÅK OG KOMMUNIKASJON (SPÅ)	
SPÅ 8081	Engelsk 1: English for Management, part 1. 95
SPÅ 8082	Engelsk 2: Anglo-American Area Studies + English for Management, part 2. 106
SPÅ 8181	Tysk 1: Deutsch als Geschäftssprache, Teil 1 97
SPÅ 8182	Tysk 2: Deutsch Landeskunde + Deutsch als Geschäftssprache, Teil 2 110
SPÅ 8281	Fransk 1: Le francais des affaires, 1ere partie 98
SPÅ 8282	Fransk 2: Aspects de la civilisation francaise + Le francais des affaires, 2eme partie 113
SEMINAR (SEM)	
SEM 7050	Aktuelt seminar. 148
REVISJON (REV)	
REV 6311	Revisjon I 262
REV 6314	Revisjon II. 268

SPESIALISERINGSSTUDIER (SST)

Organisasjon og ledelse

SST	7016	Ledelse	150
SST	7017	Seminar i ledelse	166
SST	7018	Leder- og utviklingsutvikling	152
SST	7019	Personaladministrasjon	154
SST	7023	Internasjonal ledelse	156
SST	7024	Aktuelle problemstillinger i organisasjon og ledelse. . .	158
SST	7056	Læring og utvikling i arbeidsmiljøet	155

Materialadministrasjon

SST	7016	Ledelse	150
SST	7017	Seminar i ledelse	166
SST	7025	Materialforsyning	159
SST	7026	Innkjøpsledelse	160
SST	7027	Material- og lagerstyring	161
SST	7028	Produksjonsstyring	163
SST	7029	Fysisk distribusjon	164
SST	7049	Aktuelle logiske problemstillinger	165

Finans

SST	7035	Finansiering.	169
SST	7037	Internasjonal økonomi	173
SST	7039	Internasjonal finans.	170
SST	7041	Finansanalyse	171
SST	7042	Finans II	167
SST	7058	Casekurs i finans	174
SST	7061	Investering.	168

Informasjons- og datasystemer

SST	7004	Konsekvenser av datateknologi i bedrift og samfunn. .	176
SST	7005	Informasjonsbehandling og rammebetingelser	178
SST	7006	Hardware og Software.	179
SST	7007	Systemeringsmetoder og høynivåspråk	180
SST	7008	Praktisk bruk av høynivåspråk.	182
SST	7009	Prosjektarbeid basert på et høynivåspråk.	183
SST	7010	Systemteori.	184
SST	7013	Prosjektarbeid	185
SST	7014	Konsekvenser av datateknologi	187
SST	7015	EDB og økonomi.	189

Markedsføring

SST	3319	Markedskommunikasjon I	196
SST	3320	Markedskommunikasjon II	203
SST	3323	Salgsadministrasjon	206
SST	3338	Markedsforskning	190
SST	3353	Markedsføring på bedriftsmarkedet	197
SST	3379	Internasjonal markedsføring I	194
SST	3384	Markeds- og salgsprognostisering	200
SST	3417	Forbrukeratferd	191
SST	3440	Markedsstrategi	201
SST	3449	Dataanalyse i markedsføring	199
SST	7030	Internasjonale strategier	202
SST	7033	Forbrukerøkonomi og forbrukerrett	205
SST	7034	Aktuelle emner i markedsføring	193

Regnskap

SST	7040	Regnskap II	211
SST	7043	Revisjon og intern kontroll	217
SST	7044	Regnskap III	209
SST	7045	Skattelegging av selskaper og selskapsdeltakere	215
SST	7046	Økonomisk styring og budsjettering	207
SST	7047	Interne styringsdata	212
SST	7059	Casekurs i regnskap	219
SST	7060	Etablering og ledelse av små virksomheter	220

Internasjonal Management

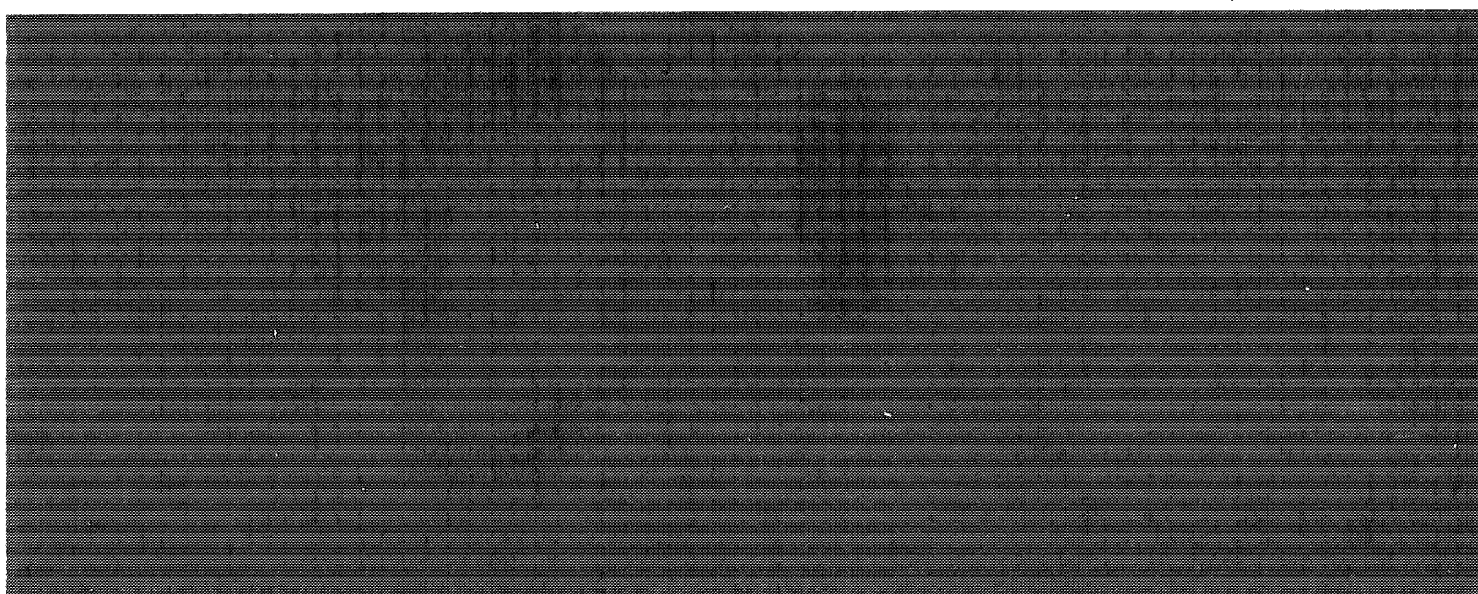
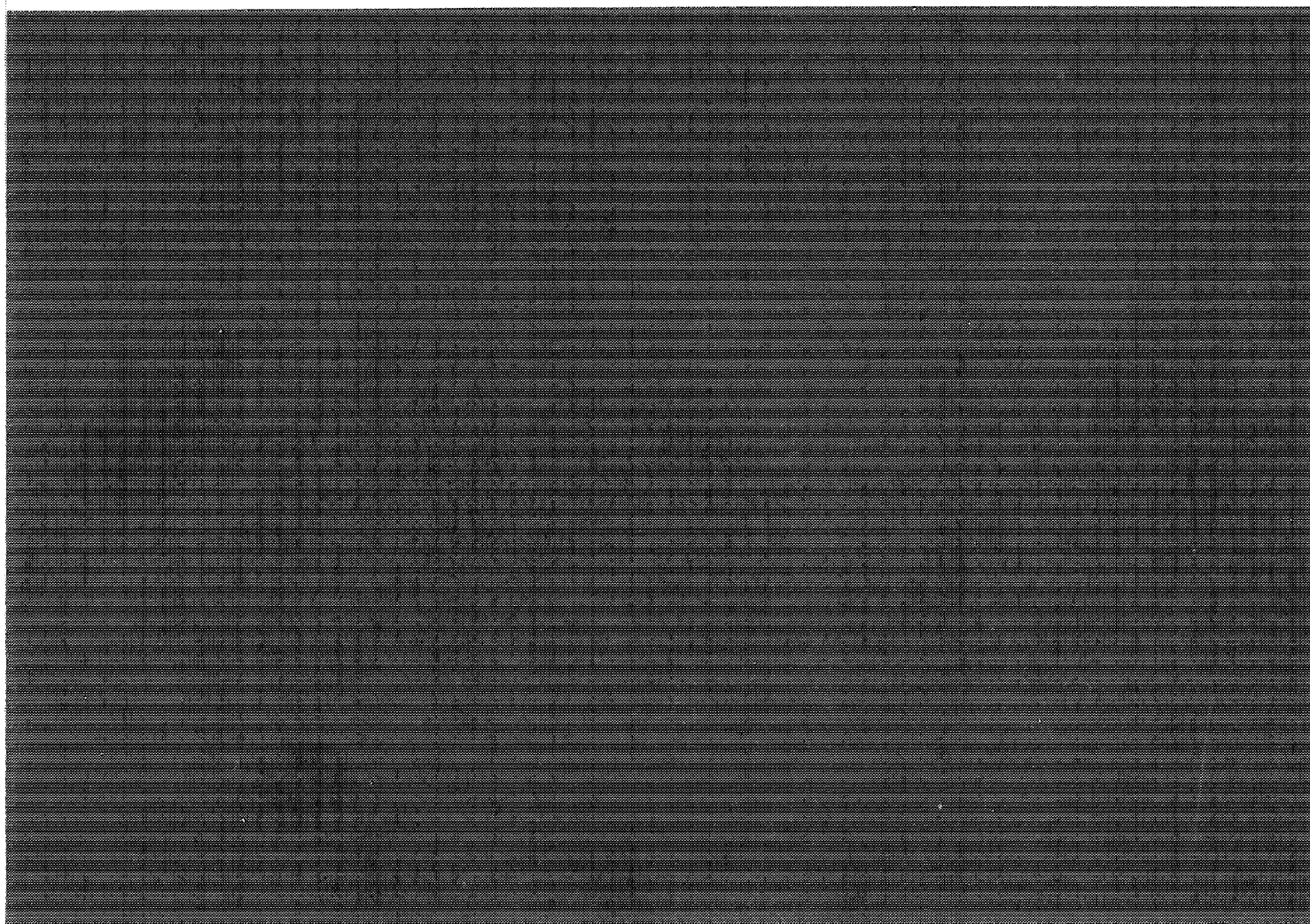
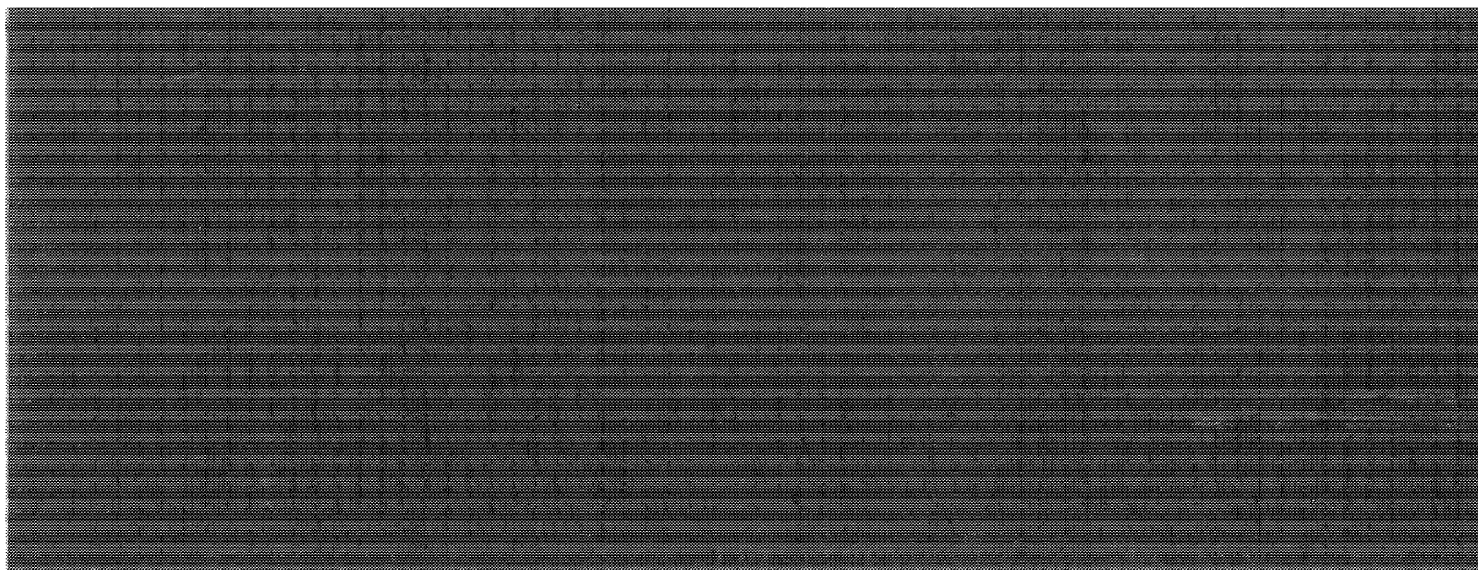
SST	2381	Petroleumsøkonomi	227
SST	3379	Internasjonal markedsføring I	194
SST	7021	Komparativ ledelse	230
SST	7022	International Management	222
SST	7031	Internasjonal markedsforskning	223
SST	7030	Internasjonale strategier	202
SST	7037	Internasjonal økonomi	173
SST	7039	Internasjonal finans	170
SST	8062	Internasjonal Negotiations	225

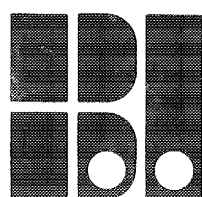
Suppleringskurs (uten tilknytning til en spesialiseringsretning)

SST	1402	Regresjonsanalyse	231
SST	8063	English for International Marketing	233
SST	8262	Fransk for internasjonal samhandel	234

DIPLOMOPPGAVE (DIP)

DIP	9023	Diplomoppgave	236
-----	------	-------------------------	-----

Stiftelsen
**Bedriftsøkonomisk
Institutt**

Postboks 69, 1341 Bekkestua. Telefon (02) 12 30 50